

ΤΑ ΕΒΡΑΪΚΑ
ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ
ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 26° ♦ ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2007 ♦ ΑΡ. 304

Κωδ. ΕΛ.ΤΑ.: 3187 ΕΒ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ: Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἡ κωδικὴ σημασία
«κοιλότητα-κυρτότητα»
τοῦ γράμματος ὤ-ψιλον

Κ...
Κ...
Κ...
Χ...
Ρ...
ΣΚ...
Λήκ...

...πελλον
...αθος
...λιξ
...τρα
...τόν
...φος
...θος
...δρία...

...κοτ**υ**λη (ἄγγειο), γο**υ**ττος (ἄγγειο), τρ**υ**βλίον (γουδί), π**υ**ξις (κουτί), κ**υ**τίον (κουτί),
β**υ**τίον (βαρέλι), λ**υ**χνος (λυχνάρι), κ**υ**σεις (ἐγκυμοσύνη), ἔγκ**υ**ρος, σκε**υ**ος, κρ**υ**πτη,
τρ**υ**π(α), τ**υ**λος (κάλος), τ**υ**μβος, τ**υ**πος (βαθούλωμα), **υ**πὸ (κάτω-βύθιση), **υ**πὲρ (πάνω-
ὑψωση), δ**υ**σις (βούτηγμα κάτω ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα), **υ**πατος (ἐξέχων), **υ**περος (ἐξόγκωμα
φυτοῦ), φ**υ**τόν (ἀνερχόμενο ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους), ἀναβλ**υ**ζω (τινάζω πρὸς
τὰ πάνω), β**υ**θὸς (κοίλωμα), γρ**υ**πὸς (κυρτός), ν**υ**μφη, γ**υ**νὴ (κοίλωμα γεννητικοῦ
ὀργάνου), κορ**υ**φὴ (ἐξόγκωμα), λ**υ**γίζω (κάμψις), μ**υ**χὸς (κοίλωμα κόλπου), π**υ**λη (ὀπή),
π**υ**ργος (ὑψωμα), ρ**υ**αξ (κοίλωμα ἐδάφους), βρ**υ**χιος (βαθύς), **υ**πτιος (ἀνάσκελος),
φ**υ**σιώσεις (φούσκωμα), **υ**βος (ἐξόγκωμα καμήλας), κ**υ**μα (κοιλότητα-κυρτότητα
θάλασσας), β**υ**σμα, λ**υ**μη («τίσιμπλα» ματιοῦ), φ**υ**τρα (ἀνάδυση ἀπὸ τὸ ἔδαφος), το**υ**
π**υ** (κοίλο ἄνθος), α**υ**λαξ (κοίλωμα ἐδάφους), ὄρ**υ**γμα (κοίλωμα ἐδάφους), κ**υ**ρτος
(καλάθι ἀλιευτικό), κ**υ**πη (κούπα), **υ**φαλος (ὑποβρύχιο κύρτωμα), α**υ**ξάνω (φουσκώνω),
ο**υ**ρανὸς (τὸ κυρτὸ στερέωμα), π**υ**χὴ (κοιλότητα ἐδάφους ἢ ἐνδύματος), γλ**υ**φὴ
(τεχνητὴ κοιλότητα σὲ μάρμαρο, λίθο, ξύλο κ.λπ.) κ.λπ., κ.λπ.

ISSN 1105-9486

ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΚΑ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑ:
ΔΙΑΛΕΚΤΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (και Σάββατο).

Διευθυντής Συντάξεως
ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ
Τεχνική Έπιμέλεια
ΝΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΓΥΡΗΣ
Γλωσσική Έπιμέλεια
ΑΡΤΕΜΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

- Τιμή αντίτυπου: € 6.
- 12μηνη συνδρομή: € 53.
- Όργανισμών κ.λπ.: € 80.
 - Φοιτητών: € 43.
 - Έξωτερικού: € 80.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματα
μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σε συνέχειες των προσφερομένων
συνεργασιών.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Έπισης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 26°, Ιούλιος-Αύγουστος 2007, Άριθ. 304

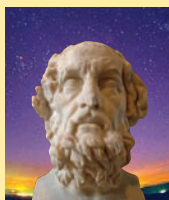
ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Έλληνική Γλώσσα: Ό μέγας άγνωστος..... 21102

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η ταφή του σώματος του Ίησου..... 21106

ΕΡΕΥΝΕΣ

Προϊστορικά σχέδια σπείρας
της Νάξου στη Σιβηρία..... 21158
Οι άγώνες έξελληνισμού
της ρωμιοσύνης (1828-1870) 21161
Ούράνια δεδομένα
του 4.000 π.Χ. στον Όμηρο 21179
Η φυσική έννοια Πόλεμος
και ή θεοκρατική της αλλοίωση 21189

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ: Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Τα Έβραϊκά (και Άραβικά) είναι Έλληνικά 21110
Τα Νορβηγικά είναι Έλληνικά..... 21118
Άπό την Όμηρική Γλώσσα
προήλθαν οί Σκανδιναυικές 21119
Πρωτοελληνικές όλες οί ρίζες της Άγγλικής 21129
Γλώσσα και θεοκρατική άλογία 21137
Ένδιαφέρον για τη «Νοηματική Γλώσσα» 21138
Άνακρίβειες για την προέλευση της Γραφής
στο Έπιγραφικό Μουσείο 21140
Η διάδοση της Έλληνικής
στούς νεώτερους Εύρωπαίους 21141
Η μη συμβατική σχέση λέξης και πράγματος 21149
Η λέξη «Άνθρωπος» 21149
Έρευνες του «Δαυλού» για την Έλληνική Γλώσσα 21156

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΪΤΑ 21177
ΟΦΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ 21187
ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ 21202
Κλασικός ή κλασσικός; 21202

ΓΕΤΟΝΟΤΑ

Τό ύβρεολόγιο κατά Έλλήνων στίς εκκλησίες 21200

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Μάρω Παπαθανασίου 21179
Άγάθων 21200

Ό «Δ» έχει την εϋθύνη τών κειμένων πού δημοσιεύει στίς
σελίδες του. Για τίς δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού», από πρόσωπα πού
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ό «Δ» δέν εϋθύνεται.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ:

Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα:

- Α** Εἶναι ἡ μοναδικὴ ἱστορικὴ «σταθερά» (μὲ τὴ μαθηματικὴ ἔννοια τοῦ ὅρου) τοῦ Ἑλληνισμοῦ. (Κράτος ἑλληνικόν, πολιτισμός, πολιτικά καὶ κοινωνικά συστήματα καὶ ὅ,τι ἄλλο ἀποτέλεσε, χαρακτήρισε καὶ ἐξέφρασε τὴν Ἑλλάδα στὴν ἱστορικὴ της πορεία, ἀκόμη καὶ ἡ ὀνομασία της εἴτε ἄλλαξαν, εἴτε ἐξαφανίζονταν ἐντελῶς κατὰ καιροὺς, εἴτε ἀπωλέσθηκαν διὰ παντὸς ἢ χάνονταν ἐν μέρει γιὰ μεγάλες χρονικὲς περιόδους.)
- Β** Εἶναι ἡ γλῶσσα-μητέρα ἢ ἔστω ἡ γλῶσσα-βάση ὅλων τῶν γλωσσῶν τῆς Γῆς, κυρίως σ' ὅ,τι ἀφορᾷ στὰ ὀνόματα-λέξεις ποὺ ἀποδίδουν τὶς ἀφηρημένες-θεωρητικὲς ἔννοιες (ἄρα τὴν ὀρολογία τῆς Ἐπιστήμης καὶ τοῦ Στοχασμοῦ).
- Γ** Εἶναι ἡ ἀρχαιότερη ὁμιλούμενη σήμερα καὶ χωρὶς διακοπὴ ζωντανὴ γλῶσσα τῆς Ὑδρογείου.
- Δ** Εἶναι ἡ γλῶσσα-μοναδικὸ μνημεῖο μιᾶς ἄγνωστης (προκατακλυσμιαίας) στὴν Ἱστορία ἐποχῆς, ὅπως ἀποδεικνύεται μαθηματικὰ ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι τὰ πρῶτα καὶ ἀρχαιότερα γραπτὰ μνημεῖα της, ποὺ σώζονται σήμερα (Ὅμηρος), περιέχουν ἕναν τεράστιο πλοῦτο λεξιλογίου, γνώσεων καὶ ἐννοιῶν, ποὺ ἡ δημιουργία του προϋποθέτει ἕναν πολιτισμὸ ποὺ προηγήθηκε καὶ διήρκεσε πολλὰς χιλιετίες, ἀπολύτως ἀπαραίτητες γιὰ νὰ δοθῇ ὁ χρόνος γιὰ τὴν ἀπόκτηση αὐτοῦ τοῦ πλούτου.
- Ε** Εἶναι ἡ μοναδικὴ γλῶσσα, τῆς ὁποίας «τὸ ὄνομά ἐστιν ὅμοιον τῷ πράγματι καὶ τὰ **στοιχεῖα** (=οἱ ἡχητικοὶ φθόγγοι καὶ τὰ εἰκαστικὰ γράμματά της, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συντίθεται κάθε λέξι της) **ὅμοια τοῖς πράγμασι πεφύκασι**», ὅπως λέγει ὁ Πλάτων στὸν «Κρατύλο», ἄρα εἶναι ἡ μοναδικὴ γλῶσσα ποὺ κάθε λέξι της «κατασκευάσθηκε» ὑποχρεωτικὰ ἔτσι, γιὰτὶ μόνον ἔτσι ὀνομάζει πιστὰ (**αἰτιωδῶς**) τὸ πρᾶγμα (τὸ σημαίνόμενο), ἐνῶ σ' ὅλες τὶς ἄλλες γλῶσσες ἡ κατασκευὴ τῶν λέξεων γίνεται ἡχητικῶς καὶ εἰκαστικῶς αὐθαίρετα (**ἀναιτιωδῶς**), μ' ὅποια συστατικὰ στοιχεῖα (φθόγγους καὶ γράμματα) ἔτυχε νὰ χρησιμοποιήσῃ ὁ πρῶτος ποὺ τὴν καθιέρωσε καὶ τὰ μιμήθηκαν οἱ ἐπόμενοι, ποὺ «συμβατικὰ» ἀποδέχονται τὴν μ' αὐτὴ τὴ συμβατικὴ διαδικασίαν καθιέρωση τῆς ἔννοιας τῶν λέξεων.

* * *

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, ὥστερα ἀπὸ τὶς παραπάνω ἀναμφισβήτητες ἰδιαιτερότητές της, προκύπτει ὅτι δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς μέσον συνεννόησης καὶ ἐπικοινωνίας, γραπτῆς ἢ προφορικῆς, ὅπως συμβαίνει μὲ ὅλες τὶς ἄλλες γλῶσσες, ἀλλὰ εἶναι ὡς σύνολο μία κωδικὴ καταγραφὴ τῆς φυσικῆς, κοινωνικῆς καὶ θεωρητικῆς-ἀφηρημένης πραγματικότητος. Ἡ μοναδικότητά της αὐτὴ καθιστᾷ ἀξιοθαύμαστο τὸ γεγονός ὅτι ἐπιβίωσε μέσα σ' ἓναν Κόσμο, ὅπως ὁ κόσμος τῆς μετὰ τὴν λεγόμενη «Προϊστορία» ἐποχῆς, ὁ ὁποῖος χρησιμοποιεῖ τὴ Γλῶσσα, ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο γιὰ νὰ ἐπικοινωνῇ καὶ νὰ συνεννοῇται. Στὴν πραγματικότητα ἡ κωδικὴ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα στὸν Κόσμον αὐτὸν, τὸν ἄλογο, ἀποτελεῖ «ἄχρηστη πολυτέλεια» καὶ ὡς τέτοια θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἐγκαταλειφθῇ καὶ ἐκλείψει. Καὶ πράγματι τοῦτο συνέβη ἐν μέρει: Ἡ σημερινὴ χρῆσις τῆς Ἑλληνικῆς ἔχει πλέον κατὰ τὸ μέγιστο μέρος τῆς μόνον ἐπικοινωνιακὴ ἀξία ἀκόμη καὶ γιὰ τοὺς «εἰδικούς», καὶ μάλιστα θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, ὅτι σήμερα τὴν μιλάμε καὶ τὴ γράφομε «χωρὶς νὰ ξέρουμε τί λέμε» κατὰ τὸ κοινολεκτούμενο, δηλαδὴ τὴ μιλάμε καὶ τὴ γράφομε ὡς μιὰ γλῶσσα σὰν ὅλες τὶς ἄλλες «ἐπικοινωνιακές» καὶ «συμβατικές» γλῶσσες τοῦ Κόσμου. Στὴν βαρεῖας μορφῆς αὐτὴ «ἀφυδάτωση», ἀποδυνάμωση καὶ «ἀπονομιμάτιση» τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας συνέβαλαν διάφοροι παράγοντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων δεσπόζουσα θέσις κατέχει ὁ Χριστιανισμός, ποὺ ἐξ ἀρχῆς βρέθηκε μπροστὰ στὸ τρομερὸ δίλημμα νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν Ἑλληνικὴ ἢ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ ἐξ ἀνάγκης, λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἦταν ἡ διεθνὴς γλῶσσα τῆς ἐποχῆς καὶ συνεπῶς ἡ μόνη μὲ τὴν ὁποία θὰ μπορούσε νὰ ἐπιτύχῃ τὸν ἐξουσιαστικὸ σκοπὸ τῆς παγκόσμιας μονοκρατορίας του. Τελικὰ ἀπέκλινε πρὸς τὸ δεύτερο σκέλος τοῦ διλήμματος, ἀλλά... Ἀλλὰ ἡ μανιώδης ἐπίθεσις γιὰ τὴν «ἀπονομιμάτισή» της, ποὺ ἀκολούθησε, δὲν ἔχει προηγούμενο στὴν ἱστορία τοῦ Σκοταδισμού. Γιὰ τὴν μετὰ τὴν ἐπικράτησή του μεταχείρισις τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας ἀπὸ τὸν Χριστιανισμὸ ἂς ἀφήσουμε τὸν ἴδιο νὰ μιλήσῃ:

- ❶ Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὁ ἰδεολογικὸς καὶ ὀργανωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς νέας θρησκείας, ὁ ἐλληνογλωσσὸς Ἰουδαῖος Παῦλος, δεῖτε μὲ ποιὸν καταπληκτικὸ τρόπο ἀντελήφθη τὸ ζωτικὸ γι' αὐτὸν πρόβλημα «Ἑλληνικὴ Γλῶσσα» καὶ πῶς τὸ ἀντιμετώπισε: **«Οἶδε γὰρ (ὁ Παῦλος) πρὸς τὸ δοκοῦν κεχρηῆσθαι τοῖς ρήμασι καὶ τῷ ἰδίῳ τῆς διανοίας εἰρμῷ προσαρμόζειν τὰς τῶν ρημάτων ἐμφάσεις, καὶ πρὸς ἄλλας τινὰς ἐννοίας ἢ συνήθειαι τὴν κατάχρησιν τῶν λέξεων φέρει»** [=διότι ξέρει (ὁ Παῦλος) νὰ χρησιμοποιῇ τὶς λέξεις ὅπως τὸν βολεῖ καὶ νὰ προσαρμόξῃ στὴ δική του λογικὴ τὶς σημασίαις τῶν λέξεων, ἀκόμη καὶ στὶς περιπτώσεις ποὺ ἡ καθιερωμένη χρῆσις τῶν λέξεων ὀδηγεῖ σὲ ἄλλες σημασίαις]

εξ!], μᾶς διαβεβαιώνει ὁ Γρηγόριος, ἐπίσκοπος Νύσσης. Τί νὰ πρωτοθαυμάση κανεῖς, τὴν σατανικὴ εὐφυΐα τοῦ ἀποστόλου αὐτοῦ, ποὺ συνέλαβε σ' ὅλο τὸ μέγεθος τὸν ἰδεολογικὸ κίνδυνο, ποὺ ἀντιπροσώπευε ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ θεοκρατικοῦ Σκοταδισμού, ἢ τὴν ἀδίστακτὴ πρακτικὴ του νὰ διαστρεβλώνῃ τὶς ἔννοιες, ποὺ γενεὲς ἀνθρώπων ἐπὶ χιλιετίες εἶχαν ἀγωνιστῇ, γιὰ νὰ τὶς κατακτήσουν, νὰ τὶς διατυπώσουν ἔλλογα καὶ νὰ τὶς καθιερώσουν ἐννοιολογικὰ στὶς συνειδήσεις τῶν πολιτισμένων ἀνθρώπων;

- ② Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἐπικράτηση τοῦ Βυζαντινοῦ Μεσαίωνα, τὸ 787 μ.Χ., στὴν ἐπισημότερη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο («Ζ' ἐν Νικαίᾳ») τὸ πρόβλημα πάνω ἀπ' ὅλα τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας ἀνησυχοῦσε καὶ ἀπασχόλησε τοὺς συνέδρους ἀρχιερεῖς· γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἄθλιοι Ἑπτὰ Ἀναθεματισμοὶ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ ἀποφάσισαν καὶ συνέταξαν, κατὰ τῶν νοημάτων τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στρέφονται. Ἴδου κάποιοι ἀπ' αὐτοὺς ἀποσπασματικά:

- «Σ' αὐτοὺς ποὺ διαβάζουν τὰ Ἑλληνικὰ μαθήματα καὶ ὄχι γιὰ (γραμματικὴ) ἐκπαίδευση ἐκπαιδευόμενους, ἀλλὰ καὶ δεχόμενους τὶς ἔννοιές τους... ἀνάθεμα τρεῖς φορές.»
- «Σ' αὐτοὺς ποὺ δέχονται καὶ παραδίδουν τὶς μάταιες (=πρωτογενεῖς) ἑλληνικὲς ἔννοιες τῶν λέξεων («ρῆματα»)... ἀνάθεμα τρεῖς φορές.»
- «Σ' αὐτοὺς ποὺ λένε, ὅτι οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων... γιὰ τὰ κίβδηλα καὶ ρυπαρὰ νοήματα ποὺ ὑπάρχουν στοὺς λόγους τους εἶναι κατὰ πολὺ καλύτεροι τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων ἀνδρῶν... ἀνάθεμα τρεῖς φορές.»

[Παρέκβαση: Πραγματικὰ δὲν ἀντέχει κανεὶς στὸν πειρασμὸ νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς τοῦ ἀνθελληνικοῦ Βυζαντινοῦ Μεσαίωνα ἐφαρμόζονται μέχρι σήμερον στὸ ἀκέραιο ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τὸ ὁποῖο ἐπιβάλλει τὴν «γραμματικὴ» διδασκαλίαν τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν καὶ ἀδιαφορεῖ τελείως –δὲν ἀπαγορεύει– τὴν ἀνάδειξη τῆς ὑψηλῆς σκέψης, ποὺ ἐμπεριέχεται σ' ὅλα τὰ ἔργα τῶν μεγάλων κλασικῶν μας. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ στὶς Φιλοσοφικὰς Σχολὰς τῶν πανεπιστημίων μας, ἀπὸ τὶς ὁποῖες παρέχεται μίαν δὴθεν Κλασικὴν Παιδείαν, ποὺ παράγει γραμματοδιδασκάλους καὶ σὲ καμμία περίπτωσι φιλόλογους, μὲ τὸ τόσο μεγάλο εἰδικὸ βάρος ποὺ φέρει ὁ τίτλος αὐτός...]

Καὶ πραγματικὰ χιλιάδες ἑλληνικῶν λέξεων, τῶν ὁποίων ἡ προχριστιανικὴ σημασία-ἐννοία ἦταν τελείως διαφορετικὴ καὶ ἀκτινοβολοῦσε πραγματικότητα καὶ ἀλήθεια καὶ διαφωτισμὸ καὶ Λόγον Ἡρακλείτειον Ἑλληνικὸν (ποὺ εἶναι καὶ αὐτὸς μιὰ ἄλλη μέγιστη κληροδοσία τῶν Ἑλλήνων στὴν ἀνθρωπότητα, ποὺ ἐλάχιστοι σημερινοὶ ἄνθρωποι ὑποψιάζονται τί σημαίνει), κατάντησαν στὴ

χριστιανική εποχή αγνώριστες νοηματικά, πραγματικές παγίδες της σκέψης, πονὶ ὁδηγοῦν στὴ μεταφυσικὴ καὶ μυστικιστικὴ παράνοια τοῦ ἀσιατικοῦ δογματισμοῦ –μὴ παράνοια πονὶ ἀποτελοῦσε κάτι τὸ ἀπόλυτα ἀσυμβίβαστο μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Σκέψη. Χιλιάδες παραδείγματα τῆς ἐπικίνδυνης αὐτῆς ἀλλοίωσης τοῦ Λόγου καὶ τοῦ νοῦ θὰ μποροῦσε νὰ ἐπικαλεσθῇ κανεὶς. Ἐνα ἂς ἀναφερθῇ ἐδῶ, πονὶ τὰ λέγει ὅλα, ἡ λέξις **πίστις**: ἡ προχριστιανικὴ σημασία της, οὐσιαστικὴ καὶ κοινωνικὴ, ἦταν «ἐμπιστοσύνη σὲ πρόσωπο ἢ πράγμα» ἡ χριστιανικὴ ἐξαλλαγὴ της, ἐξουσιαστικὴ καὶ μεταφυσικὴ, εἶναι: **πίστις** στὸ μεταφυσικὸ φάντασμα, πίστις στὸ Γιαχβέ. Ἡ παγίδευση τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι δόλια, δουλοποιητικὴ, ἐξουσιαστικὴ, ἐκμηδενιστικὴ γιὰ τὸν Ὁρθὸ Λόγο. [Πρόχειρα παραπέμπουμε ἐδῶ σὲ προηγούμενες ἐρευνες τοῦ «Δ», γιὰ νὰ πάρῃ ὁ ἀναγνώστης μας μιὰ γεύση τῆς ἀνεπανόρθωτης αὐτῆς καταστροφῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου, τὴν ὁποία ἡ Θεοκρατία ἐξακολουθεῖ νὰ τὴν ἐμφανίζῃ ὡς «προσφορά» της στὴ διάσωση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας: «Ἡ διαστρέβλωση τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν ἐννοιῶν στὸ χριστιανικὸ λεξιλόγιο», τ. 205· καὶ «Ἡ διαστρέβλωση τῶν ἐννοιῶν “ὑβρις”, “νέμεσις” καὶ “κάθαρσις”», τ. 248-249.]

* * *

Ἑλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι ἡ μεγαλύτερη καὶ εὐγενέστερη περιουσία πονὶ κληροδότησαν οἱ πρὸ ἡμῶν ἀνθρώπινες γενεές σ' ἐμᾶς τοὺς σημερινούς καὶ στοὺς μεταγενέστερούς μας, ὄχι μόνο τοὺς Ἕλληνες ἀλλὰ ὁλόκληρὴ τὴν ἀνθρωπότητα. Εἶναι ὁ Λόγος, τὸ μοναδικὸ αὐτὸ γνώρισμά μας, πονὶ μᾶς βγάζει ἀπὸ τὴ μοῖρα τοῦ κτήνους. Μὲ βάση τὰ προλεχθέντα προκύπτει, ὅτι τὸ ζητούμενο εἶναι ὄχι ἡ διάσωση τῆς “ὑπάρχουσας” σήμερα Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἡ ἀνάδειξή της καὶ πάλι ἀπὸ ἀπλὸ μέσο ἐπικοινωνίας, πονὶ ἔχει καταντήσῃ μέσα στὴν σημερινὴ βαρβαρότητα, σὲ Ἑλληνικὸ Λόγο, στὴν συνεκτικὴ οὐσία δηλαδὴ πονὶ ἐνώνει καὶ συντηρεῖ τὸν Κόσμο, τὸν Λόγο, αὐτὸν πονὶ βρίσκεται παντοῦ, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι ἀγνοοῦν τὴν ὑπαρξή του, ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Ἡράκλειτος.

Υ.Γ.: Ὅπως ἔχει ἀναγγελθῇ στὸν Τύπο, πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες **ὅλες** οἱ κινηματογραφικὲς ἐταιρεῖες τοῦ Λὸς Ἀντζελες, πονὶ παράγουν σχεδὸν τὸ σύνολο τῶν «DVD» πονὶ κυκλοφοροῦν στὸν Κόσμο, σταμάτησαν **ταυτόχρονα** τὴν κυκλοφορία ταινιῶν μὲ ἑλληνικούς ὑπότιτλους. Αὐτὴ ἡ ἀπόφαση, ὡς ληφθεῖσα ἀπὸ κοινοῦ, δείχνει ἄσφαλτα καὶ ἀφ' ἐαυτῆς ὅτι εἶναι πολιτικὸ καὶ ὄχι ἐμπορικὸ χαρακτηριστῆρα. Στὴ μακραίωνη σειρὰ διωγμῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου προστίθεται καὶ ὁ παρών, ἐπιχειρούμενος προφανῶς ἀπὸ τὸ ἴδιο διαχρονικὸ κέντρο ἐξουσιαστικῆς παράνοιας καὶ ἀπὸ τοὺς σημερινούς ἐπιγόνους τοῦ παλαιοῦ πολιτοκοθησκευτικοῦ σκοταδισμοῦ, διωγμὸς πονὶ δείχνει, ὅτι καὶ οἱ νέοι διώκτες ὁδηγοῦν πάλι τὴν ἀνθρωπότητα σ' ἓνα νέο θεοκρατικὸ Μεσαίωνα.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Νεοσωτῆρες διατάσσουν ὁπαδούς τους τί δὲν θὰ διαβάζουν!

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Μὲ ἐνδιαφέρον διάβασα τὶς ἀπόψεις σας περὶ θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν σωματείων στὸ ἐκδοτικὸ σας σημεῖωμα τοῦ τεύχους ὑπ' ἀριθμὸν 301 / Ἀπρίλιος 2007. Εἰλικρινὰ μὲ βρῖσκετε σύμφωνο μὲ τὶς συγκεκριμένες ἀπόψεις σας, τὶς ὁποῖες θεωρῶ ἀπὸ πλευρᾶς μου ἐλληνικώτατες.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ διάβασα καὶ τὴν ἀντίδραση τοῦ ἐδῶ καὶ ἓνα ἔτος συσταθέντος πολιτικῶν φορέα μὲ τὸ βαρύνδουπο ἀλλὰ δυστυχῶς κενὸ περιεχομένον ὄνομα Ἑλληνικὸ Ἀναγνωτικὸ Ρεύμα (Ε.Α.Ρ.). Δὲν θὰ πῶ περισσότερα γι' αὐτὸ τὸ πολιτικὸ μῶρφωμα, ἔχω ἄλλωστε ἀναλύσει ἀρκετὰ νομίζω ἀπὸ τὸν ἱστοχώρο μου τὶς ἀπόψεις μου καὶ τὴν κριτικὴ μου θέση, θέλω ὅμως νὰ σταθῶ σὲ ἓνα σημεῖο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ε.Α.Ρ. πρὸς ἐσᾶς, τὸ ὁποῖο σημεῖο πραγματικὰ μὲ ἐξώργισε.

Ἀναφέρομαι, ὅπως ἴσως ἤδη καταλάβατε, στὸ κάλεσμα τοῦ Ε.Α.Ρ. γιὰ οἰκονομικὸ σαμποτάζ τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλός», τὸ ὁποῖο ἐκδίδετε. Εἰλικρινὰ ἔφριξα, ὅταν τὸ διάβασα. Ἐτοῦτο μόνον ἐλληνικὸ τρόπο δὲν δείχνει, καὶ δὲν χρειάζεται, νομίζω, καμμιά ἄλλη ἀπόδειξη πέραν τοῦτου τοῦ καλέσματος γιὰ τὸ τί ἀκριβῶς πρεσβεύει τὸ Ε.Α.Ρ. καὶ οἱ ἐπικεφαλῆς του.

Πλέον κατὰ τὴν γνώμη μου δὲν πρόκειται ἀπλᾶ γιὰ τὶς μωροφιλοδοξίες κάποιων καὶ τὸ κονκούλωμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως αὐτὸς ραγδαῖα ἀναπτύσσεται τὰ τελευταῖα χρόνια. Ὅχι, δυστυχῶς, δὲν πρόκειται γιὰ ἓνα ἀπλὸ κονκούλωμα, ἀλλὰ γιὰ μία καλοστημένη προβοκάτσια, ποὺ σκοπὸ ἔχει ἀφ' ἐνὸς νὰ στιγματίσῃ τὸν ἐλληνικὸ τρόπο καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐξαφανίσῃ ὅτιδήποτε δίνει λαβὴ γιὰ σκέψη σὲ τοῦτη τὴ χώρα, μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὸ περιοδικὸ «Δαυλός», τοῦ ὁποῖου τὸ ἔργο εἶναι καθὼς φαίνεται βραχνᾶς γιὰ ὁποιαδήποτε κλίκα. Ἀπὸ αὐτὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἕως αὐτὴν τοῦ Ε.Α.Ρ. Διότι ὡς γνωστὸν οἱ κλίκες θέλουν νὰ ἔχουν τὴν μοναδικὴ «ἀλήθεια» καὶ τὸν μοναδικὸ λόγο.

Λυπᾶμαι εἰλικρινὰ γιὰ τὴν ἐξέλιξη αὐτῇ, ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος πὼς ὁ ἐλληνικὸς Διαφωτισμὸς θὰ ξεπεράσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἀτιμὴ προβοκάτσια καὶ θὰ βγῇ ἀκόμα ἰσχυρότερος καὶ καθαρότερος πρὸς τὴν κοινωνία. Ἀναγνωρίζω στὴν ὑπαρξὴ αὐτῶν τῶν ὁμάδων τὴν κάθαρση ἀπὸ ὅ,τι τὸ περιττὸ καὶ ὅ,τι τὸ ξένο πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ὅπως φαίνεται τοῦτες καὶ κεῖνες οἱ ὀργανώσεις κατάφεραν νὰ μαζέψουν ἐντὸς τους τὴν περισσότερη ἀπὸ τὴν σαβούρα, ἀφήνοντας τὸ πεδίο καθαρὸ πρὸς δράση. Δοξομανεῖς ἀλλὰ καὶ φασί-

Η ΤΑΦΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Κύριε διευθυντά,

Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἀπὸ δύο ἐπιστολὲς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ τοῦ φιλοσόφου πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς ἐποχῆς του τὸ ἔτος 362 μ.Χ., ἡ ὀριστικὴ ταφὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐγίνε στὸν λόφο «Μακρόν» τῆς ἐλληνικῆς πόλεως Σεβάστειας, τῆς περιοχῆς ποὺ εἶχε τότε τὸ ὄνομα Σαμάρεια. Τοῦτο ἐγίνε, διότι τὴν ἐπόμενη νύκτα τῆς προσωρινῆς ταφῆς τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ στὸν τάφο, ὅπου ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας εἶχε στὸ κτῆμα του, τὸ ὁποῖο βρισκόταν στὸ ἀνατολικὸ μέρος ἔξω τῆς Ἱερουσαλὴμ, οἱ Ἑσσαῖοι πῆραν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ κατόπιν αἰφνιδιασμοῦ τῶν φυλασσόντων τὸν τάφο Ῥωμαίων στρατιωτῶν καὶ τὸ μετέφεραν στὸν λόφο «Μακρόν» τῆς Σεβάστειας τῆς Σαμάρειας. Ὁ τόπος αὐτὸς εἶχε προφανῶς προεπιλεγῇ πρὸς τοῦτο. Ὅλα αὐτὰ ἔχουν γραφῇ μὲ πολλὰς λεπτομέρειες στὰ τεύχη 138 καὶ 142

ζοντες, ποιμνία, ἀνόητοι καὶ συμπλεγματικοὶ μαζεύτηκαν ἐντὸς τῶν μαντριῶν. Θὰ ξεχωρίσουν τώρα τὰ πίτουρα ἀπὸ τὸ κριθάρι, ὅπως λέμε στὸ χωριό μου, καὶ εἶναι πασιφανές, ποιά εἶναι τὰ πίτουρα καὶ ποιὸς ὁ σπόρος. Ἄλλωστε, ὡς γνωστόν, στὸ λίκνισμα συνεπικουρεῖ καὶ ὁ Αἴολος, καὶ ἤδη τὰ πίτουρα τὰ ἔχει πάρεϊ ὁ ἄνεμος.

Ἦταν ἄνθρωποι αὐτὴ ἡ κίνησις τοῦ Ε.Α.Ρ. καὶ ὑπουργοί, ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφεραν καὶ δὲν θὰ τὰ καταφέρουν, διότι πλέον δὲν μποροῦν νὰ στηρίχθουν στὴν ἡλιθιότητα τοῦ ποιμνίου, ἀφοῦ αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἔχει πιά ἀρχίσει νὰ ψυλλιάζε-

ται γιὰ τοὺς... φωνακλάδες καὶ τὴν ὑποτιθέμενη συσπείρωσι μέσα ἀπὸ προσωπολατρικῶς διαρθρωμένα νομικὰ πρόσωπα, πάσης φύσεως καὶ ὕφους (λατρευτικῆς, κομματικῆς κ.λπ.).

Ἔχουν κρίσιμὴ καὶ ἀποψη καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔχετε κανέναν ἀπολύτως λόγο νὰ ἀμφιβάλλετε. Τοῦναντίον ἔχετε ἕναν ἀκόμη λόγο, γιὰ νὰ συνεχίσετε τὸ ἔργο σας, ἀφοῦ πλέον ὁ καθένας ξέρει, ποῦ θὰ ψάξῃ νὰ βρῇ αὐτὸ ποὺ ἀκριβῶς ζητάει.

Με ἐκτίμησι

Κλεῖτωρ

<http://kleitor.blogspot.com>

Οἱ ἐξωρισμένες λέξεις: «Ἑλλάς», «Ἕλλην»

Κύριε Λάμπρου,

Ἐμείνα ἐκπληκτοὶ ἀπὸ τὸν στὸ ἐκδοτικὸ σας σημεῖωμα τοῦ τεύχους Ἀπριλίου συλλογισμοῦ σας γιὰ τὶς δύο λέξεις κλειδιὰ «Ἑλλάς» καὶ «Ἕλλην» τῆς Μητέρας τῶν Γλωσσῶν, ποὺ δυστυχῶς αἰχμαλωτίσθηκαν καὶ ἀλυσσοδέθηκαν στὰ Τάρταρα ἀπὸ τοὺς ἐβραιοχριστιανοὺς γιὰ περίπου 17 αἰῶνες, περιμένοντας τὸ Εἰκοσιένα, γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν. Ἀλλὰ οἱ λέξεις αὐτὲς δὲν τὴν χάρηκαν πολὺ τὴν ἐλευθερία. Ἡ βαρυσχεμινιὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἂν καὶ ἐξασθενήμεν πιά τὶς μάρανε, καὶ μείναν στὸ περιθώριο, περιμένοντας ἴσως ἕνα ἄλλο Εἰκοσιένα, γιὰ νὰ μπορέσουν κι' αὐτὲς μὲ τὴν σειρὰ τους νὰ κλείσουν στὰ Τάρταρα τὴν Γκραικύλα καὶ τὴν Ρωμιοσύνη. Ὅμως μ' ὅλο ποὺ πέρασαν περὶ δύο αἰῶνες, αὐτὲς περιμένουν. Καὶ ἀναρωτιέμαι: ἔως πότε; Μήπως εἶναι ἀργά; Μήπως πρέπει νὰ βοηθήσουμε; Γιατί κι ἐγὼ δὲν ἀντέ-

χω νὰ μὲ λένε οἱ ξένοι «Γκρήκ» καὶ οἱ Ρωμιοὶ νὰ μὲ λένε «Ρωμιό».

Ὅταν ἀντέδρασα σ' ἕνα ἱερέα λέγοντας, πῶς ἐγὼ εἶμαι Ἕλληνας καὶ ὄχι Ρωμιός, αὐτὸς μὲ συγκρατημένο θυμὸ ἄρχισε νὰ μοῦ ἐξηγῇ, πῶς ὅλοι ἡμᾶςταν πιά Ρωμιοὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, γι' αὐτὸ παρέμεινε καὶ τώρα τὸ «Ρωμιός». Ἰκανοποιημένος ἀπὸ τὴν ἀπάντησι ποὺ μοῦ ἔδωσε, πιστεύοντας πῶς μὲ ἔπεισε, μοῦ εὐχήθηκε νὰ πάω... στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ. Ἐγὼ χαριτολογώντας τοῦ εἶπα, γιατί καὶ τοὺς Βούλγαρους, τοὺς Σέρβους, τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ πολλοὺς ἄλλους λαοὺς δὲν τοὺς λένε Ρωμιούς, ὅπως ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες, ὁ ἱερέας δὲν ἀντέξε καὶ πέταξε τὸ φαρκάκι μὲ μῖσος, λέγοντάς μου: «ἐσὺ δὲν εἶσαι χριστιανός, εἶσαι ἄθεος». Ἐγὼ δὲν ἀντέδρασα στὸ «ἄθεος», μοῦ ἄρεσε, ὁ ἱερέας τὸ βρῆκε, ἐγὼ εἶμαι ἄθεος καὶ ἀπὸ συνήθεια πῆγαινα στὴν ἐκκλησίᾳ ὅπως πολλοὶ

τοῦ «Δαυλοῦ». Ὁ εὐρεθεὶς τώρα τάφος εἶναι προφανῶς ὁ τάφος τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τοῦ υἱοῦ τῆς Ἰούδα. Τὸ ὅτι βρίσκεται στὴν πλάκα τοῦ τάφου τὸ ὄνομα **ΙΗΣΟΥΣ** δηλοῖ ἀσφαλῶς ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἐπιλεγόμενος Χριστός, ἦταν σύζυγος τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς καὶ ὁ Ἰούδας ἦταν υἱὸς τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων. Ἐτοί ἐπιβεβαιώνεται ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν υἱὸς τοῦ Ἰούδα τοῦ ἐκ Γκαμάλας, ἄλλως Ἰούδα τοῦ Γκολανίτου καί, ὅπως ἦταν φυσικό, ὁ Χριστὸς ἔδωσε στὸ γυναικίον τοῦ ὄνομα Ἰούδας, διότι ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του. Τὸ νὰ δίδεται στὸν υἱὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ πατρὸς πάππου ἦταν ἐλληνικὴ συνήθεια. Ἡ ἐλληνικὴ αὐτὴ συνήθεια εἶχε προφανῶς υἱοθετηθῇ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ χώρου ἐκεῖνου. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐλληνικὴ παρουσία ἦταν ἰσχυρὴ τότε στὸν χώρο ἐκεῖνο. Ὁ ἐγγονὸς λ.χ. τοῦ Ἡρώδη τοῦ Α', ὁ ὁποῖος ἦταν Ἕλληνας Μακεδὼν, ἐλέγετο καὶ αὐτὸς Ἡρώδης Ἡρώδης Ἀντίπατρος Ἡρώδης Ἀντίπας, ὅπως ἀπὸ κάποιους συγγραφεῖς ἀναφέρεται. Δοθέντος δέ, ὅτι ὁ Ἰούδας ὁ

ἄλλοι. Ἀπὸ τότε δὲν ξαναπῆγα. Τὸ ποίμνιο τοῦ
ἱερέα λιγοστεύει καὶ πιστεύω θὰ λιγοστεύῃ κι
ἄλλο, μέχρι κάποια μέρα νὰ μείνῃ ἄδειο. Τότε
θὰ ξανάρθουν τὰ «Ἑλλάς» καὶ «Ἑλλην» αὐτὴ
τὴν φορὰ θ' ἀνθίσουν καὶ θὰ καρποφορήσουν.

Τότε ἐγὼ δὲν θὰ ὑπάρχω, ἀλλὰ θὰ ζοῦν τὰ παι-
διά μου, τὰ ἐγγόνια μου.

Μὲ ἐκτίμηση
Ἐλευθέριος Βασιλείου
Νιὸν Χαμασίω, Η.Π.Α.

Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα: Τὸ μυστικὸ τῆς πολιτισμικῆς ἔκρηξης

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα στὶς 21.000+ σελί-
δες τοῦ «Δαυλοῦ» καὶ στὴν σχετικὴ μὲ αὐτὸν
βιβλιογραφία ἔχουν γραφῇ ἀτέλειωτα, ὑπέρο-
χα κείμενα. Μὲ ἔναυσμα τὴ σημείωση στὸ ἄρ-
θρο «Οἱ τόνοι, τὰ πνεύματα καὶ ἡ ἱστορικὴ ὁρ-
θογραφία» («Δαυλός», τεύχος 299, σελ. 20675),
θὰ ἠθελα νὰ ἀναφερθῶ σὲ ἕναν –ἀπλοϊκό, ἀν θέ-
λετε– συλλογισμό μου, τῆς ἀδυναμίας τῆς σύγ-
χρονης ἀνθρωπότητας ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Δι-
αφωτισμοῦ (δηλ. τοῦ ἐπαναφωτισμοῦ τῆς ἀν-
θρωπότητας ἀπὸ τὰ σῶματα τῆς Ἀρχαίας Ἑλ-
ληνικῆς Γραμματείας) καὶ μετὰ στὸ νὰ παρὰ-
γῃ νέο Λόγο.

Ἀκόμη, γιατί νὰ ὑπάρχῃ τόσο κολοσσιαία
ἀριθμητικὴ διαφορὰ ἀνάμεσα στὶς ἑκατοντά-
δες-χιλιάδες μέγιστους ἀρχαίους Ἑλληνες δι-
ανοητὲς καὶ τὴν δυσανάλογη, συγκριτικὰ ἐλα-
χιστότατη, σύγχρονη ἀνθρώπινη παραγωγή δι-
ανοητῶν;

Εἶναι ἀκόμη γνωστὸ, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
αὐτὸ ποὺ ἔχει ἐπιτευχθῇ ἀπὸ τότε μέχρι σήμε-
ρα εἶναι ἡ ὅποια τεχνολογικὴ χρῆση τῶν ἀνα-
καλύψεων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ποὺ ἔχουν
διασωθῇ ἕως τὶς ἡμέρες μας. Ἄ, ναί, καὶ σὲ κά-
θε νέο κείμενο ἢ εὑρημα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνι-
κῆς Γραμματείας ἐνισχύεται ἡ διαπίστωση, ὅτι

θεωρούμενες σύγχρονες «ἀνακαλύψεις» στὴν
πραγματικότητα εἶχαν ἤδη διαπιστωθῇ καὶ δι-
ατυπωθῇ χιλιάδες χρόνια πρὶν ἀπὸ τοὺς Ἑλλη-
νες ἐρευνητὲς.

Στὸ εὖλογο ἐρώτημά μου, γιατί συμβαίνει
αὐτό, πέρα ἀπὸ τὶς τροχοπέδες τοῦ Ἑξουσια-
σμοῦ-Θεοκρατισμοῦ (ὅπου γιὰ τὴν συντήρη-
ση τῆς κατεστημένης τάξης πραγμάτων ἡ ἀπό-
κρυψη τῆς ἀλήθειας γιὰ κάθε μορφὴ Ἑλληνικό-
τητας καὶ οἱ καταστροφὲς ποὺ τῆς ἐπέφερε τὸ
Ἀνατολικὸ Ρωμαϊκὸ κράτος (ἰδεολόγημα Βυ-
ζάντιο)/Χριστιανισμὸς ἀποτελέσαν δεινὸ πλῆγ-
μα κατὰ τοῦ Ὁρθοῦ Λόγου δίνω μία ἀκόμη ἐρ-
μηνεία (ποὺ ἴσως ἀπλᾶ τὴν ἐπαναλαμβάνω, ἐὰν
ἔχη ἤδη προαναφερθῇ):

Ἕνα μέγα ζητούμενο, ποὺ λείπει ἀπὸ τοὺς
σύγχρονους πάσης φύσεως ἐπιστημονικοὺς
ἐρευνητὲς, ἐκτιμῶ ὅτι εἶναι ἕνα γλωσσικὸ ἐργα-
λεῖο, ποὺ νὰ «τρῆξῃ» τὴν σκέψη τους, ὥστε νὰ
μεγαλουργήσῃ. Τὸ «ἐργαλεῖο» τῆς Ἀρχαίας Ἑλ-
ληνικῆς Γραμματείας ἦταν ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα,
τὸ κλειδί ποὺ ἐπέτρεψε στὴν Διανόησή τους νὰ
ξεκλειδώσῃ τὴν Γνώση, κατὰ ποὺ τοὺς ὠδήγησε
στὰ ὕψη, στὰ ὅποια ἔφθασαν.

Τὰ βιβλία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμμα-
τείας, ποὺ ἔχω στὴν κατοχή μου, καὶ μαζί μὲ τὸ
ἀρχαῖο κείμενο περιλαμβάνουν καὶ μετάφρα-

ἐκ Γκαμάλας δὲν ἦταν τυχαῖος, ἀλλὰ ἦταν ἕνας τρομερὸς ἐπαναστάτης, συνέτεινε
στὸ νὰ δοθῇ στὸν υἱὸ τοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα Ἰούδας. Ὡς γνωστὸν ἐκ τῆς Ἱστορίας,
ὁ Ἰούδας ὁ ἐκ Γκαμάλας ἦταν ὁ δημιουργὸς δύο ἐπαναστατικῶν κινήματων, ἐνὸς τὸ
ἔτος 7 π.Χ. καὶ ἐνὸς τὸ ἔτος 7 μ.Χ. Ἡ δὲ κίνησις τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἡ τρίτη κατὰ σειρὰν
οὕτως εἰπεῖν ἐπανάσταση, γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς δικάστηκε καὶ καταδικάστηκε ὡς
ἐπαναστάτης καὶ σταυρώθηκε καὶ αὐτός, ὅπως καὶ ὁ Ἰούδας ὁ ἐκ Γκαμάλας σταυρώ-
θηκε τὸ ἔτος 7 μ.Χ. στὴν Γαλιλαία ἀπὸ τὸν Ἀρχέλαο, υἱὸ τοῦ Ἡρώδου τοῦ Α'. Ἀπὸ
τὴν Γκαμάλα ἄλλωστε ἄρχισε τὴν δράση του καὶ ὁ Χριστὸς, ἐκφωνήσας στὴν πόλιν
τὴν λεγόμενη «ἐπὶ τοῦ ὄρους ὀμιλίαν».

Μετὰ τιμῆς
Πάνος Τσίνας
Ἐπίτιμος Διευθυντῆς τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης

σή του, τις περισσότερες φορές για να αποδώσουν τις έννοιες στην τώρα καθομιλουμένη Έλληνική, χρειάζονται πολλαπλάσιες λέξεις από αυτές που τα πρωτότυπα κείμενα περιλαμβάνουν. Άρα ένα μυαλό, που λειτουργεί μέσα από σκέψη και διατύπωση σκέψης μέσω της αρχαίας Έλληνικής Γλώσσας, με ακρίβεια, σαφήνεια και πολλαπλάσια ταχύτητα οδηγείται στους διαδρόμους της Γνώσης, της έρμηνείας και της ανακάλυψης.

Αντιθέτως μία ασθενική και άτελης γλώσσα δυσχεραίνει και ίσως σταματά την Σκέψη ή

ακόμα, καθιστώντας την ανήμπορη να εκφράσει αυτό που ο νους συλλαμβάνει, την οδηγεί στην σημερινή αδυναμία του σύγχρονου ανθρώπου να μεγαλοουργήσει: δηλαδή να του επιτρέψει να συνεχίσει το έργο του αρχαίου Έλληνα διανοητή να προσφέρει τον δρόμο, που οδηγεί την Ανθρωπότητα σε μία έλλογη, εϋνομη και εϋτυχισμένη κοινωνία.

Είλικρινά ύμέτερος
Φραγκίσκος Κούγιας
Πλοίαρχος Έμπορικού Ναυτικού

Στην Φύση και στην Έλληνική Γλώσσα κρύβονται όλες οι αλήθειες

Άξιότιμε κ. Λάμπρου,

Προσπαθώ χρόνια τώρα να διαβάζω και να μελετώ όσο γίνεται περισσότερα τεύχη του περιοδικού σας, ακόμα και κάποια από τα προτεινόμενα βιβλία σας και κάπου-κάπου να παρεμβαίνω με μία απλή κατάθεση γνώμης. Θεωρώ, ότι πράγματι, όπως έλεγαν οι κλασικοί Έλληνες, σοφία είναι να λέγης την αλήθεια και να πράττεις κατά φύσιν και πράγματι σās διαβεβαιώ ότι στην φύση κρύβονται όλες οι λύσεις-άπαντήσεις στα προβλήματα της ανθρώπινης σκέψης και υγείας. Και αυτό σās το επισημαίνω όντας πρωτίτως γεωπόνος αλλά και γεωργός. Άλλα σήμερα κάποιοι προσπαθούν με όλα τα μέσα να μάς αποξενώσουν από την μάνα Φύση, να μάς κάνουν να την μισήσουμε και ότι παρὰ φύση να το δεχώμαστε ως φυσιολογικό. Βλέπετε χρησιμοποιώντας την Έλληνική Γλώσσα και έμβαθύνοντας σε αυτήν κατανοεί ο οποιοσδήποτε ότι το φυσιολογικό είναι ο λόγος της Φύσης, ο νόμος της, και όποιος την έρευνήσει θα οδηγηθί στο μέτρο και στην αυτογνωσία, τα οποία θεωρώ ότι πρέπει να αποτελούν τους βασικότερους στόχους του κάθε ανθρώπου.

Όσον αφορά τώρα στην αλήθεια από την ρήση του Ηράκλειτου, διαπιστώνω ότι είστε

πράγματι ένας από τους είλικρινείς και έντιμους έρευνητές της. Μάλιστα ή αλήθεια, όσο την έρευνās και την ανακαλύπτεις, τόσο σε πληγώνει, τόσο καταρρίπτει δοξασίες, δόγματα και πέπλα, τα οποία επί χρόνια κάλυπταν την ανθρώπινη σκέψη. Για να καταλήξω στην ουσία αυτής της έπιστολής μου, θέλω να σās ρωτήσω, γιατί, όπως γνωρίζετε, ή έρευνα γεννά έρωτηματικά, και εγώ, όπως καταλάβατε, έχω επιλέξει με οποιοδήποτε κόστος να βγώ από την σπηλιά και να πιω το χάπι, πώς θεωρείτε ότι μπορεί να αλλάξει ή κατάσταση, στην οποία έχει εισέλθει αυτήν την στιγμή ή ανθρωπότητα; Με έπιστροφή άλλα και μόνο μερικόν ανθρώπων στον έλληνικό τρόπο σκέψης και θεώρησης του κόσμου; Με κάποια απρόσμενη εξέλιξη ή παρέμβαση έστω και υπεράνθρωπη; Με τον θάνατο ίσως του καθενός από έμās τους ελεύθερους ανθρώπους, για να βρούμε την ψυχική ήρεμία μετά θάνατον; Ή με κάποιον άλλο τρόπο; Έλπίζω να ήμουν σαφής και αναμένω την απόκρισή σας. Οι θεοί της λογικής να σās έχουν καλά.

Με τιμή
Δημήτρης Σταθάκης
Γεωπόνος

Σημ. «Δ»: Με οδηγό την Φύση και την πιστή αντικατόπρισή της στην ανθρώπινη σκέψη, την Έλληνική Γλώσσα, όπως σωστά σημειώνει ο έπιστολογράφος, έχουμε τον δείκτη του τί είναι αληθές και τί ψευδές. Δεν υπάρχει άλλος «κανόνας ζωής» και όσοι καλκεύθηκαν από διάφορους άρνητες της Φύσης και του Λόγου, που ή Φύση έμπερικλείει, είναι ή «υπεράνθρωπες παρεμβάσεις», όπως λέει ο έπιστολογράφος, δηλ. έξουσιασμός, ή θανατολαγνεία, δηλ. θεοκρατία. Άς ξαναδθ την Φύση ο κ. Δ. Στ. και δς έναρμονισθί μ' αυτήν. Έτσι –ας είναι βέβαιο– θα απαλλαγί από την άπαισιδοξία. **_Δ.Ι.Λ.**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ:
Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ

ΤΑ ΕΒΡΑΪΚΑ (ΚΑΙ ΑΡΑΒΙΚΑ) ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Τὸ ἀπαγορευμένο βιβλίο τοῦ Ἑβραίου Ἰ. Γιαχούντα

ετὰ ἀπὸ ἀναζήτησι πολλῶν ἐτῶν περιῆλθε στὰ χέρια μου ἓνα ἀντίγραφο τοῦ ριζοσπαστικοῦ καὶ στὴν ὑπερθετικὴ κυριολεξία σπάνιου βιβλίου τοῦ Ἰωσήφ Γιαχούντα μὲ τὸν ἀνωτέρω τίτλο, «Τὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι Ἑλληνικά». Τὸ βιβλίο ἐκδόθηκε τὸ 1982 ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις Becket Publications τῆς Ὁξφόρδης στὸ Λονδίνο καὶ προλογήθηκε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Saul Levin. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἔχει ἀριθμὸ ISBN 072890013 καὶ ἀποτελεῖ μίᾳ πολυετῇ μελέτῃ καὶ ἐξονυχιστικῇ ἔρευνα γραμμένῃ στὰ Ἀγγλικά καὶ καλύπτει μίᾳ ἑκτασὴ ἄνω τῶν ἑπτακοσίων πυκνογραφημένων σελίδων, μὲ μιᾷ ἐκτενέστατῃ ἀνάπτυξιν γλωσσικὰ ὁμολόγων ὁμάδων, οἱ ὁποῖες παρουσιάζονται στὰ Ἑλληνικά καὶ ἐκατέρωθεν αὐτῶν οἱ ἴδιες ὁμόλογες λέξεις στὰ Ἑβραϊκὰ καὶ Ἀραβικά.

Ἡ ἔκδοσι τοῦ πολυσέλιδου τούτου βιβλίου καὶ ἡ ἄμεσις ἐξαφάνισίς του «ἀπὸ προσώπου γῆς» ἀποτελεῖ ἓνα παγκόσμιον παράξενο καὶ ἴσως τὸ μοναδικὸ ἐκδοτικὸ φαινόμενο στὸ δημοκρατικὸ Ἑνωμένο Βασίλειον. Φαίνεται, ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκτύπωσίν του ἀποσύρθηκε μυστηριωδῶς ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν καὶ τὸ ἄρπαξε ἓνα ἀόρατον καὶ παντοδύναμον χερί.

Ἀπὸ ἔρευνάν μου φαίνεται, ὅτι ὑπάρχουν μόνο 4 ἢ 5 ἀντίγραφα σ' ὅλον τὸν κόσμον, σὲ δύο δημόσιες βιβλιοθήκας τῶν ΗΠΑ, ἓνα ἀντίγραφο στὴν βιβλιοθήκῃ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κογκρέσσου καὶ ἴσως ἓνα μόνον ἐδῶ στὴν Αὐστραλία. Ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει σὲ κανένα βιβλιοπωλεῖο, ἀλλὰ οὔτε καὶ σὲ κάποια παλαιοπωλεῖα, ποὺ εἰδικεύονται σὲ σπάνια βιβλία. Ὁ κόσμος τὸ γνωρίζει ἀπὸ τὸν τίτλον του καὶ τὸν εἰδικὸν ἀριθμὸν του, ποὺ ἔχει ἀναφερθῇ διεθνῶς, ἀλλὰ δὲν ἔχει δημοσιευτὴ οὔτε μίᾳ κριτικὴ ἀξιολόγησιν ἢ ἀπόρριψιν τῆς πρωτότυπης ἔρευνας, ποὺ ἀγγίζει ἐπιστημονικά καὶ συλλογικά τὶς τέσσερις γλώσσας: Ἑλληνικά, Ἑβραϊκά, Ἀραβικά καὶ φυσικὰ Ἀγγλικά.

Hebrew is Greek

JOSEPH YAHUDA, LL.B

PREFACE

by

Professor Saul Levin

“εὕρομεν ὥς ἐξ ἑνὸς εἶεν γένους
Ἰουδαῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ
ἐκ τῆς πρὸς Ἀβραμὸν οἰκειότητος”
Ἰουδαϊκὴ Ἀρχαιολογία

Published by
Becket Publications
Oxford
1982

*Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ ἔργου, ποὺ ἐξαφάνισε ὁ διεθνὴς ἐξονσιασμός, «Τὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι Ἑλληνικά» τοῦ Ἑβραίου γλωσσολόγου Ἰωσήφ Γιαχούν-
τα (βλ. «Δ», τ. 206, 214).*

Ἐν ἔτει 2006, ποὺ ὅλα «γκουγκλίζονται», καὶ δὲν ὑπάρχει πλέον «οὐδὲν κρυπτόν ὑπὸ τὸν ἥλιον», ἡ ἔρευνα ἀποκαλύπτει ἐλάχιστα στοιχεῖα. Γιὰ τὸ λόγο τοῦτο ἡ σύντομη παρουσίαισά του ἐδῶ ἀπὸ τῆ Μελβούρνη εἶναι ἴσως ἡ μοναδικὴ σὲ ἔντυπο τῆς Μητροπόλεως ἀπὸ συννεργάτη ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Λέω ἴσως, γιατί πέρασε ἕνα τέταρτο αἰῶνος καὶ γιὰ μία τέτοια ἀξιόλογη μελέτη γιὰ τὴ γλῶσσα μας δὲν ἔχω ἀκούσει οὔτε ἔχω δεῖ γραμμένη στὰ Ἑλληνικά μελέτη ἐκτὸς ἀπὸ μία μνεία στὸν «Δαυλό», τεύχη 206 καὶ 214 τοῦ ἔτους 1999. Βεβαιωθεῖτε γιὰ τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλὲς μὲ μία γκουγκλικὴ περιήγηση. Στὰ Ἀγγλικά δὲν ὑπάρχει τίποτε! Τὸ φαινόμενο δὲν ἐξηγεῖται ὡς ὀμαλό. Γιατί ἄραγε; Τί συμβαίνει;

Προλογικά

προλόγισι τοῦ καθηγητῆ S. Levin εἶναι μᾶλλον σύντομη καὶ γραμμένη χωρὶς ἐνθουσιασμό γιὰ μία τόσο ριζοσπαστικὴ θεωρία. Ὁ ἴδιος τὸ ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ ἔκανε, γιὰ νὰ ικανοποιήσῃ τὴν ἐγκαρδιότητα ποῦ τοῦ ἔδειξε ὁ συγγραφέας Ἰωσήφ Γιαχούντα (Joseph Yahunda), ὅταν κυκλοφόρησε κάποιο βιβλίο του ὁ Levin. Τελειώνει ὁμως μὲ τὴν παρατήρησι ὅτι: «Your book will be here for a long time, after both of us are in our graves» (Τὸ βιβλίο σου θὰ εἶναι ἐδῶ γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα, μετὰ ποῦ καὶ οἱ δύο μας θὰ εἴμαστε στοὺς τάφους μας).

Ὁ συγγραφέας Ἰ. Γιαχούντα προλογίζοντας τὸ πόνημά του ἀναφέρει, πὼς ἡ ἐργασία αὐτὴ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ γίνῃ ἀπὸ τοὐλάχιστον τρεῖς εἰδικευμένους μελετητὲς στὶς τρεῖς γλώσσες: **Ἑλληνικά, Ἑβραϊκά, Ἀραβικά καὶ νὰ μελετήσουν ἐπισταμένως, πὼς ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα γέννησε θαυμάσια τὶς ἄλλες δύο.** Τὴν ἐργασία τὴν ἀνέλαβε ὁ ἴδιος μονάρχος του καὶ χωρὶς καμμία βοήθεια διεκπεραίωσε τὸν ἄθλο τοῦτο, χωρὶς νὰ βρῇ οὔτε ἓναν Ἑλληνα νὰ συνεργαστῇ μαζί του.

Ὁ Ἰ. Γιαχούντα ἀποδεικνύει μὲ χιλιάδες παραδείγματα ὁμολόγων λέξεων τὴν ταυτότητα τῆς Ἑβραϊκῆς Γλώσσας μὲ τὴν Ἑλληνική. Τὸ βιβλίο, γραμμένο στὰ Ἀγγλικά καὶ χωρὶς τὴ γνώση τῆς Ἑβραϊκῆς οὔτε τῆς Ἀραβικῆς Γλώσσας, γίνεται κατανοητό, καὶ τὰ συμπεράσματα μόνο στὴν Ἀγγλικὴ εἶναι εὐλογοφανῆ καὶ κατανοητά. Ὁ ἀναγνώστης ἀβίαστα φτάνει στὸ τελικὸ συμπέρασμα γιὰ τὴ μοναδικότητα τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας.

Ὁ Γιαχούντα ὁμολογεῖ, ὅτι μελετοῦσε ἀπὸ πολὺ νέος τὴν Βίβλο καὶ τὴν ἑβραϊκὴ μετάφρασι τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἀπὸ μικρὸς ἀνέπτυξε μίαν ἐχθρότητα πρὸς τοὺς Ἑλληνες καὶ τοὺς Ρωμαίους. Μὲ τὴν ἐνηλικίωσή του ὁμως τὰ αἰσθήματα αὐτὰ ἄλλαξαν. Διαπιστώνει, ὅτι οἱ διαφορὲς τῶν ἀνθρώπων εἶναι καὶ ἐμφύλιες. Φτάνει στὸ ἱστορικὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ πολιορκία καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Τροίας ἦταν ἓνας ἐμφύλιος πόλεμος μετὰξὺ Ἑλλήνων. Στὰ 30 του χρόνια πείθεται, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἑλληνικῆς καταγωγῆς.

Στὴν ἡλικία αὐτὴ τῶν 30 ἐτῶν ἐνδιαφέρθηκε νὰ σπουδάσῃ Βιολογία. Στὴ μελέτῃ τῆς Βιολογίας συνάντησε πολλὰς ἑλληνικὰς λέξεις. Ρωτήστε ἓνα μαθητὴ καὶ ἐδῶ στὴ Μελβούρνη, ποῦ σπουδάζει Βιολογία –Biology στὸ VCE Year 11 καὶ Year 12: θὰ σᾶς κἀνὴ τὴν ἴδια παρατήρησι: Πάρα πολλὰς λέξεις εἶναι ἑλληνικὲς, γιὰτὶ μόνο μ' αὐτὲς ὑπάρχει Ἐπιστήμη.

Στὴν περίπτωσι τοῦ Γιαχούντα, ἐπειδὴ γνώριζε πολὺ καλὰ τὴν Ἑβραϊκὴ Γλῶσσα καὶ ὅταν εἶδε, ὅτι στὴν Βιολογία ἡ Ἑβραϊκὴ χρησιμοποιεῖ τὶς ἴδιες λέξεις, ποῦ ἀκούγονται ἑβραϊκῆς, ἔφτασε τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ Ἑλληνες τὶς δανείστηκαν ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους. Ἐφτασε μάλιστα στὴν πράξι νὰ κἀνὴ ἓναν κατάλογο μὲ αὐτὰς τὶς λέξεις, γιὰ νὰ ἀποδείξῃ μὲ ἀπτὰ παραδείγματα, πὼς ἡ Ἑβραϊκὴ Γλῶσσα ἐπηρέασε πολλὰ τὴν Ἑλληνική. Ἀγνοοῦσε τελείως, ποῦ θὰ τὸν ὠδηγοῦσε ἡ θεωρία καὶ ἡ ἐρευνὰ τοῦ αὐτοῦ.

Γιὰ περαιτέρω ἐμβάθυνσι ἔμαθε τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο τὸ 1933 καὶ στρώθηκε στὴ δουλειά, γιὰ νὰ βρῇ τοὺς κρείτους τῆς ἑνώσεως τῆς Ἑβραϊκῆς μὲ τὴν Ἑλληνική. Ἔτσι ἦλθε σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ ἄρχισε νὰ μελετᾷ ἐπισταμέ-

Yet another word is מַעֲדָה in IS 14. 14. According to the *Lexicon*, מַעֲדָה is a 'field for ploughing', the text here also is corrupt and the meaning dubious. In fact, מַעֲדָה is the homologue of ἡμίονος, *mule*; the text, as almost always, is quite sound (although, had the usual order in a construct been observed, it would have read מַעֲדָה מִצֶּמֶד, like צֶמֶד בִּקְרָי Ib 11. 7; cf. מִפֶּן הַיַּיִן Jud 13. 14); and the certainty of the meaning is vouched for by Homer himself: 'a field about as broad as half the area of a day's ploughing by a pair of mules'. Cf. Ps 129. 3, Il. 10. 351, Od. 8. 124. Therefore, I feel I am entitled to assert not only that Hebrew is Greek, but also that *it is as Greek as Homer*.

«Κατὰ συνέπεια αἰσθάνομαι, ὅτι δικαιοῦμαι νὰ βεβαιώσω, ὅτι ὄχι μόνο τὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι Ἑλληνικά, ἀλλὰ ἐπίσης ὅτι εἶναι τόσο Ἑλληνικά ὅσο ὁ Ὅμηρος» (Ιωσήφ Γιαχούντα, «Τὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι Ἑλληνικά», *Πρόλογος*).

νως τὴ μετάφραση τῆς Βίβλου τῶν Ἑβδομήκοντα. Τότε κάνει καὶ τὴν ἐπαφή του μὲ τὸν Ὅμηρο (Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσεια) ἀπὸ τὸ πρωτότυπο.

Ὁ κατάλογος τοῦ τῶν ὁμοίων προφορικὰ λέξεων Ἑβραϊκῆς καὶ Ἑλληνικῆς Γλώσσας ἔφτασε τὶς 600 (ἑξακόσιες) καὶ περιελάμβανε λέξεις γιὰ κάθε φάση τῆς ζωῆς. Εἶναι ἐδῶ ποὺ ὁ Γιαχούντα ἔκανε στροφὴ 180° καὶ συνεπέρανε, πὼς οἱ Ἑβραῖοι δανείστηκαν τὶς λέξεις αὐτὲς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες. Ἡ ἔρευνά του τὸν ἔκανε νὰ πειστή, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο γιὰ δανεισμὸ ἀλλὰ γιὰ μία γενετικὴ σχέση. Τὸ κλειδί, γιὰ νὰ δῇ καὶ νὰ μελετήσῃ διεξοδικὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, ἦταν ἡ Γραμματικὴ τῆς.

Μετὰ τὴ μελέτη τῆς καὶ ταξινομῶντας καὶ ἀναλύοντας τὶς ἑλληνικὲς καὶ «ἑβραϊκὲς» ὁμόλογες λέξεις φτάνει σὲ πολλὰ χρήσιμα συμπεράσματα τῆς μεταμόρφωσης τῶν ἑλληνικῶν λέξεων σὲ ἑβραϊκὲς. Οἱ καταλήξεις τῶν ἑλληνικῶν λέξεων γίνονται προθέματα στὶς ἑβραϊκὲς. Μερικὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐναλλάσσονται διαλεκτικά: π.χ. τὸ κ μὲ τὸ τ, τὸ ο μὲ τὸ α, τὸ σ μὲ τὸ δ. Μὲ τέτοιες ἀλλαγὲς ἐπιβεβαιωνόταν ἡ ἀκριβεία τῶν ὁμολόγων λέξεων, καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιβεβαίωση γινόταν μὲ τὴν ἴδια σημασίᾳ τῶν λέξεων στὶς δύο γλώσσες.

Ὅμοιοι λέξεις καὶ διαπιστώσεις

Γιαχούντα διαπίστωσε τὶς ἴδιες σημασίες ὄχι μόνο στὰ Ἑβραϊκὰ ἀλλὰ καὶ στὰ Ἀραβικά. Μὲ τὴ θεωρία τοῦ αὐτῆ ἔφτασε, ὅπως λέει, «νὰ διορθώσῃ τὴν μετάφραση τῶν Ἑβδομήκοντα μὲ τοὺς Ἑβδομήκοντα καὶ τὴν Βίβλο μὲ τὴν Βίβλο». Μὲ τὴ μελέτη καὶ μὲ τὴν ἔρευνά του διαπιστώνει, πὼς ἓνα σύνθετο ῥῆμα καὶ γενικὰ ὅλες οἱ ὁμόλογες στὰ Ἑβραϊκὰ λέξεις ἔχουν πάμπολλες γραμματικὲς ὁμοιότητες, καὶ ἀκόμη οἱ αἰνιγματικὲς ἑβραϊκὲς λέξεις γίνονται πλέον κατανοητές.

Ὁ συγγραφέας ὑποστηρίζει ὅλα τὰ εὐρήματά του μὲ πάμπολλες παραπομπὲς σ'

ὅλα τὰ βιβλία τῆς Βίβλου, καὶ οἱ παρατηρήσεις του πείθουν ἅμεσα τὸν ἀναγνώστη.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ἓνα μόνο **παράδειγμα ὁμολογῶν λέξεων στὰ Ἑλληνικά, Ἑβραϊκὰ ἀλλὰ καὶ στὶς περισσότερες περιπτώσεις καὶ στὰ Ἀραβικά**. Στὸ βιβλίο ἀναφέρονται χιλιάδες τέτοια παραδείγματα. Ἀναφέρεται πρῶτα ἡ ἑβραϊκὴ λέξη, ἀκολουθεῖ ἡ μήτρα τῆς ἐλληνικῆς, μεταφράζεται μετὰ στὰ Ἀγγλικά, δίνεται ἡ παραπομπή καὶ τὶς περισσότερες φορὲς πολλὲς παραπομπές στὰ βιβλία καὶ στίχους τῆς Βίβλου, καὶ ἀκολουθοῦν καὶ ἀραβικὲς παρατηρήσεις. Ὁμολογῶ πὼς ἡ ἔρευνα εἶναι ἄκρως ἐξονυχιστικὴ καὶ πλήρως κατατοπιστικὴ. Οἱ βασικοὶ καὶ οἱ ἐπιμέρους κανόνες τῆς ἐτυμολογίας τηροῦνται πιστὰ καὶ στὸ ἔπακρον.

Γιὰ τὸν ἀναγνώστη ἀπὸ τὶς σελίδες 343 καὶ 344 δίνω ἓνα μόνο παράδειγμα: ἑβραϊκὴ μορφὴ + πίμπλημι = fill/πληρῶ, πλημυρέω (μ' ἓνα μ) = overflow, πλήρης, πληθύνω, πλήθω, ἐμπίμπλημι, ἐπιπίμπλημι, ἐκπίμπλημι, καταπίμπλημι, ἐκπληρῶ, συμπληθύνω, πλέως, πλησμονή, = abundance, πληθώρα, πλήρωμα, πλήρωσις, πλήμη, πλήσιμη καὶ πολλὰ ἄλλα. Ὅλα δίνονται μὲ κατάλληλες παραπομπές καὶ ἐπεξηγήσεις, ποὺ ἀναλύουν τὴν Βίβλο μ' ἓνα «φρέσκο» μάτι ἄκρας σημασιολογικῆς κατανόησης, καὶ τὰ αἰνίγματα πλέον λύνονται μὲ τὰ Ἑλληνικά.

Ὁ συγγραφέας εἶναι πεπεισμένος ἀπὸ τὴν ἔρευνά του, ὅτι οἱ ὁμολογες λέξεις στὶς δύο γλῶσσες εἶναι πάμπολλες, καὶ ὑπολογίζει ὅτι στὸ βιβλικὸ λεξιλόγιο 90% τῶν ἑβραϊκῶν λέξεων προέρχονται ἀπὸ ἐλληνικὲς ρίζες. Συνεχίζει καὶ ἀποδεικνύει τὸ τί πρεσβεύει μὲ τὶς ὀλοφάνερες ἴδιας σημασίας λέξεις, ποὺ χρησιμοποιοῦνται καὶ στὶς δύο γλῶσσες μέχρι σήμερα.

Ἐπίσης τονίζει, ὅτι τὸ βιβλίο του μπορεῖ νὰ φανῇ χρήσιμο καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ δὲν γνωρίζουν Ἑλληνικά, Ἑβραϊκὰ ἢ Ἀραβικά, γιὰ τὸν ἐνδιαφέρουν μόνο οἱ φωνητικὲς μορφολογικὲς καὶ σημασιολογικὲς ὁμοιότητες. Οἱ ὁμολογες αὐτὲς λέξεις βρίσκονται σ' ὅλα τὰ κείμενα καὶ καταλήγει: «*what I want to prove is an unsuspected and forgotten branch of Greek literature: the Hebrew Bible*» («Τὸ τί θέλω νὰ ἀποδείξω εἶναι ἓναν δυσδιάκριτο καὶ ξεχασμένο κλάδο τῆς Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας: τὴν Ἑβραϊκὴ Βίβλο, σελ. XXXII).

Ἦθελα νὰ παρατηρήσω ἐδῶ, ὅτι μιλάμε γιὰ πρωτάκουστες καὶ ρηξικέλευθες ιδέες, ποὺ ἡ ἐπίπλευσή τους στὸ γνωστικὸ πεδίο μᾶς ξεσκεπάζει ἓνα παρελθοντικὸ μεγαλεῖο, τὸ ὁποῖο εἰσδύει ἀκόμη βαθύτερα ἀπὸ τὸν Ὅμηρο στὸ ἀπώτερο ἐλληνικὸ στερέωμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.

Μερικὰ σύντομα καὶ ἐνδιαφέροντα

συγγραφέας σὲ πολλὰ σημεῖα τοῦ πονήματός του τονίζει συνεχῶς ὅτι τὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι Ἑλληνικά –«as Greek as Homer» («τόσο Ἑλληνικά ὅσο ὁ Ὅμηρος» σελ. XXIX). Ἐπίσης παρακάτω (σελ. XXXI): «you must be prepared for surprises; this book is full of them». (Πρέπει νὰ εἴστε ἑτοίμοι γιὰ ἐκπλήξεις, τὸ βιβλίο τοῦτο εἶναι γεμᾶτο ἀπὸ αὐτές.)

Ἐπιγραμματικὰ θὰ ἀναφέρω μερικὲς ἀπὸ αὐτές:

- Τὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι ταυτόσημα μὲ τὰ Ἑλληνικά (σελ. 6).
- Οἱ Ἑβραῖοι ὀνομάζονται ἔτσι ἀπὸ τὸν Eber, τοῦ ὁποῖου οἱ ἀπόγονοι κατοίκησαν στὴ Συρία, Μεσοποταμία, Ἀνατολικὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ τὴν Ἀραβικὴ Χερσόνησο

IX. PROPER NOUNS

XLVII. Some Hebrew proper nouns resemble Greek proper nouns, others have Greek verbs, adjectives and common nouns as homologues; while some Greek proper nouns have Hebrew common nouns as homologues.

[illegible]

*Οἱ ὁμοιότητες τῶν ἐβραϊκῶν κυρίων ὀνομάτων μὲ τὰ ἀντίστοιχα ἑλληνικά
(ἀπὸ τὸ βιβλίον «Τὰ Ἑβραϊκά εἶναι Ἑλληνικά»).*

(σελ. 4).

- Οἱ Ἑβραῖοι ἀναφέρονται γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Γένεση 14.13 (σελ. 2).
- Ἰουδαῖος ἢ Ἑβραῖος εἶναι ἐναλλασσόμενοι ὅροι (σελ. 3).
- Τὸ Ἰράκ ὠνομάστηκε ἔτσι ἀπὸ τὸ Ἄργος (σελ. 8).
- Ἡ Ἀραβία ὠνομάστηκε ἔτσι ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ λέξη ἐρημία (σελ. 6).
- Ὅταν ἡ ἐλληνικὴ συγγένεια μὲ τοὺς Φοίνικες ξεχάστηκε, ὁ Ἡρόδοτος (5.58) νόμισε ὅτι οἱ Ἕλληνες δανείστηκαν τὸ ἀλφάβητο ἀπὸ αὐτοὺς, ἐνῶ καὶ αὐτοὶ (οἱ Φοίνικες) ἦταν Ἕλληνες.
- Οἱ εἰλωτες τῆς Σπάρτης ἦταν Ἰσραηλίτες.
- Οἱ Ἑβραῖοι λάτρευαν τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ κρατοῦσαν τὶς συνήθειές τους: *Abraham worshipped Zeus* (Ὁ Ἀβραὰμ λάτρυνε τὸν Δία, σελ. 670).
- Ἀπὸ τὸ ρῆμα χρᾶω = direct by oracle καὶ τὸ ἐπίθετο ἱερὸν ἔδωσαν τὸ «*χρῆμα ἱερὸν*» = προφορά: *κορὰν* = the oracle of god (σελ. 668). Ἔτσι ἐλληνογεννήθηκε τὸ κοράνιο.

Ἡ λέξη Φαραὼ ἔγινε μὲ ἐλληνικὰ σημασιολογικὰ ὑλικά: ἐπὶ + ὄράω (μὲ δασεῖα) = ἐφοράω = ἐφορος = τονίστηκε ὡς φέορος (τὸ πρῶτο ε ὡς ἄφωνο ἀποβλήθηκε) καθὼς καὶ ἡ κατάληξις = φάροο – φαραὼ (σ. 346).

Ὁ συγγραφέας τονίζει ἐπανεπιλημμένως, ὅτι μὲ τὴ γνώση τῆς Ἑβραϊκῆς καὶ Ἀραβικῆς Γλώσσας ἡ κατανόηση τῆς Ἑλληνικῆς εἶναι βαθύτερη. Θὰ σταματήσω ἐδῶ, γιατί, ὅπως τὸ εἶπε ἀνωτέρω ὁ Γιαχούντα, κάθε σελίδα του εἶναι ὄντως μιὰ ἐκπληξη.

Καὶ τὸ ἐλληνικὸ θεμέλιο

ἔλος ἀξιίζει τὸν κόπο νὰ δοῦμε μία μόνο παράγραφο, πῶς προλογίζουν τὴ σημαντικὴ αὐτὴ ἐργασία τοῦ Ἰ. Γιαχούντα οἱ ἐκδότες τοῦ ριζοσπαστικοῦ αὐτοῦ βιβλίου: «*It emerges from his vast and meticulous philological research: that the holders were of Hellenic descent and that the Arabs were of Hittite (Skythian) origin; that they were both intimately related to the Greeks by religion and custom; that the traditional segregation of the Indo-European from the so-called Semitic languages is baseless.*»

[Δηλαδή: «Ἀπὸ τὴν τεράστια καὶ σχολαστικὴ φιλολογικὴ ἔρευνά του ἀποδεικνύεται: ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἦταν ἐλληνικῆς καταγωγῆς καὶ ὅτι οἱ Ἀραβες ἦταν χεττιτικῆς (σκυθικῆς) προέλευσης, ὅτι καὶ οἱ δύο συγγένευαν στενὰ μὲ τοὺς Ἕλληνες στὴ θρησκεία καὶ τὶς συνήθειες, ὅτι ὁ παραδοσιακὸς διαχωρισμὸς τῶν Ἰνδο-Εὐρωπαίων ἀπὸ τὶς λεγόμενες Σημιτικὲς γλώσσες εἶναι ἀβάσιμος.»]

Ἐὰν συμφωνήσουμε μὲ τὸν Γιαχούντα, θὰ πρέπει νὰ ἀναθεωρήσουμε ὅλη τὴν Παγκόσμια Ἱστορία ἀπὸ κοινωνικὴ, πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ πλευρά. Τότε θὰ ὑπάρχη Δυτικὸς Πολιτισμὸς μὲ ἀμερικανικὴ ἡγεμονία; Πῶς θὰ θάψουμε τὴν ἰνδοευρωπαϊκὴ –καὶ γιὰ ἄλλους ἰνδογερμανικὴ ὁμογλωσσία; Πάμπολλα εἶναι τὰ ἐρωτηματικὰ ἐδῶ. Ἐν κατακλείδι ἡ θεώρηση τῆς ζωῆς θὰ πρέπει νὰ ἔχη ἐλληνικὸ ὄραμα μὲ βάση τὴν ἐλεύθερη σκέψη καὶ χωρὶς δόγματα.

Μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτὸ σήμερα; Εἶναι ὅμως ἡ μόνη ὁδὸς γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας, ἐὰν θέλουμε νὰ ἔχῃ μέλλον. Γιατὶ ἄλλιῶς «δὲν ὑπάρχει ὁδός», ὅπως λέει ὁ

ποιητής. Νά, γιατί τὸ βιβλίον τοῦτο ἐξαφανίστηκε, μόλις γεννήθηκε.

Μερικὲς παρατηρήσεις

θεωρία τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι τοῦλάχιστον πρωτάκουστη γιὰ ὅλους μας. Ὡς σημερινοὶ Ἕλληνες καὶ συνεχιστὲς τῆς ἴδια πανάρχαιης φυλῆς, ποὺ κρατᾷ ζωντανὴ τὴν ἴδια γλῶσσα περὶ τῆς ὁποίας γίνεται ἐδῶ λόγος, θὰ πρέπει νὰ τὸ ἀφήσουμε στὴν ἄβυσσος ποὺ τὸ ρίζανε οἱ σημερινοὶ ἐξουσιαστές; Ἡ θεωρία του ἀλλάζει ἐκ θεμελίων τὴν Ἱστορία μας, ποὺ, ὡς γνωστόν, πάντοτε γράφουν ὅπως θέλουν οἱ νικητές/ἐξουσιαστές.

Ὁ Ἰ. Γιαχούντα ἀπέδειξε, ὅτι οἱ ρίζες τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας πᾶνε πολὺ βαθιὰ καὶ εἶναι ὅλες ζωντανές. Στὸ ἴδιο γλωσσικὸ δέντρο, ποὺ ἐμεῖς οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες εἴμαστε τὰ χλωρὰ κλαδιά, τὰ πράσινα φύλλα καὶ ὁ καρπός, δὲν πρέπει νὰ ἐνδιαφεροῦμε γιὰ αὐτὲς τὶς ρίζες, ποὺ κρατοῦν τὸ δέντρο αὐτὸ ζωντανό; Ἀπὸ τὸ ἴδιο δέντρο μὲ τὶς γόνιμες καταβολάδες ἔχει βγῆ καὶ ὁ σημερινός μας πολιτισμός, τοῦ ὁποίου ἡ σπονδυλικὴ στήλη εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, γιὰτὶ χωρὶς γόνιμη γλῶσσα δὲν ὑπάρχει πολιτισμός.

Τί μπορούμε νὰ κάνουμε; Ἄς τὸ συζητήσουμε βαθυστόχαστα τὸ θέμα. Δὲν ἔχουμε κανεὶς μονοπώλιον στὶς ιδέες, ὅπου ὑπάρχει ἐλευθερία, τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κάτι πρέπει νὰ κάνουμε. Γράψτε τὶς γνώμες σας. Ἀρνητικὲς ἢ θετικὲς, δὲν πειράζει. Ὁ κόσμος μας ὅλος εἶναι σὺν καὶ πλήν. Ἡ ἀλήθεια βγαίνει πάντοτε νικήτρια. Τὸ μοναδικὸ βιβλίον «Hebrew is Greek», ποὺ ὑπάρχει στὴν Αὐστραλία –ἐδῶ στὴ Μελβούρνη– ἴσως μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ. Πῶς ὅμως; Ἡ φωτιὰ ἀνάβει μόνο μὲ μιά σπίθα. Ὁ λόγος σ' ὅλους σας, μὲ ὅλη τὴ σοβαρότητα ποὺ τοῦ ἐπιβάλλει τὸ θέμα.

* * *

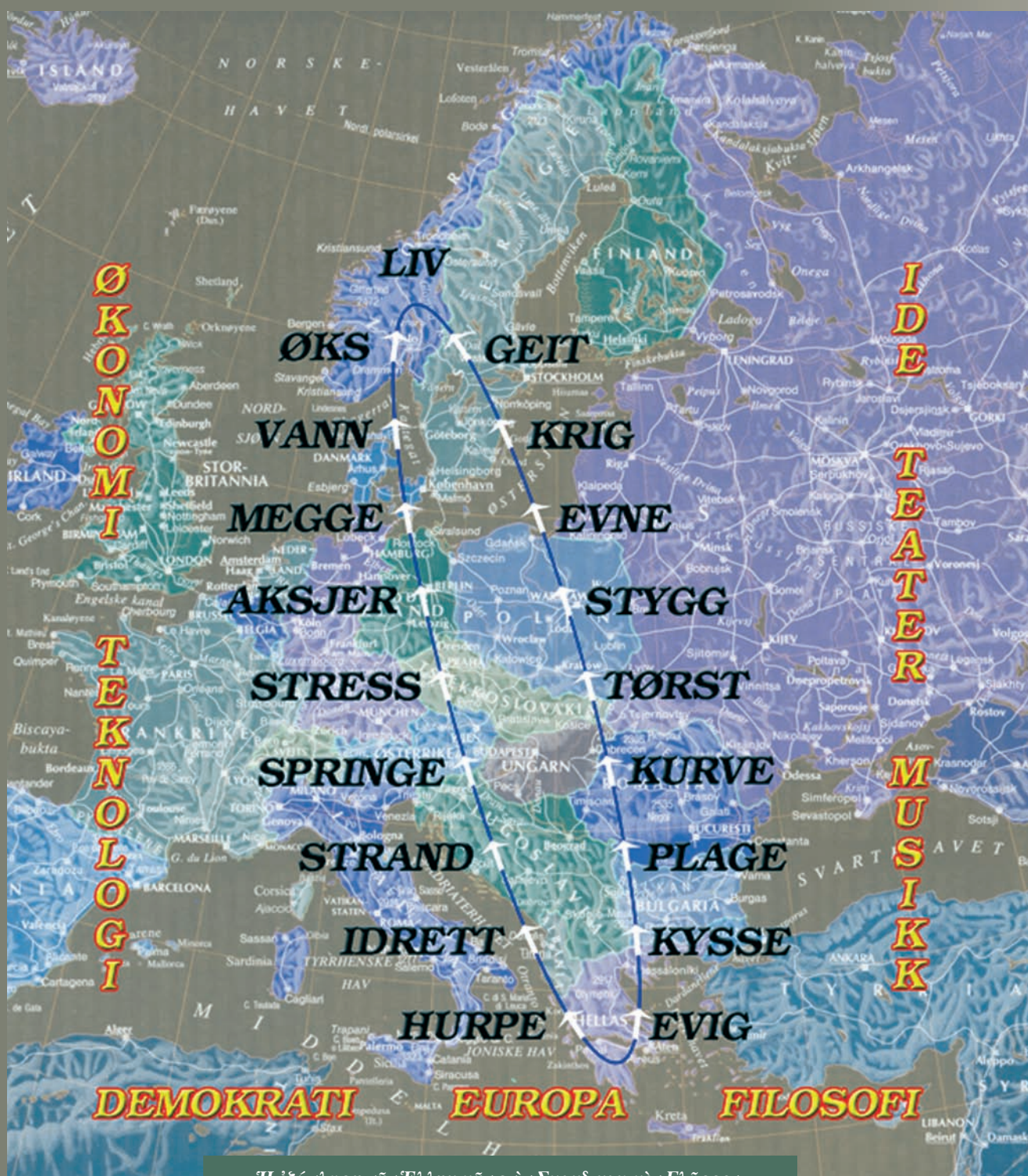
ροκειμένου νὰ ἐπιβεβαιώσω τὴ σοβαρότητα τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεών μου, θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω τὰ τελικὰ καὶ συνοπτικὰ συμπεράσματα τοῦ συγγραφέα Ἰ. Γιαχούντα, τὰ ὁποῖα πρέπει πάντα νὰ ἔχουμε ὑπόψη μας σὲ κάθε ἐνέργειά μας: «Actually, the whole complex is consistent and only consistent with two propositions, that is: that biblical Hebrew is Greek, and that the Hebrews were Asiatic Greeks. In fact, the outcome of my laborious, extensive and elaborate research may be summed up in a brief sentence: Hebrew is Greek with a mask on.» [Δηλαδή: «Στὴν πραγματικότητα ὅλο τὸ σύμπλεγμα εἶναι συνεπὲς καὶ μόνο συνεπὲς μὲ δύο εἰσηγήσεις· αὐτὲς εἶναι: ὅτι ἡ Ἑβραϊκὴ βιβλικὴ Γλῶσσα εἶναι Ἑλληνικὴ καὶ ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἦταν Ἀσιᾶτες Ἕλληνες. Οὐσιαστικὰ τὸ πόρισμα τῆς ἐπίπονης, ἐκτενοῦς καὶ ἐπιμελῶς ἐπεξεργασμένης ἔρευνας μπορεῖ νὰ συνοψιστῇ σὲ μίαν σύντομη πρόταση: Τὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι μεταμειωμένα Ἑλληνικά.»]

Θωμᾶς Ἡλιόπουλος

Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παιδεία»

Μελβούρνη, Αὐστραλία

Γιὰ τὴν πανάρχαια ἐξάπλωση Κρητῶν στὰ παράλια τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, βλ. «Δαυλό», τ. 83, 99, 113, 151, 170, 172, 253, 254 κ.ἄ.

Η εξάπλωση της Ελληνικής στις Σκανδιναβικές Γλώσσες.

Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΤΗ ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΑ

ταν πριν από 22 χρόνια πήγα στην Νορβηγία και αποφάσισα να μάθω την Νορβηγική Γλώσσα, βρέθηκα προ εκπλήξεως! Αντί να μαθαίνω Νορβηγικά, ξαναμάθαινα Έλληνικά. Αυτό το συναίσθημα, ότι όλοι οι άλλοι μιλάνε τη γλώσσα μου, τα Έλληνικά, το έχω βιώσει από πρώτο χέρι. Τί έννοω με αυτό: άλλο να μάθης μία ξένη γλώσσα στο σχολείο και άλλο να μένης σε μία ξένη χώρα πολλά χρόνια. Τότε πραγματικά μαθαίνεις τήν... «ξένη» γλώσσα. Και μόνο τότε καταλαβαίνεις, σε ποιο βαθμό υπάρχει η Έλληνική στις άλλες γλώσσες.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΗΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΡΟΗΛΘΑΝ ΟΙ ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΚΕΣ

ρὸς ἐνημέρωση τοῦ «Δαυλοῦ» καὶ τῶν ἀναγνωστῶν του τῶν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐκτὸς αὐτῆς πρέπει νὰ τονίσω, ὅτι οἱ ἐδῶ τευτονικὲς Σκανδινανικὲς διάλεκτοι, ἥτοι Δανικὴ-Νορβηγικὴ-Σουηδική, ἔχουν τὶς γλωσσικὲς τους καταβολὰς στὴν Ὀμηρικὴ διάλεκτο, ἀφοῦ σὰν γνώστης τῶν διαλέκτων αὐτῶν μετὰ ἀπὸ δι-αμονὴν τριανταπέντε ἐτῶν στὴν Σκανδινανικὴ χερσόνησο μὲ χαρὰ διεπίστωσα, γιὰ νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ὁ «Δαυλός» καὶ οἱ συνεργάτες του, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ εἶναι ἡ πρωτογλώσσα, ἡ Συμπαντικὴ γλώσσα, ποὺ ἐμβολίασε καὶ συνεχίζει νὰ ἐμβολιάζῃ τὶς γλώσσες τοῦ πλανήτη μὲ τὴν σοφία της.

Ἐμεῖς ἀπεμπολήσαμε τὴν γλώσσα μας, τὸ ἐπίτευγμα αὐτὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ νοῦ, ποὺ χρειάσθηκαν ἑκατοντάδες χιλιάδες ἔτη γιὰ τὴν τελειοποίησή της, σὰν ἀντι-

ἔχουν ἐπανεπιλημμένα γραφτῇ πολλὰ ἄρθρα στὸ «Δαυλό», ποὺ ἀφοροῦν στὴν ἐξάπλωση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας στὸν κόσμο. Τὸ παρὸν ἄρθρο ἐρευνᾷ τὴν ἐξάπλωση τῆς Ἑλληνικῆς στὴν Εὐρώπη καὶ συγκεκριμένα στὴν Νορβηγία (καὶ γενικὰ στὴ Σκανδιναβία: Νορβηγικά, Σουηδικὰ καὶ Δανέζικα, γλώσσες οἱ ὁποῖες εἶναι σχεδὸν ταυτόσημες).

Σταθμοὶ ἐξάπλωσης τῆς ἙΛΛΗΝΙΚῆς στὴν Εὐρώπη

ἐξάπλωση τῆς Ἑλληνικῆς στὴν Εὐρώπη ἔγινε σὲ διαφορετικὲς φάσεις τῆς Ἱστορίας. Μέσῳ τῶν ταξιδιῶν τῶν Ἑλλήνων, ἤδη ἀπὸ πολὺ πρῶτες ἐποχές, πρὸς ἀπόκτηση πρῶτων ὑλῶν (ὅπως π.χ. στὴν Ἀγγλία γιὰ κασσίτερο, στὴν Νορβηγία γιὰ ἀσήμι κ.λπ.): μέσῳ τῶν ρωμαϊκῶν κατακτήσεων μεγάλου μέρους τῆς Εὐρώπης, ὅπου τὰ Ἑλληνικὰ μεταφέρθηκαν στὴν ἐκλατινισμένη τους μορφή καὶ σήμερα δυστυχῶς θεωροῦνται, ἀκόμα καὶ ἀπὸ εἰδικούς, ὡς «Λατινικά» γιὰ περισσότερες λεπτομέρειες, ποὺ ἀποδεικνύουν ὅτι τὰ Λατινικά εἶναι μία Ἑλληνικὴ διάλεκτος, κοιτάξτε στὴν ἱστοσελίδα μου (<http://www.avgerinos.no>). Ἐπίσης μέσῳ τῆς θρησκείας (Εὐαγγέλια κ.λπ.) μεταφέρθηκαν πολλὲς λέξεις.

Ἐδῶ ἀξίζει νὰ ἀναφέρουμε τὸ ἑξῆς: Ὁ Μαρτῖνος Λούθηρος, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Προτεσταντισμοῦ (Διαμαρτυρόμενων), θέλοντας νὰ μεταφράσῃ τὰ Εὐαγγέλια ἀπευθεῖας ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά, ἐπειδὴ στὴ Γερμανία ὑπῆρχαν πολλὲς διάλεκτοι, καὶ τὸ ἔργο τῆς μετάφρασης ἦταν δύσκολο, εἰσήγαγε τὸ 1534 τὴν Ἑλληνικὴ Γραμματικὴ στὴ Γερμανικὴ Γλώσσα. (Καὶ σήμερα παρατηροῦν ὠρισμένοι, ὅτι ἡ «Γερμανικὴ» Γραμματικὴ μοιάζει μὲ τὴν Ἑλληνική.)

Μεγάλη μεταφορὰ ἑλληνικοῦ λεξιλογίου ἔγινε καὶ κατὰ τὴν Ἀναγέννηση, ὅταν οἱ Εὐρωπαῖοι, ἀναζητῶντας λέξεις γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὶς «καινούργιες» τοὺς ἀνακαλύ-

δραστικὴ καθαρεύουσα. Καταργήσαμε τὸ ἀπαρέμφατο, τὶς μετοχές, τὴν τρίτη κλίση, τὴν συντακτικὴ τῆς δομῆς. Ὅλα αὐτὰ διατηροῦν οἱ Σκανδιναβοί, στὸν βαθμὸ ποὺ μποροῦν. Ἐδῶ οἱ εὐθύνες ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων ὅλου τοῦ φάσματος καὶ ἰδιαίτερος τῶν λεγομένων προοδευτικῶν (στὴν γλώσσα ἀντιδραστικῶν) εἶναι μεγάλη. Μεγαλύτερη εἶναι ἡ εὐθύνη τῆς Ἑλληνικῆς Διανοήσεως μὲ τὴν σιωπὴ τῆς: Ἀκαδημία, πανεπιστημιακοὶ καὶ ὅλος αὐτὸς ὁ κρατικοδίαιτος ἔσμος τῶν ἡμι-μορφωμένων γραμματοδιδασκάλων. Εἶναι ἐμετικὸς ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ὁμιλεῖται σὲ τηλεοράσεις ἀπὸ τὸ κηφηνареи, ποὺ ἔχει γνώμη ἐπὶ παντὸς ἐπιστητοῦ. Τὰ ὀνόματα **Ἑλλην**, **Ἑλλὰς** εἶναι ἓνα πολὺ βαρὺ φορτίο. Οἱ Σκανδιναβοὶ λατρεύουν τὴν πατρίδα μας (οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ λένε «αὐτὸς ὁ τόπος», δὲν χρησιμοποιοῦν τὴν λέξη **πατρίδα**), τὴν Ἑλληνικὴ Γλώσσα καὶ διὰ μέσου αὐτῶν τῶν μεγεθῶν, δηλαδὴ «Ἑλλάς», «Ἑλληνικὴ Γλώσσα», «Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία», καὶ τοὺς ἐν Ἑλλάδι κατοικοῦντας πληθυσμούς, γιὰ τὴν γίναμε ἓνα συνονθύλευμα ἀχρώμων ἀνθρώπων.

Γεώργιος Σιδερίδης
Helsingborg, Σουηδία

ψεις (πού στὶς περισσότερες περιπτώσεις ἀπλῶς τὶς διάβαζαν στὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ὅπως π.χ. ὁ Κοπέρνικος διάβασε γιὰ τὸ ἡλιοκεντρικὸ σύστημα στὸ ἔργο τοῦ Ἀρίσταρχου ἀπὸ τὴ Σάμο κ.λπ.), προσέθεταν στὴν Ἑλληνικὴ καὶ δανείστηκαν ὅτι τοὺς ἔλειπε, δηλαδὴ τὸ 100% τῶν λέξεων ποὺ ἐκφράζουν ἐπιστήμες, τέχνες, Πολιτικὴ, Ἱατρικὴ, Φιλοσοφία καὶ γενικὰ ὅτιδήποτε ἔχει σχέση μὲ τὸν πολιτισμό. Ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν τῶν μετακινήσεων τῆς Ἑλληνικῆς εἶναι, ὅτι σήμερα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ κανεὶς τεχνολογικὲς καὶ γενικὰ θεωρητικὲς καὶ ἀφηρημένες ἔννοιες χωρὶς νὰ δανειστῇ ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά.

Ὅμως ὑπάρχει ἡ ἐντύπωση, ὅτι αὐτὸ συμβαίνει μόνο μ' ἓναν περιορισμένο ἀριθμὸ λέξεων. Αὐτὸ νόμιζα καὶ ἐγώ καὶ βρέθηκα πρὸ ἐκπλήξεως, ὅταν ἄρχισα νὰ μαθαίνω Νορβηγικά. Γιατὶ αὐτὸ πού ἄρχισα νὰ συνειδητοποιῶ μὲ τὸ χρόνο –καὶ εἶμαι τώρα ἀπόλυτα σίγουρος– εἶναι ὅτι πρόκειται γιὰ ποσοστὰ πού στὴν ἐπικρατέστερη περίπτωση εἶναι τοῦλάχιστον τὸ 50% ὅλων τῶν λέξεων τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν!

Στὸ παρὸν ἄρθρο θὰ παραθέσω πολλὲς λέξεις τῆς Νορβηγικῆς, πού προέρχονται ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά, σὲ ἀρκετὲς μάλιστα περιπτώσεις εἶναι οἱ ἴδιες πού χρησιμοποιοῦνται καὶ στὰ Ἀγγλικά. Στὴν ἱστοσελίδα μου ἀναφέρω 1.000 λέξεις, πού ὅμως τονίζω ὅτι εἶναι μία σταγόνα στὸν ὠκεανὸ ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐλληνικῶν λέξεων πού ὑπάρχουν στὴν Νορβηγικὴ Γλῶσσα. Πρῶτα θὰ ἀναφερθῶ σὲ λέξεις πού ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι ἴσως λίγο δύσκολο νὰ ἀναγνωρισθοῦν, καὶ γι' αὐτὸ χρειάζονται λίγες περαιτέρω ἐξηγήσεις. Κατόπιν θὰ παρουσιάσω ἀρκετὲς λέξεις, παραθέτοντας τὴν ἀντίστοιχη ἐλληνικὴ, οἱ ὁποῖες δὲν χρειάζονται ἐξήγηση, γιατί, εἶναι προφανές, ὅτι εἶναι ἐλληνικὲς. Καὶ στὸ τέλος θὰ παρουσιάσω πολλὲς λέξεις πού ἐκτὸς ἀπὸ τὰ Νορβηγικά χρησιμοποιοῦνται, μὲ μικρὲς παραλλαγές, ἀπὸ ὅλες τὶς εὐρωπαϊκὲς γλώσσες.

Εἶναι ἀδύνατον
σήμερα νὰ ἐκφράσῃ
κανεὶς τεχνολογικὲς
καὶ γενικὰ
θεωρητικὲς καὶ
ἀφηρημένες ἔννοιες
χωρὶς νὰ δανειστῇ
ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά.

Δειγματολόγιο κρυπτοελληνικῶν «ξένων» λέξεων

Ἡ Ἄρπυιες στὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία ἦταν ἀρπακτικὰ φτερωτὰ πνεύματα, μισὲς γυναῖκες καὶ μισὲς πουλιὰ μὲ γαμπὰ νύχια. Οἱ Ἄρπυιες ἄρπαζαν παιδιὰ καὶ ψυχές. (Σημαντικὸ ρόλο παίζουν στὸ μῦθο τοῦ μάντη Φινέα, πού τὸν βάραινε μία κατάρρα: ὅτι ἔβαζε στὸ τραπέζι του γιὰ τροφή, τὸ ἄρπαζαν οἱ Ἄρπυιες καὶ ὅτι δὲν μποροῦσαν νὰ ἄρπάξουν, τὸ λέρωναν μὲ τὰ περιττώματά τους. Οἱ ἀργοναῦτες Ζήτης καὶ Κάλαις ἀπάλλαξαν τὸν Φινέα ἀπὸ τὶς Ἄρπυιες.) Οἱ κακὲς γυναῖκες λοιπὸν μεταφορικὰ λέγονται Ἄρπυιες. Φαντάζεστε λοιπὸν τὴν ἐκπληξή μου, ὅταν ἄκουσα τοὺς Νορβηγοὺς νὰ ὀνομάζουν μία κακιὰ γυναῖκα ὡς *Hurpe* = Ἄρπυια!

Μιὰ ἄλλη λέξη στὰ Νορβηγικά γιὰ μία κακιὰ γυναῖκα εἶναι ἡ λέξη *Megge*, πού ὅμως δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν γνωστὴ μας Μέγαιρα, μιὰ ἀπὸ τὶς Ἑρινύες.

Οί ἀργοναῦτες Ζήτης καὶ Κάλαις καταδιώκουν τὶς Ἄρπυιες. Οἱ Ἄρπυιες ἔδωσαν στὴν Νορβηγικὴ Γλῶσσα τὴν ἔννοια τῆς κακιᾶς γυναίκας, δηλαδή Hurpe.

Χαρακτηριστικὸ τοῦ πολέμου, τῆς ἐπίθεσης, εἶναι οἱ κραυγές. Μὲ τὴ λέξη κραυγὴ ὠνόμασαν καὶ οἱ Νορβηγοὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι τὸν πόλεμο. Ἀπὸ τὸ κρίζω (=κραυγάζω) ἔχουμε τὴν κριγὴ (=δυνατὴ φωνή). Ὁ πόλεμος στὰ Νορβηγικὰ εἶναι *krig* ἀπὸ τὸ γαρύω (γκαρίζω, φωνάζω δυνατά), λατινικὰ *garrío*, ἀπὸ ἐκεῖ ἀπέκτησαν οἱ Ἄγγλοι τὴ λέξη *war* = πόλεμος.

Ἀπὸ τὸ στραγγίζω (=πιέζω, συνθλίβω καὶ ἀφαιρῶ τὸ ὑγρὸ) προέρχεται ἡ λέξη στραγγίξ (=σταγόνα, ποὺ ἔχει τὴν ἔννοια τοῦ στραγγίσματος, τῆς πίεσης). Ἀπὸ τὴν στραγγίξ ἔχουμε τὴν νορβηγικὴ ἀλλὰ καὶ τὴ διεθνὴ λέξη *stress*, ποὺ σημαίνει πίεση χρόνου, οἰκονομικὴ πίεση κ.λπ. Ἐπίσης, ὅταν κάτι στραγγισθῇ, γίνεται σκληρό, ἄκαμπτο. Ὁ σκληρός/ἄκαμπτος/αὐστηρὸς ἄνθρωπος στὰ Νορβηγικὰ εἶναι *streng*, ἐπίσης ἀπὸ τὸ στραγγίζω. Ὁ ἄκαμπτος ὅμως εἶναι καὶ ἰσχυρὸς καὶ βίαιος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀγγλικὸ *strong* (=δυνατός).

Ἡ θάλασσα εἶναι ἀπέραντη. Καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἀπεραντοσύνη τῆς θάλασσας χρησιμοποιήθηκε καὶ στὴ μέτρηση, γιὰ νὰ ἐκφράσουμε τὸ μεγάλο πλῆθος. (Ὑπενθυμίζω τὴν ἐκφραση ἡ λαοθάλασσα, ὅταν μιλάμε γιὰ πολὺ κόσμος.) Ὑπάρχουν τοῦλάχιστον 18 λέξεις στὰ Ἑλληνικὰ ποὺ ἐκφράζουν τὸ ὑγρὸ στοιχεῖο, τὴ θάλασσα. Μιὰ ἀπὸ αὐτὲς εἶναι καὶ ἡ μύρα (πλημμύρα, ἁλμύρα > Λατ. *mare* κ.λπ.). Ἐκατὸ θάλασσες/μύρες μᾶς δίνουν τὸ ἑκατομμύριο. Τὸ μύριο λοιπὸν πέρασε καὶ στὶς ἄλλες γλῶσσες, καὶ μὲ ἐναλλαγὴ τοῦ ρ μὲ τὸ λ (ὅπως λέμε ἦρθα-ἦλθα) ἀπέκτησαν οἱ Νορβηγοὶ (καὶ οἱ Ἄγγλοι) τὴ λέξη *million*. Ἐπίσης τὴ λέξη *mil* (Ἀγγλικὰ *mile*), δηλαδή τὸ μίλι.

Μια άλλη λέξη για τη θάλασσα είναι η *Βύνη*. (Ἡ Βύνη είναι ἡ Νηρηίδα Λευκοθέα τῆς Μυθολογίας μας. Μαζί μὲ τὸν Ποσειδῶνα ἀπέκτησε ἕξι γυιούς καὶ μία κόρη, τὴν Ροδῆ, ἀπὸ τὴν ὁποία ὠνομάστηκε τὸ νησί Ρόδος.) Ἀπὸ τὴν βύνη λοιπὸν ἔχουμε τὴν νορβηγικὴ λέξη *vann*, ποὺ σημαίνει νερό.

Ἐπίσης:

jolle = μικρὴ βαρκούλα, πλεούμενο, ἀπὸ τὸ (αἰ)γιαλός.

mord (Ἀγγλ. murder) = φόνος, ἀπὸ τὸ μορτὸς (=θνητός, φθαρτός). Ἐπ’ αὐτοῦ ἀξίζει νὰ ἀναφέρουμε καὶ κάτι ἄλλο. Μόρος σημαίνει θάνατος. Μὲ τὸ στερητικὸ α ἔχουμε τὴ λέξη ἄμορος, ποὺ σημαίνει ἀθάνατος. Ἀθάνατος στὴν Ἑλληνικὴ Σκέψη ἦταν ὁ Ἔρως. Ἀθάνατο ἀποκάλεσαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν θεὸ τοῦ Ἑρώτα, τὸν Ἀμορ, ἐξ οὗ καὶ τὸ σημερινὸ amore!

strand = παραλία, ἐπιφάνεια ποὺ εἶναι στρωμένη, ἀπὸ τὸ στόρνυμι καὶ κατὰ μετάθεση φθόγγων στρώννυμι (=στρώνω, ἀπλώνω, καταστρώνω, ἱσοπεδώνω, ἐξομαλύνω τὴν ἐπιφάνεια), ἐξ οὗ στρατὸς καὶ στρῶμα καθὼς καὶ τὸ ἀγγλικὸ street καὶ τὸ ἰταλικὸ autostrada.

liv (Ἀγγλ. life) = ζωή, ἀπὸ τὸ λιβὰς (=ύγρός, ὑγρασία). Ὅ,τι εἶναι ὑγρό, εἶναι ἐν ζωῇ. Ὅταν δὲν ἔχει ὑγρό, πεθαίνει. Γι’ αὐτὸ καὶ λέμε, ὅταν κάποιος πεθάνῃ, ὅτι αὐτὸς ξεράθηκε. Ὁ νεκρὸς λέγεται καὶ ἄλιβας (=ξηρὸς, ἄνευ λιβάδος).

nøytral (Ἀγγλ. neutral) = οὐδέτερος, ἀπὸ τὸ νη+έτερος (=οὔτε τὸ ἓνα οὔτε τὸ ἄλλο) (ne+uter -» neutro -» nøytral).

tørst (Ἀγγλ. thirsty) = διψασμένος, ἀπὸ τὸ τέρσομαι (=ξηραίνομαι, στεγνώνω). Ἐπίσης tør = ξηρὸς καὶ tørke = ξηραίνω.

pollen (Ἀγγλ. pollen) = ἡ γύρις τῶν λουλουδιῶν, ἀπὸ τὴν πάλη (=λεπτὴ κόνις, τέφρα). Ὅταν ὁ παλαιστῆς νίκησῃ κάποιον, λέμε ὅτι τὸν ἔκανε σκόνη=πάλη.

springe (Ἀγγλ. spring) = πηγάζω, πηγή, ἐκπορεύομαι, πηδῶ, ἀπὸ τὸ σπέρχω (=ἐκπηδῶ, ἐξ οὗ καὶ Σπερχεῖος καὶ σπυρί).

kysse (Ἀγγλ. kiss) = φιλῶ, ἀπὸ τὸ ἔκυσα, ἀόριστος τοῦ κυνέω/κυνῶ = φιλῶ, ἀσπάζομαι (προσκυνῶ τὴν εἰκόνα).

evig = γιὰ πάντα, ἀπὸ τὴν Ἡβη, τὴ θεὰ τῆς νεότητος, ποὺ δὲν γερνάει ποτέ.

arm (Ἀγγλ. arm) = χέρι, ἀπὸ τὸ ὀραμνός (=κλάδος, κλωνάρι, ὃ τείνων πρὸς τὰ ἄνω).

klart (Ἀγγλ. clear) = καθαρὸ, ἀπὸ τὸ κλύζω (=ξεπλένω, καθαρίζω).

krasj (Ἀγγλ. crush) = σύγκρουση.

mann (Ἀγγλ. man) = ἄνδρας, ἀπὸ τὸ Ὀμηρικὸ μένος (=δύναμη, ἰσχὺς, πνεῦμα, ἀνδρική ὁρμή).

mester (Ἀγγλ. master) = ὁ μάστορας, ὁ εἰδικός, ἀπὸ τὸ Ὀμηρικὸ μίστωρ.

mild (Ἀγγλ. mild) = ἥπιος, μαλακός, ἀπὸ τὸ μέλδω (=μαλακώνω, χαλαρώνω, ἀμαλδύνω, λειώνω).

bror (Ἀγγλ. brother) = ἀδελφός, ἀπὸ τὸ φρατήρ.

enter (Ἀγγλ. enter) = εἰσέρχομαι σὲ ἓνα πρόγραμμα, ἀπὸ τὸ ἱντρώω.

rappe (Ἀγγλ. rare) = κλέβω, ἀρπάζω, ἀπὸ τὸ ἐρέπτομαι (=ἀποσπῶ, ἀρπάζω, ἀφαιρῶ βιαίως).

spandere (Άγγλ. spend) = δαπανῶ, κερνῶ, ἀπὸ τὸ σπένδω (=κάνω σπονδές).

idrett = ὁ ἀθλητισμός, ἀπὸ τὸν ἰδρῶτα.

fatte = καταλαβαίνω, κατανοῶ, νοιώθω, νοῶ, ἀπὸ τὸ φατίζω.

aksjer = μετοχές, ἀπὸ τὸ ἀξία(ες).

ambivalent = ἀναποφάσιστος, ἀβέβαιος, ἀπὸ τὸ ἀμφίβολος.

etter (Άγγλ. after) = ἔπειτα, ἀπὸ τὸ ὁμηρικὸ αὐτάρ.

evne = τὸ ταλέντο σὲ κάτι, ἀπὸ τὴν εὔνοια (=τὸ εὖ τοῦ νοῦ).

falsk (Άγγλ. false) = ψεύτικος, ἀναληθής (ὅπως καὶ φάλτσος στὴ μουσική), ἀπὸ τὸ φολκὸς (=στραβός).

feil (Άγγλ. fault) = λάθος, ἀπὸ τὸ σφάλλω.

flass = πιτυρίδα, ἀπὸ τὸ φλοιός.

overfladisk = ὁ ἐπιπόλαιος, ὁ εὕρισκόμενος πάνω ἀπὸ τὴν φλούδα, τὸν φλοιό, τὴν ἐπιφάνεια τῶν πραγμάτων.

kar = παλληκαρᾶς, λεβέντης, μάγκας, ἀπὸ τὸ κάρα (=κεφάλι, ἄνδρας, ἀρχηγός).

kran = βρύση, ἀπὸ τὴν κρήνη.

krutt = ἐκρηκτικὸ, ἀπὸ τὸ κρότος.

kurve = στροφή, ἀπὸ τὸ κυρτός.

gnage = μασῶ, ἀπὸ τὸ γνάθος.

halte = κουτσαίνω, ἀπὸ τὸ χωλαίνω.

plage = κακομεταχειρίζομαι, ἀπὸ τὸ πληγώνω.

stygge = ἄσχημος, ἀπὸ τὸ συγερός.

veske = τσάντα, ἀπὸ τὸν ἄσκό.

øks = πέλεκυς, ἀπὸ τὴν Ὀμηρικὴ ἀξίνη.

blikk = ματιά, ἀπὸ τὸ βλέπω.

glose = μικρὴ ἔκφραση, ἀπὸ τὴ γλῶσσα.

glossar = λεξικό, ἀπὸ τὴ γλῶσσα.

meget = πάρα πολύ, ἀπὸ τὸ μέγα.

*Ἡ Ἥβη, ἡ θεὰ τῆς νεότητος, ποὺ δὲν γερνάει ποτέ, ἔδωσε στὴν Νορβηγικὴ Γλῶσσα τὴν ἔννοια τῆς αἰωνιότητος, δηλαδὴ **Enig** = παντοινά.*

Δειγματολόγιο προφανῶς ἑλληνικῶν ῥέξεων

alger = ἄλγη (=τὰ φύκια)	flamme = φλόγα	myriade = μυριάδα
angst = ἄγχος	folie = φύλλο (γιά γλυκὰ ἢ καὶ φύλλο ἀλουμινίου)	myrra = μύρο
arkiv = ἀρχεῖο	geit (Ἀγγλ. goat) = γίδα	mølle (ἀγγλ. mill) = μύλος
asketisk = ἀσκητικὸς	gluten = γλώχη (=κορυφὴ σταχυοῦ)	ode = ᾠδὴ
asyl = ἄσυλο	grine = γκρινιάζω	paljett = πούλια
aula = αὐλὴ	hagl = χαλάζι	panegyrisk = πανηγυρικὸς
aura = αὐρα	horde = ὄρδῃ	panorama = πανόραμα
autarkisk = αὐταρχικὸς	indeks (Ἀγγλ. index) = ἐνδείκτης	parasitt = παράσιτο
brase = βράζω	indisie = ἑνδειξή	porøs = πορώδης
cyste = κύστις	infarkt = ἔμφραγμα	puls = παλμοὶ
deformere = διαμορφώνω	instinkt = ἔνστικτο	pygme = πυγμαῖος
diare = διάρροια	irritere (Ἀγγλ. irritate) = ἐρεθίζω	renne = ρέω
dilemma = δίλημμα	karisma = χάρισμα	salme = ψαλμὸς
diskre = διακριτικὰ	katakombe = κατακόμβη	scene = σκηνὴ
dykker = δύτες	katapult = καταπέλτης	septer = σκῆπτρο
eksos = ἐξάτμιση	kranium = κρανίον	sitron = κίτρον (=λεμόνι)
empirisk = ἐμπειρικὸς	krater = κρατῆρας	skave = σκάβω
enigma = αἴνιγμα	kulp = κόλπος	stivelse = στιβαρότητα, σταθερότητα
episode = ἐπεισόδιο	kuvøse = κύηση	storme = ὄρμῳ
epitaf = ἐπιτάφιος	løsning (Ἀγγλ. solution) = λύση	strofe = στροφή (στὸ ποίημα, στίχος)
epoke = ἐποχὴ	maur = μυρμήγκι	stønne = στενάζω
eremitt = ἐρημίτης	most = μούστος	sykofant = συκοφάντης
eucalyptus = εὐκάλυπτος		ørn = ὄρνις
evnukk = εὐνοῦχος		
farmasøyt = φαρμακοποιὸς		

Δειγματολόγιο ἑλληνικῶν «διεθνῶν» ῥέξεων

absolutt = ἀπόλυτο	amfibie = ἀμφίβιο	anoreksi = ἀνอเรξία
aerodynamisk = ἀεροδυναμικὸς	amfiteater = ἀμφιθέατρο	antagonistisk = ἀνταγωνιστικὸς
agoni = ἀγωνία	amnesti = ἀμνηστία	antipati = ἀντιπάθεια
akrobat = ἀκροβάτης	analog = ἀνάλογος	apostrof = ἀπόστροφος
akustisk = ἀκουστικὸς	analyse = ἀνάλυση	arkeolog = ἀρχαιολόγος
allergi = ἀλλεργία	anarki = ἀναρχία	arkitekt = ἀρχιτέκτων
alibi = ἄλλοθι	anatomi = ἀνατομία	artikkel = ἄρθρο
	anemi = ἀναιμία	

asfyksi = άσφυζία
astronomi = άστρονομία
ateist = άθεος
atletisk = άθλητικός
atmosfære = άτμόσφαι-
 ρα
atom = άτομο
autentisk = αυθεντικός
autograf = αυτόγραφο
automatisk = αυτόματο
basis = βάση
biografi = βιογραφία
biologi = βιολογία
blasfemi = βλασφημία
bulimi = βουλιμία
demokrati = δημοκρατία
demonisk = δαιμονικός
diagnose = διάγνωση
dialekt = διάλεκτος
dialog = διάλογος
diameter = διάμετρος
dramatisk = δραματικός
dynamitt = δυναμίτης
ekko = ήχώ
eksotisk = έξωτικός
ekstase = έκσταση
elektronisk = ήλεκτρονι-
 κή
energi = ενέργεια
erotikk = έρωτας
fanatisk = φανατικός
fantasi = fantasia
filosofi = φιλοσοφία
fotograf = φωτογράφος
fysisk = φυσικός
geografi = γεωγραφία
geometri = γεωμετρία
gigant = γίγαντας

gramatikk = γραμματική
gymnastikk = γυμναστική
harmoni = άρμονία
hierarki = ήεραρχία
historie = ήστορία
horisont = ήρίζοντας
hormon = ήρμόνη
hysterisk = ήστερικός
ide = ήδέα
ideologi = ήδεολογία
ikon = είκόνα
ironi = είρωνεία
kaos = χάος
karakter = χαρακτήρας
katastrofe = καταστροφή
kategori = κατηγορία
klima = κλίμα
klinikk = κλινική
komedie = κωμωδία
koreografi = χορογραφία
kriterium = κριτήριο
kronisk = χρόνιος
kynisk = κυνικός
logikk = λογική
matematikk = μαθηματι-
 κή
melankoli = μελαγχολία
metaforisk = μεταφορικά
meteorolog = μετεωρολό-
 γος
metode = μέθοδος
monarki = μοναρχία
monopol = μονοπώλιο
musik = μουσική
mysterium = μυστήριο
mystisk = μυστικός
mytisk = μυθικός
narkose = νάρκωση

nautisk = ναυτικός
nerve = νεύρο
nostalgi = νοσταλγία
optiker = όπτικός
organ = όργανο
orgasme = όργασμος
orkester = όρχήστρα
ortografi = όρθογραφία
osean = ώκεανός
panikk = πανικός
paradoks = παράδοξο
paragraf = παράγραφος
parallell = παράλληλο
parentes = παρένθεση
parodi = παρωδία
patetisk = παθητικός
patriot = πατριώτης
pause = παύση
pedagog = παιδαγωγός
periferi = περιφέρεια
periode = περίοδος
plastikk = πλαστικό
poetisk = ποιητικό
politikk = πολιτική
praksis = πράξη
praktisk = πρακτικός
problem = πρόβλημα
protein = πρωτεΐνη
psykolog = ψυχολόγος
pyroman = πυρομανής
retorikk = ρητορική
rytme = ρυθμός
seismisk = σεισμικό
sentral = κεντρικό
sirkel = κύκλος
skeptisk = σκεπτικός
skole = σχολείο
spasme = σπασμός

Ἡ Νορβηγία εἶναι παγκοσμίως γνωστὴ ὡς ἡ χώρα τῶν φιόρδ. Τὰ φιόρδ εἶναι θαλάσσια περάσματα μέσα στὴ στεριά, δηλαδή θαλάσσια ποτάμια. Ἡ θάλασσα εἰσχωρεῖ πολλὰ χιλιόμετρα μέσα στὴ στεριά καὶ ἀνάμεσα στὰ βουνὰ καὶ δημιουργεῖ τὰ φιόρδ. Ὅμως καὶ στὰ φιόρδ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα παρούσα. Πόρος σημαίνει μεταξὺ ἄλλων καὶ θαλάσσιο πέρασμα. Πρέπει νὰ περάσης θάλασσα, γιὰ νὰ πᾶς στὸν Πειραιᾶ, στὴν Πάρο, στὸν Πόρο. Ἐπίσης ἔχουμε Βόσπορος, πορθμός, ἀλλὰ καὶ port = λιμάνι καὶ airport = ἀερολιμὴν κ.λπ. Ἀπὸ τὸν πόρο → port → ἔχουμε τὸ γερμανικὸ furt, τὸ ἀγγλικὸ ford (= πέρασμα, πόρος σὲ ποτάμι) καὶ τὸ νορβηγικὸ fjord = φιόρδ. Ἄρα φιόρδ = θαλάσσιο πέρασμα. Στὴν φωτογραφία ἓνα νορβηγικὸ φιόρδ.

sporadisk = σποραδικὸς
statisk = στατικὸς
stereo = στέρεο
strategi = στρατηγικὴ
symbiose = συμβίωση
symbol = σύμβολο
symfoni = συμφωνία
symmetri = συμμετρία
sympati = συμπάθεια
symptom = σύμπτωμα

syndrom = σύνδρομο
synkronisere = συγχρονίζω
synonym = συνώνυμο
syntaks = συντακτικὸ
syntetisk = συνθετικὸ
system = σύστημα
teater = θέατρο
teknologi = τεχνολογία
tema = θέμα

teologi = θεολογία
teori = θεωρία
terapi = θεραπεία
tragedie = τραγωδία
trauma = τραῦμα
triumf = θρίαμβος
tropisk = τροπικὸς
tyranni = τυραννία
økologi = οἰκολογία
økonomi = οἰκονομία

Ίατρικοί όροι: Όλοι έλληνικοί

πό ένα όχι λεπτομερές νορβηγικό ιατρικό λεξικό άντέγραψα όλες τις λέξεις από τὸ γράμμα Α. Ἡ συμμετοχή τῆς Ἑλληνικῆς ἦταν συντριπτική! Προσπαθήστε νὰ διαβάσετε τις λέξεις. Δὲν χρειάζεται νὰ παραθέσω μετάφρασή τους στὰ Ἑλληνικά. Θὰ τις καταλάβετε όλες:

Acanthosis / Acidose / Acrodermatitis-enteropathica / Acusticusnevrinom / Adenitt / Adenoidektomi / Adenokarsinom / Adenom / Adenomatose / Aerodontalgi / Aerofagi / Afaki / Afasi / Afoni / Afrodisiaka / Agenesi / Ageusi / Agnosi / Agorafobi / Agrafi / Akalasi / Akatisi / Akillesenen / Akinesi / Aklorhydri / Akondroplasi / Akrocyanose / Akromegali / Akroparestesier / Aktinisk / Aktinomykose / Aleksi / Allergi / Allopati / Alopesi / Amblyopi / Ametropi / Amnesi / Amnioskopi / Amniotomi / Amyloidose / Amytrofi / Anafylaksi / Analgesi / Analstenose / Anastomose / Anatomi / Ancylostoma / Anemi / Anemi-aplastisk / Anemi-hemolytisk / Anenkefali / Anestesi / Aneurisme / Angiitt / Angiografi / Angiom / Angioødem / Angst / Anisometropi / Ankylose / Ankyloserende-spondylitt / Anodonti / Anoksi / Anomali / Anoreksi / Anorgasmi / Anosmi / Antrakose / Anuri / Aorta / Aortastenose / Aortitt / Aortografi / Apheresis / Aplasi / Apopleksi / Apotek / Apraksi / Araknodaktyli / Araknoiditt / Arrhenoblastom / Arterie / Arteriosklerose / Arteritt / Artralgi / Artritt / Artropati / Artroskopi / Asfyksi / Aspermi / Asteni / Astereognose / Astigmatisme / Astma / Astrocytom / Ataksi / Atelektase / Aterosklerose / Atetose / Atoni / Atopi / Atresi / Atresia-oesophagi / Atrofi / Autisme / Autopsi / Azoospermia.

* * *

ἡ έλληνικὲς λέξεις (στὶς εὐρωπαϊκὲς γλώσσες) καὶ στὰ Νορβηγικά εἶναι τόσες πολλές, ποὺ μπορεῖς νὰ φτειάξης μόνο μ' αὐτὲς σχεδὸν ὅποιοδήποτε κείμενο. Δὲν εἶναι μόνο σκόρπιες ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ καλύπτουν ὁλόκληρους τομεῖς. Θὰ ἀναφέρω ἓνα παράδειγμα: Ὅταν τὰ παιδιά μεγαλώσουν, θὰ πᾶνε στὸ σχολεῖο (=skolen) καὶ στὸ γυμνάσιο (=gymnas). Ἐκεῖ θὰ μάθουν γραμματικὴ (=gramatikk), συντακτικὸ (=syntaks) καὶ ὀρθογραφία (=ortografi). Θὰ μάθουν γιὰ τὴν παράγραφο (=paragraf), τὴν παρένθεση (=parentes), τὴν ἀπόστροφο (=apostrof), τὸ κόμμα (=komma), τὴν περίοδο (=periode), τὴ μεταφορὰ (=metafor), τὸ ἰδίωμα (=idiom), τὸ συνώνυμο (=synonym), τὸ ἀντίστροφο (=antonym), τὸ ὀξύμωρο (=oxymoron), τὴν ποίηση (=poesi) κ.λπ.

Τὸ παράδειγμα αὐτὸ ἀποτελεῖ μόνο ἓνα μικροσκοπικὸ δείγμα συμμετοχῆς τῆς Ἑλληνικῆς στὴν Νορβηγικὴ καὶ γενικὰ στὶς Σκανδιναυικὲς Γλώσσες. Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, ἡ μητέρα τῶν γλωσσῶν, ζεῖ καὶ βασιλεύει καὶ παίζει κυρίαρχο λόγο ὑπαρξῆς τῶν ἄλλων γλωσσῶν.

Χρήστος Αὔγερινος
Ὁσλο, Νορβηγία

Γιὰ τὴν πανάρχαια ἐξάπλωση προϊστορικῶν Ἑλλήνων στὴν Σκανδιναυία βλ. «Δαυλό», τεύχη 99, 138, 151, 163, 219, 220 κ.ἄ.

ΠΡΩΤΟΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΟΛΕΣ ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ*

Λεξικό «πρωτόθετων» λέξεων

πως έχει αποδειχθῇ σὲ προηγούμενα ἄρθρα («Δ», τ. 204, 221, 229, 241, 255/6, 293/5), ἡ Πρωτο-ελληνική (Αἰγαία) εἶναι ἡ μητέρα-γλῶσσα τῶν κυριωτέρων γλωσσῶν τοῦ κόσμου λόγω τῆς ἀρχαιότητάς της (γραφές¹ τοῦλάχιστον 6 χιλιετιῶν), τῆς τελειότητάς της καὶ τοῦ λεκτικοῦ πλούτου της.

Ἡ ἐπόμενη γνωστὴ ἐξάπλωσή της, ιδίως σὲ Εὐρώπῃ καὶ σὲ Ἰράν-Ἰνδία ἐγίνε περὶ τὴν 10ῃ χιλιετία π.α.χ. (πρὸ ἀρχῆς χρονολόγησις). Ὅσο ἐνωρίτερα καὶ μακρύτερα πῆγαιναν τὰ ἑλληνικὰ φύλα, τόσο ἡ γλῶσσα τῶν λαῶν εἶχε μὲν ἀρχαῖα στοιχεῖα, ἐκφυλίζετο δὲ περισσότερο, ἀφοῦ οἱ ἐπαφές μὲ τὸ λίκνο (Αἰγαῖο) ἐλαττώνονταν. Ἔτσι στὶς ἀρχικὲς ἀποικίσεις στὴν Βρεταννία (Βρίτο-νες) καὶ στὴ Γερμανία (Γότθοι κ.ἄ.) οἱ λαοὶ κράτησαν τὶς βασικὲς ἀρχὲς τῆς Ἑλληνικῆς στὶς ἀντίστοιχες γλῶσσες Breton καὶ Germanic, ἥτοι φωνητικῇ, κλίσεις, συνθετικότητα, λεξιλόγιο. Χαρακτηριστικὴ ἡ ὀνομάτιση τοπωνυμίων (πόλεων, ποταμῶν κ.ἄ.). (Ὁρα **Εἰκ. 1 + 2**.) [Ἡ εὕρεση τῶν τοποθεσιῶν ἐγίνε βάσει τῶν ἀνακαλύψεων τῆς Ἀρχαιολογίας («Encyclopedia of Classical Sites», Ἐκδόσεις Πανεπ. Princeton) μὲ μαῦρα γράμματα καὶ μὲ κόκκινα βάσει τῶν συντεταγμένων τοῦ Πτολεμαίου στὸ ἔργο του «Γεωγραφικὴ ὑφήγησις».]

Τὸν 1ο αἰ. π.α.χ. οἱ Βρεταννοὶ κατακτώνται ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους. Μετὰ τὴν ἀποχώρησή τους οἱ Βρεταννοὶ ζητοῦν βοήθεια (γιὰ ἀντιμετώπιση ἐπιδρομῶν φυλῶν κατὰ τὸν 5ο αἰ. μ.α.χ. ἀπὸ Γερμανικὰ φύλα (Ἄγγλοι, Σάξονες). Οἱ τελευταῖοι ἐκδιώκουν τοὺς Βρεταννοὺς καὶ ἐγκαθίστανται στὴν Ἀγγλίαν ἐπεκτείνοντας ἀργότερα τὴν ἐπιρροή τους σὲ ὅλες τὶς φυλὲς τῶν βρεταννικῶν νήσων. Τὸν 11ο αἰ. ἐπηρεάζονται ἀπὸ τοὺς Νορμανδοὺς (βόρειες φυλές) καὶ τὸν 14ο αἰ. ἀπὸ τοὺς Γάλλους. Ἔτσι ἡ γερμανικὴ διάλεκτος ἐμπλουτίζεται μὲ γαλλικὲς λατινογενεῖς λέξεις ὅπως καὶ μὲ ἀτόφυνες ἑλληνικές.

Οἱ βασικὲς λοιπὸν λέξεις εἶναι γερμανικῆς προέλευσις. Πῶς ὅμως ἀλλοιώθηκε ἡ Ἀγγλικὴ Γλῶσσα (Α.Γ.) φωνητικά, μορφολογικά, συντακτικά; Καὶ πῶς καὶ γιατί κατέρρευσε;

- * • Α. Γατοσίας, «Τὰ Ἀγγλικά κακοποιημένα Ἑλληνικά», «Δ», τ. 101.
- Α. Γατοσίας, «Δοκίμιο σχετικιστικῆς ἐτυμολογίας τοῦ Παγκόσμιου Ἑλληνικοῦ Λόγου (Τὰ Ἀγγλικά εἶναι παραφθαρμένα Ἑλληνικά)», «Δ», τ. 103.
- Α. Γατοσίας, «Δοκίμιο σχετικιστικῆς ἐτυμολογίας τοῦ Παγκόσμιου Ἑλληνικοῦ Λόγου (Παρατηρήσεις γιὰ τοὺς τρόπους «ἐξαγγλισμοῦ» ἑλληνικῶν λέξεων)», «Δ», τ. 113.
- Α. Γατοσίας, «Ἔτσι ἐκβαρβαρίσθηκε καὶ καταστράφηκε ἡ παγκόσμια Ἑλληνικὴ Πρωτογλῶσσα», «Δ», τ. 120.
- Θ. Ἡλιόπουλος, «Ἑλληνικὴ γλωσσικὴ sovereignty», «Δ», τ. 235.

Η ΠΑΡΑΚΜΗ. Τὰ αἷτια τῆς καταστροφῆς τῆς «γερμανικῆς» διαλέκτου, ὥστε νὰ καταν-
τήση ἡ Ἀγγλικὴ παρακμιακὴ γλῶσσα, εἶναι δύσκολο νὰ βρεθοῦν. Μποροῦμε ὅμως νὰ διαπι-
στώσουμε τὴν ὑποβάθμισή της σὲ ὅλα τὰ δομικά της επίπεδα:

1 Φωνητικά. Ἡ Ἀγγλικὴ ὅπως ὅλες οἱ εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες (πλὴν τῶν σλαβικών ποὺ ἔχουν
περισσότερα) ἔχει 5 φωνήεντα: a, e, i, o, u. Ἐνῶ ὅμως ὅλοι τὰ προφέρουν a, e, i, o, ου (u οἱ
Γάλλοι), οἱ Ἄγγλοι τὰ προφέρουν διαφορετικὰ καὶ ἐνίοτε μὲ πολλοὺς τρόπους: τὸ a = [ei] ἢ
[æ], [a:], [o:], [ə]. Τὸ e = [i:], [è], [ἄφωνο]. Τὸ i = [ai], [i], [ə] τὸ o = [o], [u], [ou], [a] καὶ τὸ u = [u],
[ʌ], [ə], [uə]. Στὰ σύμφωνα πρόσθεσαν τὰ th = [ð], [θ] καὶ w = [γ].

Ἀποτέλεσμα, **κάθε** ἀγγλικὴ λέξη ἄλλοιῶς προφέρεται καὶ ἄλλοιῶς γράφεται! Γιὰ νὰ
μάθουν νὰ διαβάζουν μαθητὲς καὶ ἄλλοδαποί, ἐφευρέθηκε φωνητικὸ σύστημα μὲ 20 (!)
φωνεῖς γιὰ τὰ φωνήεντα καὶ 24 γιὰ τὰ σύμφωνα (ὄρα Oxford Dictionary). Κάθε λοιπὸν
γραπτὴ λέξη προφέρεται ἰδιαίτερος καὶ ἀντιστρόφως καὶ φυσικὰ δὲν ὑπάρχει ἀντιστοι-
χία γραφῆς-ἀνάγνωσης.

Εἰκ. 1. Βρεταννία: Ἑλληνικὲς πόλεις.

Ἡ παραφθορὰ τῶν πολυσύλλαβων ἑλληνικῶν λέξεων φθάνει στὸ ἔσχατον κατὰ τὴν «με-
ταφορά» τῆς Germanic γλῶσσας στὴν Ἀγγλία, ὅπου γίνεται -ἀναγκαστικά- ἡ ἐπίσημη γλῶσ-
σα της. Δηλαδή ἀκόμα καὶ οἱ δυσύλλαβες λέξεις προφέρονται σὰν μονοσύλλαβες: mother =
[mädθ], loving [loni]. Ἡ δευτέρη «μεταφορά» τῆς στὶς ΗΠΑ ὁλοκληρῶνει τὴν καταστροφὴ
μὲ τὴν «ἀσυσλλαβοποίηση» ἀκόμα καὶ τρισύλλαβων λέξεων: wonderful [wärf]. Γλυτώνουν οἱ
γαλλικὲς/ἑλληνικὲς π.χ. nation-ality, democ-racy.

Ἔτσι ὁ Ἀμερικανὸς ὁμιλεῖ «μασώντας καὶ φτύνωντας» τὶς λέξεις μὲ σχεδὸν κλειστὸ τὸ

Εἶναι ἡ μόνη γλῶσσα τοῦ κόσ-
μου μὲ αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα. Πα-
ράδειγμα: flight [flait] = πτήση
< πέλ:ητε, naught [nöt] = μηδέν,
thorough [θάρ].

Σημ.: Ἡ βασικὴ ιδιότητα τῆς
Ἑλλ. γλῶσσας (Ε.Γ.) εἶναι ἡ
συλλαβικὴ ἐκφορὰ της.² Ἀπὸ
τὶς πρώτες γραφές, Γραμμικὴ Β'
(Γ.Β'), Γ.Α', ἱερογλυφικὰ Κρή-
της, Κυπριακὰ κ.ἄ., φαίνεται
(μὲ τὰ συλλαβογράμματα π.χ.
⊕ = κα, ⊕ = ρο) ἡ προσπάθεια
ἐκφρασης τῆς συλλαβικότητος
της. ku-tu-so = χρυσός.

Αὐτὴ ἡ ιδιότητα σταδιακὰ
ἀλλοιοῦται ἀπὸ τὴν 1η χιλιετία
π.α.χ. καὶ μετὰ, ἀκόμα καὶ στὴν
κοιτίδα τῆς [χ-ρυ-σό-ς]. Ὅσο
ὅμως ἀπομακρύνονται οἱ λαοὶ
ἀπὸ αὐτὴν πρὸς βορρᾶν τόσο
χάνεται. Φθάνει στὴν ὀλοσχερὴ
ἐξαφάνισή της μὲ δυσύλλαβες
(ἢ μονο-) λέξεις π.χ. strotzen ≤
ὀφριγεῖν, brot < Germ: brauda <
βροτὰ καὶ μὲ πολλὰ σύμφωνα:
Gdansk = Πολων. πόλη.

στόμα, άτονα. Ποῦ ὁ τονισμός τῆς Νέας Ἑλληνικῆς καὶ ἡ μουσικότητα τῆς Ἀρχαίας;

❷ **Μορφολογία.** Ἡ Α.Γ. διατήρησε καὶ τὰ 10 μέρη τοῦ λόγου τῆς Ε.Γ. (ἄρθρο, οὐσιαστικὸ κ.τ.λ.). Ἐπίσης -περιέργως- ἔχει διατηρήσει τὰ *παραθετικά* τῆς Ε.Γ. λ.χ. dry, dryer, dryest = ξηρός, ξηρότερος, ξηρότατος καὶ μάλιστα τὶς καταλήξεις τοῦ ἀνώμαλου: ἀγαθός, βέλτ-**ερ**(ος), βέλτ-**ιστ**-(ος) = good, bet-**ter**, best. Παρμένειν ἀκόμα καὶ τὰ περιφραστικά: beautiful, more-, most-.

Ἡ ὁλοκληρωτικὴ καταστροφὴ ὁμως ἔγινε μὲ τὴν ἀπώλεια τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου· ἔτσι στὴν Α.Γ. τίποτα δὲν κλίνεται. Ἐπίσης ἔχει ἓνα μόνον ἄρθρο (the), δὲν ἔχει γέννη (ἀρσ. θηλ. οὐδ.) οὔτε ἀριθμοὺς [ὁ πληθυντικὸς στὰ οὐσιαστικά -τὰ ἐπίθετα δὲν ἔχουν- γίνεται μὲ προσθήκη τοῦ -s π.χ. girl(s)] πτώσεις οὔτε κλίσεις.

Τὰ ρήματα, ἡ ραχοκοκκαλιὰ κάθε γλώσσας, ἀπλοποιοῦνται τόσο, ὥστε νὰ μὴν ἔχουν κανένα «παρεπόμενο», δηλαδὴ οὔτε *πρόσωπα* (1ο, 2ο, 3ο) οὔτε *ἀριθμὸ* (ἐνικός, πληθυντικός). Ὅλα τὰ ἴδια, μόνον στὸ 3ο ἐνικὸ προστίθεται ἓνα -s. Ἡ πλήρης ἀσάφεια ἀπαλύνεται μὲ τὴν ὑποχρεωτικὴ χρῆση τῶν «ἐγώ», «ἐσύ», κ.λπ. (I, you, he, we, you, they), ἀνύπαρκτη στὴν Ἑλληνικὴ.

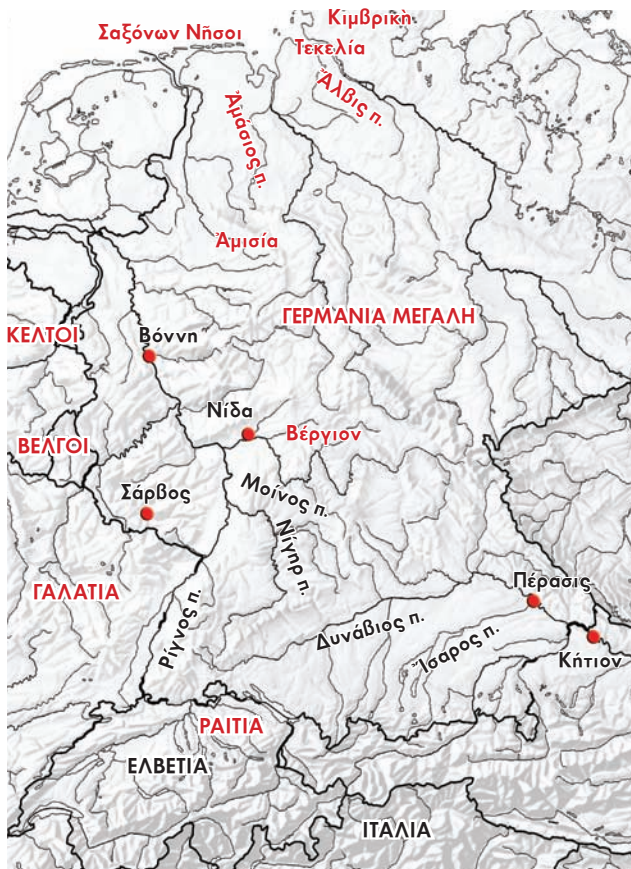
Ἀνύπαρκτες οἱ *διαθέσεις* (ἐνεργητικὴ, παθητικὴ, μέση, οὐδέτερη), οἱ *ἐγκλίσεις* (ὀριστικὴ, κ.τ.λ.), οἱ *χρόνοι* (ἐνεστώς κ.ἄ., μόνον στὸν παρελθόντα (past tense) προστίθεται -(e)d: loved). Οἱ λοιποὶ χρόνοι εἶναι περιφραστικοί: *I will love*.

Ἀποτέλεσμα τούτων; Πλήρης ἀσάφεια τοῦ νοήματος, ποὺ πιθανολογεῖται ἀπὸ τὰ συμφοραζόμενα. Λ.χ. *Mairy love(s) good Sofia* = «Ἡ Μαρία ἀγαπᾷ τὴν καλὴ Σοφία.» Ἀλλὰ καὶ δεκάδες ἄλλες ἔννοιες: «Ἡ Σοφία καλὰ ἀγαπᾷ τὴν Μαρία» ἢ «Καλὸ ἔρωτα (ἔχουν) ἡ Μαρία καὶ ἡ Σοφία» κ.ἄ.

❸ **Σύνταξη.** Ἐνῷ ἡ Γερμανικὴ ἀκολουθεῖ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ σύνταξη (σειρά) μὲ τὸ ρῆμα στὸ τέλος, ἡ «κόρη» τῆς Ἀγγλικῆς τὴν ἀντιστρέφει: *I play with a good boy* = παίζω μὲ ἓνα καλὸ παιδί, ὅπως στὴν Νεοελληνικὴ, ἀντὶ τῆς Ἀρχαίας: «Ἀνασσα καλλίστη τὰ ρόδα φιλεῖ.»

❹ **Ἑτυμολογικό.** Ὅπως ἡ Ε.Γ. ἔτσι καὶ ἡ Γερμανικὴ σχηματίζει πάμπολλες λέξεις μὲ *παράγωγη*: gut → güting, aus → bringen - ἐκφέρειν καὶ μὲ *σύνθεσι*: streich-holz-schachtel = σπιρτόκουτο.

Ἡ Ἀγγλικὴ Γλῶσσα ἐπίσης παράγει λέξεις love → lov-ing, -eless, -ely, μόνον. Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα στὴν ἀντίστοιχη λέξι «ἀγαπῶ» (θέμα «ἀγαπ-») ἔχει 150 λέξεις καὶ μὲ τὸ θέ-

Εἰκ. 2. Γερμανία: Πόλεις, χῶρες, ποταμοὶ ἑλληνικοί.

μα «-φιλ-» 10.000 (!). Καί αὐτὲς μὲ τὸ 0,1% τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματείας.

Στὴν φτώχεια τῆς παραγωγῆς ἔρχεται νὰ προστεθῇ καὶ τῆς σύνθεσης.

α. Οἱ λίγες προθέσεις δὲν χρησίμευαν γιὰ δημιουργία λέξεων ὅπως δεκάδες μὲ τὸ θέμα -βάλλω (ἀναβάλλω) ἀλλὰ μόνο γιὰ περιφράσεις (put in/on). Οἱ λοιπὲς λέξεις μὲ προθέσεις εἶναι **ὄλες** γαλλικῆς (declare, expand). **β.** Οἱ σύνθετες λέξεις εἶναι ἐπίσης σχεδὸν ὅλες γαλλικῆς ἢ ἑλληνικῆς (certificate, democracy). Λέξεις τύπου close-cut δὲν εἶναι σύνθετες.

5 Λεξικογραφικὸ. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀδυναμίας δημιουργίας νέων λέξεων σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀνυπαρξία «τύπων» τῶν πρωτοθέτων λέξεων εἶναι ἡ μεγάλη «λεξιπενία» τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσας. Πράγματι ἐνῶ ἡ Ἀρχαιοελληνικὴ διαθέτει 93 ἑκατ. λεκτικούς τύπους (!) [T.L.G. = Θησαυρὸς Ἑλληνικῆς Γλώσσας] καὶ 250.000 λέξεις [Λεξικὸ Liddell-Scott] (ἐνῶ ὑπολογίζω ὅτι τὸ TLG ἔχει ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου) ἢ Ἀγγλική, σύμφωνα μὲ τὸ καλὺτερο ἀμερικανικὸ λεξικὸ Merriam-Webster, περιλαμβάνει ≈ 166.000 λέξεις μόνο³. (Οἱ 450 χιλιάδες καταχωρίσεις=entries εἶναι διπλὲς λέξεις, παράγωγα, λεκτικοὶ τύποι κ.ἄ. τῶν ὡς ἄνω 166.000 λέξεων.)

Ἀπὸ αὐτὲς οἱ 43.000 (!) εἶναι ἑλληνικῆς ἢ ἑλληνογενεῖς. Οἱ λοιπὲς 123.000 περιέχουν πολλὰς παράγωγες ἀπὸ μίᾳ βασικῇ λέξει ὅπως motor → motorcar, motoring κ.ἄ. Ἔτσι **βασικῆς** λέξεις ἔχουμε μόνο 60.000. Τὸ Oxford pocket Dictionary (O.P.D.) λ.χ. περιέχει 30.000 entries, ἐξ αὐτῶν ≈ 15.000 βασικῆς λέξεις. Τέλος τὸ English Etymology ἔχει μόνο 16.000 λήμματα ἐξ ὧν ≈ 9.000 βασικῆς.

Πὼς ἐμπλοντίζεται λοιπὸν ἡ Ἀγγλικὴ Γλῶσσα, ὥστε νὰ εἶναι διεθνὴς καὶ μάλιστα τῶν ἐπιστημῶν καὶ Τεχνολογίας; Μόνο μὲ τὴν χρῆση **ἑλληνογενῶν** λέξεων, δηλαδὴ λέξεων ποὺ δὲν ὑπάρχουν μέσα στὰ ἀρχαῖα κείμενα, ἀλλὰ συντίθενται ἀπὸ ἑλληνικὰ συστατικά. Λ.χ. glauco-nite = ὀρνκτό. Ἔτσι δημιουργώντας ≈ 100 λέξεις ἡμερησίως ἔχουμε στὴν Ἐπιστημονικὴ Ὁρολογία ἑλληνικῆς λέξεις: Στὴν Ἱατρικὴ 25.000, Ζωολογία-Βοτανικὴ 195.000, Τεχνολογία 15.000, ἥτοι σύνολο 245.000, δηλαδὴ ἄνω τοῦ 60% τῆς Ὁρολογίας³. Τὸ 40% λατινογενεῖς.

ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ. Εἶναι οἱ ἀγγλικῆς **πρωτόθετες** λέξεις (=βασικοὶ τύποι, ὅχι παράγωγες-σύνθετες, λεκτικοὶ τύποι) ἑλληνικῆς. Τὰ λεξικά ἀναφέρουν μόνο τὶς αὐτονόητες: theater. Τὸ λεξικὸ Webster δέχεται μόνο 1.500 λέξεις.

Μερικοὶ ἐρευνήτῃς πρότειναν μὲ ἄρθρα τοὺς στὸν «Δαυλό» ρίζες ἑλληνικῆς, ιδίως ὁ καθ. Θ. Ἡλιόπουλος. Εἶναι ὅμως **ὄλες** ἑλληνικῆς λέξεις ὡς γερμανικῆς καὶ γαλλικῆς = λατινογενεῖς (ὄρα ἄρθρο μου «Ἑλληνικῆς ὄλες οἱ ρίζες τῆς Λατινικῆς», «Δ», τ. 293 + 295). Ἀπὸ τὰ 30.000 λήμματα τοῦ O.P.D. ξεχώρισα τὶς πρωτόθετες, ἥτοι 1.936 λέξεις ἐξ ὧν 340 λατινογενεῖς καὶ 86 παράγωγες ἀγγλικῆς, ἥτοι μόνο 1.510 πραγματικῆς. Καὶ προτείνω «Λεξικὸ Ἀγγλικόν» μὲ ἐρμηνεία (βασική) καὶ τὸ ἀντίστοιχο ἀρχαιοελληνικὸ ἔτυμο ἀπὸ τὸ λεξικὸ Liddel-Scott.

Σημ. 1. Λέξεις προφανῶς ἑλληνικῆς ἢ λατινικῆς δὲν περιέχονται. Βρίσκονται στὸ Λατινικὸ Λεξικόν μου, «Δ», τ. 293, 295. **Σημ. 2.** Ἡ ἐτυμολόγησις ὅλης τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσας ἀπὸ ἓνα ἄτομο δημιουργεῖ ἀστοχίαις. Ἀναμένω πειστικώτερες ἐτυμολογίαις.

ΣΥΜΒΟΛΑ: <**x**> = ἔτυμον, >**x**> = παράγωγον, <**z**> = ἔτυμον καὶ ἐρμηνεία, *ἀμαρτύρητον, **B.** = βρεταννικὴ λέξις, **L.** = λατινικὴ, **G.** = germanic, **N.** = σκανδιναβικὴ, **Go.** = γοτθικὴ, **F.** = γαλλικὴ, **Aρ.** = ἀραβικὴ, **K.** = κελτικὴ.

Βιβλιογραφία

1. Κ. Καρυωράντζος, «Ἐνιαία ἡ Ἑλληνικὴ γραφὴ», «Δ», τ. 212 + «Δωρικὴ ἢ Ἀγγλικὴ», «Δ», τ. 204.
2. Κ. Καρυωράντζος, «Ἡ συλλαβικότητα τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», «Δ», τ. 222.
3. Δ. Κωνσταντινίδης, «Οἱ ἑλληνικῆς λέξεις στὴν Ἀγγλική».

ΛΕΞΙΚΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΠΡΩΤΟΘΕΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

About = περίπου < (B)abutan < ἀμπέτιζ < ἀμφί
 above = (G) obana < ἐπ-άνω
 abs-cess = L. abs-cedo < ἀπόσπηση
 ache = νόσος < B akiz < ἀκίς
 achieve = κατορθώνω < CHIEF
 acquaint = πληροφορώ < L. co-gnosco
 acre = 4 στρέμματα < ἀγρός
 adder = όκία < Go. padros < L. natrix < νεω-ύδρα
 addle = κλούβιος < B. adelo < άδθλος
 adobe = πλιθιά < Δρ. al tulb < blut < πλίνθος
 adze = σκεπάρνι < B. adesa < άίνα, ή
 affray/afraid = συμπλοκή, φοβισμένος < ex-frigeo < φρίττω
 after = μετά < Go. aeftan < έπειτα
 again = ξανά < G. angen < άντην
 against = εναντίον < άνταίος
 age < L. aetas < αίων
 agley = γάντζος < άγκύλος
 ago(ne) = πριν < Go. ir-gan → G. gehen < κιχάνω
 agog = άνυπόμονος/έξαψη < F. en gogues < γηθέω
 agree = συμφωνώ < L. gratia
 ahoy = έί! < ah hoy < άα ώη!
 aid = βοήθεια L. ad. jutus < ήβέω
 ail = πάσχω Go. aglo / L. agito < άχω
 aileron = πτερύγιο < F. aile < L. ala < μάλη
 aim = έκτιμώ < F. esmer < έκ.τιμώ > estimo
 aisle = πτέρυξ → aileron
 ajar = μισάνοικτος < chare < γυρό-ω
 akimbo = μεσολαβή < N. in kene bowe < έν κενεώνι
 alarme = all(e)arma < άρμα
 alas! < άλι
 alb, ino, ion, um < άλφος < λευκός
 albumen = άσπραδί < άλφιμος
 al-chemy < Ap. al kimja < όλος + χημεία
 al-cohol = άλκοόλ < Ap. al kuhl < κύλικ-(ος)
 al-core = έσοχή < Ap. al. kubb < κύπη
 al-embic = άποστακτήρ < Ap. al anbiik < άμβιξ
 alert = άγρυπνος < all' erta < όρατά
 al-gebra = άλγεβρα < Ap. al jabr < ζευκτήρ(α)
 alien = ξένος L. alius < άλλοίος
 alkali = άλκάλιο < Ap. al kilay < κάλα
 all = όλος Go. alls < όλος
 alligator = άλιγάτωρ < el lagardo < Lizard
 al-low = έπιτρένω < F < L. ad-laudo
 alloy/ally = κρέμα/συμμαχία < L.

ligo
 allure = γοτεύω < ad + laudo < δέλεαρ
 al-manac = άλμανάκ < Ap. < μνη-λόγιον
 almond < amando < άμύγδαλον
 al-most = σχεδόν (όλον) ALL + MOST
 alms < έλεημοσύνη
 alone = μόνος < B. alone < όλος
 aloof = άμέτοχος < F. a lof < λωφάω!
 also = επίσης < all so < όλως ώς
 always = πάντα < ALL WAY
 am = είμαι < ειμή
 amaze < θαυμάζω → MAZE
 ambassador = πρέσβης < F < amb(i)actia < άμφί-άγω
 amber = ήλεκτρον < άμβλαξ
 amenity = γλυκύτης < L. amoenus < άμείνων
 amid < G. an midja < έν μέσω
 among = μεταξύ < (ά)μίσγω < έν + amount = συμ-ποσούμαι < L. ad montem < mons < μένω
 a-muse = διασκεδάσασ < F. a.muse < μουσα
 a(n)one < L. unus < έν-ός
 ancient = άρχαίος < F. < L. ante annus
 and = και < L. et + N. endi < έτι
 anthem = ύμνος < άντιφωνή
 any = κανείς/κάθε < G. einag < ένιφος
 ape = πιθηκος < G. affu < άφύης
 apple = μήλο < G. aplu < άπιφον
 apricot = βερύκοκο < L. pre-coquum < προ-ποπτός
 apron = ποδιά < F. nappe < μάκτρον
 ash = όξύα < G. askiz < όξύη
 ask = ζητώ < G. askojan < άσκέ-ω
 asp = όκιά < άσπις
 astonish = κατα-πλήσσω < F. estone < δονέω
 astray = ξεστρατίζω < strata < στρωννύω
 atta-ch = (συν)δέω/έπίθεση < F < στύπω
 attorney = πληρεξούσιος L. ad + torno
 auburn = χρυσαφής < L. albus < άλφός
 aunt = θεία < L. amita
 average = μέσος όρος < F. avarie < άβαρης
 aviation = άεροπορία < F. < L. avis
 avoid = άποφεύγω < άδειο < F < VOID
 avow = όμο-λογώ < L. ad voco
 award = άπονέμω βραβείο < ex-WARD
 awe = δέος < άγη
 awl = σουβλί < άβελός > subula

axe = πέλεκυς < άξίνη

Babble = φλυαρία < bla bla < βάβαξ
 baby = μωρό < L. babulus < βάβαξ
 bachelor = άπόφοιτος (I) < bacco. laureat < βάκχο + δάφνη
 back = πίσω/κώλος < G. bakum < πυγών
 bad = κακός < B. baddel < βάτταλος
 badge(r) = σήμα(δεμένος) < άσβός < βαλιός
 bag(gage) = άποσκευές < L. bajulo < βαστάζω
 ball = έγγύση < φορτίο < BAG
 bait = δόλωμα < BITE
 baize = τσόχα < F. bayes < πίλος
 bake = ψήνω < G. bokko < φώγω
 balance < bi. lanx < δις πλάσιγξ
 balcony < G. balkan < δοκός < φάλαγξ
 bold < φαλακρός < balodoz
 bale/ball = δέμα, μπάλλα, χορός < βάλλω
 ban = άπαγόρευση/διακήρυξη < banan < φάναι
 band = κορδέλλα < F. < G. bandon < πακτόν/πανός
 band = παρέα, δένω (:) < πακτώω
 bang = έκρηξη < πάταγος
 banister(s) = κάγκελα < BAR
 bank = όχθη/τράπεζα < G. bakko < βάθρον
 bar(rier) = κάγκελο < barra < βαρεία/φράγμα
 bard = βάρδος < K. bardos < βαρβι-ωδός
 bare = γυμνός/ελάχιστος < L. paulus
 bargain = συμφωνία < G. barzajan < φερέγγυος
 bark = γαυγίζω < βαύζω
 barley = κριθή < G. barizins < πύρι-νος, -ός
 barm = προζύμι < barma < φύραμα
 baro(n) = βαρώνος < βαρύς
 barrack < παράπηγμα
 barrow = καρτσάκι < G. barwon < φερτόν;
 bash-ful = ντροπαλός < βάσσων
 basket = καλάθι < L. pasceolus < φάσκαλον
 bass = βαθύς < βάσσων
 bat(on) = νυκτερίδα/ρόπαλο < blakka < πλαταγέω < ΒΑΚΤΡΟΝ
 bath(e) = μπάνιο < L. < βαλανέιον
 battery/battle = πυροβολώ/μάχη < L. batuo
 bay = όρμος < L. baie < F. baie < ; bazaar < Περσ. < πανήγυρις
 be = είμαι < been < L. fui < φύειν (am < ειμί, is < έστί)
 beach = παραλία < G. bakke < BANK
 beacon = φάρος < G. baukno <

φαφεινὸν
 bead = **χάνδρα/κομπολόι** < beda
 < BEG
 beak = **ράμφος** < PEAK < spica
 beaker ≤ βίκος
 beam = **δοκός** < G. banno < πήγγυμι
 bear = **άρκούδα** < G. beria < φηρία
 beard = **γενειάδα** < L. barba
 beat = **κτυπῶ** < G. bautan < παταγέω,
 πατάσσω
 beauty = **ώραιότης** < F. belte(r) <
 βέλτερος
 bed = **κρεβάτι** < G. bedjas < πέδος
 bee = **μέλισσα** < βομβ-ύλια
 beech = **οξύς** < φηγός ἢ μυσός
 beef = **βόδι** < βοῤῥος < βοῤῥος
 beer = **μπύρα** < L. bibo
 beetle = **σκαθάρι** < BITE
 be-fore = **πρίν** < FORE
 beg(e) = **παρακαλῶ** < Fairéω
 begine = **ἀρχίζω** < Go. be-ginnen <
 ἐκ-κινῶ
 beige = **μπῆζ** < πέκος
 belch = **ρέψιμο** < βληκχ/έρυγη
 be-lieve = **πιστεύω** < za.laub < LOVE
 bell = **καμπάνα** < bellow < βοάω
 belly = **κοιλιά/σάκος** < balja <
 πῆρα
 belong = **ἀνήκω** < langian <
 συλλέγω
 bench = **ἔδρα** < BANK
 beneath = **κάτω** < βένθος
 berry = **μούρο** < φάρσος
 best = **καλύτερος** < G. batistas <
 βέλτιστος
 bet = **στοίχημα/ύποκινῶ** < πιεζώ;
 better ≤ βέλτερος
 be-try = **προ-δοῖς** < TRY
 beverage = **ποτὸ** < F. < L. bibere <
 πιῖνω
 be-yond = **πέραν** < γον
 bias = **προκατάληψη/κλίση** < F < L.
 bifax
 bid = **προσφορά** < Fairéω
 big ≤ **μέγας** < K. bagach < πηγός,
 πηκτός, παχύς
 bigot = **φανατισμός** < by & GOD
 bill = **κλαδεύτηρι** < G. biljos <
 ἀγκύλος;
 bill(a) = **λογαριασμός** < L. tabella
 bin = **δοχεῖο** < F. bidon < πίθος
 bind/bend/bond = **δένω, κάμπτω** <
 BAND
 birch = **σημύδα** < φιλύρα
 bird = **πουλάκι** < N. brod < φροντίς;
 birth = **γέννηση** < βρήθω
 bit(e) = **τριπάνι, τεμάχιο/δάκνω** <
 findo
 bitter = **πικρός** < Go. bitrs < πικρός
 bizarre < F < birrazzo = **παρά-δοξον**
 black/bleak ≤ **πελιδνός** = **μαύρος** <
 N. blakkr < L. flagro
 bladder = **κύστις** < blow.dro <
 φυλκτιδός
 blade = **λεπίς** < G. bladom < labedo
 < λεπίδος
 blame < F. blasmer ≤ **βλασφημῶ**

blanch = **ξασπρίζω** < F. < G. blankaz
 < γλαυκός
 blare = **ἀντηχῶ** < BELL
 blaze ≤ **φλογίζω**
 blend = **ἀνακατώνω** < N. blandom <
 πλάττειν
 bless ≤ **εὐλογῶ**
 bliss/blithe = **εὐδαίμων/τέλειος** <
 πληθύνω
 block = **κούτσουρο/φράσσω** >
 πλόκος
 blood = **αἷμα** < G. bluodam <
 φλυ(δ)άω
 blo(ss)om = **ἀνθίζω** < φλέω < φύω
 blot(ch) = **κνλῖδα** < splotch < σπῖλος
 blouse = **μπλούζα** < L. plico < G.
 bliakt < πλεκτόν
 blow = **φύσημα** ≤ **πληγμα/φλάω**
 blue = **μπλῆ** < F. < G. blakaz <
 γλαυκός
 blunt ≤ **ἀμβλύς**
 blur < blira ≤ **θολερὰ**
 board = **σανίς/ξασπρίζω** < **φόρφος**
 = ὄριον
 boast ≤ **κομπάζω** < βάσσω
 boat = **βάρκα** < Go, baitr < **βάρι**.
 ζ, τος
 bobbin = **μπομπίνα** < F < βομβύκιον
 body = **σῶμα** < Go. botah
 boil = **φυσάλις/κοκλάζω** < L. bulla
 bold = **τολμηρός** < Go. balthaz <
 φρυάσσω
 bolt = **βέλος/μάνδαλο** < βλητρον
 bone = **κόκκαλο (ἄκρων)** < G. binan
 < πῆχυς;
 book = **βιβλίον** < bogos < BEECH
 boom. bomb ≤ **βόμβος**
 boot = **πόδα** < botta < ποδο.δέω;
 border = **σύνορο** < BOARD
 bore = **τριπῶ/πλήξη** < πείρω-βαρὺς
 borrow = **δανείζομαι** < G. bergan <
 πυργώω
 bosom, breast = **σῆθος** < μαζός,
 μαστός > busto
 boss = **κύριος** < N. baas < πόσις
 both = **καὶ οἱ δύο** < L. ambo < ἀμφω
 bother = **ἐνοχλῶ** < βοάω;
 bottom ≤ **πυθμῆν** > G. bubm(e)n
 bough = **κλάδος, ὤμος** < G. bojuz
 < πῆχυς
 bounce ≤ **(ἀνα)πήδησις** > BOUND
 bow = **τόξο/κλίση** < G. beugan <
 L. fuga
 bowel = **ἔντερο** < L. botulus
 bowl < **κύπελλον** > L. bulla
 box = **κουτί** < buxis < L. < πυξίς
 boy = **παιδί** < N. bofi < παῖς > L.
 purus
 brace = **στήριγμα/ζεῦγος** ≤ **βραχίον**
 brag = **κομπάζω** ≤ **φραδὺς**
 braid = **πλεξίδα** < N. bragt < **πλεκτός**
 brain = **ἐγκέφαλος** < G. bragnam <
 βραγμός
 brake/break = **φρένο/σπάζω** < L.
 frango
 branch = **κλαδί** < F < **βραχίον**
 brand ≤ **πυρίνα** > BRASS < bronzo

brawl = **καυγᾶς/φλυαρῶ** <
 κελαρύζω
 bread(am) = **ψωμί** < πύρνον ἢ
 φρύπτω
 breath = **ἀναπνοή** < G. bredam <
 πρήθω
 breed = **(ἀνα)τρέφω** < G. brodjam <
 φροντίζω
 breeze ≤ **αὔρα** ἢ **φριμάω**
 brew = **κάνω κρασί** < βρύω
 bride = **δωροδοκῶ** < B. bria bara <
 πράσσω
 brick = **πλίνθος** < φρυκτὴ (γῆ)
 bride = **νύφη** < βρύω
 bridge = **γέφυρα** < N. bruggio <
 *gebura < γέφυρα
 bright = **λάμπω** < brillo < L. flagro
 bring = **φέρνω** < G. berengan <
 φέρειν
 brisk/brusque/brutal < L. = **ζωηρός**
 < βριαρός
 broach/brooch = **θίγω** < πόρπαξ;
 broad/breadth ≤ **πλάτος** > G.
 bladion
 brook = **ρυάκι** < N. broak < **φρύακος**
 brother = **ἀδελφός** < L. < φρατήρ
 brow = **φρύδι** < G. brus < ὄφρυς
 brush = **σκούπα** < bruscum < **φερεικόν**
 bubble/barble ≤ **πομφόλυξ**
 bucket = **κουβάς** < πυτίνη
 bud = **μαμπάκι** < **βόμβυξ**
 budget = **προϋπολογισμός** < Go.
 bulga < **βύρσα**
 build = **κτιζῶ** < G. bol, bulja < **πολέω**
 bull ≤ **βούβαλος**
 bum = **κῶλος** < bottom
 burglar = **διαρρήκτης** < N <
 φῶρ(ι)φος
 burn = **καίω** < πύρ(ι)νος
 burst = **ἐκρηξη** < **φρήξις**
 bury = **θάβω** < BOROUGH < **πυργώω**
 bus = **λεωφορεῖο** < L. omni.bus <
 ὁμοίφος
 bush = **θάμνος** ≤ **πυκνός, πύξος**
 bustle = **φασαρία** ≤ **βρυάζω**
 busy = **ἀπασχόληση** < N. bisig <
 βιωτικός
 but = **ἀλλὰ** < G. be utan > & ὑστερον
 butcher = **χασάπης** < N. bokkos <
 πέκος
 butt = **κουτουλῶ/βαρέλι** < πα(τ)άπτω
 / βυτίνη
 buttock ≤ **γλουτοί**
 buy = **ἀγοράζω** < Go. bugjan <
 πρίνω;
 by = **πλησίον/μέσω** < Go. bi < ἀμφί
 bye-bye = **ἀντίο** < **βαδάζω**

Cabbage = **λάχανο** < F. caboce <
 κράμβη, κάπυς
 cable = **καλώδιο** < **κάλωξ**
 cajole < F < **κολακεία**
 cake = **κέικ** < L. cocto < **πομπόν**,
 πόπανον
 calf = **μοσχάρι** < **δαμαλῖς, ἑλάφος**
 call = **καλῶ** < G. kalojan < **καλέ-ειν**
 calm = **γαλήνη** < καῖμα, γαλήνη

camber = κυρτός < καμάρα
can = μπορώ < Go. kunnan < κινανός
can = κονσέρβα < L. canna < κάννα
= καλάμι
caramel(a) < F. < canna.mela < +μέλι
car(a)bine < s. cadabula; < καταβολή
/ CAN
card = κάρτα < χάρτης
care = φροντίζω < L. curo
career = καριέρα/διαδρομή < L.
curro
carnation = γαρύφαλλο/ρόζ < L.
caro, nis
carol(a) = κάλαντα < χορ.αύλης, ia
car-pender = μαραγκός < F. < carrus-
pendo
carpet = χαλί < L. carpo
carry = μεταφέρω < L. carrus
carve < χαράσσω → G. kerhan
cash = μετρητά < F. case < L. carpa
cask(et) = βαρέλι, κράνος < L. cassis
casserole = κασσερόλα < F. <
κυάθ(ει)ον
cast = ρίξιμο, καλούπι < κλυτός,
ενσις
catch = πιάνω, παγίς < L. Capto
ceilling = όροφή < K. celynge < L.
caelum < κοίλον
cemetery < F < κοιμητήριον
chafer < Go. kebraz < κάνθαρος
chaff = άχυρο < G. kelf < κέλυφος
chance = τύχη < F. < L. cado < χάζω
change = άλλαγή < L. cambio
chop = σκάσιμο < CHOP
charge = έπιθεση< φορτίο < κύρρω
chase = καταδιώκω < CATCH
chat(ter) = φλυαρώ < τετερίζω
cheap = φτηνός (άγορά) < G. kaupa
< L < κώπλος
cheat = άπάτη < ex.cheat < L. cado
check = έλεγχος/άπειλώ (βασιλέα)

< Περσ. Shah-a < caesar
cheek < G. ziacon < σιαγών
cheer = εύθυμία < Φ. < χαρά → L.
carus
cheese = τυρί < L. caspus < Φαίγιος
chest = στήθος/κιβώτιο < L. cista
< κύστη
chew = μασώ < G. keuwan <
γεύομαι
chicken = κοτόπουλο < cock
chic.pea = ρεβύθι < L. cicer <
κίκερρος
chicory = ραδίκι < κιχώρη
chide = συμπλοκή < Go. kudan <
χυδαίον;
chief = άρχηγός < F < L. caput <
κάπυς
child = παιδί < N. kold(er) < κο(υ)πος
chime = κωδωνοκρουσία < L <
κύμβαλον
chimney = καμινάδα < κάμινος
chin = πηγούνι < G. kenu < L. < γένυς
chinch = κορίος < L. cimex
chink = ρωγμή
chisel = σμίλη → scissors
chock/chunk = τάκος < F. couche <
κόψουρος
choise/choose = έκλογή < L. < G.
Kensan < γεύση
chop < κόπω
church = έκκλησία
churl = άγροίκος/τραχύς <
κάρ(χ)ανος
cinder = στάχτη < L. cinis < κόνις
cite = παραθέτω < κι(νε)ω → L. cito
city = πόλις < κοιτίς < άστυ → L.
civitas
claim = άπαιτώ < L. clamo
clam(p) = άχιβάδα, σφικτήρ < κλείρω
clang/clap = κρότος < κλαγγή
clash/crash = θρόντος, σύγκρουση

< κλάσις
clo.sp/claw = σφίξιμο, γαντζώνω
< κλείρω
clay = πηλός < GLUE < L < γλιά
cleave, cleft = σκίζω < γλύφω
clench = σφίγγω < κλεί(ν)ω
clever = έξυπνος < de. liver; / G.
cluit < κλυτός
cliff = γκρεμός < G. klivan < κλιπύς
climb = σκαρφαλώνω < κλίμαξ
clip = συνδέω < G. klap.jan <
καλύπτω
clock = ρολόι < κλαγγή
clod/clot < L. glumus < θρόμβος
clothe = ντύνω/ρούχο < κλώθω
cloud = σύννεφο < CLOUD
clout/cuff = φάπα < N. culfa <
κόλαφος
clutter/cluster = σωρός/τσάμπλ. <
κολλήτος
clove = σκελίδα < s. clona < σκελίσ
clover = τριφύλλι < G. cliblon <
τρίφυλλον;
clown < σκαμπούρης < καμπύλος/
κυφός
club = ρόπαλο < L. clava < κλάδος
clue = ένδειξη < CLEW < L. clavis <
κλειρίς
coach = έκπαιδευτής/άμαξα <
κόγχη;
coal = κάρβουνο < G. kohyle <
κάπυρος
coarse = τραχύς < L. curro < κύρσω
coat = σακάκι < coīta < κανδύκη;
cob = κεφάλι < κόρυς η carut
cock = κόκκορας < κόπιος/κοκκο.
βόας
cockroach = κατσαρίδα < κανθαρίς
cod = μπακαλιάρος < γάδος/
κώδιον;
cold = κρύος < L. gelu

ΔΑΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Έτήσια Έλλάδος **Κανονική: 53 €**

Έτήσια Έλλάδος **Φοιτητική: 43 €**

Έτήσια **Έξωτερικού: 80 €**

(ΟΝΟΜΑ)		(ΕΠΩΝΥΜΟ)		Πληρωμή με Τραπεζ. Κατάθεση ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ 146/40417714 Ταχυδρομική Έπιταγή ΕΛΤΑ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ POST RESTANTE 175 01 Π. ΦΑΛΗΡΟ
(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)		(Τ.Κ.)	(ΠΟΛΗ)	
(ΧΩΡΑ)		(Τηλ.)	(E-mail)	
Πληρωμή με Πιστωτική Κάρτα		VISA	MasterCard	
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _ _ _ _ _				
ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (άναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας): _ _ _				
ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _ _ / _ _		Υπογραφή: _____		

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα FAX: (+30) 210 3314997

colony = ἀποικία < L. colonia
 colonel = συνταγματάρχης < column
 < κολώνα
 colt = πουλάρι < κέλης
 comb = κτένι < G. kambaz < γόμφος
 come = έρχομαι < G. kwenan <
 βαίνειν → L.
 con.voy = συνοδεία < L. con + via
 cook = μαγειρεύω < L. coquo <
 πέσσω
 cop = άστυφύλαξ < cap < L. capio
 < fάπτω
 cope = κολπάρω < colpus <
 κόλαφος
 copy = άντιγράφο < L. copia, ops
 < δμονη
 core = κουκούτσι, πυρήν < L. cor
 corn = δημητριακά < G. kurnan < L.
 granum
 cost = κόστος < co(n).sto <
 συν-ίσταμαι
 cot(age) = σπιτάκι/κοτέτσι < G.
 kuiton < κοιτών
 cotton = βαμβάκι < Ap. qutn < χνούς
 cough = βήχω < G. keuhen <
 βύσσειν
 count = υπολογίζω < L. com.puto
 country = χώρα < L. contrata (terra)
 couple = ζεύγος/συνδέω < L. copula
 courier = άγγελιαφόρος < L. curro
 court = σύλη < L. cohortis < χόρτος

cousin = εξάδελφος < F. <
 consobrinus
 cove = όρμος < κόγχη
 cover = καλύπτω < L. co.operio
 covet < όρέγομαι → L. cupidus
 cow = άγελάδα < N. koo < Br. bō <
 L. bos < βοΰς
 coward = δειλός < G. coudal < L.
 cauda
 crab = κάβουρας < G. krebiz <
 κάραβος
 crack = ραγίζω < N. kroptr < θραΐνω
 / κροτώ
 craft = τέχνη < δύναμις < κρατερός
 crag = πετρώδης < κρασός
 cramp = κράμπα < γραπώ
 crawl/creep < Fέρπω / Fρέπω
 craze = τρελλός < N. krasa <
 θραΐσις → crack
 creak = τρίζω < κρίζω, κρώζω
 cream = κρέμα < F. < L. < κράμα /
 χρίσμα
 crease = ζάρα, πτυχή < CRINCLE
 creek = ρέμα/όρμος < N. kriki <
 Fάκρη
 cress = κάρδαμον < G. krasmon
 crest = κορυφή/λοφίο < L. crista /
 crinis < ΚΡΑΣ
 cretin = ήλίθιος < F. cré(s)tin < L.
 χριστιανός
 crevice = σχισμή < F. < L. crepo <

κροτώ
 crew = πλήρωμα < L. cre(sc)o <
 κρσίνω
 crib = κούνια < N. kribbia <
 κράβατος
 crinkle < CRANK = ζαρώνω/λυγίζω
 < κλάω
 cripple = άνάπηρος < CRAWL
 crisp/curl = κατσαρός < L. crispus <
 κυρτός
 crock = στάμνα < κρασός / θραΐω;
 crook = γάντζος/άπάτη < N. korokr
 < CROSS
 crop(s) = σοδειά/κουρά < KOPEΩ
 cross = σταυρός < L. crux < κόραξ
 crow < κόραξ < κρώζω
 crowd = πλήθος/συνωστισμός < N.
 crodan < κροτώ
 crunb = ψίκουλο < γρυμνέ
 crunch = τραγανός < τρισμός
 crush = συντρίβω < θραΐω / κρούω
 cry < κράζω → L. quirito < κηρύττω
 culminate = κορυφώνω < L. culmen <
 κολοφών
 cunning = πανουργία < N. cunnandi <
 γιγνώσκω
 curse < κατάρα ή (έπι) κρίσις
 curtain = κουρτίνα < F. < COURT
 custom < Fεθ-ιμον → L. con. sue.tudo
 cut = κόπω < N. kutto < F < κόπτω
 cuttle = σουπιά < COD

- Συνέχεια του λεξιλογίου για τα υπόλοιπα γράμματα του Άγγλικού Άλφαβήτου στο έπό-
 μενο τεύχος.
- Για την πανάρχαια εξάπλωση προϊστορικών Έλλήνων στις Βρεταννικές νήσους, βλ.
 «Δαυλό», τεύχη 77, 78, 91, 99, 163, 218, 219, 220, 223, 240, 256 κ.ά.

Κωστής Καρμιράντζος

ΠΑΡΑΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ & ΤΕΥΧΩΝ

ΔΑΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΙ ΔΑΥΛΟΥ 58 €

_____ (ΟΝΟΜΑ) _____ (ΕΠΩΝΥΜΟ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΕΤΟΣ)

_____ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)

ΤΕΥΧΗ ΔΑΥΛΟΥ 6 €

_____ (Τ.Κ.) _____ (ΠΟΛΗ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ) _____ (ΧΩΡΑ) _____ (Τηλ.)

Οί τιμές έπιβαρύνονται με κόστος ταχυδρόμησης μέσω ΕΛΤΑ, που για άποστολές έντός Ελλάδος είναι 2,80 €.

Πιστωτική Κάρτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____

VISA ☐

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (άναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας): _____

MasterCard ☐

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: ____/____/____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα FAX: (+30) 210 3314997

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΘΕΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΛΟΓΙΑ

Ἑλληνικὴ εἶναι ἡ μοναδικὴ γλῶσσα ποὺ ἔχει ἀληθινὸ ἐτυμολογικόν. Ἡ ἑλληνικὴ ἐτυμολογία (=ἀληθολογία, τὸ νὰ μιλᾷ κανεὶς ἀληθινά) ἐξετάζει τὸ θησανρὸ κάθε λέξης, ποὺ εἶναι ζωντανὸς ὁργανισμὸς (ἡ λέξις) καὶ παίρνει τὶς τόσες μορφές της, γιατί ἀπλῶς προέρχεται ἀπὸ ἓναν μὴ θεοκεντρικὸ πολιτισμὸ, ἐκείνον τῆς Ἐπιστήμης, τῆς Τέχνης καὶ τῆς Φιλοσοφίας, μὲ φυσικὲς καὶ ὄχι μεταφυσικὲς βάσεις, ὅπου ἀτάλαντοι καὶ ἄσχετοι θεοκεντρικοὶ ἀσχημονοῦν ἐναντίον τοῦ θαύματος τοῦ κόσμου, ποὺ γνωρίζομε. Ἡ ζωντάνια αὐτὴ τῆς γλώσσας ἐπιτρέπει καὶ τὴν μετακίνηση τῶν λέξεων μέσα στὴν πρόταση. Γιὰ παράδειγμα ὁ Καβάφης στὰ καταπληκτικὰ του καὶ μεγάλα ποιήματα τὴν ἐφάρμοξε, λέγοντας ὅτι ἡ μετακίνηση τῶν λέξεων παράγει δραματικὸ ἀποτέλεσμα. Ἄντε τώρα νὰ ἐξηγήσης αὐτὲς τὶς ὑπέροχες ἀποχρώσεις στοὺς πολιτισμικοὺς δολιοφθορεῖς τοῦ θεοκεντρισμοῦ, ὅπου ἡ ἀστείότης τῶν «ἱερῶν» τοὺς κειμένων δείχνει τὴν φτώχεια τῆς ἐρήμου, καὶ ὁ Ἀσιατισμὸς, οἱ μούμιες κι ὁ θάνατος ἀποτελοῦν τὸ σκοτεινὸ ἄλογο ἀντικείμενο τῆς λατρείας τους.

Συγκρίνατε τὸν Παρθενῶνα μὲ μία πυραμίδα, τὸν Ἡνίοχο, τὸν Ἑρμῆ, τὶς Καρυάτιδες μὲ τὶς διάφορες μούμιες καὶ τὴ γλῶσσα τῶν Τραγωδιῶν μὲ τὰ ὀρνιθοσκαλίσματα τῶν Γραφῶν τους. Βέβαια σήμερα ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα (καὶ γενικῶς ὁ πολιτισμὸς) ἀνήκουν σὲ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα ἰσομερῶς καὶ ἀδιαιρέτως. Κάποτε οἱ λαοὶ θὰ φθάσουν καὶ στὸν Ἑλληνισμό, ὅπου ἐκπληκτοὶ θὰ ἀνακαλύψουν τὴν ἀπάτη. «Ὁ ψεύτης καὶ ὁ κλέφτης τὸν πρῶτο χρόνον χαίρονται», δεδομένου ὅτι ἤδη, ἀργὰ ἢ γρήγορα, ἀποκαλύπτονται οἱ τῆς θεοκεντρικῆς θέσης. «Ἐν τῷ ὅλῳ» καὶ στὴ γλῶσσα ὅπως εἶπαν οἱ Ἰωνες φιλόσοφοι. Δηλαδή ἡ τεράστια ἀλληλουχία τοῦ Σύμπαντος, ἄγνωστη στὴ θεολογία, τοὺς ξεσκεπάζει, ἐπειδὴ τὰ πάντα ρεῖ, καὶ μόνον ὅσοι στηρίζονται στὴν Φύση **δὲν διαψεύδονται**. Εἶναι δυνατὸν τὸ μεταφυσικὸ «πλάσμα» νὰ μπῇ μέσα στὴν φυσικὴ τερασσιότητα καὶ νὰ μὴν ἀρχίσῃ νὰ «λέῃ» τὶς γνωστὲς ἀστειότητες τίς.. θεόπνευστες; Οἱ διάφοροι γραμματοδιδάσκαλοι, ἄμοιροι τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τέχνης τῆς Ἀρχαιότητος, ἀκραιφνεῖς μεταφυσικοὶ τοῦ Γιαχβέ, ὑψωθέντες σὲ καθηγητὲς ἀπὸ τὸ Σύστημα ἀσχημονοῦν ἐσκεμμένως ἐναντίον τῆς Γλώσσας, γιατί θέλουν νὰ τὴν φιμώσουν, ὅταν τὸ Σύστημα μοιραῖα παράγῃ πολιτισμικὴ κατάντια. Καὶ ἀντὶ νὰ ἀρθῇ, «ἐς γῆν φέρει» καὶ τὴ γλῶσσα, ὅπως συνηθίζουν νὰ «μεταχειρίζονται» ὅλα τὰ ἑλληνικὰ ἐπιτεύγματα.

Παντελῆς Γλᾶρος

ΑΓΓΛΟΣΑΞΩΝΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

● «Hellenic Quest» λέγεται ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικής εκμάθησής της Έλληνικής, που το CNN άρχισε να διανέμει παγκοσμίως, και προορίζεται σε πρώτο στάδιο για τους αγγλόφωνους και ισπανόφωνους. Η μέθοδος διδασκαλίας συνίσταται στην προβολή πληροφοριών στην οθόνη του Η/Υ με ταυτόχρονη μετάδοση ήχου και κινούμενης εικόνας.

Το πρόγραμμα παράγεται από τη μεγάλη εταιρεία Η/Υ «Apple», της οποίας ο πρόεδρος Τζον Σκάι είπε σχετικώς: «Αποφασίσαμε να προωθήσουμε το πρόγραμμα εκμάθησής της Έλληνικής, επειδή η κοινωνία μας χρειάζεται ένα εργαλείο, που θα της επιτρέψει ν' αναπτύξει τη δημιουργικότητά της, να εισαγάγει καινούργιες ιδέες και να της προσφέρει γνώσεις, περισσότερες απ' όσες ο άνθρωπος μπορούσε ως τώρα να ανακαλύψει».

● Άλλη συναφής δήλωση: Οι Άγγλοι επιχειρηματίες προτρέπουν τα άνωτερα στελέχη να μάθουν Αρχαία Έλληνικά, «επειδή αυτά περιέχουν μία ξεχωριστή σημασία για τους τομείς οργανώσεως και διαχειρίσεως επιχειρήσεων».

Σε αυτό το συμπέρασμα ήδη ώδηγήθηκαν μετά από διαπιστώσεις Βρετανών ειδικών, ότι «Η Έλληνική Γλώσσα ενισχύει τη λογική και τονώνει τις ήγερτες ικανότητες, γι' αυτό έχει μεγάλη αξία, όχι μόνο στην Πληροφορική και στην Ύψηλη Τεχνολογία, αλλά και στους τομείς Οργανώσεως και Διοικήσεως».

Αυτές οι ιδιότητες της Έλληνικής ώθησαν το Πανεπιστήμιο Ίρβιν της Καλιφόρνια να αναλάβει την αποθησαύριση του πλούτου της. Επικεφαλής του προγράμματος τοποθετήθηκαν η γλωσσολόγος -Έλληνίστρια- Μακ Ντόναλντ και οι καθηγητές της Ηλεκτρονικής Μπροϋνερ και Πάκαρι. Στον Η/Υ «Ίβυκο» αποθησαυρίστηκαν 6 εκατομμύρια λεκτικοί τύποι της γλώσσας μας, όταν η Άγγλική έχει συνολικά 490.000 λέξεις και 300.000 τεχνικούς όρους, δηλαδή ως γλώσσα είναι μόλις το 1/100 της δικής μας. Στον «Ίβυκο» ταξινομήθηκαν 8.000 συγγράμματα 4.000 αρχαίων Ελλήνων, και το έργο συνεχίζεται.

Μιλώντας γι' αυτό ο καθηγητής Μπροϋνερ είπε: «Σε όποιον άπορεί, γιατί τόσα εκατομμύρια δολάρια για την αποθησαύριση των λέξεων της Έλληνικής άπαντούμε: Μά πρόκειται για τη γλώσσα των προγόνων μας. Και ή έπαφή μας μ' αυτούς θα βελτιώση τόν πολιτισμό μας.»

Οι υπεύθυνοι του προγράμματος υπολογίζουν, ότι οι έλληνικοί λεκτικοί τύποι θα φθάσουν στα 90 εκατομμύρια, έναντι 9 εκατομμυρίων της Λατινικής.

ΓΙΑ ΤΗ «ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ»

Τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ προέκυψε ἀπὸ τὴ διαπίστωση τῶν ἐπιστημόνων Πληροφορικῆς καὶ Ὑπολογιστῶν, ὅτι οἱ Η/Υ προχωρημένης τεχνολογίας δέχονται ὡς «νοηματική» γλῶσσα μόνον τὴν Ἑλληνικὴ. Ὅλες τὶς ἄλλες γλῶσσες τὶς χαρακτήρισαν «σημειολογικές».

«Νοηματικὴ γλῶσσα» θεωρεῖται ἡ γλῶσσα, στὴν ὁποία τὸ «σημαῖνον», δηλαδή ἡ λέξις, καὶ «τὸ σημαινόμενο», δηλαδή αὐτὸ ποὺ ἡ λέξις ἐκφράζει (πρᾶγμα, ἰδέα, κατάσταση), ἔχουν μεταξὺ τους πρωτογενῆ σχέση. Ἐνῶ «σημειολογική» εἶναι ἡ γλῶσσα, στὴν ὁποία αὐθαιρέτως ὀρίζεται, ὅτι τὸ α «πρᾶγμα» (σημαινόμενο) ἐννοεῖται μὲ τὸ α (σημαῖνον).

Μὲ ἄλλα λόγια ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι ἡ μόνη γλῶσσα, τῆς ὁποίας οἱ λέξεις ἔχουν «πρωτογένεια», ἐνῶ σὲ ὅλες τὶς ἄλλες οἱ λέξεις εἶναι συμβατικές, σημαίνουν κάτι, ἀπλᾶ ἐπειδὴ ἔτσι συμφωνήθηκε μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ τὴν χρησιμοποιοῦν. Π.χ. στὴν Ἑλληνικὴ ἡ λέξις ἐνθουσιασμός = ἐν-θεῶ, γεωμετρία=γῆ +μετρῶ, προφητεία = πρὸ + φάω, ἄνθρωπος = ὁ ἀν-αρθρῶν (ὁ ἀρθρῶνων λόγος).

Ἔχουμε δηλαδή αἰτιώδη σχέση μεταξὺ λέξεως-πράγματος, πρᾶγμα ἀνύπαρκτο στὶς ἄλλες γλῶσσες. Τὰ πιὸ τέλεια προγράμματα «Ίβυκος», «Γνώσεις» καὶ «Νεύτων» ἀναπαριστοῦν τοὺς λεκτικούς τύπους τῆς Ἑλληνικῆς σὲ ὁλοκληρώματα καὶ σὲ τέλεια σχήματα παραστατικῆς, πρᾶγμα ποὺ ἀδυνατοῦν νὰ κάνουν γιὰ τὶς ἄλλες γλῶσσες.

Καὶ τοῦτο διότι ἡ Ἑλληνικὴ ἔχει μαθηματικὴ δομὴ, ποὺ ἐπιτρέπει τὴν ἁρμονικὴ γεωμετρικὴ τους ἀπεικόνιση.

Ἰδιαιτέρως χρήσιμα εἶναι τὰ ἑλληνικὰ προσφύματα ὅπως: τηλέ, λάνδη =... land, γεω..., νᾶνο, μικρο, μέγα, σκοπό, ...ισμός, ἡλεκτρο..., κύκλο..., φωνο... μακρο..., μικρο..., δισκο..., γραφο..., γραμμα..., συν..., συμ..., κ.λπ.

Παράδειγμα: Τὸ γνωστὸ σὲ ὅλους CD = Compact Disk = συμπακτωμένος δίσκος.

Οἱ ἠλεκτρονικοὶ ὑπολογιστὲς θεωροῦν τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα «μὴ ὀριακή», δηλαδή ὅτι μόνο σ' αὐτὴ δὲν ὑπάρχουν ὅρια, καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἀναγκαία στὶς νέες ἐπιστῆμες ὅπως ἡ Πληροφορικὴ, ἡ Ἡλεκτρονικὴ, ἡ Κυβερνητικὴ καὶ ἄλλες. Αὐτὲς οἱ ἐπιστῆμες μόνο στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα βρῖσκουν τὶς νοητικὲς ἐκφράσεις ποὺ χρειάζονται, χωρὶς τὶς ὁποῖες ἡ ἐπιστημονικὴ σκέψη ἀδυνατεῖ νὰ προχωρήσῃ.

Ω.

«Ποιός βρήκε τή γραφή, παιδιά;»

ι μαθητές τών σχολείων, πού επισκέπτονται τò 'Επιγραφικό Μουσείο στήν Ἀθήνα, περιηγούνται τὰ ἐκθέματα μέ τήν βοήθεια ξεναγών, οἱ ὁποῖες ἀρχίζουν τήν ξενάγηση ὡς ἑξῆς:

- Ξέρετε ποιός βρήκε τή γραφή, παιδιά; Οἱ Σουμεριοί!

Ἡ ξενάγηση ὑποστηρίζεται ἀπό πολύχρωμους πίνακες, πού δείχνουν, πῶς ἄρχισαν νά γράφουν οἱ ἄνθρωποι πρῶτα στή Μεσοποταμία, μετά στήν Αἴγυπτο καί κάποια στιγμή φθάνουν καί στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ καί τότε ἔλαβαν τὸ «ἐξ ἀνατολῶν φῶς», φωτίστηκαν κι ἄρχισαν κι αὐτοὶ νά γράφουν.

Κρῖμα ὅμως σὲ τόσο ὥραϊες ξεναγήσεις στοὺς Ἐπιγραφικό Μουσείο γιὰ τήν σημαντικώτατη ἐφεύρεση τῆς Γραφῆς στή Μεσοποταμία νά μὴν μποροῦν νά θέσουν ὑπ' ὄψη τῶν μαθητῶν ἓνα τοῦλάχιστον ὄνομα Μεσοποτάμιου συγγραφέα.

(Γιὰ τήν Ἑλληνική προέλευση τῆς Γραφῆς, βλ. «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», ἔκδ. «Δ» 1991, «Ἡ Τεχνολογία τῶν Θεῶν», ἔκδ. «Δ», 2003 καί πληθώρα ἀποδεικτικῶν ἐρευνῶν σὲ παλαιότερα τεύχη μας.)

Γιάννης Δάζαρης

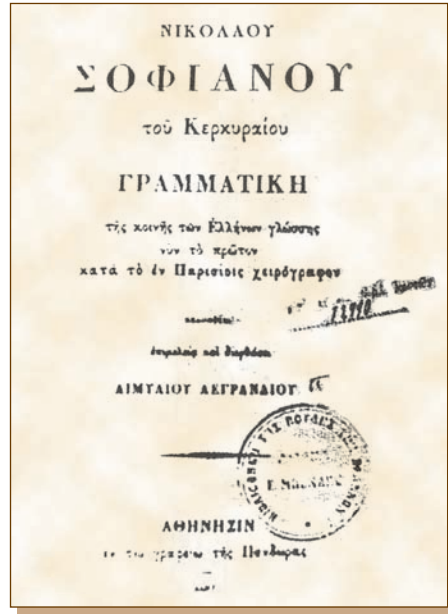
ΠΟΙΟΙ ΔΙΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΟΥΣ ΝΕΩΤΕΡΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ

κτὸς ἀπὸ τὴν οἰκουμενικὴ διάχυση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας σὲ πανάρχαιες ἐποχὲς (πιθανὸν προκατακλυσμαῖες) ἓνα ἀκόμη κύμα ἐξάπλωσής της σημειώθηκε, ὅταν κατέρρευσε τὸ Βυζάντιο, καὶ σταμάτησε ἡ καταπίεση τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας ἀπὸ τὸ καθεστὼς τῆς Κωνσταντινούπολης. Τότε Ἕλληνες λόγιοι, ποὺ ζοῦσαν στὴν Ἰταλία, βρῆκαν τὶς κατάλληλες συνθήκες γιὰ ἐλεύθερη ἔρευνα τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας καὶ Ἐπιστήμης, κατὶ ποῦ, ὅσο ζοῦσαν στὸ Βυζάντιο, ἦταν ἀπαγορευμένο, δυνάμει τῶν ἀποφάσεων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Ἔτσι κινήθηκε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Εὐρωπαίων γιὰ τὴν μελέτη τῆς Ἑλληνικῆς κληρονομιάς στὸ πρωτότυπο τῶν ἑλληνικῶν συγγραμμάτων καὶ ἡ «ἐπιστράτευση» τῶν ἐχόντων ὡς μητρικὴ τους γλῶσσα τὴν Ἑλληνικὴ Ἑλλήνων λογίων ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς εὐγενεῖς, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας ὁ ἀνθελληνισμὸς ἦταν πολὺ ἡπιώτερος ἐκείνου τῆς Ὁρθόδοξης Βυζαντινῆς ἡγεσίας. Φυτώρια τῆς Ἀναγέννησης τοῦ Ἑλληνισμοῦ στάθηκαν Ἕλληνες καὶ σχολεῖα, ποὺ ἔδρασαν ἐκτὸς τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Πατριαρχείου, σὲ χώρες τῆς νότιας καὶ κεντρικῆς Εὐρώπης, ὅπως τὸ Ἑλληνικὸ Καθολικὸ Γυμνάσιο τῆς Ρώμης, τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Φλωρεντίας, ἡ Βενετία, ἐνῶ ἡ ἑλληνικὴ τυπογραφία ἄνθισε στὴν πόλη τῶν Μεδιολάνων.

Οἱ πᾶπες, ὅπως ὁ Λέων ὁ Γ', στήριξαν τὴν προσπάθεια τῶν Ἑλλήνων, ἀντίθετα μὲ τὸ Πατριαρχεῖο, ποὺ οἱ πλεῖστοι ιεράρχες του ἦταν ἀγράμματοι καὶ ἔκανε τὰ πάντα, γιὰ νὰ παραμείνῃ ὁ λαὸς βυθισμένος στὴν ἀμάθεια, τὸν τρόμο καὶ τὴν δεισιδαιμονία. Μάλιστα πολλοὶ φωτισμένοι Ἕλληνες λαϊκοὶ ξεκίνησαν πρὶν ἀπὸ τὸ 1453, γιὰτὶ ἔβλεπαν τὴν τύφλωση τοῦ Γένους ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ τὴν ἐπερχόμενη ἄλωση τῆς Πόλης. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ διέσωσαν τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα στοὺς αἰῶνες τῆς Ἀναγέννησης καὶ τῆς Τουρκοκρατίας καὶ κατὰ συνέπεια τὴν ἐθνικὴ συνείδηση τῶν Ἑλλήνων

Αριστερά: Νικόλαος Σοφιανός, Κερκυραίος τυπογράφος του 16ου αιώνα. Στο τυπογραφείο του τύπωνε αποκλειστικά έργα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων. **Δεξιά:** Η Γραμματική, πού πρωτοτύπωσε ο Νικ. Σοφιανός, από χειρόγραφο του Παρισιού.

είναι οι ακόλουθοι:

Κωνσταντίνος Λάσκαρις. Στόν Κ. Λάσκαρι χρωστάμε την Γραμματική του 1476, πού τυπώθηκε άμέσως μετά την Άλωση. Η Γραμματική αυτή βρίσκεται και σήμερα σέ κάποια χωριά τής Ελλάδος σάν όλοζώντανο μνημείο του άγώνος εκείνων τών άνιδιοτελών πατριωτών για τόν φωτισμό του Γένους.

Άννα Νοταρά. Ήταν ή κόρη του άρχοντα Λουκά Νοταρά και ή πρώτη μνηστή του αυτοκράτορος Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Ύπηρξε ή πρώτη Έλληνίδα έκδότρια και έφυγε άπό την Κωνσταντινούπολη μετά την διάλυση του άρραβώνος της με τόν Παλαιολόγο. Η δραστήρια αυτή γυναίκα, στην όποία πολλά όφείλει τò σημερινό Έλληνικό (και άχάριστο) Έθνος, φρόντισε τούς πρόσφυγες, πού έρχονταν κατά κύματα άπό τες τουρκοκρατούμενες περιοχές, είχε διπλωματικές σχέσεις με την Γαλλία και την Φλωρεντινή Δημοκρατία και κατάφερε νά παραχωρηθή μία μεγάλη έκταση στην περιοχή «Φρούριο Μοντάουτο» τής Σιέννας για την εγκατάσταση τών Έλλήνων προσφύγων. Ανέπτυξε την τέχνη τής τυπογραφίας σέ έλληνική βάση, και τò φημισμένο τυπογραφείο της ήταν συγκροτημένο άπό Έλληνες χορηγούς, χαράκτες και στοιχειοχύτες. Ο Βρεταννός ιστορικός Μπιούρν έγραψε για την Άννα Νοταρά, ότι «ή παρουσία της ήταν μοναδική και μεγαλοπρεπής», ένθ όλοι την χαρακτήριζαν ως «λαμπροτάτη» και «σωφρονεστάτη». Τò λεξικό, πού τύπωσε ή Άννα Νοταρά με έπιμέλεια του Ζαχαρία Καλλιέργη, φέρει τόν τίτλο «Ετυμολογικόν Μέγα κατά Άλφαβήτον και πάνν ωφέλιμον» και ώνομάσθηκε τò «Πρώτο Έλληνικό Παιδί».

Νικόλαος Σοφιανός. Γεννήθηκε στην Κέρκυρα. Σπούδασε στο Ἑλληνικὸ Γυμνάσιο τῆς Ρώμης καὶ φέρει τὸν τίτλο τοῦ σοφοῦ-ἐπιστήμονα τοῦ 16ου αἰῶνος. Τελειώνοντας τὶς σπουδές του ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἀντιγραφὴ ἑλληνικῶν βιβλίων, ἔγραψε τὴν ἐπιστημονικὴ μελέτη «Περὶ κατασκευῆς καὶ χρήσεως κρικωτοῦ ἀστρολάβου», κερδίζοντας τὴν συμπάθεια τοῦ καρδινάλιου Μάρκελλου, ὁ ὁποῖος τὸν βοήθησε νὰ ιδρύσῃ καὶ τυπογραφεῖο ἀποκλειστικὰ γιὰ τὴν ἐκτύπωση ἔργων ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων. Ἀπὸ τὴν Ρώμη πηγαίνει στὴν Βενετία καὶ ιδρύει τυπογραφεῖο μαζί μὲ Ἑλληνες φίλους του γιὰ τὴν ἐκδοσὴ ἑλληνικῶν βιβλίων. Ὁ Νικ. Σοφιανὸς τύπωσε Γραμματικὴ ἀπὸ χειρόγραφο τοῦ Παρισιοῦ καὶ ἐπίσης τὸ «Περὶ Παίδων Ἀγωγῆς» τοῦ Πλουτάρχου.

Ὁ Ἰάνος Λάσκαρις δίδαξε στὴν Φλωρεντία καὶ ἀργότερα στὴ Ρώμη, στὸ Ἑλληνικὸ Γυμνάσιο, τοῦ ὁποῖου ὑπῆρξε ὁ πρῶτος διευθυντής. (Ἀθήνα, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.)

Ἰάνος Λάσκαρις ὁ Ρυνδακηνός. Φέρεται σὰν γυιὸς τοῦ Κωνσταντίνου Λασκάρεως. Σπούδασε στὴν Ἰταλία Ἑλληνικά, τὰ ὁποῖα καὶ δίδαξε ἀργότερα ὡς γυμνασιάρχης τοῦ Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου τῆς Ρώμης. Τύπωσε στὴν Φλωρεντία τὸ 1494 τὴν «Ἀνθολογία Ἐπιγραμμάτων τῶν Ἀρχαίων Σοφῶν» καὶ τὸ 1496 τὶς τραγωδίες τοῦ Εὐριπίδη «Μήδεια», «Ἰππόλυτος», «ἈλκΗΣΙΣ» καὶ τὸ λεξικὸ τοῦ Φαβωρίνου. Ὁ Ἰάνος Λάσκαρις ἔκανε ἐπίσης πολλὰ διαβήματα στοὺς ἰσχυροὺς τῆς Εὐρώπης γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ σκλαβωμένου Γένους. Σὲ ἡλικία 90 ἐτῶν πέθανε στὴν Ρώμη.

Μάρκος Μουσούρος. Γεννήθηκε στὴν Κρήτη τὸ 1467. Νεαρὸς ἔφυγε γιὰ τὴν Ἰταλία, ὅπου ἔγινε μαθητὴς τοῦ Ἰάνου Λασκάρεως. Δίδαξε τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Φιλολογία στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβας. Ἐπίσης δίδαξε Ἑλληνικά στὴν Βενετία καὶ ἦταν ὁ ἐπιμελητὴς τῆς ὕλης ὅλων σχεδὸν τῶν σημαντικῶν ἐκδόσεων. Δούλεψε πολὺ μαζί μὲ τὴν Ἄννα Νοταρᾶ καὶ τὸν Ν. Βλαστὸ γιὰ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ «Μεγάλου Ἑτυμολογικοῦ Λεξικοῦ», ἐξέδωσε ἑννέα κωμωδίες τοῦ Ἀριστοφάνη, τὶς ἐπιστολές τοῦ Ἰσοκράτη, τοῦ Χίωνα τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ τὸ ἔτος 1499. Ἐπὶ πλέον ἐργάστηκε γιὰ τὴν ἐκδοσὴ τῶν Ἀπάντων τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Λεξικοῦ καὶ τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἡσύχιου τὸ ἔτος 1515, τὶς «Περιηγήσεις τῆς Ἑλλάδος» τοῦ Πανσανία καὶ τὸ ποίημα «Ἡρῶ καὶ Λεάνδρος». Τὸ ἔτος 1517 τὸν κάλεσε ὁ πάπας, ἀλλὰ

Ὁ Μάρκος Μουσούρος, ἀπὸ τοὺς ἐπιφανέστερους Κρητικοὺς λόγιους ποὺ κατέφυγαν στὴ Δύση, διακρίθηκε ὡς δάσκαλος καὶ ὡς φιλολογικὸς ἐκδότης καὶ σχολιαστὴς ἀρχαίων ἐλληνικῶν κειμένων. (Ἀθήνα, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.)

ὁποῖο ἀφιέρωσε στὴν Ἑλλάδα, ποὺ μόνον μὲ τὴν παιδεία θὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἄβυσσο τῆς σκλαβιάς, καὶ ἡ ἐφημερίδα τῆς Βενετίας «Ντιάριο ντὶ Βενέτσια» ἔγραψε γιὰ τὸ λεξικὸ αὐτὸ ὅτι: «Οἱ καταπιεσμένοι Ἕλληνες χρησιμοποιοῦν τὸ λεξικόν, γιὰ νὰ μάθουν γράμματα.» Ὅπου ὑπῆρχαν Ἕλληνες, ὑπῆρχε καὶ αὐτό. Πέθανε τὸ 1524 στὴ Ρώμη.

Μανουὴλ Μοσχόπουλος. Ζοῦσε στὸ Μιλᾶνο καὶ τύπωσε τὸ 1493 μαζί μὲ τὸν Δημ. Χαλκοκονδύλη καὶ τὸν Γρηγόριο Κορίνθιο τὴν «Γραμματικὴν» καὶ τὰ «Ἐρωτήματα προσφθίας καὶ διαλέκτων χρονικῶν», ποὺ χρησιμοποίησαν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ οἱ Ἕλληνες.

Δημήτριος Χαλκοκονδύλης. Γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 1428 καὶ μετὰ τὴν πώση τῆς Βασιλεύουσας ἀνεχώρησε γιὰ Ἰταλία καὶ δίδαξε Ἑλληνικὰ πρῶτα στὴν Φλωρεντία καὶ μετὰ στὸ Μιλᾶνο. Πέθανε ἐκεῖ τὸ 1510.

Δημήτριος Λεωνίκος. Κατήγετο ἀπὸ τὴν Κρήτη. Σημαντικώτατος λόγιος τύπωσε τὸ 1484 τὴν «Ἰλιάδα» καὶ τὴν «Ὀδύσεια», τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ἡ πρώτη ἐκδοσὴ

στὸν δρόμο γιὰ τὴν Ρώμην ἀρρώστησε καὶ πέθανε.

Ζαχαρίας Καλλιέργης. Ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Κρήτη, ἔζησε στὴν Βενετία, τὴν Ρώμην καὶ θεωρεῖται ὁ πρωτομάστορας τῆς ἐλληνικῆς τυπογραφίας. Κυκλοφόρησε πάρα πολλὲς ἐκδόσεις Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ θεωρεῖται ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Πρῶτὴ του δουλειὰ ἦταν ἡ καλλιτεχνικὴ ἐκδοσὴ τοῦ «Μεγάλου Ἑτυμολογικοῦ Λεξικοῦ», συνέχισε μὲ τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Πίνδαρο (Ὀλύμπια-Νέμεα-Πύθια-Ἰσθμία). Στὴν Ρώμην ἐξέδωσε τὸ βιβλίο «Ἀποφθέγματα φιλοσόφων - ρητόρων - ποιητῶν - στρατηγῶν, βιβλίο ἀφιερωμένο στὸν πάπα Λέοντα τὸν Γ', τοῦ ὁποῖου εἶχε τὴν συμπάθεια καὶ τὴν βοήθεια. Τὸ τεράστιο ἔργο του δὲν περιορίστηκε στὰ προαναφερθέντα. Τύπωσε κείμενα τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου καὶ τὸ λεξικὸ τοῦ Φαβρίνου, τὸ

Απεικόνιση ελέγχου τυπογραφικῶν δοκιμίων στὸν 16ο αἰῶνα.

τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν ἀπὸ Ἑλλήνα. Τύπωσε ἐπίσης στὴν Βενετία τὸ 1486 τὴν «Βατραχομομαχία».

Δημήτριος Δούκας. Κρητικός, μὲ πλούσια δράση στὴν Ρώμη, ἀνέλαβε τὴν ἐπιστάση, τὴν διόρθωση καὶ τὴν ἐπιμέλεια ὅλων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων Κλασικῶν, ποὺ ἐκδίδονταν ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο του. Τὸ 1509 τύπωσε τὰ «Ἡθικά» τοῦ Πλουτάρχου καὶ τὸ 1528 προσεκλήθη στὴν Μαδρίτη ἀπὸ τὸν καρδινάλιο Χιμένεθ καὶ τὸν πρωθυπουργὸ τῆς βασίλισσας Ἐλισάβετ τῆς Ἰσπανίας, γιὰ νὰ ἐπιμεληθῇ τῶν ἐκδόσεων ποὺ τοῦ ἀνέθεσαν ἐκεῖ. Πέθανε στὴν Μαδρίτη.

Κωνσταντῖνος Ράλλης. Ὁ Ράλλης σπούδασε στὸ Ἑλληνικὸ Γυμνάσιο τῆς Ρώμης καὶ μὲ τὴν ἐπιμέλειά του τυπώθηκε τὸ 1517 τὸ βιβλίο μὲ σχόλια στὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου. Τοῦ παραχωρήθηκε ἡ ἄδεια γιὰ τὴν πνευματικὴ ἰδιοκτησία τοῦ βιβλίου, ὅπως ἀναφέρεται στὴ εἰσαγωγή του, ἐνῶ ἄδεια ἐπανέκδοσης εἶχε καὶ ἡ Διοίκηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου τῆς Ρώμης.

Δημήτριος Μόσχος. Ποιητής από την Μάνη, πού τύπωσε στα 1500 τὸ βιβλίο του «Ἑλένη καὶ Ἀλέξανδρος».

Ματθαῖος Δεβαρῆς. Ἀπὸ τὴν Κέρκυρα. Σπούδασε (ποῦ ἄλλου;) στὸ Ἑλληνικὸ Γυμνάσιο Ρώμης, ἔχοντας καθηγητὴ τὸν Ἰάνο Λάσκαρι τὸν Ρυνδακηνὸ καὶ διέπρεψε στὴν Ἱταλία στὶς ἀρχὲς τοῦ 16ου αἰῶνος. Ὁ ἴδιος ὁ καρδινάλιος Ροδόλφος τοῦ παραχώρησε τὸ σπίτι του, γιὰ νὰ συγγράφῃ μὲ ἄνεση. Συνέταξε τὸν πίνακα γιὰ τὰ ὑπομνήματα στὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσεια τοῦ Ὀμήρου, ἐνῶ μετὰ τὸν θάνατό του ὁ γυιὸς του Πέτρος δημοσίευσε τὸ ἔργο του «Περὶ Μορίων Σύνταγμα».

Χριστόφορος Κονδολέας. Κατήγετο ἀπὸ τὰ Κύθηρα καὶ σπούδασε στὸ Ἑλληνικὸ Γυμνάσιο τῆς Ρώμης. Μαζὶ μὲ τὸν Μ. Δεβαρῆ, τὸν Κ. Ράλλη καὶ τὸν Ν. Σοφιανὸ τύπωσαν τὴν ἀνάλυση τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὀμήρου τὸ 1517.

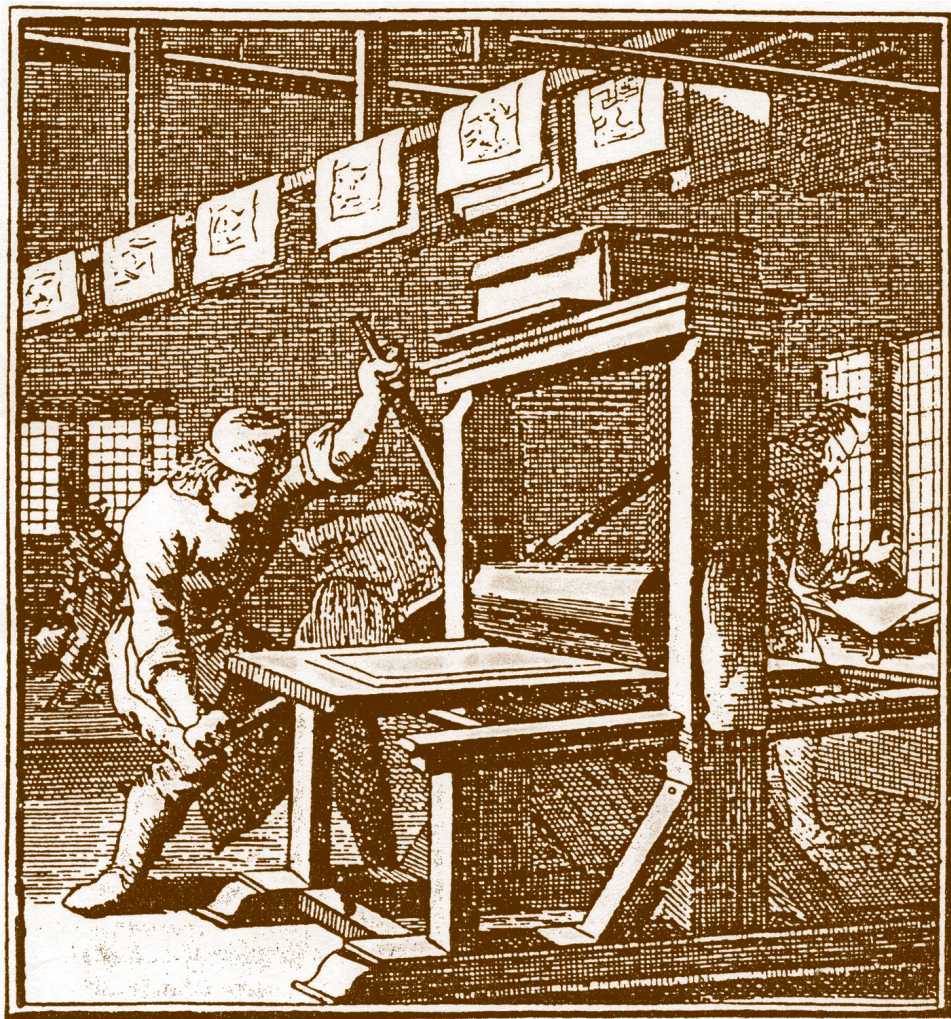
Νικόλαος Λουκάνης. Διαπρεπὴς ποιητὴς ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο. Τὸ 1524 μὲ δική του ἐπιμέλεια τύπωσε τὴν «Ἰλιάδα» τοῦ Ὀμήρου, τὴν ὁποία μετέφρασε στὴν γλῶσσα τῆς ἐποχῆς (Δημοτικὴ). Ὁ ἴδιος στὴν πρώτη σελίδα αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ἀναφέρει, ὅτι: «*Αὐτὸ εἶναι ἓνα πολὺν ὥραϊο καὶ ὠφέλιμο βιβλίο, ἔχει ὅμως πολλὰς δύσκολες λέξεις (Ὀμηρικὰς), καὶ γι' αὐτὸ φτειάζαμε ἓναν πίνακα, πὺν νὰ τὶς ἐξηγῇ. Πάρτε λοιπὸν ὅλοι αὐτὸ τὸ βιβλίο καὶ διαβάστε το.*» Στὸ τέλος τοῦ ἴδιου αὐτοῦ βιβλίου ὑπάρχει ἓνα ποίημα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Λουκάνη μὲ τίτλο «Τὸ πάρσιμο τῆς Τροίας».

Ἰάκωβος Τριβώλης. Ἀπὸ τὴν Κέρκυρα. Τὸ 1528 τύπωσε στὴν Βενετία τὸ βιβλίο «Ἱστορία τοῦ Ταγιαπέρα», ὅπου περιγράφει μὲ στίχους τὰ κατορθώματα ἐνὸς Βενετσιάνου καπετάνιου σὲ ναυμαχίες ἐναντίον τῶν Τούρκων. Τὸ βιβλίο εἶναι γραμμένο στὴν Ἑλληνικὴ Δημοτικὴ Γλῶσσα, πὺν ἀργότερα κάποιοι ἀναλυτὲς ἐνοχλημένοι τὴν χαρακτηρίζαν «χυδαία», ἐπειδὴ ἔλεγε: «*Δὲν ψηφάει ταῖς σαῖταις, σὰν ὁ φούρναρης ταῖς πῆτταις, ἀλλὰ οὐδὲ καὶ τὰ σκουτάρια, μουσουλμάνων τὰ κοντάρια.*»

Δημήτριος Ζῆνος. Ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο. Μετέφρασε στὴν Ζακυνθινὴ διάλεκτο τὸ Ὀμηρικὸ ποίημα «Βατραχομομαχία», τὸ ὁποῖο μετέφρασε καὶ στὰ Λατινικὰ ὁ Γερμανὸς φιλέλληνας Λάνγκ. Τὸ 1529 τύπωσε πάλι στὴν Ζακυνθινὴ διάλεκτο τὸ βιβλίο «Γένεσις», πὺν ὅμως περιγράφει τὰ κατορθώματα καὶ τὸν θάνατο τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα διὰ στίχου.

Ἐμμανουὴλ Γλυζόνιος. Ἐπιστῆμων ἀπὸ τὴν Χίο, πὺν ἔδρασε στὴν Δύση. Τὸ 1556 τύπωσε στὴν Βενετία στὴν Δημοτικὴ Γλῶσσα ἓνα βιβλίο Ἀριθμητικῆς, πὺν τὸ ὠνόμασε «Λογαριαστικὴ». Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἦταν χρήσιμο στοὺς Ἕλληνες, γιὰ νὰ βροῖσκουν τὶς φάσεις τῆς Σελήνης καὶ τὶς ἐπετείες, πὺν τοὺς ἐνδιέφεραν.

Ἀντώνιος Ἐπαρχος. Κερκυραῖος, ἀπὸ τοὺς πιὸ μορφωμένους Ἕλληνες τῆς ἐποχῆς του, διατηροῦσε ἀλληλογραφία μὲ τοὺς σοφώτερους ἄνδρες τῆς Εὐρώπης. Ἐμεινε στὴν Βενετία καὶ δίδασκε τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα. Τὸ ἔτος 1554 τύπωσε στὴν Βενετία τὸ βιβλίο του «Θρῆνος γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Ἑλλάδας», ὅπου ἐξιστορεῖ τὰ δεινὰ, τὸν ἀφανισμό καὶ τὴν πλήρη ἄλλειψη παιδείας στὴν Ἑλλάδα (ὅχι ἐξ αἰτίας τῶν Τούρκων πάντως...). Τὸ 1545 γύρισε στὴν πατρίδα του καὶ ἴδρυσε σχολεῖο, ὅπου δίδασκε Ἑλληνικά. (Ὡστε δὲν τὰ ἀπαγόρευαν οἱ Τούρκοι.) Ὁ ἐξαιρετικὸς αὐτὸς δάσκαλος πέθανε στὴν Κέρκυρα σὲ πολὺ μεγάλη ἡλικία.

Πιεστήριο του 15ου αιώνα, όπως αυτό πού χρησιμοποιούσε ο Άλδος Μανούτιος στις πρώτες εκδόσεις Έλλήνων συγγραφέων.

Ἀνδρέας Κουνάδης. Ἀπὸ τοὺς μεγάλους Ἑλληνες τυπογράφους τῆς Βενετίας. Τὸ 1453 τύπωσε τὸ βιβλίο «Λόγοι διδακτικοὶ τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱόν» καὶ τρία χρόνια ἀργότερα τὸ «Ἄνθος τῶν Χαρίτων».

Ποιοὶ ἀνέλαβαν τὴν διακίνηση βιβλίων καὶ ἰδεῶν

Ἦν εὐθὺνὴ γιὰ τὴν διακίνηση βιβλίων, συγγραμμάτων καὶ ἰδεῶν ἀνέλαβαν μὲ δικά τους ἔξοδα οἱ Ἑλληνες καραβοκύρηδες τῶν νησιῶν μας καὶ ἀτρόμητοι καπεταναῖοι ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ τὸ Αἰγαῖο, πλούσιοι ἔμποροι ἀπὸ τὴν Ἥπειρο καὶ γονναρεᾶδες τῆς Καστοριάς. Τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ταξίδευαν σὲ ὅλη τὴν Ἀνατολή, τὴν Ἀφρική καὶ ὕστερα

στην Δύση, όπου μαζί με τὰ ἐμπορεύματα γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἔκρυβαν καὶ πολύτιμα βιβλία, λεξικά καὶ συγγράμματα, ποὺ ἦταν ἀπαραίτητα στοὺς σκλαβωμένους καὶ ἐξαθλιωμένους Ἕλληνες, ὥστε νὰ διατηρήσουν τὴν Ἑλληνικότητα, τὴν γλῶσσα τους καὶ τὸ ἠθικὸ τους. Δὲν λύγισαν. Αὐτοὶ οἱ ἀνώνυμοι καρaboκύρηδες, ἔμποροι καὶ καπεταναῖοι εἶναι ἡ δεύτερη «στρατιά» τῶν μαχητῶν, ποὺ πάλαιψαν χέρι-χέρι μὲ τοὺς ἄγνωστους διαφωτιστὲς καὶ μόχθησαν ἐνάντια στὸν ἀφελληνισμό, ποὺ εἶχε ἐπιβληθῇ ἤδη ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορες καὶ τὸ Πατριαρχεῖο. Ὁ χορὸς τῶν ἐκδόσεων εἶχε ἀρχίσει καὶ τίποτα πλέον δὲν σταματοῦσε τὴν σαρωτικὴ δύναμη τοῦ Διαφωτισμοῦ νὰ ἐπιτύχη τὸν Μεγάλο Ξεσηκωμό.

Στὰ 400 χρόνια Τουρκοκρατίας οὔτε ἓνας κληρικὸς (!) δὲν ἐδιώχθη μὲ τὴν κατηγορίαν τῆς διῆθεν ἀπηγορευμένης διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν οὔτε συνελήφθη κάποιος «μαθητὴς» τοῦ διῆθεν παράνομου «Κρυφοῦ Σχολειοῦ». Δὲν ὑπάρχει οὔτε ἓνα βιβλίο τοῦ Πατριαρχείου, τὸ ὁποῖο νὰ χρησιμοποιοῦσαν οἱ διῆθεν παπαδοδιδάσκαλοι καὶ οἱ ἀνύπαρκτοι μαθητὲς. Εἶναι ἀστεῖο νὰ πιστεύουμε, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ διδαχθῇ μίαν γλῶσσα χωρὶς βιβλία, κείμενα καὶ Γραμματική.

Ὅτιδήποτε ἄλλο προσθέσουμε γι' αὐτοὺς τοὺς ἥρωες, μᾶλλον θὰ φτωχύνῃ παρὰ θὰ λαμπρύνῃ τὸ τεράστιο ἔργο τους. Σὲ αὐτοὺς χρωστᾶμε τὸν Μεγάλο Ξεσηκωμὸ τοῦ 1821, χρωστᾶμε τὸ Ἔθνος μας καὶ τὴν ὑπαρξή μας. Ἀλλὰ κάθε 25η Μαρτίου τὸ θρησκευτικο-πολιτικὸ κατεστημένο προβάλλει τοὺς διώκτες τοῦ Ἑλληνισμοῦ σὰν ἥρωες. Κάποια φωτεινὰ παραδείγματα γιὰ τὴν ἐξαίρεση τοῦ κανόνα, ὅπως ὁ Βενιαμὶν ὁ Λέσβιος, ὁ Θεόφιλος Καίρης ἢ ὁ Μεθόδιος ὁ Ἀνθρακίτης, ὑπῆρξαν, κατεδιώχθησαν ὅμως ὅλοι, χωρὶς ἐξαίρεση, ἀπὸ τὸ «Ὁρθόδοξο» Πατριαρχεῖο καὶ ὑπέστησαν βασανιστήρια, ἐκτελέσεις καὶ ἀφορισμούς.

Οἱ εὐεργέτες μας νὰ ἐπαναλάβουν τὸ ἴδιο

νάμεσα στὸν ἐπιχειρηματικὸ κόσμον ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος βρίσκονται πάρα πολλοὶ θερμοὶ πατριῶτες, ποὺ θέλουν νὰ βοηθήσουν, ἀλλὰ δὲν ξέρουν πῶς. Κάποιες καλὲς ιδέες εἶναι, πρῶτον νὰ μᾶς βοηθήσουν οἰκονομικά, γιὰ νὰ ἀπευθυνθοῦμε στὰ διεθνή δικαστήρια γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας στὰ σχολεῖα μας, ποὺ τόσο ἄσπλαχνα καταργήθηκε, καὶ δεύτερον, νὰ ιδρύσουν οἱ μεγάλοι ἐφοπλιστὲς καὶ μεγαλο-ἐπιχειρηματίες τοῦ ἐξωτερικοῦ μέσα στὴν Ἑλλάδα ἰδιωτικὰ σχολεῖα καὶ πανεπιστήμια, ποὺ θὰ ἐπανδρώσουν μὲ ἄριστους Ἕλληνες ἐπιστήμονες τῆς Ὁμογένειας ἀνὰ τὸν κόσμον, καὶ σὲ αὐτὲς τὶς Σχολὲς πρέπει νὰ διδάσκονται ἀνελλιπῶς ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπιστήμονες, φιλόσοφοι καὶ ποιητὲς. Τὰ δίδακτρα θὰ εἶναι σίγουρα πολὺ πρὸς λίγα ἀπὸ τὰ τεράστια ποσὰ ποὺ ξοδεύουν οἱ ταλαίπωροι Ἕλληνες γονεῖς στὰ φροντιστήρια γιὰ τὴν ἀκριβοπληρωμένη ἀμάθεια τῶν παιδιῶν τους. Πάντοτε οἱ ὁμογενεῖς ἦσαν στὸ πλευρὸ μας.

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

Η ΑΙΤΙΩΔΗΣ (ΜΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ) ΣΧΕΣΗ ΛΕΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ

«Χτίζεται» από τούς φυσικούς ήχους
καὶ τὴν ἀνθρώπινη συμμετοχὴ

Γλωσσολογία, ἀναφερόμενη στὴν κλίμακα τοῦ σχηματισμοῦ τῶν λέξεων, ξεκινᾷ τὴν διαδικασία ἀπὸ τοὺς φθόγγους, τοὺς ὁποίους θεωρεῖ «συμβατικῶς συνδεδεμένους μὲ σημασίες». Προχωρεῖ δὲ ἀπὸ τοὺς φθόγγους στὰ «φωνήματα» (τοὺς φθόγγους ποὺ ἔχουν διαφοροποιητικὴ ἀξία γιὰ τὴν σημασία τῶν λέξεων), ἀπὸ τὰ φωνήματα στὰ «μορφήματα» (τὶς ἐλάχιστες σημασιολογικὲς μονάδες) καὶ ἀπὸ τὰ μορφήματα στὶς «λέξεις» (ποὺ μποροῦν νὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἓνα ἢ περισσότερα μορφήματα) κ.λπ. Ἡ δική μου ἔρευ-

«Ἡ λέξις ἄνθρωπος ὅμοια πρὸς τὸν ἄνθρωπο»
(Πλάτων)

Κύριε διευθυντά,

Συμφωνῶ μὲ τὸν συνεργάτη τοῦ «Δαυλοῦ» κ. Κωστῆ Καρμιράντζο, ποὺ στὸ τεῦχος Δεκεμβρίου 2006, ἀρ. 297, γράφει: «Ὁ ἄνθρωπος μέχρι πρό τινος ἐτυμολογεῖτο λανθασμένα ὡς ἄνω-θερ-ωπὸς ἢ ἄνω-θρῶσκω = ὃν ποὺ βλέπει πρὸς τὰ πάνω-θεόν. Ὅμως βρήκαμε στὸν Ἡσύχιον «δρῶψ» > δρᾶω/δρέπω καὶ νρῶψ < ναίω, νο-έω.

Ὁ Πλάτων στὸν «Κρατύλον» ἀναφέρεται στὴν ἐτυμολογία τῆς λέξεως ἄνθρωπος. Παραθέτω τὸ χωρίο τοῦ Πλάτωνος ἀπὸ τὸν «Κρατύλον», 399c (ὁ διάλογος «Κρατύλος» εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῆς Γλωσσολογίας, ὁ ὁποῖος ἀγνοήθηκε ἀπὸ τοὺς φιλοδοξοῦντας νὰ ἐτυμολογήσουν τὸν «ἄνθρωπο» καὶ ὄχι μόνον. «᾿Ωδε, σημαίνει τοῦτο τὸ ὄνομα, ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα θηρία ὧν ὀρᾷ οὐδὲ ἐπισκοπεῖ οὐδὲ ἀναλογίζεται οὐδὲ ἀναθρεῖ, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἅμα ἐώρακεν –τοῦτο δ' ἔστι ὅπως

να κατέληξε στὸ συμπέρασμα ὅτι: βαδίσαμε πρὸς τὴν ὁμιλία ἀπὸ ἀπλούστερες μονάδες, ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τοὺς φθόγγους (μιμήσεις ἤχων-εἰκόνων, ἀπὸ τὴν Φύσι), γιὰ νὰ περάσουμε σὲ συνδυασμοὺς μιμήσεων (ἤχων-εἰκόνων τοῦ περιβάλλοντος) μὲ φθόγγους-δηλώσεις ἐπιθυμιῶν κ.λπ. (ἐκ τῶν ἤχων τῆς τρίτης κατηγορίας).

Κατὰ τὴν μακροχρόνια αὐτὴ περίοδο ὁ ἄνθρωπος ἀποσαφηνίζει, καθορίζει σαφέστερα, δίδει δηλαδὴ τὸ ὄνομα τῶν γύρω του πραγμάτων. «Ὅνομα ἄρ' ἐστίν, ὡς ἔοικε, μίμημα φωνῇ ἐκείνου ὃ μιμεῖται, εἴ τις αὐτὸ τοῦτο μιμεῖσθαι δύναται ἐκάστου τὴν οὐσίαν γράμμασιν καὶ συλλαβῶν ἄρ' οὐκ ἂν δηλοῖ ἐκάστου ὃ ἐστίν.» («Κρατύλος» 423 ε). Δὲν εἶναι βέβαια δυνατὸν νὰ καταγράψουμε ἀκριβῶς τὴν διαδικασίᾳ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χιλιάδων λέξεων τοῦ πανάρχαιου λεξιλογίου, ἀλλὰ δυνάμεθα ἐκ τοῦ «τέλους», δηλαδὴ τῆς λέξεως, νὰ ἀποκαλύψουμε ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῆς τὸ «αἷτιον», δηλαδὴ τὸν πρωτογενῆ ἦχο ἢ εἰκόνα, ὁ ὁποῖος, διὰ τῆς ἱκανότητος τῶν γλωσσικῶν ἀνθρώπων ὀργάνων νὰ μιμηθοῦν, «ὠμηρήθη», συνελήφθη δηλ. ἀπὸ τοὺς ἤχους τῆς Φύσεως καὶ κρατεῖται ὡς ὀμιλος ἐντὸς τῶν ὀνομάτων, δηλαδὴ τῶν λέξεων.

Ἡ δομὴ τῶν λέξεων (οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων) ἀναλύεται σὲ σύμφωνα καὶ φωνήεντα, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν σειρὰ των περικλείουν τοὺς γενεσιουργοὺς φυσικοὺς ἤχους καὶ εἰκόνες, ποὺ θὰ μεταβληθοῦν σὲ ἕναν «κώδικα σημασιῶν». Αὐτὸς ὁ «κώδιξ» ἐσχηματίσθη μὲ βάσι τὶς γενεσιουργὲς βεβαίως αἰτίες, ἀλλὰ συμπεριέλαβε στὶς σημασίες τῶν συμβόλων (ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γενεσιουργὲς αἰτίες) καὶ τὰ «τέκνα» αὐτῶν, δηλαδὴ τὰ συνακόλουθα ἢ ἐπακόλουθα ἢ ὁμοιάζοντα ἢ μεταφορικῶς ἐρμηνεύοντα κ.λπ. φαινόμενα, ποὺ ἔχουν ὡς ἀρχὴν ὅμως τὸν ἦχο τοῦ φυσικοῦ φαινομένου σ' ὅλα τὰ γεωγραφικὰ πλάτη καὶ μήκη, ὅπου δυνάμεθα νὰ σημειώσουμε τὴν παρουσία τοῦ φαινομένου αὐτοῦ, π.χ. ἡ ροὴ τοῦ ὕδατος καὶ ὁ ἦχος τῆς «ΡΟΟ», ποὺ

καὶ ἀναθρεῖ καὶ λογίζεται τοῦτο ὃ ὅπωπεν. Ἐντεῦθεν δὴ μόνον τῶν θηρίων ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὠνομάσθη, ἀναθρῶν ἃ ὅπωπε.» [Μετάφραση-ἀπόδοση Στάμου Καρμούζη: Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ὄνομα «ἄνθρωπος» σημαίνει, ὅτι, ἐνῶ κάθε ἄλλο ζῶον δὲν ἐρευνᾷ οὔτε στοχάζεται γιὰ ὅ,τι βλέπει οὔτε ἀναθρεῖ, ὁ ἄνθρωπος καὶ βλέπει –αὐτὸ θὰ πῇ «ὅπωπε»– καὶ ἀναθρεῖ καὶ στοχάζεται γιὰ ὅ,τι ἔχει δεῖ.] Γι' αὐτὸ ἀπὸ ὅλα τὰ ζῶα μόνον ὁ ἄνθρωπος ὠνομάστηκε σωστὰ ἄνθρωπος, ὡς ἀναθρῶν ἃ ὅπωπε. Οἱ δύο αὐτὲς λέξεις, ἀφοῦ συντημηθοῦν, δίνουν τὴν **συνήχηση** Ἀνθρώπου. Τὸ ὄνομα ὅμως πάντα κατὰ τὸν Πλάτωνα πρέπει νὰ εἶναι ἢ παρὰστασις, δηλαδὴ ἡ φωτογραφία τοῦ πράγματος. Λέγει λοιπὸν ὁ Πλάτων, «**Καλῶς λέγεις, οὐκοῦν εἶπερ ἔσται τὸ ὄνομα ὅμοιον τῷ πράγματι, ἀναγκαῖον πεφυκέναι τὰ στοιχεῖα ὅμοια τοῖς πράγμασιν, ἐξ ὧν τὰ πρῶτα ὀνόματά τις συνθήσει**» [Απόδοση: Καλὰ λές, ἐπομένως, γιὰ νὰ εἶναι τὸ ὄνομα ὅμοιο μὲ τὸ πρᾶγμα, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ποῦμε, ὅτι καὶ τὰ στοιχεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ συνθέσῃ

μᾶς ἔδωσαν τὸ σύμβολο «Ρ»* καὶ τὸν γενεσιουργὸ ταυτοχρόνως ἦχο «ΡΟΟ». Ἐκ τοῦ ἤχου αὐτοῦ γεννῶνται ἀμέσως ἡ «ροή», ἡ «ροπή», ἡ «ρύμη» καὶ σειρὰ ἄλλων ἀμέσων ἢ μεταφορικῶν ἐννοιῶν, ποὺ ὅλες ὀφείλουν τὴν γέννησί των στὸ «στοιχεῖον» αὐτό. Ὁ Ἀριστοτέλης δίδων τὸν ὀρισμὸ τοῦ «στοιχείου» λέγει: «στοιχεῖον λέγεται τὸ κατὰ εἶδος αὐτοῦ μὴ περαιτέρω διαιρετὸν βασικὸν συστατικὸν μέρους, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνεται τι. Στοιχεῖα τοῦ φθόγγου εἶναι ἐπὶ παραδείγματι ἐκεῖνα, ἐξ ὧν οὗτος συνίσταται, ὥς καὶ τὰ τελευταῖα συστατικὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα οὗτος δύναται ν' ἀναλυθῇ, καὶ δὴ κατὰ τρόπον, ὥστε τὰ μέρη ταῦτα νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀναλυθοῦν εἰς ἄλλους κατ' εἶδος φθόγγους. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη ἀναλυθοῦν, τὰ μέρη νὰ εἶναι ὁμοειδῆ, π.χ. ἕκαστον μέρος τοῦ ὕδατος εἶναι πάλιν ὕδωρ» («Μετὰ τὰ φυσικά» Δ 3).

Ἡ διάρθρωσι, δηλαδὴ ἡ τάξι καὶ ἡ σειρὰ τῶν συμβόλων (φωνηέντων καὶ συμφώνων) ἢ γραμμάτων, δηλαδὴ συμβόλων ἀποτυπωμένων διὰ τῆς γραφικῆς των εἰκόνας, ἀκολουθεῖ πλέον ὅχι μιὰ τυχαία συμφωνία (παραπέμπω τὸν ἀναγνώστη στὴν εἰσαγωγή), ἀλλὰ ὡς σχέσι αἰτιώδης, καὶ ἐδῶ κατὰ τὴν δομὴ τῆς λέξεως, ἀκολουθεῖ τὴν ἐξῆς σειρά: Ὡς πρῶτο σύμβολο (γράμμα ἀρχικόν) τίθεται τὸ «μίμμημα φωνῇ ἐκείνου ὃ μιμεῖται», δηλαδὴ ὁ ἀρχέγονος φθόγγος μὲ σημασία τοῦ πράγματος ἢ τῆς εἰκόνας ποὺ καθορίζει τὴν «οὐσίαν», τὸν σταθερὸ φορέα τῶν ἐναλλασσομένων ιδιοτήτων τοῦ πράγματος τοῦ ὑπάρχοντος καθ' ἑαυτό. Ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθοῦν, κατὰ σειρὰν σπουδαιότητος ἢ σαφέστερου προσδιορισμοῦ, τὰ σύμβολα, ποὺ ἐπιθέτουν τὰ χαρακτηριστικὰ ἐκεῖνα (ιδιότητα ἢ μορφή ἢ νέα σημασία), τὰ ὁποῖα ἐνούμενα νοηματικῶς σχηματίζουν ἓνα λογικὸ σύνολο, ἓναν ὀρισμὸ (διατύπωσι δηλαδὴ τῶν οὐσιωδῶν γνωρισμάτων), ὥστε τὸ «ἀνείπωτον»

* Ἐκεινῷ πάντοτε ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῆς ροῆς τοῦ νεροῦ, 1ον διότι εἶναι εὐκόλα ἀντιληπτὸ καὶ 2ον διότι ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὰ 4/5 εἶναι καὶ ὁ ἴδιος νερό...

κανεῖς τὰ πρῶτα ὀνόματα, νὰ εἶναι ὅμοια μὲ τὰ πράγματα.] Ποιὰ λοιπὸν εἶναι τὰ **δομικὰ στοιχεῖα** τῆς λέξεως-ὀνόματος ἄν-θρωπος; Θροῦς-θρέω-θόρυβος-θρόισμα. Ὁ Ὅμηρος στὴν Ὀδύσεια, Ραψωδία ο, στίχος 453, λέγει: «ὅπη περάσητε κατ' ἄλλοθρόους ἀνθρώπους [ὅπου τὸ περάσετε σὲ ἀλλόγλωσσους ἀνθρώπους]. Ἄνθρωπος λοιπὸν σημαίνει ὁ ἔχων τὴν ἰκανότητα ἐκφορᾶς τοῦ ἑναρθρου λόγου, δηλαδὴ τῆς ὁμιλίας, καὶ νὰ ὀρᾷ καὶ νὰ ἐρευνᾷ. Δὲν μπορῶ νὰ ξεφύγω ἀπὸ τὸν πειρασμὸ τοῦ αἰνίγματος τῆς Σφίγγας: **«Τί ἐστὶν ὁ μίαν φωνὴν ἔχων τετράπουν δίπουν τρίπουν γίγνεται;»** Ἡ ἀπάντησι στὸ αἶνιγμα εἶναι ὅτι αὐτὸ ποὺ ἔχει φωνὴν εἶναι ὁ ἄνθρωπος.

Γι' αὐτὸ λέει ὁ Πλάτων, ὅτι δὲν μπορεῖ ὁ καθένας νὰ δίδῃ ὀνόματα παρὰ μόνον ὁ ὀνοματοουργός: «οὐκ ἄρα παντὸς ἀνδρὸς ὄνομα θέσθαι ἀλλὰ τινος ὀνοματουροῦ» («Κρατ.» 389α).

Μὲ τιμὴ
Σ.Κ.

Ἡ σταθερὴ κωδικὴ σημασία «κοιλότητα-κυρτότητα» τοῦ γράμματος ὤ-ψιλον

(ὅπως τὴν εἰσάγει σὲ κάθε ἑλληνικὴ λέξη, στὴν ὁποία συμμετέχει)

Κ...
κ...
κ...
χ...
ρ...
σκ...
λήκ...

...πελλον
...αθος
...λιξ
...τρα
...τὸν
...φος
...θος
...δρία
...δωρ
...γρόν...

(Ὅτι καταλήγει σὲ κοι-
λότητα μὲ φυσικὴ ροή.)

...κοτ**υ**λη (ἀγγεῖο), γο**υ**ττος (ἀγγεῖο), τρ**υ**βλίον (γουδί), π**υ**ξις (κουτί), κ**υ**τίον (κουτί), β**υ**τίον (βαρέλι), λ**υ**χνος (λυχνάρι), κ**υ**σεις (ἐγκυμοσύνη), ἔγκ**υ**ς, σκε**υ**ος, κρ**υ**πη, τρ**υ**π(α), τ**υ**λος (κάλος), τ**υ**μβος, τ**υ**πος (βαθοῦλωμα), **υ**πὸ (κάτω-βύθιση), **υ**πὲρ (πάνω-ὑψωση), δ**υ**σις (βούτηγμα κάτω ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα), **υ**πατος (ἐξέχων), **υ**περος (ἐξόγκωμα φυτοῦ), φ**υ**τόν (ἀνερχόμενο ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους), ἀναβλ**υ**ζω (τινάζω πρὸς τὰ πάνω), β**υ**θος (κοίλωμα), γρ**υ**πὸς (κυρτός), ν**υ**μφη, γ**υ**νὴ (κοίλωμα γεννητικοῦ ὄργάνου), κορ**υ**φή (ἐξόγκωμα), λ**υ**γίζω (κάμψις), μ**υ**χὸς (κοίλωμα κόλπου), π**υ**λη (ὀπή), π**υ**ργος (ὑψωμα), ρ**υ**αξ (κοίλωμα ἐδάφους), βρ**υ**χιος (βαθύς), **υ**πτιος (ἀνάσκελος), φ**υ**σίωσις (φούσκωμα), **υ**βος (ἐξόγκωμα καμήλας), κ**υ**μα (κοιλότητα-κυρτότητα θάλασσας), β**υ**σμα, λ**υ**μη («τσίμπλα» ματιοῦ), φ**υ**τρα (ἀνάδυση ἀπὸ τὸ ἔδαφος), τολ**υ**πη (κοῖλο ἄνθος), α**υ**λαξ (κοίλωμα ἐδάφους), ὄρ**υ**γμα (κοίλωμα ἐδάφους), κ**υ**ρτος (καλάθι ἀλιευτικό), κ**υ**πη (κούπα), **υ**φαλος (ὑποβρύχιο κύρτωμα), α**υ**ξάνω (φουσκώνω), ο**υ**ρανὸς (τὸ κυρτὸ στερέωμα), πτ**υ**χὴ (κοιλότητα ἐδάφους ἢ ἐνδύματος), γλ**υ**φὴ (τεχνητὴ κοιλότητα σὲ μάρμαρο, λίθο, ξύλο κ.λπ.) κ.λπ., κ.λπ.

Σταθερὲς κωδικὲς σημασίες φέρουν ὅλα τὰ γράμματα τῆς Ἑλληνικῆς, τῆς ὁποῖας εἰσάγουν ὡς ἔννοιες στὶς λέξεις πού περιέχονται. (Βλ. Ἡλίας Τσατσόμοιρος, «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας. – Ἡ ἀποκωδικοποίηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου», ἔκδ. «Δαυλός» 1991, β' ἔκδοση 2004.)

εἰσέτι πρᾶγμα ἢ ἔννοια νὰ ἀποκτήσῃ «ὄνομα». Εἶναι φανερό, ὅτι κάθε «ὀρισμός» ἐνδὸς «ἀνείπωτου» εἰσέτι πράγματος συντάσσεται ἢ ἀναπτύσσεται διὰ λόγων, δηλ. λέξεων. Ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας καὶ χάριν ἀποσαφηνίσεως τοῦ ὀριζομένου κατὰ τὴν δόμῃσι τῆς νέας λέξεως λαμβάνουν μέρος «ὅχι μόνο σύμβολα μὲ κωδικὲς σημασίες ἀλλὰ καὶ λέξεις ἐγκλείουσες σαφέστερα τὴν ἐπιθυμητὴ διατύπωσι ἐτέρων οὐσιωδῶν γνωρισμάτων. Αὐτὴ ἡ λέξι ἢ οἱ λέξεις χάριν τῆς οἰκονομίας τοῦ λόγου συμμετέχουν στὴν νέα λέξι διὰ τοῦ ἰσχυρότερου αὐτῶν στοιχείου, τὸ ὁποῖο δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ ἀρκτικό τους γράμμα.

‘Ο ρόλος τῶν «Μουσείων Λόγου»

ἐντεχνη αὐτὴ δημιουργία χιλιάδων λέξεων ἀπαιτοῦσε, ὡς ἦταν ἐπόμενο, ὄργανο γιὰ τὴν «ποίησιν» λόγου. Αὐτὸ τὸ ὄργανο τῆς «ἐντεχνης γλώσσας» συνέθεσαν οἱ «ποιηταί» τῶν «Μουσείων Λόγων». Τὰ Μουσεία Λόγων, ὅπως διαπιστώσαμε, ἐκτὸς τῆς ἐκρηκτικῆς παραγωγῆς λέξεων, χωρὶς τὴν ὁποία δὲν θὰ ἦταν δυνατόν νὰ προχωρήσῃ ἓνας πράγματι μεγάλος πολιτισμός, σύλληψι τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε ἡ οἰκουμενικὴ ἀντίληψι γιὰ τὴν ἐπίλυσι τῶν ἀνθρώπινων προβλημάτων, κατέγραφαν, ὅπως τὰ διασωθέντα κείμενα ἀναφέρουν, τὶς γνώσεις τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου.

Τίθεται βεβαίως τὸ ἐρώτημα: ὑπῆρχε προηγουμένη γλῶσσα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθησαν τὰ «Μουσεία Λόγων» γιὰ τὴν κατασκευὴ τῶν νεωτέρων λέξεων; Ὅπως εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἓνας μεγάλος πολιτισμός, ἐὰν δὲν προϋπάρξουν αὐτοῦ ἄλλοι μικρότερης ἐμβέλειας, ἔτσι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ γλῶσσα μεγάλου πολιτισμοῦ χωρὶς αὐτὴ νὰ ἔχῃ στηριχθῇ στὴν γλῶσσα τῶν προηγουμένων αὐτῆς γλωσσῶν. Ἡ πορεία τῆς γλώσσας σὲ αἰτιώδη σχέσι μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ περιβάλλον του ἀκολούθησε τὸν δρόμο της, ἐξελισσόμενη ὑπὸ τὴν πίεσι τῶν ἀναγκῶν τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκ τοῦ λεξιλογίου εἶναι ἀδύνατο νὰ συμπεράνῃ κανεὶς, ποιὲς λέξεις ἀνήκουν στὶς πρὸ τῶν Μουσείων Λόγων περιόδους καὶ ποιὲς στὶς μετὰ. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ βέβαιο εἶναι ὅτι: καὶ οἱ πρὸ τοῦ Διδὸς πολιτισμοὶ εἶχαν ἀνάλογη γλῶσσα καὶ ἴσως σχετικὴ «μέθοδο» γιὰ τὴν ἀνάπτυξί της.

ἢ ὅτι εἶναι ἐπίσης δυνατόν ὁλόκληρο τὸ λεξιλόγιό τῆς «τότε» γλώσσας νὰ ἀνεπλάσθῃ μὲ βάσι πάντοτε τὴν αἰτιώδη σχέσι, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπέρριψε ἡ νέα γλῶσσα πολλὰς (ἀγνώστου ἀριθμοῦ) λέξεις ἐκ τῶν ιδιωμάτων τῶν ἐπὶ μέρους περιοχῶν ἢ ν’ ἀπεδέχθῃ ὡς «εὐγενέστερες» τὶς λέξεις π.χ. τῆς Ἑλλοπίας (καὶ ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ Ἑλληνικὴ ἀργότερα ἡ γλῶσσα νὰ ὠνομάσθῃ) ἢ τέλος καὶ νὰ κατεβλήθῃ ἴσως γιὰ πρώτη φορὰ καὶ διὰ τῆς γραφῆς ἡ προσπάθεια (ἐκτὸς τοῦ ἐμπλουτισμοῦ καὶ) δημιουργίας «κοινῆς Ἑλληνικῆς», προκειμένου νὰ διοχετευθῇ ἡ Διὸς - πολιτικὴ σ’ ὁλόκληρο τὸν κόσμον.

Ἡ παρούσα ἔρευνα ἐπὶ τῶν γραμμάτων (στοιχείων) τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου ἔφθασε στὶς ἀποδείξεις, ἀφοῦ ἀπεκάλυψε, ὅπως θὰ διαπιστώσουμε, τὴν ἀρραγὴ καὶ αἰτιώδη σχέσι τῶν στοιχείων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου μὲ τὴν ἑλληνικὴ φύσι

Ὁ Ἡλίας Τσατσόμοιρος στὸ κτῆμα του στὴν Τραγάνα τὸ 1990, ἓνα χρόνο πρὶν ἀπὸ τὸν ἀδόκητο θάνατό του (22 Δεκ. 1991). Ἐπὶ 20 χρόνια μελέτησε ἐξαντλητικὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ μὲ σειρὰ ἄρθρων του στὸν «Δαυλὸ» παρουσίασε τὶς κωδικὲς σημασίες τῶν 24 γραμμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου, ποὺ κάθε γράμμα εἰσάγει ὡς ἔννοιες στὴ λέξη ποὺ συμμετέχει. Τὸ γιγάντιο ἔργο του συμπυκνώθηκε καὶ ἀποδελτιώθηκε στὸ ἐπαναστατικὸ βιβλίο του «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας. – Ἡ ἀποκωδικοποίηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου», ποὺ ἀνατρέπει ὅλες τὶς κρατοῦσες σήμερα γλωσσολογικὲς θεωρίες καὶ προσεγγίζει τὸ Λόγο ὡς φυσικὸ φαινόμενο μὲ αἰτιώδη σχέση πρὸς τὰ πράγματα ποὺ ὀνομάζει καὶ ὄχι αὐθαίρετα καὶ συμβατικά. Ἀφετηρία του ὑπῆρξε ὁ διάλογος «Κρατύλος» τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ ὁ Τσατσόμοιρος προώθησε τὴν Πλατωνικὴ θεώρηση τῆς Γλῶσσας στὸν ὕψιστο βαθμό. Τὸ προαναφερθὲν ἔργο του παραμένει κλασικὸ καὶ μολονότι ἐξεδόθη πρὶν ἀπὸ μία δεκαπενταετία ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ πρωτοπορία στὶς προσπάθειες γιὰ τὴ λύση τοῦ προβλήματος τῆς δημιουργίας τῆς γλῶσσας.

ὡς ἐνότητα μορφολογίας ἐδάφους-γλωρίδος-πανίδος-κλίματος-ἀνθρώπου. Αὐτὴ ἢ ἀποκάλυψι συνετελέσθη διὰ τῆς διασπάσεως τοῦ πυρῆνος ἐκάστου γράμματος, ἢ ὁποία ἐπετεύχθη διὰ τῆς ἐμβαθύνσεως στὰ αἷτια τῆς γενέσεως τῶν στοιχείων αὐτῶν, αἷτια τὰ ὁποία ξεκινοῦν ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς γενέσεως τῶν ὄντων, «ἐξ ἧς ἅπαντας γίγνεσθαι τοὺς οὐρανοὺς καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς κόσμους» (Ἀριστοτέλης, «Φυσικά»).

Ἡ διάσπασι τῶν στοιχείων ἀπεκάλυψε, ὅτι ἡ μοριακὴ δομὴ τοῦ πυρῆνος τῶν γραμμάτων περιέκλειε ὄχι μόνον τοὺς πρωτογενεῖς φυσικοὺς ἤχους ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορικὴ πορεία τοῦ ἀνθρώπου, τοὺς ἀγῶνες τοῦ ἐντὸς τοῦ χώρου χάριν τῆς ἐπιβιώσεώς του. Αὐτὴ ἡ προσθήκη τοῦ ἱστορικοῦ παράγοντος ἐρμηνεύει τὴν ἐξέλιξι τῶν γνώσεων, οἱ ὁποῖες καὶ ἐνεφυτεύθησαν ἐντὸς τῶν ἐννοιῶν τῶν λέξεων.

Ἡ διαπίστωσι αὐτὴ δὲν σταματᾷ ἐδῶ. Ἡ ἔντεχνι ἐπέμβασι τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως τὴν ἀνέπτυξα στὸ κεφάλαιο «Μουσεῖα Λόγων» καὶ συμπληρῶνω στὸ παρὸν κεφάλαιο, ἐπέτυχε τὴν γλωσσικὴ ἔκρηξι καὶ τὴν ταχύτατη ἀνάπτυξι τῆς γλώσσας.

Συνοψίζοντας θὰ τονίσω καὶ πάλι τὴν σημασίαν τῆς ἀποκαλυφθείσης μεθόδου τῆς χρησιμοποιοῦμαι γιὰ τὴν κατασκευὴ νέων λέξεων ὑπὸ τῶν Μουσείων Λόγων. Πρῶτον, ὁ πρωτογενὴς ἤχος ἐλειτούργησε ὡς ὁ πυρὴν στὸ κέντρο τοῦ γλωσσικοῦ ἀτόμου, πέριξ τοῦ ὁποίου ἀναπτύσσονται ἔννοιες συνδεόμενες μετ' αὐτοῦ. Τέτοιοι πρωτογενεῖς ἤχοι κατεστάλαξαν στὰ στοιχεῖα, δηλαδὴ στὸν «πυρῆνα» καὶ τὶς περὶ αὐτὸν ἔννοιες, οἱ ὁποῖες ἐσχημάτισαν τὰ γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου. Δεύτερον, ἡ ἐπιλογὴ τῶν στοιχείων (γραμμάτων) ἐπέτρεψε τὸν σχηματισμὸ, ἐκ τῆς ἐνώσεως αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν σειρὰ πού ἔχει ἡ σημασία των, τοῦ νέου γλωσσικοῦ κρᾶματος, τοῦ νέου ὀνόματος ἐκάστου ἀνείπωτου εἰσέτι πράγματος. Αὐτὴ ἡ ἐπιλογὴ ἐκ τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοιχείων τῶν καταλλήλων καὶ ἡ κατ' ἀξίαν των σειρὰ στὴ νέα λέξι ἀποτελεῖ, θὰ ἔλεγα, μιὰ «χημικὴ ἔνωση», διότι τὸ προὐδὸν τῆς ἐνώσεως αὐτῆς ἀπαριθμεῖ μὲν τὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἓνα νέο κρᾶμα, μιὰ νέα ἔννοια, ἡ ὁποία εἶναι δυνατόν, ὅπως ἀνέπτυξα, νὰ βοηθηθῇ ὡς ἔννοια (λέξι) πλέον τὸν σχηματισμὸ μιᾶς ἄλλης ἐννοίας ἢ λέξεως καὶ οὕτω καθεξῆς. Αὐτὴν τὴν διαδικασίαν ἀποκαλῶ «χημεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου».

Θεωρῶ εὐεξήγητη τὴν ἀδυναμίαν τῶν Εὐρωπαϊῶν γλωσσολόγων νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν αἰτιώδη σχέσι μεταξὺ σημαίνοντος καὶ σημαινόμενου, ὅταν χρησιμοποιοῦν γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τῶν διανοημάτων τοὺς λέξεις ἢ ἔννοιες προελθοῦσες ἐξ ἐνὸς ξένου πρὸς αὐτοὺς λεξιλογίου. Αὐτὲς οἱ λέξεις, ἐὰν δὲν ἀποκατασταθῇ ἡ ταυτότης των, θὰ ἐμφανίζονται πάντοτε ὡς «συμβατικές» γιὰ τοὺς ἀπανταχοῦ ἀποδέκτες των.

Ἡλίας Τσατσόμοιρος

(«Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας.—Ἀπὸ τὸν Ἑλλοπα Θηρευτὴ μέχρι τὴν Ἑποχὴ τοῦ Διός.—Ἡ Ἀποκωδικοποίησι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου», ἔκδ. «Δαυλός» 1991, β' ἔκδοσι 2004, σσ. 102-105.)

ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

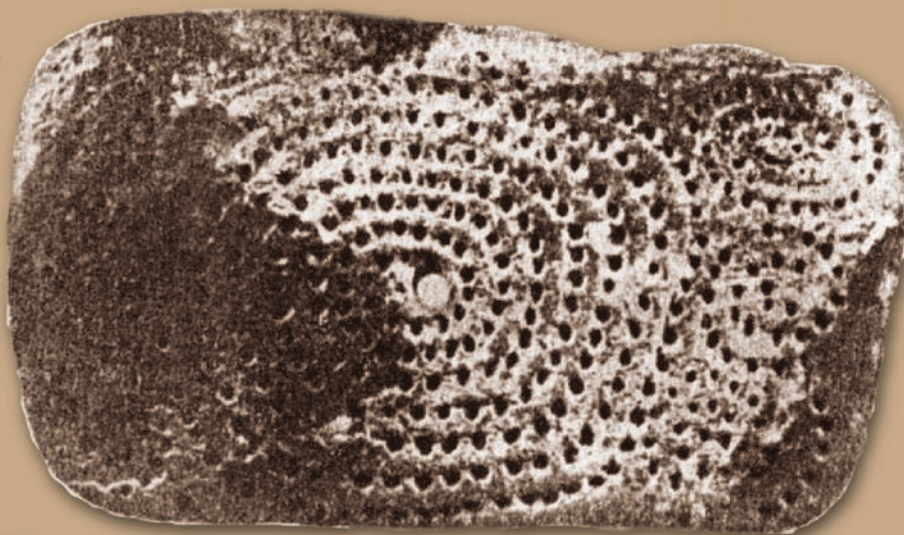
- ▶ Η. Τσατσόμοιρος, *Ἡ «ἰνδοευρωπαϊκή γλώσσα», ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο*, τ. 26.
- ▶ Ξενοφῶν Ζολώτας, *Zeus' anathema on our epoch*, τ. 29.
- ▶ Η. Τσατσόμοιρος, *Αἰτιότητα - Ἀνάγκη - Τύχη*, τ. 42.
- ▶ Κ. Σύρος, *Ἐπιστήμη καὶ Γλῶσσα*, τ. 61.
- ▶ «Δαυλός», *Συνέδριο γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα*, τ. 71.
- ▶ Δ. Λάμπρου, *Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ποίηση*, τ. 72.
- ▶ Μ. Δανίκας, *Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ σύγχρονη Ἐπιστήμη*, τ. 72.
- ▶ Η. Τσατσόμοιρος, «Τὸ γράμμα «ΑΦΑ» ἕως τὸ γράμμα «ΩΜΕΓΑ», τ. 72-78, 82-90 καὶ 96.
- ▶ Η. Τσατσόμοιρος, *Ἡ «κατασκευὴ» τῆς λέξεως στὰ Μουσεία Λόγων*, τ. 76.
- ▶ Η. Τσατσόμοιρος, *Περὶ ὀνοματοποιίας καὶ «συμβατικότητας»*, τ. 77.
- ▶ Η. Τσατσόμοιρος, *Μουσεία Λόγων*, τ. 80-81.
- ▶ Η. Τσατσόμοιρος, *Φθόγγοι σημασιῶν καὶ γράμματα*, τ. 82.
- ▶ Δ. Λάμπρου, «Γλωσσικὴ Πολιτικὴ»: *Ἡ Μεγάλῃ Οἰκουμένῃ Πολιτικὴ τοῦ Μέλλοντος*, τ. 86.
- ▶ Μ. Δανίκας, *Σχετικὰ μὲ τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Ἑλληνικῆς*, τ. 87.
- ▶ Γ. Γαβριηλίδης, Γ., *Ἑλληνικὸ λεξιλόγιο στὶς γλώσσες τοῦ Κόσμου*, τ. 94.
- ▶ Ι. Δάκογλου, *Μαθηματικὴς ἀποδείξεις γιὰ τὴν προτεραιότητα τῆς Ἑλληνικῆς*, τ. 96.
- ▶ Α. Γάτσιος, *Τὰ Ἑλληνικά: Ἡ μοναδικὴ γλῶσσα τῆς Γῆς*, τ. 99.
- ▶ Α. Γάτσιος, *Τὰ «Ἀγγλικά», κακοποιημένα Ἑλληνικά*, τ. 101.
- ▶ Κ. Γεωργανῶς, *Ἡ προϊστορικὴ ἐξάπλωση τῆς Ἑλληνικῆς*, τ. 108.
- ▶ Δ. Λάμπρου, «Ὅμιλετε Ἑλληνικά;», τ. 109.
- ▶ Α. Παπατζίμας, *Ἡ κοιτίδα τῆς Πρωτογλώσσας τῆς ἀνθρωπότητας*, τ. 111.
- ▶ Γ. Γαβριηλίδης, *Ἡ ἱστορικὴ ὁρθογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας*, τ. 111.
- ▶ Π. Τσίνας, *Ὁ πόλεμος κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας*, τ. 114.
- ▶ Α. Πολυμενάκος, *Γιατί «δὲν ἐρμηνεύονται» προδήλως ἑλληνικὲς λέξεις;*, τ. 115.
- ▶ Η. Τσατσόμοιρος, *Ἡ κατὰ γράμμα ἐρμηνεία τῶν λέξεων*, τ. 120.
- ▶ Γ. Τσολάκος, *Ἡ γένεση τῆς γλώσσας ἀπὸ τὴ Μητέρα-Φύση*, τ. 122.
- ▶ Σ. Πάν, *Ἡ συνομοσία ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας*, τ. 123.
- ▶ Α. Γάτσιος, *Λατινικά: Ἡ ἀρχαιότερη γνωστὴ κακοποίηση τῆς Ἑλληνίδος Φωνῆς*, τ. 124.
- ▶ Α. Πουλιανός, *Ἡ Ἑλληνικὴ ὑπάρχει 30-40.000 χρόνια*, τ. 126.
- ▶ Σ. Πάν, *Τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῶν Σκοπίων*, τ. 126.
- ▶ Α. Γάτσιος, *Λατινικὴ: ἐκβαρβαρισμένη Ἑλληνικὴ*, τ. 127.
- ▶ Δ. Κούτουλας, *Οἱ μυκηναϊκοὶ τύποι τῆς Λατινικῆς*, τ. 127.
- ▶ Α. Γάτσιος, *Ποιά εἶναι ἡ Πρωτογλώσσα*, τ. 128-129.
- ▶ Α. Τζιροπούλου - Εὐσταθίου, *Ποιᾶς γλώσσας (ἀνάξιοι) κληρονόμοι ἐσμέν;*, τ. 130.
- ▶ Α. Γάτσιος, *Παραφθαρμένο Ἑλληνικὸ τὸ «Τουρκικόν» λεξικόν*, τ. 130.
- ▶ Κ. Διογένους, *Ἡ Βορειοευρωπαϊκὴ Ρουνικὴ γραφὴ*, τ. 133.
- ▶ Κ. Διογένους, *Ἡ Οὐάλλο-ἱρλανδικὴ γραφὴ*, τ. 135.
- ▶ Ι. Δάκογλου, *Ἡ μαθηματικὴ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας*, τ. 138.
- ▶ Ν. Πρεάρχης, *Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Κλασικὴ Μουσικὴ*, τ. 140-141.
- ▶ Χ. Πανάγος, *Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα τῶν... Γάλλων*, τ. 142.
- ▶ Κ. Διογένους, *Ἀποκρυπτογράφηση τῆς Πανάρχαιας Ἑλληνικῆς Γραφῆς τῆς Ἰσπανίας*, τ. 149.
- ▶ Δ. Λάμπρου, *Ἑλλάδα=Γλῶσσα*, τ. 150.
- ▶ Δ. Κούτουλας, *Τὸ ἑλληνικὸ μὴ ἰνδοευρωπαϊκὸ λεξιλόγιο*, τ. 150.
- ▶ Δ. Κούτουλας, *Ἡ παγκόσμια Ἑλληνικὴ Γλῶσσα*, τ. 150.
- ▶ Κ. Κουτρουβέλης, *Ἡ ἀπάτη τῆς «Ἰνδοευρωπαϊκῆς» καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Μητέρα Γλῶσσα*, τ. 150.
- ▶ Νέμεσις, *Γλωσσικὴ γενοκτονία*, τ. 152-153.
- ▶ Κ. Διογένους, *Τὸ μυστήριον τῆς ἀρχαίας «Αἰβυκῆς» γραφῆς*, τ. 152-153 καὶ 161.
- ▶ Θ. Ἡλιοπούλος, *Ἡ παγκοσμιότητα τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας*, τ. 155.
- ▶ Σ. Χριστοδουλάρης, *Σπουδαῖες ὁμοιότητες Ἑλληνικῆς - Αἰθιοπικῆς γραφῆς (II)*, τ. 157.
- ▶ Νικόλαος Ἀσπιώτης, *Ἑλληνικὰ τοπωνύμια σ' ὅλη τὴν γῆ*, τ. 159.
- ▶ Θ. Ἡλιοπούλος, *Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα στὴν παγκόσμια πολιτικὴ*, τ. 162.
- ▶ Ι. Λάμπρου, *Οἱ κάτοικοι τοῦ Εἰρηνικοῦ μιλοῦν ἀρχαία Ἑλληνικά*, τ. 169, 170 καὶ 214.
- ▶ Δ. Θεοδωρίδης, *Μιὰ ἀπόδοση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου στὴ Γλῶσσα τῶν Μάγας*, τ. 171.
- ▶ Β. Χατζόπουλος, *Ἀρχαία ἑλληνικὰ γλωσσικὰ στοιχεῖα στὴν Ἰνδιανικὴ Γλῶσσα Κέτσουα τοῦ Περού*, τ. 172.
- ▶ Σ. Πάν, *Οἱ Πομάκοι μιλοῦν Ἑλληνικά*, τ. 175.
- ▶ Κ. Κουτρουβέλης, *Ἀστρονομικὴ ἀπόδειξη ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἐχρησιμοποιεῖτο πρὶν ἀπὸ 28.000 χρόνια*, τ. 176-177.
- ▶ Γ. Βελᾶς, *Οἱ ἑλληνικὲς λέξεις στὴ Ρωσσικὴ Γλῶσσα*, τ. 180.

- Θ. Ηλιόπουλος, *Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἀναντικατάστατο μέσο ἐκφράσεως τῆς διεθνοῦς Ἐπιστήμης*, τ. 181.
- Π. Τσίνας, *«Ἰερά» Σύνοδος κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας*, τ. 182.
- Κ. Κουβαλάκης, *Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο σὲ χρῆση τὸ 6.000 π.Χ.*, τ. 185.
- Κ. Στρατῆς, *Ἡ ἐτυμολογία τῶν πανάρχαιων ὀνομασιῶν ὁργάνων τοῦ ἀνθρώπινου σώματος*, τ. 199.
- Γ. Βελᾶς, *Οἱ ἐλληνικὲς λέξεις στὴ Ρωσικὴ Γλῶσσα*, τ. 180.
- Θ. Ηλιόπουλος, *Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἀναντικατάστατο μέσον ἐκφράσεως τῆς διεθνοῦς Ἐπιστήμης*, τ. 181.
- Σ. Δωρικὸς – Κ. Χατζηγιαννάκης, *Ἴνκας, «Κέτσουνα», «Ἀταχουάπλα»*, τ. 200-201.
- Μ. Ἡσαΐας, *Ἡ σχέση πατρότητας τῆς Ἑλληνικῆς μὲ τὶς σύγχρονες Εὐρωπαϊκὲς γλώσσες*, τ. 203.
- Θ. Ηλιόπουλος, *Τί μιλάμε; Ἀγγλικά ἢ Ἑλληνικά;*, τ. 204.
- Κ. Καρμιράντζος, *Ἀπὸ πανάρχαιες δωρικὲς λέξεις προήλθαν ὅλες οἱ ρίζες τῆς Ἀγγλικῆς Γλῶσσας*, τ. 204.
- Κ. Γεωργανᾶς, *Τὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι Ἑλληνικά*, τ. 206 καὶ 214.
- Α. Κουκοβίστας, *Ἡ Ἑλληνικὴ διεθνὴς γλῶσσα στὴν Τουρκοκρατία*, τ. 215.
- Σ. Δωρικὸς – Κ. Χατζηγιαννάκης, *Χιλιάδες ἀρχαῖες ἐλληνικὲς λέξεις στὴν γλῶσσα τῶν προκολομβιανῶν Ἴνκας*, τ. 216.
- Σ. Δωρικὸς – Κ. Χατζηγιαννάκης, *Ἑλληνικὲς καταβολὲς στὴ Γλῶσσα τῶν Βάσκων*, τ. 219.
- Κ. Καρμιράντζος, *Ἑτυμολογικὴ γεωγραφία τῆς Εὐρώπης*, τ. 221.
- Α. Τριβωνιανός, *Οἱ ἱερεῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς «ἀγνοοῦν καὶ μισοῦν» τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα*, τ. 221.
- Κ. Καρμιράντζος, *Ἡ συλλαβικὴ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα*, τ. 222.
- Γ. Πέππας, *Τὰ Ἀρβανίτικα πανάρχαια παραφθορὰ τῆς Ἑλληνικῆς*, τ. 222.
- Σ. Δωρικὸς – Κ. Χατζηγιαννάκης, *Διάλογος γιὰ τὴν ἐπίδραση τῆς Ἑλληνικῆς στὴν Βασκικὴ Γλῶσσα*, τ. 226.
- Κ. Καρμιράντζος, *Βουλγαρικὴ-Σκυθικὴ: Μιὰ Ἑλληνικὴ διάλεκτος*, τ. 229.
- Ι. Αἰνός, *Ἀπείρως περισσότερες ἐλληνικὲς λέξεις στὴν Ἀγγλική*, τ. 229.
- Θ. Λύρας, *Πῶς ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Ἀμερικῆς «δολοφονεῖ» τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα*, τ. 230.
- Ε. Ἀρχαῖς, *Ἡ πολλαπλὴ εἰσορὴ ἐλληνικῶν λέξεων στὴν Ἀγγλική*, τ. 233.
- Κ. Γεωργανᾶς, Α. Μήτσιου, Κ. Καρμιράντζος, Θ. Λύρας, *Ἰσπανοὶ εὐρωβουλευτὲς ζητοῦν καθιέρωση τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ὡς κοινῆς γλώσσας τῆς Εὐρώπης*, τ. 233.
- Ε. Μαριματσούρης, *Πανάρχαια ἐξάπλωση τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας καὶ Γραφῆς στὴν Ἰνδονησία καὶ τὴν Πολυνησία*, τ. 234.
- Θ. Ηλιόπουλος, *Ἑλληνικὴ γλωσσικὴ sovereignty*, τ. 235.
- Γ. Φάκος, *Περὶ σωτηρίας τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ θρησκεία*, τ. 238.
- Κ. Γεωργανᾶς, *Ἀπὸ ἐλληνικὲς λέξεις προήλθαν οἱ εὐρωπαϊκοὶ «τίτλοι» εὐγενείας*, τ. 238.
- Δρ Α. Λυράκος, *Ἑλληνες ἐναντίον Ἑλληνικῆς Γλῶσσας*, τ. 240.
- Π. Κουβαλάκης, *Ταλιμπανισμὸς στὴ Γλῶσσα*, τ. 240.
- Κ. Καρμιράντζος, *Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα τροφὸς τῆς Τουρκικῆς*, τ. 241.
- Α. Κρασσανάκης, *Ποιά εἶναι ἡ σωστὴ προφορὰ τῆς Ἑλληνικῆς*, τ. 242.
- Τ.Ε.Ε., *Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἄνευ ὁρίων*, τ. 246.
- Γ. Παπακωνσταντίνου, *Οἱ δὴθεν τουρκικὲς προέλευσης λέξεις τῆς Νεοελληνικῆς*, τ. 247.
- Σ. Βασδέκης, *Ἡ γλῶσσα τῆς Φύσεως καὶ οἱ φαντασιώσεις περὶ «Γλῶσσας τοῦ Θεοῦ»*, τ. 248-249.
- Π. Ντῶνιας, *Κι ἄλλες λέξεις τῆς Τουρκικῆς εἶναι ἐλληνικὲς*, τ. 250.
- Γ. Παπακωνσταντίνου, *Οἱ δὴθεν «τουρκικὲς» νεοελληνικὲς λέξεις (β)*, τ. 250.
- Γ. Λάζαρης, *Ἡ παγκόσμια γλῶσσα καὶ γραφὴ τῶν θεῶν*, τ. 251.
- Θ. Λύρας, *Ἡ ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας*, τ. 252.
- Ε. Παττακός, *Ἑλληνικὲς ἐπιδράσεις στὴ Συριακὴ Γλῶσσα*, τ. 254.
- Κ. Καρμιράντζος, *Ἡ ἐπίδραση τῆς Ἑλληνικῆς στὴν Ἰαπωνικὴ Γλῶσσα*, τ. 255, 256.
- Σ. Βασδέκης, *Ἡ παγκόσμια Ἀγγλικὴ Γλῶσσα ὡς «ψηφιδωτό» τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς*, τ. 260-261.
- Ι. Πηλιούνης, *Ἡ δημιουργία τοῦ θησαυροφυλακίου τῆς γλῶσσας μας. Οἱ περιπέτειες τοῦ προγράμματος TLG*, τ. 263.
- Ι. Πηλιούνης, *Οἱ 3 «θησαυροφυλάκες» τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας*, τ. 264.
- Σ. Θεοφανίδης, *Τὰ ἀγγλικά τοπωνύμια εἶναι ἐλληνικά*, τ. 265.
- Κ. Καρμιράντζος, *Ὁ ὑπολογιστὴς ἀκούει, γράφει, διαβάζει, μιλάει μόνον (!) Ἑλληνικά*, τ. 271.
- Τ. Ἀθανασόπουλος, *Γράφοντας «Ἀγγλικά» μὲ ἐλληνικὲς λέξεις!*, τ. 275.
- Κ. Καρμιράντζος, *Τὰ ἀρχαῖα κείμενα. Πῶς νὰ ξεκινήσουμε τὴν αὐτοπαιδεία μας*, τ. 275.
- Σ. Μυτιληναῖος, *Μουσουλμάνοι ἐλληνογλωσσοὶ καὶ χριστιανοὶ τουρκόγλωσσοι*, τ. 285.
- Κ. Καρμιράντζος, *Ἑλληνικὲς ὅλες οἱ ρίζες τῆς Λατινικῆς: Ἐνα λεξικὸ τῶν «πρωτόθετων» λέξεων*, τ. 293 καὶ 295.
- Κ. Καρμιράντζος, *Τί εἶναι ἡ Γλῶσσα; Τί εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ;*, τ. 297.

ΤΕΛΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ

Ἀπὸ τὶς πλάκες τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀπειράνθου μὲ διακόσμηση σπείρας. Ἡ συγκεκριμένη ὁμοιάζει περισσότερο μὲ τὸ εὔρημα τῆς Σιβηρίας. Εἶναι ἀπὸ φαιδ μάρμαρο καὶ χρονολογεῖται περίπου στὰ 2.500 χρόνια π.Χ. Ἡ σπείρα θεωρεῖται ὡς σχηματικὴ παράσταση φιδιοῦ καὶ ἔχει λατρευτικὸ χαρακτῆρα.

Στὴ σελίδα 77 τοῦ βιβλίου τοῦ Ἀλεξάντρ Μοντγκαίητ «Ἡ Ἀρχαιολογία τῶν κρατῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως», Μόσχα 1959, ὑπάρχει ἡ φωτογραφία ἀπὸ παιδικὸ τάφο στὴ Μάλτα τῆς Σιβηρίας μὲ τὴν πλάκα καὶ τὴ σπείρα, ποὺ σχηματίζεται ἀπὸ μικρὲς ὀπές, καὶ ὁστέινα ἀπὸ μαμοῦθ εἰδῶλια μὲ ψηλὸ λαιμό, ποὺ μοιάζουν Κυκλαδικὰ (ἀνασκαφικὴ περίοδος 1928-1937). Χρονολογοῦνται στὴ Μεσολιθικὴ Περίοδο μεταξὺ 12000-5000 π.Χ. Προσπάθησα μάταια νὰ μάθω ἀπὸ τὸν Μορφωτικὸ Ἀκόλουθο τῆς Ρωσικῆς Πρεσβείας στὴν Ἀθήνα κ. Βαυνον, ποὺ βρίσκονται σήμερα. Πιθανὸν συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν ἐκθεμάτων τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου τοῦ Ἰρκούτσκ. Πρόκειται ἤδη γιὰ λατρεῖα τῶν νεκρῶν, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν πρωτόγονη ἀντίληψη, ὅτι ἡ ζωὴ συνεχίζεται μετὰ τὸ θάνατο. Ὁ σκελετὸς εἶχε ἔχνη ἀπὸ κόκκινη ὥχρα.

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΣΠΕΙΡΑΣ ΤΗΣ ΝΑΞΟΥ ΣΤΗ ΣΙΒΗΡΙΑ

**Ἄδυνατεῖ νὰ δώση ἐξήγηση
ἡ ἐπίσημη διεθνὴς Ἀρχαιολογία**

τὸ πρῶτο μου ταξίδι στὸν Καναδᾶ, γιὰ νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν ἀδελφό μου στὴν Ὀττάβα, ὁ Σύμβουλος τῆς Ρωσικῆς Πρεσβείας, ποὺ εἶχε ἀκούσει γιὰ τὶς Ἀρχαιολογικὲς μου σπουδές, μοῦ χάρισε ἓνα μεγάλο βιβλίο γιὰ τὴν Ἀρχαιολογία τῶν κρατῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνωσης. Ἦταν πολὺ ἐμπεριστατωμένο, μὲ χάρτες, σχέδια, φωτογραφίες καὶ συμμετοχὴ πολλῶν ἀρχαιολόγων καὶ ἱστορικῶν. Τὸ ξεφύλλισα μὲ ἐνδιαφέρον καὶ προσοχή, καὶ ἀργότερα στὴν Ἀθήνα βρῆκε τὴ θέση του δίπλα στὰ ἄλλα μου βιβλία.

Πρὶν τρεῖς χρόνια περιηγήθηκα τὸ Κεφαλοχώρι τῆς Νάξου Ἀπεύρανθο ἢ «Τ' Ἀπεράθου», ποὺ διατηρεῖ καὶ τρεῖς Μουσεῖα. Τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο εἶναι ἡ πρώτη ἰδιωτικὴ συλλογὴ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ-μαθηματικοῦ Μιχάλη Μπαρδάνη, ὁ ὁποῖος εἶχε συγκεντρώσει καὶ διασώσει πολὺτιμες ἀρχαιότητες.

Ἀπὸ τὰ ἐκθέματα μοῦ ἔκαναν ἐντύπωση μαρμαρίνες πλάκες μὲ διακόσμηση σπείρας, ποὺ εἶχαν χρονολογηθῇ στὴ Νεολιθικὴ Περίοδο, στὰ 2500 χρόνια περίπου π.Χ. Προέρχονταν κυρίως ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ Νάξο καὶ τὸ ἐπίνειο τοῦ Ἀπεράθου, τὴ Μουτσοῦνα καὶ ἀπὸ προϊστορικὰ νεκροταφεῖα καὶ τάφους. Τὸ μυαλό μου ἔτρεξε τότε στὸ βιβλίο τοῦ Mondgait μίᾱ ἀπὸ τὶς πλάκες ἔμοιαζε πολὺ μὲ μίᾱ φωτογραφία του.

Ὅταν ἐπέστρεψα, ἀνοιξα μὲ λαχτᾶρα τὸ βιβλίο· πλάκα μὲ τὸ ἴδιο σχῆμα, τὴν ἴδια διακόσμηση καὶ χρῆση (ἀπὸ παιδικὴ ταφή), ἀπὸ τὴ Μάλτα τῆς Σιβηρίας, ποὺ ἀπέχει 80 χιλ. ἀπὸ τὸ Ἰρκούτσκ, ἦταν ὁλόδιδα μὲ τῆς Νάξου. Ἡ χρονολόγηση διέφερε, γιὰτὶ εἶχε χρονολογηθῇ στὴ Μεσολιθικὴ Περίοδο καὶ μεταξὺ 12000 -5000 π.Χ., ἐμφανίζονταν δηλαδὴ ἀρχαιότερη κατὰ πολὺ ἀπὸ τὶς πλάκες τῆς Νάξου, γιὰ τὶς ὁποῖες ὅμως δὲν μπορούσε νὰ ἀποκλεισθῇ τὸ ἐνδεχόμενο νὰ εἶχαν ἐπιεικῶς χρονολογηθῇ στὰ 2500 π.Χ. Ἄλλο πρόβλημα ἦταν ἡ τεράστια ἀπόσταση ποὺ βρέθηκαν τὰ εὐρήματα

*Άλλη πλάκα από λευκό μάρμαρο από
τὴ Μουτσοῦνα (νεκροταφεῖο Ἀγίας
Τριάδας) τῆς ἴδιας περιόδου.*

*Τριγωνικὴ πλάκα (30, 40 καὶ 50 ἐκ. μὲ πᾶχος
7 ἐκ.) ἀπὸ τὸ προϊστορικὸ νεκροταφεῖο τῆς
Ἀγίας Τριάδας, ποὺ βρέθηκε τὸ 1966. Ἔχει
75 ὁπὲς μὲ βάθος 1 ἐκ.*

τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὅμως ὁ Πρωτάνθρωπος εἶχε μία θαυμαστὴ κινητικότητα καὶ ἔδινε μάλιστα τὰ ἴδια ὀνόματα σὲ βουνά, ποταμοὺς καὶ πόλεις στοὺς καινούργιους τόπους ἐγκατάστασης (ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Μάλτα τῆς Μεσογείου ἔχουμε στὴν Ἑλλάδα δύο χωριά στὸ νομὸ Μεσσηνίας μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα, καὶ κοντὰ στὴ Μάλτα τῆς Σιβηρίας ὑπάρχει τὸ ὄνομα Angara). Ἐπίσης δὲν μποροῦμε οὔτε νὰ ὑποθέσουμε, πόσες χιλιάδες χρόνια ἦταν ἀπαραίτητα, γιὰ νὰ κινηθοῦν, ἀντιμετωπίζοντας κάθε εἶδους ἀντιξοότητες, οἱ Νεολιθικοὶ ἄνθρωποι.

Ἡ Νάξος καὶ ἡ περιοχὴ τῆς Μουτσοῦνας διέθεταν ἀφθονὴ καὶ ἄριστης ποιότητος σμύριδα, ποὺ ἦταν τὸ μοναδικὸ σκληρὸ ὑλικό, μέχρι ποὺ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τεχνητὲς λειαντικὲς ὕλες γιὰ τὴ λείανση καὶ στίλβωση τοῦ γυαλιοῦ, τοῦ μαρμάρου καὶ τῶν μετάλλων (γυαλόχαρτο, σμυριδόπανο), καὶ ἡ σμύριδα ἐξηγεῖ τὴν πρῶμὴ κατοίκηση τοῦ χώρου.

Σημαντικὴ ἦταν ἡ ἐξαγωγή σὲ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδας καὶ στὸ ἐξωτερικό, κάτι ποὺ μαρτυροῦν σήμερα τὰ παρωπλισμένα σκουριασμένα τραινάκια, ποὺ μετέφεραν τὸ μετάλλευμα στὸ λιμάνι. Παρὰ τίς ὅσες διακεκριμένες προσπάθειες γιὰ νὰ ἐρμηνευθῇ ὁ συμβολισμὸς τῆς σπείρας, φαίνεται βέβαιο, ὅτι ἀφορᾷ στὸ φίδι, καὶ ἡ διάταξί της καὶ στὶς δύο πλάκες σὲ μικρὲς ὁπὲς (καὶ μία μεγάλη στὸ κέντρο, τὸ «μάτι»), ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπεξεργασία μὲ ἐπίκρουση μὲ ἄλλο λίθινο ἐργαλεῖο (ἴσως σμυρίγλι) ἢ καὶ μέταλλο ἀφορᾷ σὲ κοινὸ πρότυπο.

Τερέζα Μητσοπούλου
Ἀρχαιολόγος

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΕΞΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ (1828-1870)

Διαφωτισμός: Ἡ μόνη συνεπὴς προσπάθεια

ἀναζήτηση τῶν χαρακτηριστικῶν, ποὺ θὰ συνέθεταν μία σύγχρονη ἑλληνικὴ ἐθνικὴ ὑπόσταση καὶ φυσιογνωμία, εἶχε ἤδη ἀρχίσει νὰ ἐκδηλώνεται λίγο μετὰ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνα. Προοδευτικὰ καὶ μέχρι τὴν ἔκρηξη τῆς Ἐπανάστασης ἡ ἀναζήτηση αὐτὴ πήρε τὴ μορφὴ εὐθείας σύγκρουσης ἀνάμεσα στὶς πνευματικὲς δυνάμεις τοῦ Διαφωτισμοῦ (ὅπως αὐτὸς ἐκφράστηκε στὴ νεοελληνικὴ ἐκδοχὴ του) καὶ σὲ αὐτὲς τῆς ὀπισθοδρομικῆς καὶ τουρκόφρονος χριστιανορθόδοξης Ἐκκλησίας. Τὰ γνωστότερα –ἀλλὰ ὄχι καὶ τὰ μόνα– κείμενα πολεμικῆς ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Διαφωτισμοῦ εἶναι ἡ «Ἀδελφικὴ Διδασκαλία» τοῦ Ἀδαμάντιου Κοραΐ, οἱ «Κρίτωνος Στοχασμοί», ὁ «Ρωσσοαγγλογάλλος» καὶ φυσικὰ ἡ περίφημη «Ἑλληνικὴ Νομαρχία» τοῦ Ἀωνύμου τοῦ Ἑλλήνος.

Ὁ Διαφωτισμὸς ἐξέφραζε τὴν ἀναγεννημένη ἐμπιστοσύνη στὴ δύναμη τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὀρθολογισμοῦ, τὴν ἐλευθερία τοῦ στοχασμοῦ καὶ τὴν ἀπόρριψη κάθε αὐθεντίας καὶ εἰδικὰ τῆς θεοκρατικῆς (στάση, ποὺ ποίκιλλε ἀπὸ τὴν λυσσαλέα κριτικὴ στὴν χριστιανικὴ Ἐκκλησία μέχρι τὴν ὀλοκληρωτικὴ ἀπόρριψη τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς θρησκείας ἐν γένει ἢ τὴν εἰσαγωγὴ φιλοσοφικῶν-θεολογικῶν συστημάτων ὅπως π.χ. ὁ Ντεϊσμὸς ἢ τὸ Θεοσεβικὸ σύστημα τοῦ Θεόφιλου Καΐρη)⁽¹⁾. Τὰ προηγούμενα δὲν ἀρκοῦν, γιὰ νὰ κρίσουν τὸν Διαφωτισμὸ διάδοχο –ὅπως ἔχει συχνὰ παρερμηνευτῇ– τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος (μάλιστα ἀπὸ μία, ὄχι δυσμενῶς διακείμενη, ἱστοριογραφικὴ τάση ἔχει χαρακτηριστῶς ὡς ἓνα κίνημα μὲ ἀπλοϊκὲς καὶ ἀρκετὰ ὠφελμιστικὲς ἀρχές⁽²⁾). Ἡ μορφὴ ποὺ ἔλαβε ὅμως στὴν ἑλληνικὴ ἐκδοχὴ του διέθετε καὶ τὸ ἐπιπλέον στοιχεῖο τῆς δυναμικῆς ἀνάκλησης τοῦ προγονικοῦ πνεύμα-

τος, κάτι που του προσέδιδε έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα (π.χ. ο Κοραΐς επιμελήθηκε στο Παρίσι μιᾶς μνημειώδους επανέκδοσης τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, συνοδευόμενης ἀπὸ τὰ θρυλικά πλέον «Προλεγόμενά» του). Ὁ Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς ἐπανακαθιέρωσε ὕστερα ἀπὸ δεκαεῖς αἰῶνες ἀπαξίωσής της τὴν ἐθνικὴ ὀνομασία «Ἕλληνα» (ἀντὶ τοῦ «χριστιανοῦ», «Ρωμοῦ» κ.ἄ. ⁽³⁾) καὶ προπαγανδίστηκε πνευματικὰ τὴν ἔκρηξη τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821. Αὐτὰ ἀπὸ μόνον τοὺς ὑπενθυμίζουν τὴν πρὸς αὐτὸν αἰώνια ὀφειλὴ καθεῖς Ἑλληνα.

Ἡ ἱστορικὴ του παρουσία ὅμως δὲν ἐξαντλήθηκε ἐκεῖ. Ὁ Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς συμμετεῖχε ἐνεργὰ στὸν Ἀγῶνα, ἀναδεικνύοντας ὠλοκληρωμένους ἀνθρώπους τῆς δράσης, ὅπως ὁ προαναφερθεὶς Θεόφιλος Καΐρης ἀπὸ τὴν Ἄνδρο, ὁ ὁποῖος πολέμησε ἔχοντας στὸ χέρι πότε τὸ τουφέκι καὶ πότε τὴ γραφίδα, ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς συντάκτες τοῦ Συντάγματος τῆς Β' Ἐθνοσυνέλευσης τοῦ Ἀστροῦς τὸ 1823. Ἡ ἐπίδραση τῶν διαφωτιστικῶν ἰδεῶν ὄχι μόνον στὴ διατύπωση τῶν πρώτων Συνταγμάτων τῶν ἐξεγερμένων ἀλλὰ καὶ στὶς ἐσωτερικὲς κοινωνικοπολιτικὲς ἀναζητήσεις καὶ συγκρούσεις τῆς ἐποχῆς, ἂν καὶ φθίνουσα, ἔχει ἐπισημανθῇ ἀπὸ πολλοὺς ἐρευνητὲς ὡς κάτι παραπάνω ἀπὸ ἐμφανῆς.

Ὁ Νεοελληνικὸς
Διαφωτισμὸς
συμετεῖχε ἐνεργὰ
στὸν Ἀγῶνα,
ἀναδεικνύοντας
ὠλοκληρωμένους
ἀνθρώπους τῆς
δράσης.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Διαφωτισμοῦ γοήτευσε ἀκόμα καὶ ὀρθόδοξους κληρικούς, οἱ ὁποῖοι, πρὸς τιμὴν τους, ἀγνόησαν ἐπιδεικτικὰ τὴν ἐπίσημη ἐκκλησιαστικὴ γραμμὴ καὶ συντάχθηκαν μὲ τὴν Ἐπανάσταση (μάλιστα πολλοὶ ὅπως ὁ Ἀθανάσιος Διάκος, ὁ Γρηγόριος Δικαῖος-Παπαφλέσσας κ.ἄ. ἔλαβαν μέρος ὡς ἑνοπλιοί). Οἱ ἱερωμένοι αὐτοὶ ἀποτελοῦν καὶ τὸ διάτρητο ἄλλοθι, ποὺ ἐπικαλεῖται ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὅποτε στριμωχτῇ, γιὰ τὴ διήθεν συμβολὴ τῆς στὸν Ἀγῶνα. Ἀλλὰ καὶ μετεπαναστατικά, ὅπως θὰ δοῦμε, μορφωμένοι κληρικοὶ ὅπως ὁ μαθητὴς τοῦ Κοραΐ Θεόκλητος Φαρμακίδης ἐπ'ἀνδρῶσαν τὶς τάξεις τοῦ Διαφωτισμοῦ. Τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς δὲν θὰ πρέπει νὰ τοὺς

καταχωρίσουμε ἐλαφρᾶ τῇ καρδίᾳ ὡς «διορατικούς» πού, πονηρὰ σκεπτόμενοι, ἀποφάσισαν νὰ δώσουν στὴ χριστιανικὴ πίστι καὶ Ἐκκλησίᾳ ἕναν «προοδευτικὸ» τόνο, ὥστε αὐτὲς νὰ ἐπιβιώσουν σὲ ἕνα μεταδιαφωτιστικὸ εὐρωπαϊκὸ περιβάλλον. Τὰ κίνητρά τους πῆγαν ἀπὸ τὶς ἀνάγκες τῆς κοινωνίας καὶ ὄχι τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ προσανατολισμὸς τους ἦταν πρωτίστως κοινωνικός: ἐνέτασαν δηλαδὴ τὸν θρησκευτικὸ ἐκσυγχρονισμὸ στὰ πλαίσια ἐνὸς προαπαιτούμενου κοινωνικοῦ.⁽⁴⁾

Μετὰ τὴν Ἐπανάσταση

ἐ τὸν τερματισμὸ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνα τὸ 1828 ἕνας ἄλλος ἀρχίζει. Ὡστόσο δὲν πρόκειται ἀπλῶς γιὰ ἀγῶνα ἀνοικοδόμησης. Πρόκειται γιὰ τὴν προσπάθεια μιᾶς χώρας, ἡ ὁποία δὲν ἔχει νὰ ἐπιστρέψῃ σὲ κάποια γνωστὴ καὶ προσφάτως διακοπεῖσα προγενέστερη κατάσταση, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ τὴ νέα ζωὴ της ἀπὸ μηδενικὴ βάση.

Οἱ ἐξουσιαστικὲς φατρίες, ἴδιες καὶ ἀπαράλλαχτες ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς Τουρκοκρατίας (ἴσως τὸ μόνον πρᾶγμα στὴν Ἑλλάδα ποὺ εἶχε μείνει ἴδιο, ντόπιοι κοτζαμπάση-

Ὁ Θεόφιλος Καΐρης, ιερωμένος, ἀλλὰ ἐνθερμος ὑποστηρικτὴς τοῦ Διαφωτισμοῦ, προκάλεσε τὸ μένος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μετὰ τὴν ἀνορθόδοξη διδασκαλία του περὶ «θεοσεβείας» (βλ. «Δανλὸς», τ. 168, 193, 260-261, 263). Ὁ εἰκονιζόμενος πίνακας τοῦ Θεόφιλου Καΐρη βρίσκεται στὸ Μουσεῖο Μπενάκη.

δες, βυζαντινοαναθρεμμένοι φαναριῶτες, κάποιοι παραγκωνισμένοι πρῶην ἀρματολοί, οἱ ὁποῖες εἶχαν συνδράμει τὴν Ἐπανάσταση μόνον ὅσο καὶ ὅποτε τὶς συνέφερε, ἐξακολουθοῦν νὰ συγκρούωνται (ὅπως ἄλλωστε ἔκαναν καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἀγῶνα), πότε ἐνοπλὰ καὶ πότε ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ πολιτικοῦ παιχνιδιοῦ, γιὰ τὸ μοῖρασμα τῆς νέας ἐξουσιαστικῆς πίττας. Ἕνας λαὸς φαινομενικὰ μόνον νικητὴς ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα σωματικὰ καὶ ψυχικὰ γονατισμένος, ποὺ βέβαια δὲν εἶχε τὸν χρόνο νὰ ἐπεξεργαστῇ, ἔστω καὶ στοιχειωδῶς, ζητήματα ὅπως τὸ ποιὰ μορφὴ μετεπαναστατικῆς κοινωνίας ἐπιθυμοῦσε.

Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφταναν αὐτὰ οἱ Μεγάλες Δυνάμεις προσπαθοῦν νὰ ἐκμεταλλευτοῦν τὸ ρήγμα τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας, ποὺ καὶ οἱ ἴδιες συνέβαλαν νὰ δημιουργηθῇ στὴν Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπῃ, γιὰ νὰ μετατρέψουν πρὸς ὄφελός τους τὶς ἰσορροπίες καὶ τοὺς συσχετισμοὺς στὴν ἐξωτερικὴ του πολιτικὴ. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο περιελάμβανε φυσικὰ καὶ τὴν ἀνάμιξή τους στὴν ἐλληνικὴ πολιτικὴ κατάσταση μέσῳ τῶν ἐν Ἑλλάδι κομμάτων-παραρτημάτων τους. Τὸ πρόσχημα γι' αὐτὴν τὴν ἀνάμιξη τοὺς εἶχε ἤδη προσφερθῇ διαρκούντος ἀκόμα τοῦ Ἀγῶνος ἀπὸ τὶς ντόπιες ἐξουσιαστικὲς ὁμάδες, οἱ ὁποῖες ἐπιδίωκαν νὰ ἀποκτήσουν ἰσχυροὺς προστάτες στὶς μεταξὺ τους ἔριδες.

Ἀλλὰ καὶ ὁ κοινωνικὸς προμαχὼν τοῦ Διαφωτισμοῦ, ἡ Γαλλία, εἶχε πρὸ πολλοῦ υποκύψει στὴν ἐκφυλιστικὴ ἀσθένειά του, τὸν βοναπαρτισμό. Στὶς πρώτες δεκαετίες τοῦ 19ου αἰῶνα ὁ Διαφωτισμὸς παρέμενε ὥστόσο ἕνας ὑπολογίσιμος ἡττημένος. Εἶχε καταφέρει νὰ «μολύνῃ» ἀμετάκλητα τὶς Δυτικὲς κοινωνίες καὶ νὰ «διαφθείρῃ» ἀνεπανόρθωτα τὶς συνειδήσεις. Ἐμοιαζε περισσότερο μὲ βόμβα, ποὺ δὲν εἶχε μὲ βεβαιότητα ἐξουδετερωθῇ, ἢ μὲ ἡφαίστειο, ποὺ δὲν εἶχε σίγουρα σβήσει (ἔκτοτε μάλιστα μεταλλάχθηκε ἀρκετὲς φορές, κάτι ποὺ μᾶλλον τὸν ἔχει καταστήσει ἀνίατη μάστιγα τῶν ἀπανταχοῦ ἐξουσιαστῶν καὶ ἴσως ὅχι καὶ τόσο «ἡττημένο»). Παρόμοια ἦταν καὶ ἡ θέση του στὴν Ἑλλάδα.

Αὐτὲς ἦσαν σὲ γενικὲς γραμμὲς οἱ δυσμενεῖς διεθνεῖς καὶ ἐγχώριες συνθήκες, ὑπὸ τὶς ὁποῖες ἄρχισε ὁ Διαφωτισμὸς νὰ δίνῃ τὴν κρισιμώτερη μάχη του στὸ ἐλληνικὸ ἔδαφος. Τὴν μάχη γιὰ μία σύγχρονη εὐνομούμενη κοινωνία ἐναντίον τῆς ἐπαναφορᾶς μιᾶς νεοβυζαντινοῦ τύπου θεοκρατίας.

Τὸ Αὐτοκέφαλο τῆς Ἐκκλησίας

Ἴναι γνωστόν, ὅτι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας ὁ ὀρθόδοξος Κλῆρος εἶχε ἀποσπάσει ἀπὸ τοὺς Ὁθωμανοὺς πολλὰ προνόμια, ποὺ δὲν τὰ εἶχε οὔτε ἐπὶ «Βυζαντινῆς» Αὐτοκρατορίας. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ ἦταν καὶ ἡ ἄσκηση τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ὡς πρὸς τὶς ὑποθέσεις μεταξὺ ὀρθοδόξων, ἢ ὁποία τοῦ ἀπέφερε σημαντικὰ κέρδη. Γι' αὐτὸ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Ἐπανάστασης ὁ Κλῆρος εἶχε προσπαθῇ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἴδρυση δικαστηρίων στὶς ἀπελευθερωμένους περιοχές.

Μιὰ ἀπὸ τὶς πρώτες μετεπαναστασιακὲς πολιτειακὲς ἐνέργειες, ποὺ ἀφωροῦσαν στὴν Ἐκκλησία, ἦταν καὶ ἡ ἀπαγόρευση ποὺ τῆς ἐπέβαλε ὁ Καποδίστριας ὡς πρὸς τὸ νὰ δικάζῃ ἀστικὲς ὑποθέσεις, πέραν τῶν γάμων καὶ τῶν διαζυγίων. Ὁ Καποδίστριας, ἂν καὶ συντηρητικὸς, φίλος τοῦ Κλήρου καὶ ἀντίπαλα διακαίμενος πρὸς τὸν Διαφωτισμό, προχώρησε ἐπίσης καὶ σὲ μία ἀτελέσφορη προσπάθεια καταγραφῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καθὼς καὶ σὲ τήρηση ἀρχείων γάμων, βαπτίσεων κ.λπ. γιὰ λόγους οἰκονομικοῦ ἐλέγχου. Στόχος του δὲν ἦταν ἡ ἀμφισβήτηση τοῦ ἰδεολογικοῦ ἡγετικοῦ ρόλου τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἡ ἐπείγουσα ἐξεύρεση χρημάτων. Βέβαια οἱ ἐνέργειες αὐτὲς τοῦ κυβερνήτη εὔρισκαν σύμφωνους καὶ τοὺς ὑποστηρικτὲς τῶν διαφωτιστικῶν ἰδεῶν.

Ἀλλὰ ἡ χάραξη τῶν πρώτων δρόμων πρὸς τὴν συγκρότηση τῆς φυσιογνωμίας τοῦ νέου κράτους καὶ τῆς διαμόρφωσης τῆς σχέσης του μὲ τὴν Ἐκκλησία περνᾷ μέσα ἀπὸ τὶς πολιτικὲς ἐκτιμήσεις καὶ σκοπιμότητες τῆς νεοφερμένης βαυαρικῆς (Ἀντι)βασιλείας, ἢ ὁποία πολὺν γρήγορα ἀντιλαμβάνεται, ὅτι ἡ χριστιανορθόδοξη Ἐκκλησία μὲ τοὺς δεκαῆξι αἰῶνες ἰσοπεδωτικῆς καὶ ἀδιάκοπης κυριαρχίας τῆς ἐπὶ τῆς ἐλληνικότητας καὶ ἐπὶ τῆς συλλογικῆς ἐθνικῆς μνήμης ἔχει κατορθώσει νὰ ἀποτελῇ τὸν μόνον ἐναπομείναντα συνεκτικὸ ἰδεολογικὸ παράγοντα στὸ νέο κράτος, ὁ

Ὁ Διαφωτισμὸς ἔδινε
τὴν κρισιμώτερη μάχη
του στὸ ἐλληνικὸ
ἔδαφος. Τὴν μάχη
γιὰ μία σύγχρονη
εὐνομούμενη
κοινωνία ἐναντίον
τῆς ἐπαναφορᾶς μιᾶς
νεοβυζαντινοῦ τύπου
θεοκρατίας.

όποιος μπορούσε να της χρησιμεύσει για την άσκηση τόσο της έσωτερικής όσο και της έξωτερικής της πολιτικής. Μπροστά στον παράγοντα αυτόν προαιώνιες έθνικες σταθερές, όπως ή κοινή καταγωγή και ιστορική διαδρομή, τα –μασκαρεμένα σε χριστιανικά– πανάρχαια έθιμα, το από κάθε άποψη έκτυφλωτικό προγονικό παρελθόν γι’ άλλη μιὰ φορά άπαξιώνονται και περνούν σε δεύτερη μοίρα.

Όστόσο οί Βαυαροί δέν ήσαν άφελείς, ώστε να έμπιστευτούν τυφλά την Έκκλησία ύπογράφοντάς της μιὰ λευκή έπιταγή. Έξάλλου με τη χριστιανική Όρθοδοξία δέν είχαν καμμία συναισθηματική εξάρτηση. Δέν είχαν άνατραφή με αυτή. Ούτε έβλεπαν σε αυτή τίποτε βαθύτερο, όπως αυτά που έπιμένει να διακρίνει ένας πιστός της. Η κεφαλή της, το Οίκουμενικό Πατριαρχείο, παρὰ το πομπώδες του όνόματός του, δέν ήταν τίποτε περισσότερο από ένας διοικητικός θεσμός του Όθωμανικού Κράτους, ό οποίος ποτέ δέν είχε παραιτηθή από το να άπεργάζεται την έπαναπροσάρτηση της Ελλάδας στην Όθωμανική Αυτοκρατορία: ακόμα και μετά το στρατιωτικώς αίσιο πέρας του Άγώνα δέν έπαψε να καλή τους Έλληνες να έπιστρέψουν μετανοημένοι σε αυτήν⁽⁵⁾.

Οί Βαυαροί δέν ήθελαν βεβαίως Έκκλησία (φιλο)τουρκική, που θα τους έβαζε τρικλοποδιές στην έξωτερική τους πολιτική και στίς σχέσεις τους με το Όθωμανικό Κράτος. Έπιπλέον το Πατριαρχείο άποτελούσε ιδεολογικό προγεφύρωμα και πρόσχημα για την άνάμιξη της –όμόθρησκης– Ρωσσίας στα έλληνικά πολιτικά πράγματα, την τεράστια έπιρροή της όποίας ή Άντιβασιλεία ήθελε να περιορίσει και να εξισορροπήσει με αυτές των άλλων Μεγάλων Δυνάμεων (ή Άγγλία και ή Γαλλία είχαν ταχθή ύπερ του Αυτοκέφαλου για τον ίδιο λόγο). Άποφασισμένοι να έχουν το πάνω χέρι στη σχέση τους με την Όρθόδοξη Έκκλησία οί Βαυαροί προχώρησαν το 1833 στην διοικητική διάσπασή της και στην καθιέρωση του Αυτοκέφαλου (όπως αποκλήθηκε) της έλλαδικής συνιστώσας της.

Άπό ιδεολογικής πλευράς το έδαφος για την άπεξάρτηση της Έκκλησίας από το Πατριαρχείο είχε προλειανθή από τον Διαφωτισμό και συγκεκριμένα από την λιγότερο αδιάλλακτη άπέναντι στον Χριστιανισμό πλευρά του. Ό Κοραΐς, παρὰ την σκληρή άντικληρικαλιστική και άντιβυζαντινιστική γραμμή του, στα «Προλεγόμενά» του γράφει, ότι «έλευθέρων και αυτονόμων Γραικών Κλήρος είναι άπρεπέστατον να ύπακούη εις προσταγὰς Πατριάρχου έκλεγμένου από τύραννον και έξαναγκασμένου να προσκυνή τύραννον». Υπό την επίδραση του Διαφωτισμού το ζήτημα είχε επίσης τεθή και κατά τις έργασίες των έθνοσυνελεύσεων του Άγώνα. Όχι μόνο στη συνειδηση των προσκειμένων στον Διαφωτισμό αλλά και πλήθους άλλων ή πατριαρχική έξουσία είχε καταχωρισθή ως άδιαχώριστη από την όθωμανική. Άλλά ή ψυχική εξάρτηση του έλληνικού λαού από την Έκκλησία σε συνδυασμό με τη μορφωτική και βιοτική του έξαθλίωση ήταν πολὺ ισχυρή, για να την άγνοήση κανείς,

Κατὰ τὴ διάρκεια
τῆς Τουρκοκρατίας
ὁ ὀρθόδοξος Κλήρος
εἶχε ἀποσπάσει ἀπὸ
τοὺς Όθωμανοὺς
πολλὰ προνόμια,
ποὺ δὲν τὰ εἶχε οὔτε
ἐπὶ «Βυζαντινῆς»
Αὐτοκρατορίας.

ἔστω καὶ μετεπαναστατικά.

Ὅποτε γιὰ τοὺς διαφωτιστὲς ἴσχυσε ἡ συμβιβαστικὴ καὶ ρεαλιστικὴ λογικὴ τοῦ «μὴ χείρονος»: ἂν ἓνα ἐλεύθερο Ἑλληνικὸ Κράτος δὲν εἶχε ἄλλη ἐπιλογὴ ἀπὸ τὸ νὰ συννυπάρξῃ μὲ μίαν χριστιανικὴ Ἐκκλησίαν, ἐπεβάλλετο τοῦλάχιστον νὰ εἶναι καὶ αὐτὴ ἐλεύθερη ἀπὸ τὸ ὑπότουρκο παρελθόν της. Δὲν εἶναι, λοιπόν, παράξενο ποὺ ὁ ἓνας ἐκ τῶν τριῶν ἀντιβασιλέων, ὁ Λοῦντβιχ Γκέοργκ Μάουρερ, πείστηκε νὰ προχωρήσῃ στὴν περὶ Αὐτοκεφάλου ἀπόφαση μετὰ ἀπὸ εἰσήγηση, ποὺ ὑπέβαλε πρὸς αὐτὸν ἓνας μαθητὴς τοῦ Κοραΐ καὶ ἐπιστήθιος φίλος τοῦ Καίρη, ὁ ἀρχιμανδρίτης Θεόκλητος Φαρμακίδης.

Βέβαια, ὅπως ἐλπίζουμε νὰ ἔγινε κατανοητό, ἡ ἀπόφαση αὐτὴ τῆς Ἀντιβασιλείας δὲν ὑπαγορεύθηκε ἀπὸ φιλελεύθερα κίνητρα ὅπως αὐτὰ τῶν διαφωτιστῶν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀνάγκη νὰ ἰσορροπήσῃ καὶ νὰ ἐδραιώσῃ μὲ μίαν κίνηση «μάτ» τὴν θέση της σὲ ἐπίπεδο ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ἐπικυρώνοντας μίαν –ἔστω καὶ χαλκευμένη– προϋπάρχουσα ἐνοποιητικὴ ἐθνικὴ ἰδεολογία καὶ «ἀνακατασκευάζοντα-

Ὅχι μόνο στὴ
συνείδηση τῶν
προσκευμένων στὸν
Διαφωτισμὸ ἀλλὰ
καὶ πλήθους ἄλλων ἢ
πατριαρχικὴ ἐξουσία
εἶχε καταχωρισθῇ ὡς
ἀδιαχώριστη ἀπὸ τὴν
ὀθωμανικὴ.

τας» τὸν ἀντίστοιχο φορέα της. Γι' αὐτὸ ἔλαβαν μέριμνα καὶ γιὰ τὴν μορφωτικὴ ἰσχυροποίηση τοῦ παροικιωδῶς ἀναλφάβητου ὀρθοδόξου Κλήρου⁽⁶⁾ (π.χ. ἴδρυση σεμιναρίου ὀρθοδόξων κληρικῶν στὸν Πόρο). Ὅπως ἄλλωστε ὁμολογεῖ ὁ Μάουρερ στὸ βιβλίο του «Ὁ Ἑλληνικὸς Λαός: Ἡ ἀνεξαρτησία τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας [ἐνν. ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο] ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἰδίας τῆς μοναρχίας». Τὴν ἡμέρα τῆς ἐπίσημης ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου (24/8/1833) στὸ λιμάνι τοῦ Ναυπλίου πανηγύριζαν ὅλες οἱ ξένες διπλωματικὲς ἀποστολὲς καὶ τὰ ναυτικὰ πληρώματα πλὴν τῶν Ρώσων⁽⁶⁾.

Τὸ Αὐτοκέφαλο ἐξελέφθη καὶ χαιρετίστηκε ἀπὸ ἀρκετοὺς ὡς νίκη τῶν διαφωτιστικῶν ιδεῶν. Ἀντιθέτως ἐπικρίθηκε ἀπὸ μερίδα κληρικῶν, ποὺ ἐλέγχονταν ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ σύνολο σχεδὸν τοῦ ἐλλαδικοῦ μοναχισμοῦ. Ἡ ἀντίδραση τοῦ τελευταίου ὠφειλόταν κυρίως στὸ ὅτι ἡ Ἀντιβασιλεία τὴν ἴδια στιγμὴ καταπολεμοῦσε δραστικὰ τὸ μακραίωνο κοινωνικοοικονομικὸ καρκίνωμα τοῦ καλογερισμοῦ, κλείνοντας τὰ 378 ἀπὸ τὰ 524 μοναστήρια τῆς τότε ἐλληνικῆς ἐπικράτειας καὶ ἐπιχωρηγώντας μὲ τὴν ἀπαλλοτριωμένη μοναστηριακὴ περιουσία τὰ προγράμματα τῆς δημόσιας ἐκπαίδευσης. Ὅλοι οἱ παραπάνω κληρικοὶ καὶ καλόγεροι ἀρχισαν ἀμέσως νὰ κινδυνολογοῦν περὶ θείας τιμωρίας, νὰ δαιμονολογοῦν περὶ ἐμφανίσεως αἰρέσεων κ.λπ.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ ἐπὶ Ἀντιβασιλείας⁽⁷⁾

ὁ ἔργο τῆς ἐκπαίδευσης τῶν Ἑλλήνων τὸ ἀνέλαβε μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Ἑλλάδας σὲ βασιλείο ἢ Πολιτεία, ἀφοῦ τὸ νομικὸ πλαίσιο ποὺ καθώριζε τὶς σχέσεις Κράτους-Ἐκκλησίας δὲν ἐπέτρεπε στὴν τελευταία νὰ ἀναπτύξῃ ἐκπαιδευτικὲς δραστηριότητες ἀνεξάρτητες ἀπὸ τὴν κρατικὴ ἐξουσία. Ἡ Ἀντιβασιλεία σύστησε ἐπιτροπὴ «πρὸς διοργανισμὸν τῶν

Ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, πρωτεργάτης τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πίστευε, ὅτι ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν Ὀθωμανικὴ τυραννία ἔπρεπε συγχρόνως νὰ σημαίνει καὶ ἀνεξαρτησία ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία τοῦ Πατριαρχείου (βλ. «Δαυλό», τ. 171, 259, 264). Ἐπάνω: Ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης σὲ σχέδιο τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης. (Πηγή: Ἱστορία Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν.)

σχολείων», στὴν ὁποία δὲν συμμετεῖχαν ἐκπρόσωποι τοῦ Κλήρου. Στὶς προτάσεις ποὺ εἰσηγήθηκε ἡ ἐπιτροπὴ ἔγινε λόγος γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες τῆς σχολικῆς ἐκπαίδευσης. Τὸ περίεργο γιὰ τὴν ἐποχὴ εἶναι, ὅτι στὶς μεγαλύτερες τάξεις προτείνεται ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς «Θρησκείας», μὲ τρόπο ποὺ θὰ ἱκανοποιῇ τὶς βαθύτερες ἀναζητήσεις τῶν διδασκομένων σχετικὰ μὲ τὸ ρόλο τῆς, ἐνῶ παράλληλα προτείνεται καὶ ἡ διδασκαλία

τῆς Ἱστορίας τῶν ἄλλων Θρησκειῶν, κάτω ριζοσπαστικό γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ –καὶ ὄχι μόνο.

Ἡ Ἀντιβασιλεία προχώρησε στὴ νομοθετικὴ ρύθμιση περὶ ἐκπαίδευσης ξενικῶν-τας ἀπὸ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα. Τὸ βασιλικὸ διάταγμα τοῦ 1834 μὲ τὸν τίτλο «Νόμος περὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων» καθώριξε ἓνα ἀπὸ τὰ διδασκόμενα μαθήματα νὰ εἶναι καὶ ἡ Κατήχηση, ἀλλὰ ἐναπέκειτο στὴν κρίση τῶν γονέων τὸ ἐὰν τὰ παιδιά τους θὰ τὸ παρακολουθοῦσαν. Ἐπίσης στὴ νομαρχιακὴ ἐπιτροπὴ, ποὺ ἦταν ἀρμόδια γιὰ τὴν ἐπιθεώρηση τῶν σχολείων, θὰ ἔπρεπε ἐκτὸς ἀπὸ ἓναν ὀρθόδοξο ἱερέα νὰ συμμετέχη καὶ ἓνας ἐκπρόσωπος τῆς προτεσταντικῆς κοινότητος (στὴν Ἑλλάδα δροῦσαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἤδη τῆς Ἐπανάστασης προτεσταντικὲς ἀποστολές, κυρίως ἰδρύοντας σχολεῖα. Ἄς σημειωθῇ, ὅτι οἱ προτεστάντες ἱεραπόστολοι δίδασκαν στὰ σχολεῖα τους τὴν Ἀγία Γραφὴ ἀπὸ τὴ μετάφραση ποὺ εἶχε ἐγκρίνει τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο).

Τὸ παραπάνω διάταγμα χαρακτηριζόταν ἀπὸ πνεῦμα θρησκευτικῆς ἀνοχῆς καὶ σεβασμοῦ τῆς ἐλευθερίας θρησκευτικῆς ἐπιλογῆς καὶ φανέρωνε τὴν διάθεση τοῦ Μάουρερ γιὰ τὴν ἴση μεταχείριση τῶν μαθητῶν στὴ σχολικὴ θρησκευτικὴ ἀγωγή ἀλλὰ καὶ τῶν ιδιωτικῶν σχολείων, ποὺ διευθύνονταν ἀπὸ προτεστάντες. Τὸ διάταγμα ἀκολουθοῦσε τὰ καταφανῶς ἐπηρεασμένα ἀπὸ τὸν Διαφωτισμὸ φιλελεύθερα εὐρωπαϊκὰ ἐκπαιδευτικὰ πρότυπα τῆς ἐποχῆς.

Πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ παρακράτους

Ρωσσία θορυβημένη καὶ σὲ συνεργασία φυσικὰ μὲ τὸ κολοβωμένο Πατριαρχεῖο ἀνέλαβε δράση. Ἄρχισε νὰ στηρίζῃ τοὺς ἀντιδρῶντες στὸ Αὐτοκέφαλο καὶ κυρίως τὰ μοναστήρια μὲ γενναῖες χρηματικὲς δωρεές καὶ ἀκριβὰ δῶρα, ἐκκλησιαστικὰ σκεύη κ.λπ.

[Παρέκβαση: Τὸ 1833 δὲν εἶναι μόνο ἡ χρονιά τῆς νομοθετικῆς ρύθμισης περὶ Αὐτοκεφάλου ἀλλὰ καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κοραΐ. Εἶχε προηγηθῇ μία, ματαιωμένη ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ πατριάρχη, ἀπόπειρα ἀφορισμοῦ του τὸ 1831, «*μήποτε δοθῇ ἐπιβλαβεστέρα ἐπισημότης εἰς τὰς κενοφωνίας*» του. Λίγο πρὶν πεθάνῃ, φανατικοὶ εἶχαν κάψει δημοσίως τὰ βιβλία του στὸ Ναύπλιο. Ἀπαγορεύθηκε ἐπίσης ἡ τέλεση τριμήνου μνημοσύνου του στὴν Κωνσταντινούπολη. Τὸ 1832 τὸ Πατριαρχεῖο εἶχε ἀπαγορεύσει τὴν ἀνάγνωση τῶν ἔργων του, ἐνῶ καθ' ὅλη τὴν σαρακοστὴ τοῦ 1836 στὶς ἐκκλησίες τῆς Κωνσταντινούπολης ἐξεφωνοῦντο κηρύγματα ἐναντίον του.]

Ὁ Οἰκονόμος ἀνέπτυξε μία πολὺπλευρὴ δραστηριότητα. Κατ' ἀρχὴν ἀρθρογραφοῦσε στὴν ἐφημερίδα «Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ», ποὺ ἐξέδιδε ἀρχικὰ στὸ Ναύπλιο καὶ ἀργότερα στὴν Ἀθήνα ὁ ἱερομόναχος Γερμανός. Ἡ πολεμικὴ του στρέφεται κυρίως ἐναντίον τοῦ Φαρμακίδη ἀλλὰ καὶ ἄλλων, ὅπως ὁ πρόσφατα τεθνεὺς Κοραΐς καὶ ὁ Καΐρης. Στὴν Ἀθήνα θὰ σχετιστῇ μὲ ἐκκλησιαστικούς, πολιτικούς καὶ δημοσιογραφικούς παράγοντες. Ἐπίσης ἐνίσχυσε τὴν συντηρητικὴ ὁμάδα ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὥστε νὰ καταστήσῃ τὴν τελευταία ὑποχρεῖο τῶν ἐπιδιώξεών του. Ταυτόχρονα στρατολογοῦσε ὁπαδοὺς ἀπὸ τοὺς χώρους τῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ στρατοῦ. Ὅλα τὰ παραπάνω γίνονταν μὲ τὴν ἀπαραίτητη χρηματοδότηση («λά-

δι») ἀλλὰ καὶ ὑποσχέσεις εὐνοίας, δύο πράγματα ποὺ μοίραζε ἀφειδῶς μὲ τοὺς πράκτορές της ἡ ρωσικὴ διπλωματικὴ ἀποστολὴ στὴ Ἀθήνα.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς δράσης του δὲν ἄργησαν νὰ φανοῦν. Τὸ 1835, ἓνα μόνις ἔτος μετὰ τὴν κάθοδο τοῦ Οἰκονόμου ἀπὸ τὴ Ρωσσία καὶ δύο μετὰ τὴν ἀνακήρυξη τοῦ Αὐτοκεφάλου, ὁ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος γράφει, ὅτι «εἶναι σχεδὸν ἐν ἔτος, ἀφ' ὅτου ἡ ἐπίδειξις τῆς θεοσεβείας ἔγινεν συρμὸς τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' οὗ αἱ γονυκλισίαι καὶ νηστεῖαι μᾶς ἐπανήλθον σφαιρὰ καὶ ὄχι μόνον οἱ Σταυροὶ τοῦ Σωτῆρος, ἀλλὰ καὶ οἱ πρὸς τὸν Σωτῆρα σταυροὶ καὶ μετάνοιαι εἶναι εἰς μερίστην τιμὴν»⁽⁸⁾.

Οἱ ὑποστηρικτὲς τῶν διαφωτιστικῶν ιδεῶν δὲν ἔμειναν μὲ σταυρωμένα χέρια καὶ ἐκθέτουν σὲ κοινὴ θέα τὰ «ἄπλυτα» τῶν συντηρητικῶν «ἓνα κείμενο ποὺ ἔδωσε ἀφορμὴ βιαιοτάτων ἀντιδράσεων: μιὰ ἐφημερίδα, τὸν ἴδιο χρόνον πάντοτε, σχολιάζει δυσμενέστατα μιὰ ἀναφορὰ [σ.σ.: βλ. «συμβουλές»] τοῦ πρῶην Εὐβοίας Ἀνθιμου στὸν Ὅθωνα: «οἱ σουλτάνοι ἐγνώριζαν ἀπὸ τὴν πείραν, ὅτι γιὰ νὰ τυραννοῦν εὐκόλως τὸν ἐλληνικὸν λαόν, εἶχον ἀνάγκην ἀπὸ τὴν συνδρομὴν τῆς θρησκείας του. Σέβας εἰς τοὺς πατριάρχας μας, ὑπεράσπισιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ προνόμια εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς της προσέφερεν ἀδιακόπως ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις...»⁽⁸⁾.

Τὸ 1832 τὸ
Πατριαρχεῖο εἶχε
ἀπαγορεύσει
τὴν ἀνάγνωσι
τῶν ἔργων τοῦ
Κοραΐ, ἐνῶ καθ' ὅλη
τὴν σαρακοστή
τοῦ 1836 στὶς
ἐκκλησίες τῆς
Κωνσταντινούπολης
ἐξεφωνοῦντο
κηρύγματα
ἐναντίον του.

Σὲ παρόμοιο μῆκος κύματος κινήθηκε καὶ ἡ προσκείμενη στοὺς φιλελεύθερους ἐφημερίδα «Ἀθηνᾶ» τοῦ Ἑμμ. Ἀντωνιάδη. Στὸ φύλλο της τῆς 16/5/1836 διαβάζουμε: «Ἄς ἐνθυμηθῶμεν τί ἦσαν ἐπὶ τῆς τουρκικῆς τυραννίας οἱ ἀρχιερεῖς μας. Ἐὰν ἐξαίρεσωμεν ὀλίγους τινάς, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦσαν δεσπότες, τύραννοι τῶν χριστιανῶν. Ἐψηφίζοντο ἀρχιερεῖς ὄχι κατ' ἐκλογὴν ἀρετῆς καὶ παιδείας, ἀλλὰ μὲ κολακείας ἀνδραποδώδεις καὶ μὲ παχείας προσφορὰς χρημάτων. Ἀρπάζοντες δὲ οὕτως τὴν ποιμαντικὴν ράβδον, ἐφορολογοῦσαν ἀσπλάχνως τὰ δυστυχῆ των ποιμένα, ἐπωλοῦσαν καπηλικῶς τὴν ἱεροδιακονίαν καὶ τὴν ἱερωσύνην, τοὺς ἐγκαινισμούς, τοὺς ἀγιασμούς, τὰς λειτουργίας καὶ ὅλας τὰς ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν γενομένας τελετάς, ἐξέδιδον μὲ βαρεῖαν χρηματικὴν ποινὴν τοὺς σκληροὺς καὶ ἀπανθρώπους ἐκείνους ἀφορισμοὺς [...], ἐπεριφρονοῦσαν τὴν παιδείαν καὶ κατέτρεχον τοὺς πεπαιδευμένους, ὅσους δὲν εὑρίσκαν αὐτοὺς κόλακας τῆς ἀρχιερατικῆς τραπέζης των καὶ συνηγόρους τῶν αὐθαιρέτων καὶ τυραννικῶν τους πράξεων.»⁽⁸⁾

Ἀλλὰ τὰ ἐπιχειρήματα ἐλάχιστη ἰσχὺν ἔχουν, ὅταν ὁ σκοταδισμὸς καλὰ κρατεῖ: ἡ «Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ» γράφει στὶς 14/11/1836 γιὰ τὶς συνέπειες τῆς περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ κυβερνητικῆς πολιτικῆς στὴν καθημερινὴ ζωὴ, ὅτι «καὶ τὰ μὲν πολιτικὰ ἦθλ βλέπομεν καθ' ἡμέραν ἐλλεινὰ. Τῶν δὲ οἰκιακῶν καὶ κοινωνικῶν ἐκδηλοῦνται κηλίδες καὶ νοσήματα ἀνήκουστα ἢ καὶ μόνις ἀκουστὰ πρὸν τῆς ἐπαναστάσεως...».

Τὰ πρῶτα σημάδια σκοταδισμού στὴν Ἑκπαίδευση

Ἔσα σὲ ἓνα τέτοιο φορτισμένο κλίμα ἡ πολιτικὴ τῶν ἀνακτόρων προσπαθεῖ νὰ κινηθῇ μὲ τὴ λογικὴ τῶν ἴσων ἀποστάσεων. Περὶ ἄρσεως τοῦ Αὐτοκεφάλου οὔτε λόγος νὰ γίνεταί, μιὰ καὶ αὐτό, ὅπως εἶχε ὁμολογήσει ὁ Μάουρερ, ἦταν θεμελιῶδες γιὰ τὴν ὑπόστασι τοῦ μοναρχικοῦ κράτους. Μποροῦσαν ὅμως νὰ γίνουν κάποιες στρατηγικὲς –καὶ ἄσχετες μὲ τὴν ὑπόθεσι τοῦ Αὐτοκεφάλου– παραχωρήσεις, ὥστε νὰ κατευναστοῦν οἱ φήμες περὶ πολέμου ἐναντίον τῆς Ὁρθοδοξίας.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἐπῆλθε ἡ πρώτη ἥττα τῶν διαφωτιστικῶν ἰδεῶν: δύο νέα βασιλικά διατάγματα, αὐτὸ τῆς 12ης Ἰουνίου 1836, ποὺ ἔφερε τὸν τίτλο «Περὶ τῶν βιβλίων καὶ τῶν σχολείων τῶν βιβλικῶν ἐταιρειῶν» καὶ ἓνα ἄλλο τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1836 μὲ τίτλο «Περὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων», δρομολόγησαν μιὰν ἄλλη εκπαιδευτικὴ πολιτικὴ ἀπὸ ἐκείνῃ ποὺ ἀκολουθοῦσε ὁ

Τὸ 1836 καθιερώθηκε ἡ ὑποχρεωτικὴ καθημερινὴ ὁμαδικὴ προσευχὴ πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξι τῶν μαθημάτων ὅπως καὶ ὁ ὑποχρεωτικὸς σχολικὸς ἐκκλησιασμὸς τῶν μαθητῶν.

Μάουρερ. Σύμφωνα μὲ αὐτὴ εἰσαγόταν ἡ ὑποχρεωτικὴ διδασκαλία τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης καὶ τῆς Ὁρθόδοξης Κατήχησης στὸ ἐλληνικὸ σχολεῖο καὶ γυμνάσιο, ἐνῶ ἀπουσίαζε πλέον κάθε μνεῖα γιὰ ἐλεύθερη ἐπιλογὴ τοῦ –κατὰ τὰ ἄλλα ὁμολογιακοῦ– περιεχομένου τῆς σχολικῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας. Ἐπιπλέον στὴν τελευταία τάξι τοῦ γυμνασίου ἔπρεπε νὰ διδάσκεται ἡ ἑβραϊκὴ γραμματικὴ, γιὰ ὅσους ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἀκολουθήσουν θεολογικὲς σπουδές. Ἐπίσης καθιερώθηκε ἡ ὑποχρεωτικὴ καθημερινὴ ὁμαδικὴ προσευχὴ πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξι τῶν μαθημάτων ὅπως καὶ ὁ ὑποχρεωτικὸς σχολικὸς ἐκκλησιασμὸς τῶν μαθητῶν. Καθωριζόταν ἐπίσης, ὅτι οἱ δάσκαλοι ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀμέμπτου ἠθικότητος καὶ θρησκευτικότητος⁽⁷⁾.

Μιὰ δεύτερη ἥττα τῶν διαφωτιστῶν ἦλθε τὸ 1838, ὅπου θεσμοθετεῖται ἡ ἐθνικὴ ἐορτὴ νὰ γίνεταί στῆς 25 Μαρτίου, τὴν ἡμέρα δηλαδὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο συνέβη ὅχι ἀπλῶς μιὰ παραχάραξι τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας (ἡ Ἐπανάστασι εἶχε ἀρχίσει στῆς 21 Μαρτίου 1821), ἀλλὰ ἐπιχειρήθηκε νὰ ὑποβαθμιστῇ ἡ ἴδια ἡ Ἐπανάστασι ὡς γεγονὸς σὲ σχέση μὲ μιὰ ἀσήμαντη ἕως τότε χριστιανικὴ ἐορτὴ, ποὺ ἀπλῶς ἔτυχε νὰ πέφτῃ ἐκεῖ κοντά. Σὲ τελικὴ ἀνάλυσι νὰ ὑποσκελιστῇ ὁ Διαφωτισμὸς (ποὺ ὠδήγησε στὴν Ἐπανάστασι) ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν (ποὺ τὴν εἶχε ἀφορίσει): «*μιὰ βαρυσήμαντη χειρονομία πρὸς τὸν θρησκευόμενον Ἑλληνισμό*»⁽⁸⁾.

Τὸν Μάιο τοῦ 1839 γίνονται στὴν Ἀθήνα τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου πανεπιστημίου τῆς Νεώτερης Ἑλλάδας –ἐπίτευγμα καὶ αὐτὸ τῆς ἐπίδρασις τοῦ Διαφωτισμοῦ. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν κρύβει, ὅτι ἐνοχλεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός. Μὲ τὸ πρόσχημα τοῦ διορισμοῦ του ὡς τακτικοῦ καθηγητῆ τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας στὸ νεοῖδρυθὲν πανεπιστήμιο ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὁ εἰσηγητὴς τοῦ Αὐτοκεφάλου, ἀπομα-

κρύνεται ἀπὸ τὴ θέσιν του ὡς «Γραμματέως παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ» τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Στὸ μεταξὺ ὁ πρωτεργάτης τοῦ Αὐτοκεφάλου, ὁ Μάουρερ, εἶχε ἀνακληθῇ στὴν Βαναρία ἀπὸ τὸ 1834. Τὸ 1837 ἀνακλήθηκε καὶ ὁ δεύτερος τῶν ἀντιβασιλέων, ὁ Ἀρμανσπεργκ. Στὸ διάστημα αὐτὸ προέκυψαν, ὅπως εἶδαμε, καὶ οἱ πρῶτες παραχωρήσεις τῆς μοναρχίας πρὸς τοὺς συντηρητικούς, ὡς οἱ πρῶτοι καρποὶ τῶν ρωσσοπατριαρχικῶν μεθοδεύσεων, ἐνῶ κατὰ τὴν διετία 1838-1839 ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς χώρας ἔχει πλέον φτάσει στὸ σημεῖο νὰ ὑπαγορεύεται οὐσιαστικὰ ἀπὸ τὸ φιλορωσσικὸ κόμμα.

Ὡστόσο ἡ ὀρθόδοξη ἀντίδραση αἰσθάνεται πλέον τόσο ἰσχυρὴ, ὥστε δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τὶς παραχωρήσεις τοῦ Ὁθωνα, ἀλλὰ σχεδιάζει τὴν ἀνατροπὴ τοῦ πολιτεύματος.

Τὸ παρακράτος σὲ δράση

Ὁ 1839 ἀποκαλύφθηκε ἡ συνωμοσία τῆς περιβόητης «Φιλορθοδόξου Ἑταιρείας». Ἡ ἑταιρεία εἶχε ἰδρυθῇ τὴν ἴδια χρονιά. Κορυφαῖα μέλη τῆς ἦσαν ἐπίσκοποι καὶ ἡγούμενοι ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἡ πλειονότητα τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πολιτικοί, ὁ ὑπουργὸς Παιδείας Γλαράκης, στρατιωτικοί, στελέχη τοῦ φιλορωσσικοῦ («ναπαϊΐκου») κόμματος καὶ φυσικὰ ὁ πράκτορας Οἰκονόμος. Τὰ μέλη τῆς μισθοδοτοῦντο ἀπὸ τὴ Ρωσσικὴ κυβέρνησις. Εἶναι λοιπὸν αὐτονόητο, ἀπὸ ποιούς δημιουργήθηκε καὶ ποιῶν τοὺς στόχους ἐξυπηρετοῦσε. Στούς σκοποὺς τῆς⁽⁸⁾ ἀναφέρονται μεταξὺ ἄλλων ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Θεσσαλίας, Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας καθὼς καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ὁποία θεωρεῖτο ὅτι κινδύνευε. Ὡστόσο πίσω ἀπὸ τὰ λαϊκίστικα ἀπελευθερωτικὰ ὁράματα καὶ τὴν κινδυνολογίαν περὶ παραμερισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ὁ πραγματικὸς σκοπὸς ἦταν ἡ ἄρσις τοῦ Αὐτοκεφάλου καὶ ἡ ἐνίσχυσις, ἀκόμα καὶ μὲ χρῆσιν βίας, τοῦ φιλορωσσικοῦ κόμματος. Ἐπίσης ἡ «μετατροπὴ τῆς Ἑλλάδος σὲ κράτος δορυφόρο τῆς Ρωσσίας»⁽⁸⁾.

Στὰ σχέδιά της περιλαμβανόταν καὶ ἡ ἄσκησις πίεσης στὸν Ὁθωνα, γιὰ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν Ὁρθοδοξίαν ὡς ἐπίσημη θρησκεία τοῦ κράτους ἀλλὰ καὶ τῶν διαδόχων του. Στὴν περίπτωσιν ποὺ αὐτὸς δὲν συμμορφωνόταν, προβλέπετο ἡ τεχνητὴ ἀναξωπύρωση τοῦ φαινομένου τῆς ληστείας στὴν ὕπαιθρον, ἡ ὑποκίνησις ἐξέγερσις στὴν Πελοπόννησον ἀπὸ ὀπλαρχηγούς, ποὺ εἶχε ὑπὸ τὸν ἑλεγχόν της, ἀκόμα καὶ ἡ ἀπαγωγὴ τοῦ Ὁθωνος. Παρὰ τὴν ἐξάρθρωσίν της καὶ τὶς ἐναντίον της διώξεις ἡ ἑταιρεία ἀνασυντάσσεται καὶ συνεχίζει προσεκτικώτερα τὴν δράσιν της γιὰ πολλὰ χρόνια ἀκόμη. Ἀλλὰ οὕτως ἢ ἄλλως τὸ φαινόμενον τοῦ παρακράτους εἶχε πλέον ἀποκτήσει τὴ δική του δυναμικὴ στὴ νεοελληνικὴ πραγματικότητα: οἱ παρακρατικοὶ εἶχαν ἐπιτύχει νὰ ἀγκιστρωθοῦν σὲ πολλὰ καίρια σημεία τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ δὲν ἐξαριτῶν-

Τὸ 1839 γίνονται
στὴν Ἀθήναν τὰ
ἐγκαίνια τοῦ πρώτου
πανεπιστημίου τῆς
Νεώτερης Ἑλλάδας
–ἐπίτευγμα καὶ αὐτὸ
τῆς ἐπίδρασης τοῦ
Διαφωτισμοῦ. Ἡ
Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία
δὲν κρύβει, ὅτι
ἐνοχλεῖται ἀπὸ τὸ
γεγονός.

ταν τόσο ἀπὸ μία συνωμοτική ὁργάνωση γιὰ τὸν συντονισμό τους.

Τὴν ἴδια χρονιὰ ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν οἱ πρῶτες διώξεις κατὰ τοῦ διαφωτιστῆ Θεοφίλου Καΐρη, οἱ ὁποῖες θὰ συνεχιστοῦν σχεδὸν ἀδιάκοπα μέχρι τὴν δολοφονία του στὶς 9/1/1853. Τόσο ἡ προαναφερθεῖσα μετακίνηση τοῦ Φαρμακίδου ἀπὸ τὴ θέση τοῦ Γραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου στὸ Πανεπιστήμιο ὅσο καὶ ἡ ἐναρξὴ τῶν διώξεων ἐναντίον τοῦ Καΐρη ἔχουν ἀποδοθῇ στὴ δράση τοῦ παρακράτους.

Ἡ ἐπινόηση τῆς ἰδεολογίας τοῦ ἀλυτρωτισμοῦ

κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δεκαετίας 1840-1850 ἡ Βασιλεία ἐγκαταλείπει προοδευτικὰ τὴν πορεία οἰκοδόμησης ἐνὸς κράτους κατὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ πρότυπα. Αὐτὸ ποὺ πρωτίστως τὴν ἐνδιέφερε ἀνέκαθεν ἦταν ἡ ἐπιβίωση τῆς μέσῃ τῆς κοινωνικοπολιτικῆς ὁμαλότητος καὶ τῆς ἀποφυγῆς ἐσωτερικῶν συγκρούσεων. Πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση ἡ μοναρχία δὲν δίστασε νὰ καταφύγῃ ἀκόμα καὶ στὴν οἰκειοποίηση τῶν λαϊκίστικων ὁραμάτων τοῦ παρακράτους καὶ νὰ πλάσῃ τὸ ἐξίσου λαϊκίστικο ἰδεολόγημα τῆς «Μεγάλης Ἰδέας».

Οἱ Ἕλληνες εἶχαν ἐπίγνωση, ὅτι ἡ διευθέτηση τῶν συνόρων τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ Κράτους ἦταν ἄδικη. Σὲ συνδυασμὸ μὲ τὰ πολλὰ προβλήματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἡ Μεγάλη Ἰδέα χρησιμοποιήθηκε ὡς ἓνα ἀνέξοδο ὄραμα πρὸς ἐσωτερικὴ κατανάλωση, τὸ ὁποῖο εὐκόλα ὑποκατέστησε ἐκεῖνο μιᾶς εὐνομούμενης σύγχρονης κοινωνίας. Ἐπίσης χρησιμοποιήθηκε γιὰ τὴν ἐντεχνὴ καλλιέργεια συνειρμικῶν συσχετισμῶν, ὅπως αὐτὴ τοῦ τότε βασιλιᾶ μὲ τὸν ὑποτιθέμενο «μαρμαρωμένο βασιλιᾶ» τῆς Πόλης. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ Π. Κιτρομηλίδης, «ἐνῶ ὁ Διαφωτισμὸς ἐφθινε στὴν μετεπαναστατικὴ ἑλληνικὴ ζωή, τὰ σημάδια τοῦ ἰδεολογικοῦ ἀναπροσανατολισμοῦ πρὸς ἓναν νέου τύπου ἐθνικισμὸ ἦσαν ὀλοφάνερα. Τὸ πολιτισμικὸ καὶ πνευματικὸ περιβάλλον, μέσα στὸ ὁποῖο διαμορφώθηκε ὁ νέος ἐθνικισμὸς, διέφερε πολὺ ἀπὸ τὸ κλίμα ποὺ παρήγαγε τὸν φιλελεύθερο ἐθνικισμὸ τοῦ Διαφωτισμοῦ.»⁽⁵⁾

Τὸ μόνον σημεῖο, ὅπου φάνηκε ἀνυποχώρητη ἡ Βασιλεία, ἦταν τὸ Αὐτοκέφαλο, τὸ ὁποῖο ὅμως εἶχε ἀπολέσει τὸ ὀφειλόμενο στὴ διαφωτιστικὴ ἐπιρροὴ ἀρχικὸ ριζοσπαστικὸ του περιεχόμενο καὶ εἶχε μεταβληθῇ ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον σὲ στήριγμά της (τῆς μοναρχίας). Ἀπὸ τὴν ἄλλη στὸ Σύνταγμα τοῦ 1844, τὸ πρῶτο τῆς Νεώτερης Ἑλλάδας, οἱ συντηρητικοὶ δὲν καταφέρνουν νὰ περάσουν τὴν ἄρση τοῦ Αὐτοκέφαλου καὶ ἄλλες ἀκράϊες διατάξεις, ποὺ θὰ μετέτρεπαν τὴν Ἑλλάδα σὲ χωρὶς προσηγήματα θεοκρατία· ἀλλὰ στὸ ἄρθρο 1 διαβάζουμε, ὅτι «ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, πᾶσα δὲ ἄλλη γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἀνεκτὴ καὶ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς τελοῦνται ἀκωλύτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων».

Ἡ μοναρχία δὲν
δίστασε νὰ καταφύγῃ
ἀκόμα καὶ στὴν
οἰκειοποίηση
τῶν λαϊκίστικων
ὁραμάτων τοῦ
παρακράτους
καὶ νὰ πλάσῃ τὸ
ἐξίσου λαϊκίστικο
ἰδεολόγημα τῆς
«Μεγάλης Ἰδέας».

Ὁ ἀκατανόητος ὅρος «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» κατατρέχει ἀπὸ τότε ὅλα τὰ Συντάγματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν Μεγάλη Ἰδέα ἔβαλε τὴ χώρα σὲ τροχιά συνάντησης μὲ τὴν ὑπὸ κατασκευὴν ἰδεολογία ἐνὸς ἐπινοημένου μεγαλειώδους παρελθόντος : τοῦ «Βυζαντίου».

Τὸ ἐλληνοχριστιανικὸ ὑβρίδιο

Ὁ 1852 ἐπινοεῖται ὁ ὅρος «ἐλληνοχριστιανικός» ἀπὸ τὸν Ἑπτανήσιο λόγιο Σπυρίδωνα Ζαμπέλιο. Ὁ Ζαμπέλιος ὑπῆρξε ὁ εἰσηγητὴς τῆς σύνδεσης Ἀρχαίας Ἑλλάδος-Βυζαντίου-Νεώτερης Ἑλλάδος. Τὸ Βυζάντιο, τὸ ὁποῖο θεωρεῖτο ἀπὸ τὸν Διαφωτισμὸ ὡς ὀλέθρια περίοδος ὀπισθοδρόμησης καὶ ρήγματος στὴν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ, προβάλλεται τώρα ὡς τὸ ἀντίθετο, δηλαδὴ ὡς τὸ ἱστορικὸ μὲροφωμα ποὺ διατήρησε τὸν Ἑλληνισμό καὶ τὸν πολιτισμὸ του⁽¹⁾. Αὐτὴ τὴν ἄποψη περὶ Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καθιέρωσε ὁ Παπαρρηγόπουλος ὡς ἐπίσημη στὴ νεοελληνικὴ συνείδηση. Ἐνῶ ἐπίσης τὸ 1852 ἀκούγεται ἀπὸ τὸν Θ. Ζαΐμη στὴν Βουλὴ, ὅτι «ἡ Ἐκκλησία διετήρησε τὴν ἐθνικὴν καὶ πνευματικὴν ἐνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ [καί] κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας»⁽⁸⁾.

«Τὰ σημάδια τῆς ἀναβίωσης τοῦ θρησκευτικοῦ πνεύματος ἦταν πολλαπλὰ καί, πρᾶγμα πιδ σημαντικόν, ἦταν ἀνιχνεύσιμα σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας: στὴν ἐπίσημη κρατικὴ πολιτικὴ, στὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ στὴ λαϊκὴ παράδοση [...] Τὸ κράτος ἀναγνώρισε ἐπίσημα τὴ ρύθμιση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος μὲ εἰδικὸ νόμο τὸ 1852, ὁ ὁποῖος ἀναγόρευε τὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σὲ θεματοφύλακα τῆς πνευματικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐνότητος.»⁽¹⁾

Ἡ ἀντίδραση τοῦ πνευματικοῦ κόσμου

Ὁ 1848 ἐξαναγκάζεται σὲ παραίτηση ὁ καθηγητὴς Γενικῆς Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Θ. Μανούσης. Ἕνας νεαρὸς κληρικὸς τὸν εἶχε καταγγεῖλει ἀόριστα γιὰ «ἀσέβεια» μέσα ἀπὸ τὶς στήλες τῆς συντηρητικῆς ἐφημερίδας «Αἰών» τοῦ Ι. Φιλήμονος. Τὸ ζήτημα ὅμως βρισκόταν ἄλλου: τὶς παραδόσεις τοῦ Μανούση τὶς παρακολουθοῦσαν πολλοὶ φοιτητὲς (ἀκόμα καὶ τῆς Θεολογικῆς), ἐνῶ τοῦ Παπαρρηγόπουλου ἐλάχιστοι.

Ἦδη ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τῆς δεκαετίας τοῦ 1840 ὁ πρόεδρος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας Ἰάκωβος Ρίζου Νερουλὸς εἶχε ἐπισημάνει: «ἡ Βυζαντινὴ Ἱστορία εἶναι ἀλληλένδετος σχεδὸν καὶ μακροτάτῃ σειρὰ πράξεων μωρῶν καὶ αἰσchrῶν βιαιοτήτων τοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον μετεμφυτευθέντος Ρωμαϊκοῦ Κράτους. Εἶναι στηλογραφία ἐπονείδιστος τῆς ἐσχάτης ἀθλιότητος καὶ ἐξουθενώσεως τῶν Ἑλλήνων»⁽⁹⁾.

Σὲ ἓνα ἀνώνυμο κείμενο ὁ Μάρκος Ρενιέρης, μετέπειτα διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς

Τὸ Βυζάντιο, τὸ ὁποῖο θεωρεῖτο ἀπὸ τὸν Διαφωτισμὸ ὡς ὀλέθρια περίοδος ὀπισθοδρόμησης καὶ ρήγματος στὴν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ, προβάλλεται τώρα ὡς τὸ ἀντίθετο, δηλαδὴ ὡς τὸ ἱστορικὸ μὲροφωμα ποὺ διατήρησε τὸν Ἑλληνισμό καὶ τὸν πολιτισμὸ του.

Τράπεζας, γράφει πρὸς ὅσους φοβούνται τὴν πολιτισμικὴ ἐπίδραση τῆς Δύσης: «ἂν θέλετε, ὦ μικρόνοες, νὰ ἀντισταθῇτε εἰς τὸ μέγα τῆς Δύσεως κύμα, πρέπει νὰ ἀνεγείρετε περὶ τὴν Ἑλλάδα τῆς Κίνας τὸ περιτείχισμα: πρέπει [...] εἰς τὰ σχολεῖα νὰ ἀντικαταστήσετε τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Δημοσθένη διὰ τῆς Βυζαντίδος, πρέπει ἕως καὶ αὐτὸν τῆς Δύσεως τὸν ἱματισμὸν νὰ ἀπεκδυθῇτε, καθ' ὅτι εἰς τὰς πτυχαὺς αὐτοῦ κρύπτονται τῆς Δύσεως αἱ ἰδέαι καὶ αἱ ἀναμνήσεις»⁽⁹⁾.

Ὁ Στέφανος Κουμανούδης στὸν ἐτήσιο πανηγυρικό, ποὺ ἐκφώνησε στὸ Πανεπιστήμιο τὸ 1853, ὑπαινισσόμενος τοὺς Ζαμπέλιο καὶ Παπαρηγόπουλο, θὰ πῇ: «Ἄλλοι, γνωρίζομεν, ἄλλα δοξάζουσι καὶ νεωστὶ ἐξηνεγκον εἰς τὸ μέσον τὰς ἰδέας των [...] Ἡμεῖς προτιμῶμεν ν' ἀποφεύγωμεν τὰ παράδοξα ταῦτα καὶ συντασσόμεθα μετὰ τῶν ὁπαδῶν τῆς παλαιᾶς τῶν ἱστορικῶν σχολῆς.»⁽⁹⁾

Ὁ Ἐμμανουὴλ Ἀντωνιάδης, ὑπέρμαχος τῶν διαφωτιστικῶν ἰδεῶν, γράφει γιὰ τοὺς Βυζαντινοὺς τὸ 1857 στὴν ἐφημερίδα τοῦ «Ἀθηνᾶ» τὰ ἐξῆς λακωνικά: «ἐγὼ νομίζω, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦσαν προωρισμένοι νὰ εὐνουχίσουν τὸν ἀνθρώπινον νοῦν»⁽⁹⁾. Τὸ 1868 ὁ Π. Καλλιγᾶς, συζητώντας σὲ ἀνεβασμένους τόνους μὲ τὸν Κ. Παπαρηγόπουλο, λέει, ὅτι «δύο τινὰ στοιχεῖα πρωτεύουν ἐν τῇ βυζαντινῇ κοινωνίᾳ, ἀμφοτέρω ὀλέθρια καὶ καταστρεπτικά, ὅταν μάλιστα βεβαίως συγκρούονται καὶ παρασύρονται ἐκ τῆς ὁρμῆς τῶν παθῶν, ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ στρατοκρατία».

Τὸ 1854 ἡ Ἐκκλησία εἰσβάλλει στὸ Κοινοβούλιο. Ὑπουργικὴ ἐγκύκλιος ὁρίζει νὰ γίνεταί ἐβδομαδιαίως στὴν Βουλὴ ἀνάγνωση ἀκολουθιῶν τῶν Μηνιαίων καὶ τῆς Ὁκτωήχου⁽⁸⁾.

Τὸ σκοτάδι στὴν Ἐκπαίδευση πυκνώνει

γκύκλιος τῆς 17/1/1853 τοῦ ὑπουργοῦ «ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως» Σταύρου Βλάχου κάνει λόγο γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ τακτικοῦ ἐκκλησιασμοῦ ὄχι μόνο τῶν μαθητῶν ἀλλὰ καὶ τῶν διδασκόντων. Ἐπίσης μιὰ ἄλλη ὑπουργικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1854 διατάσσει τὴν ἐπαναφορὰ στὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῆς χρήσης βιβλίων, ποὺ ἤδη τότε θεωροῦνταν ξεπερασμένα, δίνοντας ἔμφαση στὴν Ὁκτώηχο καὶ τὸ Ψαλτήρι. Ἐπίσης ἀπαιτοῦνταν ἀπὸ τοὺς μαθητὲς, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς, νὰ παρακολουθοῦν καὶ αὐτὲς τῶν ἑορτάσιμων ἡμερῶν. Μὲ τὴν ἐγκύκλιο τοῦ 1857 ἐπιτρέπεται (...) στοὺς μαθητὲς νὰ ἐκκλησιάζωνται στὸ ναὸ τοῦ τόπου κατοικίας τους καὶ ὄχι ἀπαραίτητα στὸ ναὸ ποὺ ἐπιλέγεται ἀπὸ τὸ σχολεῖο⁽⁷⁾. Τὸ 1874 εἰσάγεται στὴν Βουλὴ νομοσχέδιο, βάσει τοῦ ὁποῖου μπορεῖ ἕνας ἱερέας νὰ εἶναι καὶ δημοδιδάσκαλος⁽⁸⁾.

Διώξεις

τὶς 9/1/1853 πεθαίνει στὶς φυλακὲς τῆς Σύρον ὁ Θεόφιλος Καίρης ὕστερα ἀπὸ πολυετεῖς διώξεις, ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τὸ 1839. Ἡ κατηγορία ἦταν, ὅτι ὁ –μοναχός– Καίρης ἴδρυσε «ἄλλην νεωστὶ ἀναφανείσαν θρησκείαν». Στὴν οὐσία πρόκειται γιὰ ἀργὴ καὶ προμελετημένη δολοφονία. Μιὰ ἡμέρα μετὰ τὴν ταφὴ του κάποιοι ξέθαψαν τὸ πτώμα του,

Τὴ μεγαλύτερη συμφορὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν ἐξάλειψη τοῦ «Ἑλληνισμοῦ τῶν δύο ἡπείρων καὶ τῶν πέντε θαλασσῶν», κάτι ποὺ δὲν πέτυχε κανένας κατακτητὴς, τὴν πέτυχε τὸ Ρωμαῖκο κράτος μὲ τὴ «Μεγάλη Ἰδέα» (=ἀναβίωση τοῦ Βυζαντίου), ποὺ ἀποτελεῖ τὴν πολιτικὴ πλευρὰ τοῦ «Ἑλληνοχριστιανισμοῦ». Ἐμφανίστηκε στὰ μέσα τοῦ 19οῦ αἰ. καὶ συνεχίζει -ὅπως φαίνεται στὴν εἰκονιζόμενη ἀφίσα- νὰ μᾶς ταλανίζει μέχρι σήμερα.

ἄνοιξαν τὴν κοιλιά του καὶ τὴ γέμισαν μὲ ἀσβέστη (ἀποτρεπτικὸ γιὰ τὸν διάβολο, μὴν τυχὸν ἔλθῃ νὰ κατοικήσῃ στὸν νεκρό...).

Τὸ 1856 ἀφορίζεται ὁ συγγραφέας τῶν «Μυστηρίων τῆς Κεφαλλονιάς» Ἀνδρέας Λασκαράτος. Τὸ 1859 καταδικάζεται ὁ ποιητὴς Παναγιώτης Συναδινὸς γιὰ προσβολὴ τῆς θρησκείας Τὸ 1864 ἡ Ἐκκλησία ἀντιδρᾷ στὴν ἐπίσκεψη τοῦ Ἐρνέστ Ρενὰν στὴν Ἀθήνα, συγγραφέα τῆς περιφημῆς «Προσευχῆς ἐπάνω στὴν Ἀκρόπολη». Τὸ 1866 διώκεται ὁ Ἐμμανουὴλ Ροΐδης, συγγραφέας τῆς «Πάπισσας Ἰωάννας». Τὸ 1877 διώκεται ὁ διπλωματικὸς ὑπάλληλος Κλέων Ραγκαβῆς γιὰ τὸ δραματικὸ του ποίημα «Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης», στὸ ὁποῖο ὑποστηρίζεται τὸ πνεῦμα τοῦ Διαφωτισμοῦ.

Στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 1870, στὴν ἑκατονταετῆ ἀναμέτρησή της μὲ τὸν Νεοελληνικὸ Διαφωτισμὸ, ἡ θεοκρατία μπορεῖ νὰ αἰσθάνεται νικήτρια. Τὸ Αὐτοκέφαλο δὲν μπόρεσε νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ νὰ κατακτήσῃ ξανὰ ἓνα κράτος-ὑπέρητη.

Σημειώσεις:

- (1) Σχετικὰ μὲ τὶς στάσεις τοῦ Διαφωτισμοῦ ἀπέναντι στὸ θρησκευτικὸ ζήτημα καὶ στὴν Ἐκκλησία βλ. Π. Κιτρομηλίδη, «Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς», Μ.Ι.Ε.Τ., Ἀθήνα 1999: «Τὸ ζήτημα τῆς θρησκευτικῆς κριτικῆς στὸν ἐλληνικὸ Διαφωτισμὸ μπορεῖ νὰ διευκρινιστῇ μὲ τοὺς ὅρους μιᾶς τυπολογίας θεωρητικῶν στάσεων [...] Ἡ νέα Φιλοσοφία ἀνέπτυξε δύο ἄλλες προσεγγίσεις στὸ πρόβλημα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ μία ἦταν ἐκεί-

νη πού συνδεόταν με τὸν ἀντικληρικαλισμὸ τοῦ πολιτικοῦ Οὐμανισμοῦ, ὁ ὁποῖος στὶς περισσότερες περιπτώσεις προσπαθοῦσε νὰ διασώσῃ τὰ βασικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀρθόδοξου δόγματος καὶ τόνιζε, ὅτι τὸ μόνο πού ζητοῦσε ἦταν ἡ ἀποκάθαρση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀναβίωση τῆς γνήσιας εὐαγγελικῆς πίστεως. Ἡ δεύτερη προσέγγιση ἦταν ἐκείνη, τὴν ὁποία ἐκπροσωποῦσαν οἱ πιδὸς τολμηροὶ ἐπικριτὲς τῆς θρησκείας, ἡ ἀρχικὴ στάση τῶν ὁποίων διαμορφώθηκε μετὰ τὴν ἀξιώματα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ δεισμοῦ. Ὑπὸ τὴν πίεση τῆς ιδεολογικῆς ἀντιπαράθεσης ὥστόσο οἱ Ἕλληνες δεῖστες μετατοπίστηκαν πρὸς μία ἐσωτερικὴ κριτικὴ καὶ ἀπόρριψη τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς θρησκευτικῆς πίστεως –κάτι τὸ ὁποῖο οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ πολιτικοῦ ἀντικληρικαλισμοῦ, ἔχοντας αἴσθηση τῶν ἀπαιτήσεων τῆς πολιτικῆς στρατηγικῆς καὶ ἴσως θεωρητικὰ ἀβέβαιοι καὶ οἱ ἴδιοι σχετικὰ μετὰ τὴν θρησκεία, ἀπέφυγαν προσεκτικὰ νὰ πράξουν [...]. Οἱ διαβεβαιώσεις τῶν συγγραφέων γιὰ τὴν γνησιότητα τῆς ἐμμονῆς τους στὴν εὐαγγελικὴ ἀλήθεια καὶ τὴν Ὁρθοδοξία δὲν μποροῦν νὰ κρύψουν τὶς διάφανες δεῖστικὲς θρησκευτικὲς τους προτιμήσεις, οἱ ὁποῖες ἀντανάκλῳνται στὴν πρόκριση μιᾶς ἀπλουστευμένης καὶ ἐξωρθολογισμένης θρησκείας. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἄποψη θὰ ἦταν εὐλόγο νὰ ὑποστηρίξῃ κανεὶς, ὅτι οἱ περὶ Ὁρθοδοξίας διακηρύξεις ὑπαγορεύονταν κατὰ πρῶτο λόγο ἀπὸ τακτικὲς καὶ σκοπιμότητες, συνδεδεμένες μετὰ τὴν ἐπιδίωξη τῆς εὐρύτερης δυνατῆς ἀπήχησης γιὰ τὴν ἐπιχειρηματολογία τους, ἡ ὁποία ἀπευθυνόταν σὲ κοινὸ ἔντονα προσηλωμένο στὴ θρησκεία».

- (2) Douglas Dakin, «Ὁ Ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία 1821-1833», ἐκδόσεις Μ.Ι.Ε.Τ., Ἀθήνα 1999.
- (3) Μάλιστα ὁ Κοραῖς εἶχε προτείνει τὴν ἀκόμη ἀρχαιότερη ὀνομασία «Γραικός».
- (4) Τὸ ἐὰν καὶ μέχρι ποιοῦ σημείου μπορῇ νὰ ἐξωρθολογιστῇ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία χωρὶς νὰ αὐτοκαταστραφῇ, εἶναι ἓνα ζήτημα πού ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἤδη ἀποτελοῦσε τὸν ιδεολογικὸ ὕψαλο, τὸν ὁποῖο προσπαθοῦσε προσεκτικὰ νὰ ἀποφύγῃ ἡ Ἐκκλησία (βλ. τὸν αἵματηρὸ διωγμὸ τῆς αἵρεσης τοῦ Γνωστικισμοῦ). Τὸ ζήτημα εἶχε ἐπισημανθῇ καὶ ἀπὸ τὸν Διαφωτισμὸ, ἀλλὰ στὴν Ἑλλάδα τὸ πνευματικὸ κλίμα δὲν μεταστράφηκε ποτὲ ὀλοκληρωτικὰ κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ.
- (5) Στὶς 9/5/1828 ὁ πατριάρχης Ἀγαθάγγελος ἔστειλε στὸν Καποδίστρια ἀντιπροσωπία ἀπὸ τέσσερις μητροπολίτες, πού τοῦ ἐπέδωσαν θρασυτάτου περιεχομένου ἐπιστολὴ (ἡ ὁποία εἶχε ἤδη δοθῇ στὴ δημοσιότητα), μετὰ τὴν ὁποία παροτρύνονταν οἱ Ἕλληνες νὰ πειθαρχήσουν στὸν νόμιμο ἡγεμόνα τους, τὸν Σουλτάνο. (Βλ. «Δαυλός», τ. 300, Μάρτιος 2007 καὶ ἐπίσης Douglas Dakin, «Ὁ Ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία 1821-1833», ἐκδόσεις Μ.Ι.Ε.Τ., Ἀθήνα 1999.)
- (6) Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, «Ἀπομνημονεύματα», ἐκδόσεις «Δρομεύς», Ἀθήνα 1996 καὶ ἐπίσης Πουκεβίλ, «Ταξίδι στὸν Μοριά», ἐκδόσεις Ἀδελφῶν Τολίδη, Ἀθήνα 1976.
- (7) Ἑμμανουὴλ Περσελῆς, «Ἐξουσία καὶ θρησκευτικὴ ἀγωγή στὴν Ἑλλάδα τοῦ 19οῦ αἰῶνα», ἐκδόσεις «Γρηγόρη», Ἀθήνα 2004.
- (8) Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τόμος ΙΓ΄.
- (9) Κ.Θ. Δημαρᾶς, «Ὁ Νεοελληνικὸς Διαφωτισμός».

Θεόδωρος Λαμπρόπουλος

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Ποιά είναι η «Ελλάδα» τους;

Τὸ πρόσφατο ἐπεισόδιο στὸ Σικάγο μὲ τὴν ἡρωϊκὴ ἐκείνη κοπελλίτσα ποὺ τοὺς τὰ εἶπε ἔξω ἀπὸ τὰ δόντια, τὴν ὁποία καθύβρισαν λόγῳ τοῦ αὐθαίρετου τῆς «ιδιοκτησίας», ποὺ αἰσθάνονται οἱ Ἑλληνοχριστιανοὶ ἔναντι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, γεννᾷ ἓνα σαφέστατο καὶ ἀπλὸ ἐρώτημα: Δὲν διερωτήθηκαν οἱ τραμποῦκοι αὐτοὶ τῆς «ιερῆς» ἐπίθεσης (ὅπως πρᾶτουν ὅλοι οἱ θεοκράτες, ὅταν τοὺς θίγουν τὰ συμφέροντα), γιατί ὁ Ἑλληνισμὸς τῶν ΗΠΑ χάνεται στὴν δεύτερη ἢ καὶ τρίτῃ γενιά, μεταμορφωνόμενος σὲ χριστιανούς; Τοῦλάχιστον ἂς μᾶς εἰποῦν ὅτι δὲν εἶναι Ἑλληνες ἀλλὰ χριστιανοί, γιατί αὐτὸ εἶναι, καθ' ὅτι ὑποβόσκει ὕπουλα στοὺς μετανάστες ἐξ Ἑλλάδος ὁ Γιαχβεδισμὸς.

Π.Γ.

Δολοφόνος, ὄχι ἀπλὸς νεκροθάφτης

Πρόσφατα εὐρήματα ἀρχαιολόγων στὴ γενέτειρα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου Πέλλα ὁδηγοῦν στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ πόλη δὲν ἐρημώθηκε ἀπὸ κάποιο βίαιο φυσικὸ γεγονός (σεισμὸ) τὸ 90 π.Χ. καὶ ἔκτοτε δὲν κατάρφερε νὰ ἀνασυσταθῇ, ὅπως διδασκόταν μέχρι σήμερα, ἀλλὰ ὅτι ἦταν ἀπόλυτα «ζωντανή» καὶ «δρῶσα» καὶ τὴ Ρωμαϊκὴ ἐποχὴ ἕως τὰ πρῶτα χριστιανικὰ χρόνια. Τότε ἄρχιζε ἡ ἰσοπέδωση ὅλων τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν κτηρίων, στὴ θέση τῶν ὁποίων ἀνεγέρθηκαν χριστιανικοὶ ναοί. Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ποὺ κτίσθηκε στὴ θέση τοῦ ἀρχαίου Θεοδοφορίου (βλ. «Ἡ Θαμμένη Ἑλλάδα», ἔκδ. «Δαυλὸς» 2006). Τότε μετωνόμασαν τὴν Πέλλα σὲ Ἁγίους Ἀποστόλους.

Ἡ Πέλλα, ὁ Ὑπολοιστὴς τῶν Ἀντικυθέρων καὶ πλεῖστα ἄλλα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Κόσμος δὲν βρισκόταν σὲ παρακμῇ, ὅταν ὁ Χριστιανισμὸς κατίσχυσε στὸν τόπο μας, τὸ ἀντίθετο μάλιστα. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἀποτελέσει ἀπλὰ τὸ νεκροθάφτη τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ὅπως προπαγανδίζεται, ἀλλὰ τὸν ἐκ προμελέτης στυγερὸ δολοφόνου του.

Γ.Α.

Ὅμηρος καὶ Βίβλος

Κάποιοι Auerbach στὸ βιβλίῳ του «Μίμηση, ἡ εἰκόνα τῆς πραγματικότητας στὴ Δυτικὴ Λογοτεχνία» ἰσχυρίζεται, ὅτι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη ἀποσκοποῦν στὴ μαγεία τῶν αἰσθήσεων, ἐνῶ ἡ Βίβλος καλλιεργεῖ τὴν αἴσθηση τοῦ βάθους! «Ὁ Ὅμηρος, λέει, παραμένει στὴ σφαῖρα τοῦ μύθου, ἐνῶ τὸ ὕλικό τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πλησιάζει τὸ πεδίο τῆς Ἱστορίας...» (ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα τὸ «ΒΗΜΑ», 12-11-06). Δηλαδή τέλεια παραποίηση τῶν ἀρχέγονων συνιστωσῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὅπου καρποφοροῦν τὰ μεγαλειώδη δῶρα τῆς Φύσης πρὸς τὸν ἄνθρωπο ἀλλὰ καὶ τὰ στοιχεῖα του.

Ἐρωτῶ τὸν ἄσχετον αὐτόν, τὸν φροῦδικὸ ἄρρωστο τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ τους, ἂν ξέρῃ τί λέει, ἀναλογιζόμενος τὴν μεγαλωσύνη τοῦ Ὀμήρου στὰ πάντα, τοὺς Ἴωνες φιλοσόφους, τοὺς καλλιτέχνες τοῦ λόγου καὶ τῆς σμύλης. Ἄν ἔχῃ ἰδεῖ τὸν Ἡνίοχο, τὶς Καρυάτιδες, τὸν Ἑρμῆ... Μόνο τότε θὰ καταλάβαινε τὴν κατάντια τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, ὅταν μεταφυσικὲς καὶ ἀφύσικες ὄνειρωξεις πνευματικοῦ ἀνευρημάτιστου λογιζοῦ προσβάλλουν τὴν ἀνθρωπότητα. Μὲ ποιά κατάθεση πολιτισμοῦ δικαιώνεται ἡ Βίβλος; Μὲ τὸ δόγμα, τὴν πίστη, τὴν ἀποκάλυψη, τὸ θεό-πνευστο καὶ ὅλο ἐκεῖνο τὸ ἀνυπόστατο ὅπλοστάσιο τῆς θεολογικῆς κομπίνας τοῦ τίποτε;

Π.Γ.

Μελωδικὲς ὕβρεις κατὰ Ἑλλήνων

Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς (ὁ μεγαλύτερος ποιητὴς τοῦ Βυζαντίου):

8.2.5: «τὴν γὰρ τῶν Ἑλλήνων λύσαν ὥς ἄτραπὸν πλανῶσαν ἀκλινεῖς ἐνόμισαν, ὅθεν ταύτην οὐχ ταύτην οὐχ ᾤδενσαν: ἀλλ' ὀρθοποδοῦντες αἰεὶ πρὸς τὴν συνήθειαν, τὴν ἀπάτην ἐγέλων τῶν Ἑλλήνων.»

49.17.1: «Τί φουσῶσι καὶ βομβεύουσιν οἱ Ἕλληνες; Τί φαντάζονται πρὸς Ἄρατον τὸν τρισκατάρτατον; Τί πλανῶνται πρὸς Πλάτωνα; Τί Δημοσθένη στέργουσι τὸν ἀσθενή; Τί μὴ νοοῦσιν Ὅμηρον ὄνειρον ἄργον; Τί Πυθαγόραν θρυλοῦσι τὸν δικαίως φιμωθέντα; Ὑμνήσωμεν, ἀδελφοί, τῶν μαθητῶν τὰς γλώσσας, ὅτι οὐ λόγῳ κομπῶ, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεία ἐξώγησαν πάντας.»

66.4: «Ἕλληνες πάντες ἐν τούτοις ὑψαυχοῦσι παντὶ δὲ τρόπῳ ἐσκόπουν τοῦ παγιδεῦσαι τοὺς ὄντας εὐσεβεῖς.»

69.30: «ᾤλεσε δὲ ὁ τροχὸς τῶν Ἑλλήνων ἱκανούς: ἀβλαβὴς δὲ ἐφυλάχθη ὁ πρεσβεύων “Σῶσον ἡμᾶς, Κύριε”.»

Κ.Κ.

Ἔθαψε τὸν Ἀριστοτέλη κάτω ἀπὸ... προσευχή

Μὲ τὴ σύγχρονη μέθοδο τῆς πολυφασματικῆς ἀπεικόνισης καὶ ὕστερα ἀπὸ προσπάθειες πέντε ἐτῶν Ἀμερικανοὶ εἰδικοί κατὰφεραν νὰ ἀναγνώσουν ἓνα ἀκόμη κείμενο ἀπὸ τὴν ἀρχαία περγαμινή, γνωστὴ ὡς «παλίμψηστο τοῦ Ἀρχιμήδη», τὴν ὁποία ξύνοντας κάποιος μοναχὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸν 15 αἰ. μ.Χ. εἶχε μετατρέψει σὲ προσευχητάρι. Τὸ νέο κείμενο, ποὺ ἀναγνώσθηκε, ἀφορᾷ σὲ σχόλια τοῦ Ἀλεξάνδρου τῆς Ἀφροδισιάδας, σημαντικοῦ λογίου τοῦ 3 αἰ. π.Χ., στὴν πραγματεία τοῦ Ἀριστοτέλη «Κατηγορίαι».

«Τὸ ἔργο “Κατηγορίαι” ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο λίθο, ἐπάνω στὸν ὁποῖο βασίστηκε ἡ μελέτη τῆς Λογικῆς στὸ Δυτικὸ Κόσμο» δήλωσε ὁ δρ Ρέβιελ Νέτζ, καθηγητῆς Ἀρχαίων Ἐπιστημῶν στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Στάνφορντ, ἐνῶ ὁ δρ Ρότζερ Ἦστον, καθηγητῆς τῆς Ἐπιστήμης τῆς Ἀπεικόνισης στὸ Ἰνστιτοῦτο Τεχνολογίας τοῦ Ρότσεστερ, σχολίασε: «Ἄν καὶ δὲν ξέρω νὰ διαβάξω Ἀρχαία Ἑλληνικά, καὶ μόνον τὸ γεγονός ὅτι ἔβλεπα τίς λέξεις μου προκαλοῦσε ἀνατριχίλα.» (Βλ. Τ. Λαδᾶ, «Ἡ Ἐπιστήμη ἐκδικεῖται τὸν ἐχθρό της. Μὲ πυρηνικὴ μέθοδο ἀποκρυπτογραφοῦν τὸν Ἀρχιμήδη», «Δ», τ. 283 καὶ τ. 266, 286.)

Γ.Γ.

Ἡ ET1 τοῦ Ἰράν

Αὐτοὶ στὴν κρατικὴ τηλεόραση δὲν παίζονται. Σὲ ἐκπομπὴ τῆς ET1 στὶς 10:00 τὸ πρωὶ γιὰ τὸ ροκ τῶν 60 λογόκριναν τοὺς στίχους τοῦ τραγουδιοῦ «Imagine» τοῦ Τζὼν Λέννον. Στὸς στίχους «...and no religion too» ἀντὶ μετάφρασης (ποὺ ὑπῆρχε σὲ ὅλο τὸ ἄλλο τραγούδι) ἔμειναν μόνον τελεῖς. Ποὺ ζοῦμε; Στὸ Ἰράν; (Ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Athens Voice», 22-28/03/2007.)

Ποιοὶ βρίζουν τὸν Ἑλληνισμό

Ὁ κ. Κ. Πλεύρης ἀπὸ τὴν ἐκπομπή του στὸ κανάλι EXTRA τὴν 27-4-2005 δήλωσε, ὅτι ἔστειλε ἐπιστολὴ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, γιὰ νὰ τοῦ ἀπαντήσουν οἱ ἀρχιερεῖς, ἐὰν καταδικάζουν ὅσα λέγει τὸ Ἱερὸ Βιβλίον τῶν Εβραίων, τὸ γνωστὸ «Ταλμούδ», ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἀνθρωπότητας γενικώτερα. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν τοῦ ἀπάντησε, καὶ στὴν ἐπόμενη ἐκπομπή του, τὴν 4-5-2005, δήλωσε ὅτι ἐπανελάβε τὸ ἐρώτημα αὐτὸ στὴν Σύνοδο μὲ νέα ἐπιστολή του, χωρὶς νὰ λάβῃ πάλι ἀπάντηση, δηλώνοντας μάλιστα ὅτι δέχθηκε συστάσεις ἀπὸ κάποιους φίλους του, ὅτι «κακῶς τὰ ἔβαλε μὲ τὴν Ἐκκλησίαν...». Ὁ κ. Πλεύρης ἀπορεῖ γιὰ τὴν στάση αὐτὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία δὲν καταδικάζει τὰ ὅσα λέγουν οἱ Εβραῖοι στὰ ἱερά τους βιβλία. Ἐμεῖς μέσα ἀπὸ τὸ νέο βιβλίον «Τὰ ὑβριστικά κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας» παρουσιάζουμε ὅχι τὰ ὅσα λέγουν οἱ Εβραῖοι στὸ Ταλμούδ ἐναντίον μας (ποὺ καλῶς κάνουν καὶ τὰ λέγουν καὶ λογαριασμὸ δὲν δίνουν), ἀλλὰ ὅσα λέγουν ἐναντίον μας αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἀρχιερεῖς, στοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται μὲ ἐπιστολὲς ὁ κ. Πλεύρης...

Κ.Μ.Α.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ 4.000 π.Χ. ΣΤΟΝ ΟΜΗΡΟ

Πανάρχαιες αστρονομικές γνώσεις

ί συχνές αναφορές των Όμηρικων έπων στα ούράνια φαινόμενα και στους άστέρες αποδεικνύουν ότι ή Αστρονομία διαδραμάτιζε σημαντικό ρόλο στην καθημερινότητα των πανάρχαιων Έλλήνων. Ό Όμηρος έρμήνευε τις κινήσεις του Ήλιου, της Σελήνης και πολλών άστεριών, τα όποια μάλιστα και κατονομάζει. Η Αστρονομία στην πιό άπλή της μορφή αλλά με ουσιαστικώτατες έφαρμογές παρ' όλα αυτά έμφανίζεται πολύ συχνά στις ραψωδίες της Όδύσσειας και της Ίλιάδας, και οι αναφορές αυτές του Όμήρου στάθηκαν καθοριστικές στην σταδιακή εξέλιξη της αστρονομικής έπιστήμης.

Για τὸ θέμα αυτό, πὸ ἂν αποτέλεσε ἀντικείμενο πανεπιστημιακῆς ἔρευνας καὶ μελέτης, μιλήσαμε μὲ τὴν ἐπίκουρο καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Μαθηματικῶν τῆς Σχολῆς Θετικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Μάρω Παπαθανασίου.

«Δ»: *Κυρία Παπαθανασίου, πόσο σημαντική ἦταν ἡ παρατήρηση τῶν οὐράνιων φαινομένων στὴν καθημερινότητα τῶν ἀρχαίων λαῶν;*

Μ.Π.: Νομίζω, ὅτι ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ εἶχαν μία ἰδιαίτερη σχέση μὲ τὸν οὐρανό. Μπορεῖ νὰ μὴν γνώριζαν τὶς μαθηματικὲς σχέσεις, τὶς ὁποῖες διατύπωσαν μόνον οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες, ἀφ' ὅτου αὐτοὶ θεμελίωσαν τὴν Γεωμετρία καὶ τὰ γεωμετρικὰ μοντέλλα τῆς Αστρονομίας, ὅμως οἱ λαοὶ παρατηροῦσαν τὸν οὐρανό. Τὰ οὐράνια φαινόμενα συνδέονταν πάντοτε μὲ τὴ λατρεία καὶ γι' αὐτὸ εἶχαν μία ἐξαιρετικὴ θέση στὴ ζωὴ τους.

«Δ»: *Στὰ Όμηρικὰ ἔπη εἶναι συχνὲς οἱ ἀναφορὲς σὲ ἀστερισμοὺς. Ποιὰ ἦταν ἡ ἐρμηνεία τους μὲ βάση τὴς περιγραφὲς τοῦ Όμήρου;*

Μ.Π.: Στὸν Όμηρο ἔχουμε ἐδάφια, τὰ ὁποῖα δείχνουν τί πίστευαν οἱ ἄνθρωποι ἐκείνη τὴν ἐποχή. Όπως ξέρουμε, τὰ Όμηρικὰ ἔπη ἀναφέρονται σὲ ἐποχὴ πολὺ ἀρχαιότερη ἐκείνης τοῦ Όμήρου, δηλαδὴ τὴν Ὑστερὴ Χαλκοκρατία στὴν Ελλάδα. Ἔτσι

Οἱ Πλειάδες εἶναι ἓνα ἀστρικό σμήνος, στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ταύρου, ποὺ εἶχε παρατηρηθῇ ἀπὸ πανάρχαιες ἐποχές. Οἱ ἑπτὰ λαμπρότεροι ἀστέρες τῶν Πλειάδων ἀντιστοιχήθηκαν στὴν Μυθολογία μὲ ἑπτὰ κοπέλλες.

μέσα ἀπὸ τὰ ἐδάφια αὐτὰ μποροῦμε νὰ γνωρίσουμε τὶς ἰδέες ποὺ οἱ τότε Ἕλληνες εἶχαν γιὰ τὸν κόσμο, τὴν κίνησι τοῦ Ἡλίου καὶ ὅλα τὰ φαινόμενα ποὺ συνδέονται μὲ τὸν οὐρανό.

Ἐνα ἀπὸ τὰ πιὸ σπουδαῖα ἐδάφια τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ἀναφέρεται στὴν ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν ὁποία κατασκευάζει ὁ Ἥφαιστος στὸ ἐργαστήριό του καὶ τὴ διακοσμεῖ μὲ οὐράνια σώματα. Στὸ Σ τῆς Ἰλιάδος ἀναφέρεται, ὅτι μέσα σὲ αὐτὴ τὴν ἀσπίδα ὁ Ἥφαιστος «κατασκεύασε τὸν οὐρανὸ, τὴν θάλασσα, τὸν ἀκάματο Ἥλιο, τὴν Σελήνη πληθουσάν» (δηλαδὴ τὴν Σελήνη σὲ φάση πανσελήνου), καὶ ὅλα τὰ ζῶα (τῆρεα πάντα), μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι στεφανωμένος ὁ οὐρανός».

Ἰδιαίτερα ἀναφέρει τὶς Πλειάδες καὶ τὶς Ὑάδες, οἱ ὁποῖες εἶναι δύο σμήνη ἀστέρων στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ταύρου. Ἀναφέρεται στὴ Μεγάλῃ Ἀρκτον μὲ τοὺς χαρακτηριστικοὺς στίχους, «ἢ ὁποῖα περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τῆς ... καὶ μόνῃ αὐτὴ εἶναι ἅμοιρος τῶν λουτρῶν τοῦ Ὠκεανοῦ», δηλαδὴ δὲν μετέχει στὰ λουτρὰ τοῦ Ὠκεανοῦ. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι τὴν ἐποχὴ ὅπου ἀναφέρεται ὁ Ὅμηρος ἡ Μεγάλῃ Ἀρκτος ἦταν ἀειφανὴς ἀστερισμός, δηλαδὴ οὐδέποτε ἔδνε στὸν Ὠκεανό, ὁ ὁποῖος θεωροῦσαν ὅτι περιβάλλει τὴν Γῆ. Δηλαδὴ κανένα ἀστὲρ τῆς Μεγάλῃς Ἀρκτος δὲν ἔξαφανιζόταν κάτω ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα, ποὺ τὸν ἔδειχνε ἡ ἀνοιχτὴ θάλασσα. Ὅμως στὴ σημερινὴ ἐποχὴ δύνει τὸ τελευταῖο ἀστὲρ τῆς οὐρᾶς τῆς Ἀρκτος, καὶ τοῦτο ὀφείλεται στὸ φαινόμενο τῆς μεταπτώσεως. Εἶναι τὸ φαινόμενο τῆς μεταπτωτικῆς κινήσεως τῆς Γῆς, ποὺ ἔχει περίοδο περίπου 25.800 χρόνια. Αὐτὸ λοιπὸν μᾶς ὀδηγεῖ πραγματικὰ σὲ ἐποχές πρὶν ἀπὸ τὸ 1000 π.Χ., ὅταν κανένα ἀστὲρ τῆς Μεγάλῃς Ἀρκτος δὲν ἔδνε.

Ὁ Ὅμηρος ἀναφέρεται ὀνομαστικῶς στὶς Πλειάδες, τὶς Ὑάδες καὶ τὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ὠρίωνος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο σημαίνει, ὅτι ἡ ὀνοματοδοσία τῶν ἀστερισμῶν

χρονολογείται από τὰ βάθη τῆς ἀρχαιότητος. Μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουμε ἄλλα γραπτὰ κείμενα, ποὺ νὰ μᾶς ἀναφέρουν ἀκριβῶς αὐτοὺς τοὺς ἀστερισμούς, ὅμως ἡ ἀναφορὰ σύμφωνα καὶ μὲ τὴν ὅλη χρονολόγησι τῶν ἐπῶν ἀποδεικνύει, ὅτι ἀπὸ πολὺ νωρὶς οἱ ἀστερισμοὶ εἶχαν λάβει τὸ ὄνομά τους. Ἐπίσης σὲ ἓνα ἄλλο ἐδάφιο ἀναφέρεται ὁ λαμπρὸς ἀστερισμὸς τοῦ Βοώτου, τὸ λαμπρότερο ἀστὲρ τοῦ ὁποίου, τὸ α Βοώτου ἢ Ἀρκτοῦρος ἀναγνωρίζεται, ἂν προεκτείνουμε κάπως καμπυλογραμμῶς τὴν οὐρὰ τῆς Μεγάλης Ἀρκτου, ἀπὸ ὅπου ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομά του.

«Δ»: *Στὰ Ὀμηρικὰ ἔπη ὅμως δίνεται βαρύτητα καὶ στὰ σημεία τοῦ ὀρίζοντος.*

Μ.Π.: Πραγματικὰ σημειώνονται ἰδιαιτέρως οἱ ἀναφορὲς στὶς ὀνομασίαι κάποιων ἀνέμων, ποὺ δείχνουν καὶ πάλι τὴν ἀρχαιότητα τῶν ὀνομάτων τους καὶ ἐπομένως τὸ οὐσιαστικὸ περιεχόμενό τους. Ὑπάρχει σίγουρα μία λατρεία τῶν ἀνέμων, ἂν θυμηθοῦμε, ὅτι στὴν Ὀδύσεια ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων, ὁ Αἴολος, ἔκλεισε τοὺς θυελλώδεις ἀνέμους σὲ ἓνα ἀσκὶ καὶ τὸ ἔδωσε στὸν Ὀδυσσεύα, γιὰ νὰ ἔχη ἓνα καλὸ καὶ γαλήνιο ταξίδι. Ὅμως οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεύα ἀνοίξαν τὸν «ἀσκὸν τοῦ Αἰόλου», νομίζοντας ὅτι ἔχει μέσα του θησαυροὺς. Ἄρα ἔχουμε ἤδη τὸν θεὸ τῶν ἀνέμων, τὸν Αἴολο. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα στὸ ε τῆς Ὀδύσειας ἀναφέρονται ὁ Εὖρος, ὁ Νότος, ὁ Ζέφυρος, ὁ Βορρᾶς καὶ μάλιστα μὲ ἐπίθετα ποὺ δείχνουν τὴν σημασία τῆς δράσεώς τους στὴ ζωὴ μας. Π.χ. ὁ Βορέας εἶναι «αἰθριγενέτης» (δηλαδὴ γεννᾷ τὸν αἶθριο καιρὸ), ἀλλὰ κάνει τὰ κύματα μεγάλα, χαρακτηριστικὸ τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου.

Οὐράνιες πῆροφορίες γιὰ τὸ 4.000 π.Χ.

«Δ»: *Ποιὸς ἀστερισμὸς μὲ βάση ὅσα ἀναφέρει ὁ Ὅμηρος εἶχε σπονδαιότητα;*

Μ.Π.: Ἀπὸ τοὺς ἀστερισμοὺς ὁ σπονδαιότερος εἶναι ὁ Μέγας Κύων, ποὺ περιλαμβάνει τὸν Σείριο, τὸν λαμπρότερο ἀστὲρα τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτὸς ὁ Μέγας Κύων μὲ τὸν Σείριο (α τοῦ Μεγάλου Κυνός) καὶ ὁ Μικρὸς Κύων μὲ τὸν Πρόκυνα (α τοῦ Μικροῦ Κυνός) εἶναι τὰ δύο σκυλιὰ τοῦ κυνηγοῦ Ὠρίωνος.

Εἶναι γνωστὸ ἀπὸ πολὺ παλιά, ὅτι ὁ Σείριος, ποὺ συνδέεται μὲ τὴν Αἴγυπτο, διότι σὲ αὐτὸν ἔβλεπαν οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι τὴν Ἰσιδα, εἶχε πολὺ μεγάλη σημασία. Ἡ πρώτη ἐπανεμφάνισή του στὸν ἀνατολικὸ ὀρίζοντα λίγο πρὶν τὴν ἀνατολὴ τοῦ Ἡλίου τὸ καλοκαίρι σήμαινε τὴν ἔναρξιν τῶν πλημμυρῶν τοῦ Νείλου. Εἶναι μία σταθερὴ ἡμερομηνία στὴν ἀρχαία Αἴγυπτο, βάσει τῆς ὁποίας ρυθμιζόταν καὶ τὸ ἡμερολόγιό τους, καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ γινόταν τὸ θέρος, ὁ Σείριος ἦταν συνδεδεμένος μὲ τὴν πιὸ ἀνθυγιεινὴ ἐποχὴ τοῦ ἔτους, ποὺ εἶναι τὸ καλοκαίρι, διότι κάνει ζέστη, ἔχει ὑγρασία, καὶ οἱ ἄνθρωποι ὑποφέρουν.

Θὰ ἔχετε ἀκούσει πολλὰς φορὲς νὰ ἀναφερώμαστε σὲ «κυνικὰ καύματα», ποὺ σημαίνει τίς μεγάλες θερμοκρασίαι τοῦ σκύλου! Ποιοῦ σκύλου; Τοῦ οὐρανίου σκύλου, τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Μεγάλου Κυνός. Κυνικὰ καύματα λοιπὸν εἶναι οἱ μεγάλες ζέστες τοῦ καλοκαιριοῦ, ποὺ παρατηροῦνται τὸν Ἰούλιο μῆνα λόγῳ τοῦ Σειρίου, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀρχίσει νὰ φαίνεται οὐσιαστικὰ στὸν οὐρανὸ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ τοῦ Ἡλίου.

Λέει λοιπὸν ὁ Ὅμηρος στὴν Ἰλιάδα, ὅτι ὁ γέρο Πρίαμος εἶδε τὸν Ἀχιλλεῖα νὰ ἐφορμᾷ στὸ πεδίο τῆς μάχης σὰν τὸν ἀστὲρα τὸν φθινοπωρινό, ἐννοῶντας τὸν Σείριο. Διότι, ὅσο περνᾶνε οἱ μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ πλησιάζει τὸ φθινόπωρο, τόσο ὁ

Σείριος ανατέλλει ένωρίτερα καὶ φαίνεται λαμπρότερος μέσα στὴ νύχτα. Καὶ ὅπως λέει ὁ Ὅμηρος, «εἶναι θαυμαστὴ ἡ λάμψη του, αὐτοῦ ποὺ ἀποκαλοῦν σκυλὶ τοῦ Ὠρίωνα, καὶ βεβαίως αὐτὸς εἶναι πάρα πολὺ λαμπρός, εἶναι ὁμως κακὸ σημάδι καὶ

«Κυνικὰ καύματα»,
σημαίνει τὶς μεγάλες
θερμοκρασίες
τοῦ σκύλου. Τοῦ
οὐρανίου σκύλου,
τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ
Μεγάλου Κυνός.
Κυνικὰ καύματα
λοιπὸν εἶναι οἱ
μεγάλες ζέστες τοῦ
καλοκαιριοῦ, ποὺ
παρατηροῦνται τὸν
Ἰούλιο μῆνα λόγῳ τοῦ
Σειρίου, ὁ ὁποῖος ἔχει
ἀρχίσει νὰ φαίνεται
οὐσιαστικὰ στὸν
οὐρανὸ πρὶν ἀπὸ τὴν
ἀνατολὴ τοῦ Ἡλίου.

φέρνει πολὺ πυρετὸ στοὺς ἀνθρώπους». Ἀκριβῶς διότι συνδέεται ἡ ἐμφάνισή του καὶ ἡ λαμπρή του παρουσία στὸν οὐρανὸ μὲ τὸ καλοκαίρι, τὶς ζέστες, τὶς ὑγρασίες, ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσο καλὴ ἐποχὴ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Πόσο σπουδαῖος ἦταν αὐτὸς ὁ ἀστέρας φαίνεται ὄχι μόνο σὲ ἐκεῖνο τὸ ἐδάφιο ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλα. Π.χ. στὸ Λ τῆς Ἰλιάδος ὁ Ὅμηρος τὸ παρομοιάζει μὲ τὸν Ἑκτορα. «Ὅπως μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα ξεπροβάλλει τὸ ὀλέθριο ἀστὲρι (ὁ Σείριος) ἀστράφτοντας καὶ τότε πάλι κρύβεται μέσα σὲ σκιερὰ σύννεφα, ἔτσι καὶ ὁ Ἑκτορας ἄλλοτε πρόβαλλε ἀνάμεσα στοὺς πρῶτους καὶ ἄλλοτε στοὺς τελευταίους δίνοντας προσταγές.» Ἀλλοῦ πάλι παρομοιάζει τὴν λάμψη του μὲ τὴν λάμψη ἀπὸ τὴν περικεφαλαία τοῦ Διομήδους! Ἔτσι λοιπὸν βλέπουμε ἀναφορὲς σὲ σημαντικοὺς ἀστέρες, ποὺ προφανῶς ἔχουν σχέση μὲ τὸ φαινόμενο τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας. Διότι περὶ τὸ 1200-1300 π.Χ. δὲν γινόταν ἡ ἐαρινὴ ἰσημερία στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Κριοῦ.

Γύρω στὸ 1400 ἦταν ἀκόμα στὰ τέλη τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ταύρου καὶ πιστεύω ὅτι λόγῳ τῆς μεταπτώσεως τῶν ἰσημεριῶν διατυπώνονται οὐράνιες καταστάσεις ἀπὸ μίαν πολὺ μακρινὴ ἐποχὴ, ἀπὸ τὸ 4000 π.Χ. καὶ ἐξῆς. Δηλαδή εἴχαμε τὴν ἐαρινὴ ἰσημερία στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ταύρου, ὅποτε μῆταν οἱ Πλειάδες, οἱ Ὑάδες καὶ ὁ Ὠρίωνας, ποὺ εἶναι πολὺ κοντὰ τους. Ὁ Ὠρίων ἦταν σίγουρα ἕνας ἀρχαιότατος ἡλιακὸς θεός.

Λεπτομερεῖς γνώσεις τῆς κίνησης τοῦ Ἡλίου

«Δ»: *Σημαντικώτατη ἐπομένως ἡ παρατήρηση τοῦ οὐρανοῦ.*

Μ.Π.: Ἡ παρατήρηση τῶν ἀστεριῶν εἶναι πολὺ οὐσιαστικὴ, γι' αὐτὸ ἐπέμεινα ἰδιαίτερα στοὺς ἀστερισμοὺς. Θὰ πρέπει νὰ λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν του καὶ τὰ φαινόμενα κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ἡμέρας, σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὸν Ἥλιο, ὁ ὁποῖος φαίνεται νὰ ἀνατέλλῃ, νὰ μεσουρανῇ καὶ νὰ δύῃ. Τὸ «μέσον ἡμερᾶς», ἡ μεσημβρία, τὸ μεσημέρι στὴ Δημοτικὴ, εἶναι τὸ μέσον τῆς ἡμέρας. Ἀπὸ τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη φαίνεται, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἤξεραν νὰ προσανατολίζωνται. Στὴν Ὀδύσσειαν, ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ σύντροφοί του φθάνουν στὸ νησί τῆς Κίρκης, ποὺ εἶναι ἄγνωστο σὲ αὐτοὺς μέρος, ἀναφωνεῖ: «ὦ φίλοι, δὲν ξέρουμε, ποῦ εἶναι τὸ σκοτάδι (δηλαδή ἡ δύση) καὶ ποῦ ἡ ἀνατολή, ποῦ ὁ Ἥλιος ἀνατέλλει καὶ ποῦ πάει κάτω ἀπὸ τὴ Γῆ».

Εἶναι πάρα πολλὲς οἱ ἀναφορὲς ὄχι μόνον στὴν ἡμερήσια κίνηση τοῦ Ἡλίου ἀλλὰ καὶ τὴν ἐτήσια. Στὸ χειμερινὸ ἡλιοστάσιο βλέπουμε τὸν Ἥλιο νὰ ἀνατέλλῃ στὸ νοτιώτερο σημεῖο τοῦ τοπικοῦ ὀρίζοντά μας, καὶ ἔκτοτε κάθε μέρα τὸν βλέπουμε νὰ

Οί συμβατικές ήμερομηνίες για την Μυθολογία μας πρέπει να αναθεωρηθοῦν. Οί περιγραφές τῶν οὐρανίων καταστάσεων στὰ Ὅμηρικὰ ἔπη, σύμφωνα μὲ τοὺς ἐπιστήμονες, ἀντιστοιχοῦν στὸν οὐρανὸ τῆς 4ης χιλιετίας π.Χ. καὶ ὄχι στὸν ῆ' αἰ. π.Χ., ποὺ διδάσκεται ὅτι δῆθεν γράφτηκαν τὰ ἔπη.

ἀνατέλλει ὅλο καὶ βορειότερα. Ἄν ἔχουμε μία ωραία κορυφογραμμὴ στὸν ὁρίζοντα, τὸ διαπιστώνουμε εὐκόλα. Αὐτὸ συνεχίζεται ἐπὶ ἕξι μῆνες, ἕως τὸ θερινὸ ἡλιοστάσιο. Ὅταν φθάσῃ στὸ θερινὸ ἡλιοστάσιο, μετὰ θὰ ἀρχίσῃ νὰ φαίνεται ὅτι ἀνατέλλει κάθε μέρα καὶ νοτιώτερα. Γι' αὐτὸ τὰ δύο αὐτὰ σημεῖα λέγονται τροπὲς τοῦ Ἡλίου ἢ ἡλιοστάσια.

Στὴν Ὀδύσσεια ὁ Ὅμηρος μᾶς λέει, πῶς «πέρασε τὸ ἔτος, καὶ περιστράφηκαν οἱ ὥρες (τοῦ ἔτους, δηλαδὴ οἱ ἐποχὲς) μηνῶν φθινόντων», δηλαδὴ σεληνιακῶν μηνῶν μετρομένων ἀπὸ μία νέα Σελήνη ἕως τὴν ἐπομένη της. Τί σημαίνει; Παρατήρηση τῆς ἐτήσιας τροχιάς τοῦ Ἡλίου στὸν οὐρανὸ σὲ συνάρτηση μὲ τὶς ἐποχὲς τοῦ ἔτους. Πῶς καταλαβαίνουμε ὅτι περνάει ὁ χρόνος; Μὲ τὴ διαπίστωση τῆς φαινόμενης τροχιάς τοῦ Ἡλίου στὸν οὐρανό, ποὺ δὲν τὴν βλέπουμε ἄμεσα, ἀλλὰ τὴν κατανοοῦμε ἀπὸ τὰ ἀστέρια, ποὺ ἐμφανίζονται ἄφ' ὅτου δύσῃ ὁ Ἥλιος στὸν δυτικὸ ὁρίζοντα ἢ πρὶν ἀνατείλῃ ὁ Ἥλιος στὸν ἀνατολικὸ ὁρίζοντα. Καὶ βλέπουμε ὅτι αὐτὰ τὰ ἀστέρια ἀλλάζουν διαρκῶς, ποὺ σημαίνει ὅτι ὁ Ἥλιος μετατίθεται ἀνάμεσά τους. Αὐτὴ εἶναι ἡ φαινόμενη τροχιά τοῦ Ἡλίου σὲ ἓνα ἔτος, ἀνάμεσα στοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρες, εἶναι ὁ ζωδιακὸς κύκλος. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἔχουμε τὴν ἀντιστοιχία μὲ τὶς ἐποχὲς, ὅπως τὶς ἀντιλαμβανόμαστε οἱ ἴδιοι. Τὸ «μηνῶν φθινόντων» μᾶς μιλάει γιὰ τὸν μῆνα, ποὺ εἶναι μία ἐνδιάμεση χρονικὴ μονάδα μεταξὺ τοῦ ἡμερονυκτίου καὶ τοῦ ἔτους.

Μιά αναφορά «πέραν τῆς Ὀρτυγίης, ὅπου εἶναι οἱ τροπές τοῦ Ἡλίου», ἔχει παρεξηγηθῇ· καὶ μπορεῖ νὰ διαβάσετε κάποιες ἀνοησίες σχετικὰ μὲ τὸ ἐδάφιο αὐτό, ἐπεὶ τὰ σημεῖα τῶν τροπῶν πάνω στὴν οὐράνια σφαῖρα δὲν ἔχουν ἀκριβῆ κατεύθυνση. Καὶ ὅμως ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν εἶναι καθόλου ἀνόητο τὸ συγκεκριμένο ἐδάφιο. Διότι, ὅταν εἶσαι σὲ ἓναν συγκεκριμένο τόπο, ἔχεις ἓναν συγκεκριμένο ὀρίζοντα καὶ στὸν συγκεκριμένο ὀρίζοντα, ἂν ἔχῃς παρατηρήσει ἀνὰ ἔτος, ποῦ ἀνατέλλει καὶ ποῦ δύει ὁ ἥλιος, θὰ ἔχῃς συγκεκριμένα σημεῖα ἀνατολῆς καὶ δύσεως τοῦ Ἡλίου κατὰ τὸ χειμερινὸ καὶ τὸ θερινὸ ἡλιοστάσιο. Τὸ πρόβλημα ἐδῶ εἶναι νὰ ξέρῃς, ποῦ ἀκριβῶς βρισκόταν ὁ Ὀδυσσεύς, ποῦ στεκότανε καὶ ποῦ ἔδειχνε, δηλαδὴ τὸν τοπικὸ του ὀρίζοντα!

«Δ»: Ὑπῆρχαν κάποια ὄργανα ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, ποὺ χρησιμοποιήθηκαν, γιὰ νὰ γίνονται οἱ μετρήσεις;

Μ.Π.: Τὸ πιὸ ἀπλὸ ὄργανο εἶναι ὁ γνώμων, ἓνας πάσσαλος μπηγμένος κάθετα στὸ ἐδαφος. Δὲν ὑπάρχει ἀρχαιότερο ὄργανο. Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει καὶ ὀρθώνει πασσάλους, κίονες, γιὰ νὰ χτίσῃ ἓνα ναὸν ἢ γιὰ ὅποιονδήποτε ἄλλο λόγο, αὐτομάτως ἔχουμε τὸ πρῶτο ἀστρονομικὸ ὄργανο. Διότι ὁ ἥλιος ἀνατέλλοντας ρίχνει τὶς ἀκτῖνες του ἐπάνω του καὶ κατὰ αὐτὸν τὸν τρόπο ρίχνει καὶ ὁ πάσσαλος μία σκιά. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, ἡ σκιά τοῦ πασσάλου ἔχει μῆκος μεγάλο καὶ σᾶς δείχνει μία κατεύθυνση. Καθὼς ἀνεβαίνει ὁ ἥλιος ἡ σκιά μικραίνει. Ὅταν ὁ ἥλιος φθάσῃ στὸ μεσημέρι, ἡ σκιά εἶναι ἡ μικρότερη στὴ διάρκεια τῆς ἡμέρας καὶ μετὰ πάλι ἀρχίζει καὶ μακραίνει. Καὶ βεβαίως, ἂν παίρνῃ κανεὶς τὰ ἄκρα τῆς σκιᾶς, αὐτὰ δὲν εἶναι μία εὐθεῖα γραμμὴ, ἀλλὰ μία μαθηματικὴ καμπύλη, ἡ ὑπερβολή.

Ἐπομένως, ἐὰν μετρήτῃ ἐπὶ ἓνα χρόνο τὶς σκιὰς καὶ παίρνετε τὴν μεσημβρινὴν σκιά κάθε ἡμέρας, τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ ἔχετε τὴν πιὸ μικροῦ μήκους σκιά τοῦ γνώμονος, θὰ εἴστε στὸ θερινὸ ἡλιοστάσιο, καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ ἔχετε τὴν πιὸ μακριὰ μεσημβρινὴν σκιά τοῦ γνώμονος, θὰ εἴστε στὸ χειμερινὸ ἡλιοστάσιο. Καὶ αὐτὸς ἦταν ὁ τρόπος, ποὺ ἀκόμα καὶ ὁ Ἀθηναῖος ἀστρονόμος Μέτων εἶχε καθορίσει τὶς στιγμὲς τῶν ἡλιοστασίων. Δηλαδὴ ἡ συστηματικὴ παρατήρηση καὶ καταγραφὴ τοῦ μήκους τῆς σκιᾶς σὲ καθωρισμένο τόπο καὶ ὀρίζοντα μποροῦσε νὰ σᾶς δώσῃ μέσα σὲ κάποιο χρονικὸ διάστημα ἀκριβῶς τὴν δυνατότητα νὰ ξέρετε, ποῦ βρίσκεστε ἀπὸ πλευρᾶς ἐποχῶν. Εἶναι καθαρὸς ἡλιακὸς χρόνος.

Οἱ ἀστρονομικὲς γνώσεις στὸν Ἡσίοδο

«Δ»: Ὅλες αὐτὲς οἱ ἀναφορὲς στὰ Ὀμηρικὰ ἔπη πόσο καθοριστικὲς στάθηκαν γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς Ἀστρονομίας;

Μ.Π.: Θὰ σᾶς πῶ ἀπλᾶ τὸ ἐξῆς: Ἡ δυνατότητα νὰ ἔχῃ κανεὶς τὴ χάραξη μιᾶς γραμμῆς πρὸς τὴν ἀνατολὴ τοῦ Ἡλίου μία συγκεκριμένη ἡμέρα τοῦ ἔτους ἀποτελέσῃ τὴν βᾶσιν γιὰ τὸν προσανατολισμὸ τῶν ἀρχαίων ναῶν βάσει τοῦ μεγάλου (κατὰ μῆκος)

Ὁ Ἡσίοδος δὲν μετρεῖ
τὶς ἡμέρες βάσει
ἐνὸς συγκεκριμένου
τοπικοῦ ἡμερολογίου,
ἀλλὰ μὲ τὸ «ἀστρικὸ
ἡμερολόγιο», ποὺ
εἶναι ἀνεξάρτητο
ἀπὸ ὅλα τὰ πολιτικὰ
ἡμερολόγια τοῦ
κόσμου.

ἄξονός τους. Ἡ ἡμερομηνία αὐτὴ συνήθως συμπίπτει μὲ μία σημαντικὴ ἡμερομηνία γιὰ τὴ λατρεία τοῦ θεοῦ, στὸν ὁποῖο εἶναι ἀφιερωμένος ὁ ναός. Συνήθως προσανατολίζαν τοὺς ναοὺς παίρνοντας τὸ μήκος τῆς σκιάς, δηλαδὴ τὴν κατεύθυνση στὴν συγκεκριμένη ἡμερομηνία. Ἐπομένως ἔχουμε ἓνα ἀρχαιοτάτο ἀστρονομικὸ ὄργανο, τὸ πιὸ ἀπλὸ καὶ τὸ πιὸ ἀποτελεσματικὸ, ποὺ χρησιμοποιήθηκε εὐρέως μετὰ καὶ σὲ ὅλη τὴν ναοδομία. Γι' αὐτὸ σᾶς εἶπα στὴν ἀρχή, ὅτι ἡ Ἀστρονομία συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴ λατρεία καὶ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα μὲ ὅλες τὶς ἄλλες ἐκδηλώσεις, γιατί σὲ μία λατρεία χρειάζεται λατρευτικὸς ναός. Ἀντιστοίχως προσανατολίζαν καὶ τοὺς τάφους. Εἶναι ἓνας λόγος ποὺ ἡ Ἀστρονομία ἔχει περίοπτη θέση στοὺς ἀρχαίους λαοὺς.

Θέλω ἐπίσης νὰ ἐπισημάνω, πὼς εἶναι πολὺ βασικὸ δεδομένο, ὅτι ἔχουμε πρῶτα τὴ λατρεία, καὶ δεῦτερον κατὰ πολὺ σημαντικό, τὶς δραστηριότητες τῶν ἀνθρώπων, ποὺ εἶναι ἰδιαίτερος πρωτογενεὶς δραστηριότητες. Οἱ ναυτιλλόμενοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι κατ' ἐξοχὴν παρατηροῦν τοὺς ἀστέρες καὶ προάγουν τὴν Ἀστρονομία, ἐφ' ὅσον πλέουν σὲ διάφορα γεωγραφικὰ πλάτη καὶ βλέπουν τὶς διαφορετικὲς ὀψεις τοῦ οὐρανοῦ. Εἶναι ἀκόμα καὶ οἱ γεωργοί, ποὺ καθορίζουν τὶς ἐργασίες τους βάσει τῶν ἐποχῶν, παρατηρῶντας τοὺς ἀστέρες σὲ σχέση μὲ τὸν ἥλιο.

Ἐὰν τὸ ἀστὲρ πρωτοεμφανίζεται λίγο πρὶν ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος, ἐκεῖνη ἡ πρώτη φορὰ λέγεται *ἑῶα ἐπιτολὴ* τοῦ ἀστέρος ἢ, ἀμέσως ἀφ' ὅτου δύσῃ ὁ ἥλιος, εἶναι ἡ *ἑσπερία δύσις* τοῦ ἀστέρος. Εἶναι σχέσεις ἀνατολῆς καὶ δύσεως τῶν ἀπλανῶν ἀστέ-

ρων σὲ σχέση μὲ τὴν ἀνατολὴ καὶ τὴ δύση τοῦ ἡλίου. Αὐτὰ γίνονται σὲ ἀπολύτως καθωρισμένες ἡμερομηνίες, τὶς ὁποῖες, ἀκόμα καὶ ἂν δὲν ἀναφέρῃς σὰν ἡμερομηνίες, παρατηρεῖς τὰ φαινόμενα στὸν οὐρανὸ, ὅπως ἔκαναν οἱ ἀπλοὶ γεωργοὶ στὰ χωράφια τους καὶ ἤξεραν πότε ἔπρεπε νὰ σπείρουν, πότε νὰ θερίσουν καὶ πότε νὰ κάνουν κάποιες ἄλλες δουλειές. Καὶ ἐκεῖ εἶναι ἡ σπουδαιότητα κάποιων ἄλλων ἀναφορῶν ποὺ ἔχουμε στὰ «Ἔργα καὶ Ἡμέραι» τοῦ Ἡσιόδου. «Ὅταν ἀνατέλλουν τὴν αὐγὴ (πρὶν τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου) οἱ Πλειάδες, τότε νὰ ἀρχίσῃς νὰ θερίζῃς (δηλαδὴ τὸν Μάιο), καὶ ὅταν δύουν (μετὰ τὴ δύση τοῦ ἡλίου), νὰ ἀρχίσῃς νὰ ὀργώνῃς (δηλαδὴ τὸν Νοέμβριο)». Ἐπομένως ὁ Ἡσιόδος δὲν μετρεῖ τὶς ἡμέρες βάσει ἐνὸς συγκεκριμένου τοπικοῦ ἡμερολογίου, ἀλλὰ μὲ τὸ «ἀστρικὸ ἡμερολόγιο», ποὺ εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπὸ ὅλα τὰ πολιτικὰ ἡμερολόγια τοῦ κόσμου. Ἔχουμε ἐπίσης ἀναφορές του, ὅπου φαινον-

Οἱ ἰσημερίες καὶ τὰ ἡλιοστάσια περιγράφονται ἀναλυτικὰ στὰ Ὀμηρικὰ ἔπη.

ται αντίστοιχα τὰ ἡλιοστάσια καὶ οἱ ἰσημερίες. «Πενήντα ἡμέρες μετὰ τὶς (θερινές) τροπὲς τοῦ Ἑλλίου, ὅταν ἔλθῃ τὸ τέλος τοῦ καλοκαιριοῦ, εἶναι ὥρα ἵα νὰ πᾶς θαλασσινὸ ταξίδι.» Πενήντα μέρες μετὰ τὸ θερινὸ ἡλιοστάσιον εἶναι ὁ μῆνας Σεπτέμβρης. Τότε ἔχουνε περάσει τὰ μελέμια καὶ οἱ μεγάλες ζέστες, ὁ ἥλιος εἶναι πρὸ γλυκός, καὶ δὲν ἔχουμε τοὺς θυελλώδεις ἀνέμους ποὺ σαρώνουν. Θὰ πρέπει νὰ καταλάβουμε λοιπόν, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες παρατηροῦσαν τὰ οὐράνια φαινόμενα ὅσο γίνεται πρὸ συστηματικά, γιατί ἦταν ἀπαραίτητα γιὰ τὴ ζωὴ τους, τὶς δραστηριότητές τους, τὶς λατρεῖες τους.

Ὅπωςδήποτε οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν ἔμειναν στὴν ἀπλὴ παρατήρηση, ἀλλὰ δημιούργησαν τὸ θεωρητικὸ μέρος, γιὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ αὐτὴ ἡ γνώση. Ἐπισημαίνω μία προτροπὴ τοῦ Πλάτωνος: «μέτιμεν Ἀστρονομίαν ὥσπερ Γεωμετρίαν», δηλαδή νὰ χρησιμοποιοῦμε τὴν Ἀστρονομία σὰν νὰ εἶναι Γεωμετρία, ποὺ σημαίνει νὰ κατασκευάσουμε γεωμετρικὰ μοντέλλα, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ δώσουμε πλέον τὴν περιγραφὴ τῶν φαινομένων βάσει μιᾶς γεωμετρικῆς θεωρίας καὶ ὅχι ἀπλῶς νὰ καταγράψουμε τὰ οὐράνια φαινόμενα χωρὶς νὰ ἔχουμε ἓνα μαθηματικὸ μοντέλλο καὶ ἓνα στόχο.

Οἱ βραχογραφίες ἀστερισμῶν στὴ Νάξο

«Δ»: Ποιὰ μέσα χρησιμοποιοῦσαν, γιὰ νὰ καταγράφουν τὶς παρατηρήσεις τῶν οὐρανίων φαινομένων; Εἶναι γνωστὸ, ὅτι σὲ κάποιες περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος ἔχουν βρεθῇ βράχοι, πάνω στοὺς ὁποίους ἔχουν λαξευτῇ ἀστερισμοί.

Μ.Π.: Ξέρω ὅτι ὑπάρχουν κάποιες βραχογραφίες στὴ Νάξο. Θὰ σᾶς πῶ τὸ ἐξῆς: Καμμία καταγραφὴ δὲν ἔχει ἀξία, ὅταν τὴν παίρνης ἀπὸ τὴ θέση τῆς καὶ τὴν πᾶς κάπου ἄλλου. Δηλαδή ἦταν ἐγκληματικό, ὅτι σηκώθηκαν τὰ βραχογραφήματα ἀπὸ τὴ θέση τους, γιατί αὐτὰ εἶχαν ἀξία στὴ θέση ὅπου βρίσκονταν. Ἄν πρόκειται γιὰ ἓνα φαινόμενο τοπικοῦ ὀρίζοντα, τὸ φαινόμενο καταγράφεται βάσει ἐκείνου τοῦ ὀρίζοντα, δηλαδή ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου τὸ παρατηροῦμε καὶ τὸ καταγράφουμε μὲ κάποια σύμβολα ἐπάνω σὲ κάποιο ὑλικὸ σταθερό, π.χ. γιὰ τὸν τόπο ὅπου γίνεται ἡ παρατήρηση, καὶ μπαίνει ἓνα σημάδι, στὸ σημεῖο ὅπου πέφτει ὁ ἥλιος κάποια συγκεκριμένη στιγμὴ.

Ἐπομένως ὅσα βραχογραφήματα μεταφέρθηκαν σὲ τοπικὰ μουσεῖα ἔχουν μεγαλύτερη ἀξία ὥς εἰκονογραφίες μᾶλλον παρὰ ὥς ἀστρονομικὰ στοιχεῖα, ἐφ' ὅσον δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ συνδέσῃ μὲ τὴν ἀκριβέστατη θέση στὴν ὁποία βρέθηκαν. Ἐὰν ὅμως μείνουν στὴ θέση τους, τότε ἔχεις τὴ δυνατότητα νὰ πᾶς καὶ νὰ κάνῃς ἐπιτόπια ἔρευνα. Δηλαδή, γιὰ νὰ μπορέσῃς νὰ κάνῃς μία ἐπαλήθευση, θὰ πρέπει νὰ πᾶς καὶ νὰ κάνῃς μετρήσεις ἐπὶ τόπου καὶ στὴ συνέχεια νὰ κάνῃς μαθηματικὲς πράξεις, ἀνάγοντας τὰ στοιχεῖα τῶν μετρήσεων σὲ ἀρχαιότερες ἐποχές, ὅπου αὐτὰ χρονολογοῦνται. Ἐπομένως τὸ σημαντικὸ θὰ ἦταν νὰ καταγραφοῦν ὅλες οἱ θέσεις, ὅπου βρίσκονται τέτοια βραχογραφήματα, ὥστε, ἂν προταθῇ κάποτε ἓνα ἐπιστημονικὸ πρόγραμμα, νὰ γίνῃ οὐσιαστικὴ ἀστρονομικὴ ἔρευνα ἐπάνω σὲ αὐτά.

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Τερά ούρα ἀγελάδας

Διευθυντής σχολείου σὲ ἀπομακρυσμένο χωριὸ τῆς δυτικῆς Ἰνδίας ἔριξε οὐρα ἀγελάδας στὰ πρόσωπα καὶ στὰ τετράδια μαθητῶν του, προκειμένου νὰ τοὺς ἐξαγνίσῃ. Ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητὲς δήλωσε: «Θὰ μελετήσουμε καλύτερα μετὰ τὸν ἐξαγνισμό μας.»

Γ.Γ.

Μαῦρα ράσα - ἄσπρα ράσα

Ὁ ναὸς (!) ἀνήκει σὲ πρόσφατα ἀναγνωρισμένο εὐσεβὲς θρησκευτικὸ 12θεϊστικὸ σωματεῖο. Στεγάζεται σὲ πολυκατοικία στὸ Κουνάκι, ἐκεῖ ὅπου παλαιότερα προφανῶς λειτουργοῦσε κάποιο κατάστημα. Στὸ συγκεκριμένο χώρο γίνονται διάφορες τελετὲς (γάμοι, βαπτίσεις κ.τ.λ.), ἐνῶ κάθε Τετάρτη παραδίδονται μαθήματα ἱερατικῆς τέχνης καί... ἐλληνικῆς μεταφυσικῆς (!)

Γ.Α.

Πίνουν ἅγια λυματολάσπη

Χιλιάδες Ἰνδοὶ συνέρρευσαν σὲ ἓνα μικρὸ ὄρμιο τῆς πόλης Μουμπάι στὴν Ἀραβικὴ Θάλασσα ὑστερα ἀπὸ φήμες, σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες τὸ ἀρμυρὸ νερὸ τῆς θάλασσας ἀπέκτησε γλυκεῖα γεύση καὶ μποροῦσε νὰ θεραπεύσῃ ὅλες τὶς ἀσθένειες. Αὐτὸ ἀποδόθηκε στὴ θαυματουργὴ δύναμη ὠρισμένων ἁγίων τοῦ Ἰνδουισμού, ὁπότε οἱ πιστοὶ ἄρχισαν πέφτοντας μαζικὰ στὴν βρώμικη θάλασσα, ὅπου ἐπιπλέον σκουπίδια καὶ νὰ πίνουν τὸ λασπῶδες καὶ λοιμῶδες νερὸ ἢ νὰ τὸ παίρνουν μαζὶ τους σὲ φιάλες καὶ πλαστικὲς σακκοῦλες.

Ι.Α.

Ίσλαμικά... μαγιώ

Μουσουλμάνες, ενώ «χαίρονται» τη θάλασσα στην Ιορδανία (<http://flickr.com>).

Γ.Γ.

Αυτά τα Χριστούγεννα έχει μεγάλη αξία να είσαι τούβλο!

Ας γίνουμε όλοι τα τούβλα που θα χτίσουν ένα σπίτι για τετραπληγικά παιδιά.

Αυτά τα Χριστούγεννα, η «Αλληλεγγύη» συγκεντρώνει χρήματα για την κατασκευή του Σπίτιου Τούβλων, που θα φιλοξενεί παιδιά με τετραπληγία. **ΔΩΣΤΕ ΜΑΖΙ ΑΓΑΠΗ** στο 4579. Ταυτόχρονα θα προσέχετε σε αυτό ένα τούβλο που κτίζει τον κόσμο. Για μέν, θα έχει ελπίδα κάποιος, για εκείνο θα έχει τη γαλήνη του σπιτιού.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ
Η ΜΗΤΗΡ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
ΑΓΑΑΙΑΖΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
www.solidarity.gr

Άλληλεγγύη τούβλων

Πρόκειται για διαφήμιση της επιδοτούμενης από το κράτος εκκλησιαστικής ομάδας «Άλληλεγγύης», ή οποία προβαλλόταν με κεντρικό σύνθημα: «Αυτά τα Χριστούγεννα έχει μεγάλη αξία να είσαι τούβλο!» Μόνο σε τούβλα μπορείς να προβάλλεις τέτοια μηνύματα, χωρίς τον κίνδυνο να σου πετάξουν κανένα τούβλο!

Κ.Ε.

Θεός και χρήμα

Όταν την επόμενη φορά θελήσετε να υπογράψετε μία επιταγή, γιατί να μην μπορήτε ταυτόχρονα να εκφράσετε και την αγάπη σας για τον Ήσού, χρησιμοποιώντας μία από τις εικονιζόμενες χριστιανικές επιταγές; Γιαχβέ και χρήμα πάνε μαζί. Στο ναό του Σολομώντος συστήγαν οι Ίουδαίοι προπάτορες των χριστιανών τον Γιαχβέ και το Θησαυροφυλάκιο της Ιερουσαλήμ.

Ι.Α.

Η ΦΥΣΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ ΠΟΛΕΜΟΣ

Καὶ ἡ θεοκρατική της ἀλλοίωση

«Πόλεμος πάντων μὲν πατήρ ἐστι, πάντων δὲ βασιλεύς, καὶ τοὺς μὲν θεοὺς ἔδειξε τοὺς δὲ ἀνθρώπους, τοὺς μὲν δούλους ἐποίησε τοὺς δὲ ἐλεύθερους.» (Ἡράκλειτος, Ἀπόσπασμα 53.)

πόλεμος θὰ μπορούσε νὰ καθορισθῇ ὡς ἡ κοσμογονικὴ δύναμη ποὺ ὑφίσταται στὸν μακρόκοσμο τοῦ Σύμπαντος, ἀλλὰ καὶ στὸν ἀνθρώπινο μικρόκοσμο τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς. Τὸ φαινόμενο τοῦ πολέμου θὰ μπορούσε νὰ ἐρμηνευτῇ σὰν ἐκδήλωση τοῦ καθημερινοῦ βιολογικοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπιβίωση ἢ σὰν ἐκδήλωση τῆς ἔμφυτης ἐπιθετικότητος τῶν ὄντων ἢ ἀκόμα καὶ τῆς ὑποσυνείδητης ἀντιπάθειας ποὺ ἐλλοχεύει ἀνάμεσα στὶς κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζώων καὶ τῶν ἐντόμων. Οἱ κοινωνίες αὐτὲς ἀναδείχθηκαν καὶ ἐπιβίωσαν μέσα ἀπ' τὸν πόλεμο, ἀφοῦ τὸ δυνατώτερο εἶδος ἐξωλόθρευε πάντοτε τὸ πιὸ ἀδύναμο. Ἡ μάχη, ποὺ συνεχῶς ὑπάρχει ἀνάμεσα στὰ ὄντα, σκοπὸ ἔχει τὴν ἐπιβίωση καὶ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ δυνατώτερου ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου. Αὐτὸ φαίνεται στὶς κοινωνίες τῶν σπερματοζωαρίων, ὅπου ὑπάρχει ἓνας ἀδυσώπητος ἀγὼν ζωῆς καὶ θανάτου γιὰ τὸ ποιοῦ ἀπ' ὅλα θὰ καταφέρῃ νὰ διεισδύσῃ πρῶτο στὸ ὠάριο, γιὰ νὰ τὸ γονιμοποιήσῃ. Ὅλα τὰ ἄλλα θὰ πεθάνουν. Ἡ Φύση ἔχει νομοθετήσῃ τὴν ἐξέλιξη τῶν εἰδῶν μέσα ἀπ' τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἰσχυροῦ.

Ἐτυμολογικὰ ἡ λέξις πόλεμος σημαίνει: ἢ τὸ πόλεις μειοῦν = μείωση ἢ ἐλάττωση τῆς πόλεως ἢ τὸ πόλεις ὀλλύειν - ὀλεμος = ἐξολόθρευση, ἀφανισμὸς τῆς πόλεως («Μέγα Ἐτυμολογικὸ Λεξικόν», λῆμμα Πόλεμος). Στὸ Σύμπαν ὁ πόλεμος εἶναι δημιουργός. Οἱ μεγαλύτεροι γαλαξίες καταβροχθίζουν τοὺς μικρότερους, μαῦρες τρῶπες ἐξαφανίζουν ὀλόκληρα ἡλιακὰ συστήματα ἢ πλανῆτες, ἐνῶ καταστροφὲς πλανητῶν γίνονται ἀπὸ συγκρούσεις μὲ μετεωρίτες.

Ἀλλὰ καὶ μέσα στὸν ὄργανισμό μας ὑφίσταται διαρκῶς ἓνας ἀνελέητος πόλεμος σὲ μοριακὸ ἐπίπεδο καθ' ὅλη τὴν διάρκειά τῆς ζωῆς μας. Τὸ φυσικὸ σύστημα ἀμύνης τοῦ ὄργανισμοῦ μας εἶναι φτιαγμένο ἀπὸ τὴν Φύση πάντοτε ἕτοιμο νὰ ἀντισταθῇ καὶ νὰ πολεμήσῃ τόσο τοὺς ἐξωγενεῖς παράγοντες ποὺ μᾶς ἐπιτίθενται, ὅπως τὰ βακτηρίδια, τοὺς ἰοὺς καὶ ἄλλες οὐσίες (ἀντιγόνα), ἢ καὶ ἐνδογενεῖς παράγοντες καὶ ἰοὺς ποὺ γεννῶνται ἀπ' τὸ ἴδιο τὸ σῶμα μας (αὐτοαντιγόνα). Τὸ δέρμα, οἱ βλεννογόνοι ἀδένες μὲ τὴν βλέννα, τὸ στόμα μὲ τὸ σάλιο εἶναι τὰ πρῶτα φράγματα ἔναντι τῶν εἰσβολέων μικροβίων. Ἀκολουθοῦν οἱ χημικοὶ παράγοντες μὲ οὐσίες βακτηριοκτόνες, ποὺ βρίσκονται στὸ αἷμα (λευκὰ αἰμοσφαίρια), τὴν λέμφο (λεμφοκύτταρα), τὸ πλάσμα (πλασμοκύτταρα) καὶ σὲ ἄλλα ὑγρὰ τοῦ σώματος. Τέλος οἱ κυτταρικοὶ παράγοντες, λευκοκύτταρα, φαγοκύτταρα, μακροφάγα, κύτταρα καθαριστὲς τῶν νεκρῶν μικροβίων κ.ἄ. Τὰ κύτταρα αὐτὰ ὀνομάζονται ἀντισώματα καὶ ἀποτελοῦν τὴν ἀπάντηση τοῦ ὄργανισμοῦ στὴν ἐπίθεση τῶν ἀντιγόνων. Λειτουργοῦν αὐτόματα καὶ συντονισμένα μὲ θαυμαστὸ τρόπο, ἐξολοθρεύοντας τοὺς εἰσβολεῖς (βακτηριοκτονία), θυμίζοντας τοὺς ὁργανωμένους στρατοὺς τῶν ἀνθρώπων. Λειτουργοῦν ὡς κατὰσκοποι, πληροφοριοδότες καὶ πολεμιστὲς διαφόρων εἰδικότητων. Ἀποκλειστικὸς σκοπὸς τοῦ πολυσύνθετου αὐτοῦ στρατοῦ εἶναι ἡ ἐξολόθρευση τῶν εἰσβολέων. Ἀποτέλεσμα τῆς νίκης αὐτῆς εἶναι ἡ ἴαση καὶ ἡ ὑγεία καὶ τῆς ἀποτυχίας ἡ ἀρρώστια καὶ ὁ θάνατος.

Ὅμως ὁ Πλάτων στοὺς «Νόμους» ἀναφέρει ἓναν ἀκόμα ἐσωτερικὸ πόλεμο, αὐτὸν ποὺ γίνεται σὲ ψυχικὸ ἐπίπεδο ἀνάμεσα στὶς ἀνώτερες καὶ κατώτερες ὁρμές μας, τὰ πάθη μας. Τὸ νὰ ὑπερισχύσῃ κάποιος σ' αὐτὸν τὸν ἐντὸς του διεξαγόμενο πόλεμο ἀποτελεῖ τὴν μέγιστη νίκη, καὶ ὁ νικητὴς ἀναδεικνύεται «κρείττων ἐαυτοῦ»: *«Ἡ πρὸ σημαντικὴ νίκη, ποὺ μπορεῖ νὰ πετύχῃ κάθε ἄνθρωπος, εἶναι αὐτὴ ἐπὶ τοῦ ἐαυτοῦ του, ἐνῶ ἀντιθέτως πολλὴ ταπεινωτικὴ εἶναι νὰ νικιέται κάποιος ἀπ' τὸν ἴδιο του τὸν ἐαυτό. Αὐτὸ δείχνει ὅτι μέσα σὲ κάθε ἄνθρωπο μαίνεται ἓνας πόλεμος ἐνάντια στὸν ἐαυτό του»* (Πλάτων, «Νόμοι» 626 E).

Ἠθικὴ καὶ φιλοσοφία τοῦ Ποθέμου

πόλεμος ἀποτελεῖ πολὺ παλαιὸ φαινόμενο στὴν ἀνθρώπινη Ἱστορία. Ὁ πόλεμος τῶν Ὀλυμπίων θεῶν ἐναντίον τῶν Κρονίων ἀνέδειξε τὴν νέα γενιά θεῶν, τοὺς Ὀλυμπίους, οἱ ὁποῖοι κυριάρχησαν γιὰ πολλὰς χιλιετίες σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο ἀλλάζοντας τὰ πολιτιστικὰ δεδομένα τοῦ πλανήτη. Ὁ Ὀλυμπιακὸς προκατακλυσμαῖος πολιτισμὸς τοῦ Διδὸς ἐξαπλώθηκε ἀπὸ ἄκρου σὲ ἄκρο τοῦ πλανήτη μας καὶ κυριάρχησε μὲσφ τοῦ πολέμου

Μιά ειρηνική -κατὰ τὰ φαινόμενα- εἰκόνα. Εἶναι ὅμως;

Τὸ σύστημα ἄμυνας τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ εἰκονιζόμενου ἀνθρώπου βρίσκεται σὲ συνεχή πόλεμο μὲ ἐξωγενεῖς ἢ ἐνδογενεῖς παράγοντες. Στὸ ἤρεμο φυσικὸ περιβάλλον γίνονται διαρκῶς πόλεμοι. Στὴ θάλασσα τὰ μεγάλα ψάρια τρῶνε τὰ μικρότερα. Στὴ στεριά τὰ πουλιὰ τρῶνε τὰ ἔντομα, τὰ φίδια τρῶνε τὰ ποντίκια, οἱ ἀετοὶ τὰ φίδια κ.τ.λ. Συνεχεῖς πόλεμοι γίνονται καὶ σὲ διαστημικὸ ἐπίπεδο. Ἀπειρες δυνάμεις ἀσχοῦνται γιὰ παράδειγμα κατὰ τὴν περιφορὰ τῆς Γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ἄν κάποια ἀπὸ αὐτὲς ὑπερισχύσῃ κατὰ τι τῶν ἄλλων, ἢ τροχιά τῆς Γῆς θὰ μεταβληθῇ ἀπότομα, θὰ δημιουργηθοῦν παλιρροϊκὰ κύματα καὶ τὸ «εἰρηνικὸ» εἰκονιζόμενο τοπίο μπορεῖ σὲ δευτερόλεπτα νὰ βρεθῇ ἑκατοντάδες μέτρα κάτω ἀπὸ τὴ θάλασσα. Αὐτό, ποὺ ἀντιλαμβανόμαστε ὡς εἰρήνη ἐπομένως, εἶναι στὴν πραγματικότητα ἰσορροπία πολλῶν ἐμφανῶν ἢ ἀφανῶν φυσικῶν πολέμων.

μέχρι καὶ τοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ ἀρχαίου κόσμου ὑπῆρξαν πολεμοχαρῆ. Ὁ Κινεζικὸς πολιτισμὸς, ὁ Ἰαπωνικὸς, ὁ Ἰνδικὸς, ὁ Περσικὸς, ὁ Αἰγυπτιακὸς, ὁ πολιτισμὸς τῶν Βίκινγκς, τῶν Κελτῶν, τῶν Ἀζτέκων, τῶν Ἰνκας, τῶν Ἰνδιάνων καὶ τόσων ἄλλων ἀρχαίων λαῶν καθιερώθηκαν καὶ ἀναδείχθηκαν μέσῳ τῶν πολέμων.

Οἱ Πελασγοὶ πρόγονοί μας ἀπὸ τὴν Προκατακλυσμαία ἐποχὴ ἕως καὶ τὴν Κλασικὴ περίοδο ξεχώρισαν ὡς οἱ καλύτεροι πολεμιστὲς καὶ ἀναδείχθηκαν ὡς οἱ εἰδικοί τοῦ πολέμου. Οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ καὶ πρόγονοί τους καθιέρωσαν τὸν πολιτισμὸ τους μέσῳ τῶν πολέμων. Ἡ νίκη τῶν Ὀλυμπίων ἐναντίον τῶν Τιτάνων ἀνέδειξε τὸν Ὀλυμπιακὸ πολιτισμὸ στὰ πέρατα τοῦ κόσμου. Ἐκτοτε οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ συμμετεῖχαν ἔμμεσα ὡς πνευματικοὶ συμπαραστάτες στοὺς πολεμοχαρεῖς Πελασγοὺς.

Στὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ Νόννου «Διονυσιακά» ἀναφέρεται ἡ ἐπιτυχημένη ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων ἐναντι τῶν Ἀσιατῶν καὶ τῶν Ἰνδῶν, ποὺ πρέπει νὰ συνέβη

Ἡ πολεμικὴ ἀνδρεία
ὑπῆρξε ἓνα ἀπ' τὰ
ὑψηλότερα ἀγαθὰ
γιά τοὺς Ἕλληνες,
ποὺ προτιμοῦσαν νὰ
πεθάνουν πάνω στὴν
μάχη, χτυπημένοι
μπροστὰ στὸ στήθος
ἢ στὴν κοιλιά ἀπὸ
δόρυ ἢ σπαθί καὶ
ποτὲ πισώπλατα.

πρὸ τῆς 4ης π.Χ. χιλιετίας. Ἡ ἐκστρατεία αὐτὴ ἐνέπνευσε καὶ τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο, ποὺ ἀκολούθησε τὴν πορεία τοῦ προγόνου του Διονύσου. Καὶ οἱ δύο ἀνακηρύχθηκαν θεοί. Τὰ πρότυπα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦταν ὁ θεοποιημένος ἥρωας καὶ ἀρχηγὸς τῆς παμπάλαιας Ἀσιατικῆς ἐκστρατείας Διόνυσος καὶ ὁ μέγιστος ἥρωας τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου Ἀχιλλέας. Οἱ Ἕλληνες ἥρωες πολεμιστὲς τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου ἐνέπνευσαν τοὺς Κλασικοὺς Ἕλληνες, οἱ Ἕλληνες Τρῶες τοὺς ἀπογόνους τοὺς Ρωμαίους κι ὅλοι αὐτοὶ μὲ τὴν σειρὰ τους τὸν Δυτικὸ Κόσμο, ποὺ οἰκοδομήθηκε κυριολεκτικὰ στὰ πολεμικὰ πρότυπά τους.

Ὁ πόλεμος εἰδικώτερα ἀνέδειξε τὴν ἠθικὴ, τὴν κοινωνικὴ καὶ τὴν πολιτικὴ τάξη τῶν Ἑλλήνων. Ἡ πολεμικὴ ἀνδρεία ὑπῆρξε ἓνα ἀπ' τὰ ὑψηλότερα ἀγαθὰ γιά τοὺς Ἕλληνες, ποὺ προτιμοῦσαν νὰ πεθάνουν πάνω στὴν μάχη, χτυπημένοι μπροστὰ στὸ στήθος ἢ στὴν κοιλιά ἀπὸ δόρυ ἢ σπαθί καὶ ποτὲ πισώπλατα, κατὰ ποὺ θὰ ἔδειχνε τὴν δειλία τους.

Τὰ λόγια τοῦ Κρῆτα ἥρωα τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου Ἰδομενέως μᾶς λένε γιά τὴν δειλία καὶ τὴν ἀνδρεία: «Διότι τοῦ δειλοῦ ἡ χροιά τέρεται πότ' ἐδῶ καὶ πότ' ἐκεῖ, κι οὔτε ἄτρεμο νὰ κάθεται τὸν ἀφήνει ἡ ψυχὴ του, ἀλλὰ γονατίζει καὶ κάθεται πότε στὸ ἓνα πόδι καὶ πότε στὸ ἄλλο καὶ μέσα στὴν καρδιά του δυνατὰ στὰ στέρνα πατάσσει τὸν θάνατο φανταζόμενος, καὶ πάταγος γίνεται ὁδόντων. Τοῦ γενναίου ὅμως δὲν τέρεται ἡ χροιά οὔτε πολλὴ φοβᾶται, ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή ποὺ θὰ καθίσῃ ἐλλοχεύοντας μὲ ἄνδρες κι εὐχεται τάχιστα ν' ἀναμιχθῇ στὴν φονικὴ τὴν μάχη, οὔτε ἐκεῖ θὰ ὠνείδιζε κανεὶς τὸ μένος καὶ τὰ χέρια σου. Διότι ἂν βαλλόσουν ἀγωνιζόμενος ἢ κτυπίοσουν, οὔτε σὸν αὐχένα ὀπισθεν θὰ ἔπεφτε τὸ βέλος οὔτε σὰ νῶτα, ἀλλὰ στὸ στέρνο ἢ στὴν κοιλιά θὰ σ' εὕρισκε μπροστά, καθὼς θὰ ὤρμοῦσες μὲ τοὺς προμάχους στὴν συμπλοκή.» («Ἰλιάς», Ραψωδία Ν 279-291.)

Κατὰ τὸν Γερμανὸ φιλόσοφο Νίτσε ὁ Χριστιανισμὸς ἀποτελεῖ τὴν πρώτη ἰδεολογία ποὺ διέστρεψε ὁλοκληρωτικὰ τὸν φυσικὸ νόμο. Μέσα ἀπ' τὴν παρὰ φύσιν δοξασία του ἐπέβαλε τὴν ἐπικράτηση τοῦ ἀσθενικοῦ καὶ τοῦ ἀδυνάτου ἔναντι τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τοῦ ὑγιοῦς ὁδηγώντας τὸν ἀνθρώπινο πολιτισμὸ καὶ τὴν μέχρι τότε ἐξέλιξή του στὸν ξεπεσμὸ καὶ τὴν παρακμῇ.

Ἀπ' τοὺς Ἑλλήνες φιλοσόφους ὁ πρῶτος ποὺ ἐξέτασε τὸ φαινόμενο τοῦ πολέμου ἦταν ὁ Ἡράκλειτος: «Ὁ πόλεμος εἶναι ὁ πατέρας τῶν πάντων καὶ βασιλεύς, καὶ ἄλλους μὲν θεοὺς ἀνδεδίξε ἄλλους δὲ ἀνθρώπους καὶ ἄλλους δούλους τοὺς ἔκαμε καὶ ἄλλους ἐλεύθερους» (Ἀπόσπασμα 53). Κατὰ τὸν Ἡράκλειτο ὁ πόλεμος ἀποτελεῖ τὸν πατέρα τῶν ὄντων ἀλλὰ καὶ τὸν βασιλέα, δηλαδή τὴν δύναμη ἐκείνη ποὺ διαφυλάσσει τὴν ἔννομον τάξη. «Πρέπει νὰ γνωρίζουμε ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ξυνός-κοινός (δηλαδή δημιουργεῖ κοινότητα) καὶ ὅτι ἡ δίκη εἶναι ἕρις καὶ ὅτι τὰ πάντα γίνονται καὶ φθείρονται ἐξ αἰτίας τῆς ἕριδος.» (Ἀπόσπασμα 80.) Ἐδῶ ὁ Ἡράκλειτος χαρακτηρίζει τὸν πόλεμο ὡς κάτι ποὺ δημιουργεῖ, «ξυνόν», κοινόν, δηλαδή κοινότητα, καὶ δὲν χωρίζει τοὺς ἀνθρώπους, συσχετίζει δὲ τὸν πόλεμο μὲ τὴν ἕριδα, δηλαδή τὸν ἀγῶνα.

Κατὰ τὸν Ὅμηρο ἡ Ἔρις εἶναι θεότητα καὶ ἀδελφὴ τοῦ θεοῦ τοῦ πολέμου Ἄρη, ἡ ὁποία διεγείρει στὴν μάχη: «Καὶ ἡ Ἔρις, ἄμετρα μανιασμένη, τοῦ ἀνδροφόνου Ἄρεως ἀδελφὴ καὶ ἑταῖρα, αὐτὴ πολὺν λίγο πρῶτα σηκώνεται, ὅμως ἔπειτα στὸν οὐρανὸ στήριζαι τὴν κεφαλὴ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς διαβαίνει, αὐτὴ καὶ τότε ὅμοιαν ἔχθρα ἀνάμε-

Κατὰ τὸν Ἡράκλειτο

ὁ πόλεμος ἀποτελεῖ

τὸν πατέρα τῶν

ὄντων ἀλλὰ καὶ τὸν

βασιλέα, δηλαδή τὴν

δύναμη ἐκείνη ποὺ

διαφυλάσσει τὴν

ἐννομον τάξη.

σά τοὺς ἔβαλε, ἐρχόμενη μέσα στὸν ὄμιλο κι αὐξάνοντας τὸν στεναγμὸ τῶν ἀνδρῶν.» («Ἰλιάς», Ραψωδία Δ 440-445.) Κατὰ τὸν Ἡσίοδο («Θεογονία» 223) ἡ Ἔρις εἶναι κόρη τῆς Νύχτας καὶ χαρακτηρίζεται «καρτερόθυμος», δηλαδή ἔχουσα καρτερικὴ ψυχὴ. Στὸ ἀντιπολεμικὸ ἔργο του («Ἔργα καὶ Ἡμέραι», παρ. 11) ὁ Ἡσίοδος διακρίνει δύο εἶδη Ἑρίδων, τὴν κακὴ καὶ πολεμικὴ, ποὺ δημιουργεῖ τὶς διχοστασίες καὶ εἶναι ἀποφευκτέα καὶ ἐκείνη ποὺ μᾶς παρακινεῖ σὲ ἐργασία καὶ εἶναι ἡ ἐπιθυμητή: «Ἄρα δὲν ἦταν μία ἡ γενιὰ τῶν Ἑρίδων, παρὰ πάνω στὴν Γῆ εἶναι δύο. Τὴν μία θὰ τὴν παίνευε, ὅποιος τὴν καταλάβαινε, τὴν ἄλλη θὰ τὴν κατέκρινε, ἐπειδὴ ἔχουν ἀντίθετη φύση.

Διότι ἡ μία, ἡ καταραμένη, τὸν κακὸν τὸν πόλεμο καὶ τὴν μάχη σηκώνει, κανεὶς δὲν τὴν φιλεῖ θνητός, ἀλλὰ ἀπ' ἀνάγκη κατὰ τὶς βουλὲς τῶν ἀθανάτων τιμοῦν τὴν βαρεῖα Ἑριδα. Τὴν ἄλλη πρώτη γέννησε ἡ σκοτεινὴ ἡ Νύχτα καὶ τὴν τοποθέτησε ὁ Ζεὺς, ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου, ποὺ εἶναι ἐγκαθιδρυμένος ψηλὰ στὸν αἰθέρα, στὶς ρίζες τῆς Γῆς καὶ εἶναι καλύπτερη πολὺν (ἀπ' τὴν κακὴ Ἑριδα) γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὴ καὶ τὸν ἀδύναμο ἀνθρώπο τὸν παρακινεῖ γιὰ ἐργασία.»

Ἐδῶ ἀξίζει νὰ δοῦμε τὴν ἀποψη ἐνὸς Σπαρτιάτη πολεμιστῆ, τοῦ Κλεομένη, περὶ τῶν δύο μεγίστων ποιητῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος χωρὶς σχολιασμό: «Ὁ Κλεομένης, ὁ γυιὸς τοῦ Ἀναξανδριδῆ, ἔλεγε πῶς ὁ Ὅμηρος εἶναι ποιητὴς τῶν Λακεδαιμονίων, ἐνῶ ὁ Ἡσίοδος τῶν Εἰλώτων, ὁ ἕνας ἔλεγε πῶς πρέπει νὰ γίνεται ὁ πόλεμος, ἐνῶ ὁ ἄλλος πῶς νὰ καλλιεργῆται ἡ γῆ» (Πλούταρχος, «Ἀποφθέγματα Λακωνικά»: Κλεομένης ὁ Ἀναξανδριδεὺς §1).

Κατὰ τὸν Πλάτωνα κάθε νομοθέτης πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν του, ὅτι κάθε πόλη πρέπει νὰ εἶναι προετοιμασμένη γιὰ πόλεμο. Ἡ πολεμικὴ ἀνδρεία εἶναι

Ὁ φυσικὸς καθολικῆς ἰσχύος νόμος τοῦ πολέμου γίνεται μεταξὺ πραγματικῶν ἀντιπάλων. Ὁ ἱερὸς θρησκευτικὸς πόλεμος γίνεται γιὰ ἀνύπαρκτο λόγο, γιὰ φαντασιακὲς ὀντότητες (Γιαχβέ, Ἀλλὰχ κ.τ.λ.) καὶ ἀποτελεῖ ἐκτροπὴ τῆς φυσικῆς ἔννοιας πόλεμος.

ἡ σπουδαιότερη ἀρετὴ καὶ ὕψιστο ἀγαθὸ κάθε Πολιτείας, εἶναι ἡ νίκη ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν: «Διότι αὐτό, πὺν οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι ὀνομάζουν εἰρήνη, δὲν εἶναι παρὰ μόνον ἓνα ὄνομα, ἀφοῦ στὴν πραγματικότητα ὑπάρχει ἓνας ἀκήρυχτος πόλεμος μεταξὺ ὅλων τῶν πόλεων, πὺν διεξάγεται κατὰ μία φυσικὴ ἀναγκαιότητα. Καὶ ἐξετάζοντας αὐτὸ θὰ διαπιστώσης, ὅτι ὁ νομοθέτης τῶν Κρητῶν, ὅταν θεσμοθετοῦσε τοὺς δημόσιους καὶ ἰδιωτικούς μας νόμους καὶ μᾶς τοὺς παρέδωσε, ἀπέβλεπε στὸν πόλεμο καὶ μᾶς κατέστησε ὑπεύθυνους γιὰ τὴν τήρηση τῶν νόμων, μὲ τὴν πεποίθηση ὅτι χωρὶς τὴν νίκη τοῦ πολέμου ὅλα ὅσα κατέχουμε, καὶ τὰ κτήματά μας καὶ οἱ θεσμοί μας, δὲν ἔχουν καμμιὰ ἀξία, διότι ὅλα τ' ἀγαθὰ τῶν ἡττημένων τ' ἀπολαμβάνουν οἱ νικητές.» («Νόμοι», Α', 626 α.) Ὁ Πλάτων δὲν θεωρεῖ τὸν πόλεμο μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τὸ καλύτερο ἀγαθὸ παρὰ ἀνάγκη, ὅμως ὅλοι πρέπει νὰ εἴμαστε ἐτοιμοπόλεμοι καὶ σὲ θέσῃ νὰ τὸν διεξάγουμε ἐπιτυχῶς, ὅταν χρειαστῇ.

Τὸ ἀρνητικὸ διαχρονικὸ χαρακτηριστικὸ τῶν Ἑλλήνων ἦταν οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν καὶ ἓνα ἀπ' τὰ χεῖριστα εἶδη πολέμων. Ξεκινώντας ἀπ' τὸν

*Στὸν πίνακα εἰκονίζεται ἡ Σφαγὴ τοῦ Ἀγ. Βαρθολομαίου (24 Αὐγ. 1572), ὅταν ὄχλος καθολικῶν κατακρεούργησε τοὺς Οὐγενότους, Γάλλους καλβινιστὲς διαμαρτυρόμενους.
(François Dubois, 16ος αἰ.)*

Ἀτλαντικό πόλεμο τῆς Ἀθήνας μὲ τὴν Ἀτλαντίδα, τὸν Τρωικό, τὸν Πελοποννησιακό, τὸν Θηβαϊκό, τῶν Μακεδόνων ἐναντίον τῶν Νότιων Ἑλλήνων καὶ τέλος τὸν ἐμφύλιο πόλεμο τῶν Ἐπιγόνων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου βλέπουμε, ὅτι οἱ τόσοι πολλοὶ ἐμφύλιοι ἔφεραν τὴν καταστροφή καὶ τὴν μετέπειτα δουλεία στοὺς Ἕλληνες. Γιὰ πολλοὺς ἱστορικούς, ἂν οἱ Ἕλληνες κατώρθωναν νὰ ἐνωθοῦν κάποια στιγμή στὴν Ἱστορία τους, θὰ μπορούσαν εὐκόλα νὰ κατακτήσουν ὁλόκληρη τὴν ὑφήλιο. Οἱ ἀνελέητοι αὐτοὶ ἐμφύλιοι ἀποδεκάτισαν ὁλοκληρωτικὰ τὶς ἑλληνικὲς πόλεις καὶ ἐπαρχίες τῆς Μακεδονικῆς Αὐτοκρατορίας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν εἰσβολὴ τῶν Ρωμαίων τὸ 145 π.Χ. καὶ τὴν κατάλυσή της. Ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία χτίστηκε στὰ ἐρείπια τῆς Μακεδονικῆς καὶ κυριάρχησε στὸν τότε γνωστὸ κόσμον πάλι μέσῳ τοῦ πολέμου. Ἡ ρῆση «*ἂν θέλῃς εἰρήνην, προετοίμαξε πόλεμον*» ἀνέδειξε τὴν πολεμικὴ ἀρετὴ καὶ ἀνδρεία τῶν Ρωμαίων, ποὺ πρότυπό τους εἶχαν τὴν μέγιστη πολεμικὴ ἀρετὴ τῶν Σπαρτιατῶν.

Ἱεροί-θρησκευτικοὶ πόλεμοι

ατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ἱστορίας ἐμφανίσθηκαν πολλῶν εἰδῶν πόλεμοι: οἱ ἐπαναστατικοί, οἱ ἐμφύλιοι, οἱ ἀνταρτοπόλεμοι, οἱ ἀπελευθερωτικοί, οἱ ὁλοκληρωτικοί, οἱ οἰκονομικοί, ὁ ψυχρὸς πόλεμος, ὁ πόλεμος νεύρων, οἱ ψυχολογικοὶ πόλεμοι, οἱ μικροβιολογικοὶ καὶ χημικοὶ πόλεμοι, ὁ ἀτομικὸς καὶ πυρηνικὸς πόλεμος κ.ἄ.

Ὁ ἱερὸς ἢ θρησκευτικὸς πόλεμος ἐμφανίσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Παλαιστίνη καὶ καθιερώθηκε ἀπ' τὸν Μωυσῆ καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἐναντίον τῶν λαῶν τῆς περιοχῆς καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐποίκων. Ὁ πόλεμος αὐτὸς ἀνέτρεψε ὅλα τὰ μέχρι τότε δεδομένα, ἀφοῦ καταργοῦσε ὅλους τοὺς ἠθικοὺς πολεμικοὺς κανόνες. Σκοπὸς του ἦταν ἡ γενοκτονία καὶ ὁλοκληρωτικὴ ἐξολόθρευση τῶν ἀντιπάλων, ἡ ἰσοπέδωση τῶν πόλεων τους καὶ ἡ πολιτιστικὴ ἐξαφάνισή τους. Ὁ Γιαχβὲ εἶναι ὁ πιὸ αἰμοβόρος καὶ κτηνώδης πολεμικὸς θεὸς ἀπ' ὅλους ὅσοι ἔχουν ἐμφανιστῇ μέχρι σήμερα. Σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολές του οἱ ἐκλεκτοὶ του Ἑβραῖοι γενοκτόνησαν πολλοὺς ἀπ' τοὺς λαοὺς τῆς Παλαιστίνης καὶ ἐξαφάνισαν ὁλοκληρωτικὰ τὸν πολιτισμὸ τους: «*Θέλετε ἐκδιώξει πάντας τοὺς κατοίκους τῆς γῆς ἀπ' ἐμπροσθέν σας, καὶ καταστρέψει πάντας τὰς εἰκόνας αὐτῶν, καὶ καταστρέψει πάντα τὰ χυτὰ εἰδῶλα αὐτῶν, καὶ κατεδαφίσει πάντας τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ θέλετε κυριεύσει τὴν γῆν, καὶ κατοικήσει ἐν αὐτῇ, διότι εἰς ἐσὰς ἔδωκα τὴν γῆν ταύτην εἰς κληρονομίαν.*» («Ἀριθμοί» ΛΓ' 52-53.) «*Καὶ θέλεις ἐξολοθρεύσει πάντα τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα ὁ Κύριος ὁ Θεός σου θέλει παραδώσει εἰς σέ. Ὁ ὀφθαλμός σου δὲν θέλει σπλαγχνισθῇ δι' αὐτούς.*» («Δευτερονόμιον» Ζ' 16.) (Ἀναλυτικώτερα γιὰ τὸν θεὸ Γιαχβὲ βλέπε «Δανύλως», τ. 303.)

Τὰ δύο τέκνα τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ὁ Ἰσλαμισμὸς καὶ κυρίως ὁ Χριστιανισμὸς, μέσῳ τοῦ ἱεροῦ-θρησκευτικοῦ πολέμου, ποὺ ἐξαπέλυσαν, κατέστρεψαν ὁλοκληρωτικὰ τὸν Ὀλυμπιακὸ Πολιτισμὸ σὲ ὅλο σχεδὸν τὸν πλανήτη.⁽¹⁾ Ὅταν καταστράφηκαν ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐθνικοὶ πολιτισμοὶ ἀπ' τὶς δύο αὐτὲς θρησκείες, τότε ὁ ἱερὸς-θρησκευτικὸς πόλεμος ἐγίνε ἐμφύλιος καὶ στράφηκε ἐναντίον ἀλλήλων. Τὸ κάθε διαφορετικὸ αἰρετικὸ δόγμα (ὀρθόδοξοι, καθολικοὶ, ἀρειανιστές, διαμαρτυρόμενοι

κ.ά.) προσπαθοῦσε νὰ ἐξοντώσῃ τὰ ἄλλα. Οἱ Σταυροφορίες ἢ «Πόλεμοι τοῦ Χριστοῦ», ποὺ ἔγιναν γιὰ λογαριασμὸ τοῦ πάπα καὶ τῶν χριστιανῶν τῆς Εὐρώπης, χάραξαν τὸ πνεῦμα τῆς δουλείας, τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῆς ἀπομυζήσεως τῶν ἀποικιῶν, ποὺ θ' ἀναπτυσσόταν μερικοὺς αἰῶνες ἀργότερα. Ἡ Τζιχάντ ἢ ἱερός-θρησκευτικὸς πόλεμος τῶν μωαμεθανῶν ἐναντίον τῶν ἐπὶ γῆς ἀπίστων χριστιανῶν ἦταν ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἰσλάμ. Ὁ ἱερός-θρησκευτικὸς πόλεμος ἐναντίον ὅλων πλέον συνεχίζεται ἀνελέητα μέχρι καὶ σήμερα.

Χριστιανοὶ καὶ μουσουλμάνοι καθιέρωσαν καὶ ἓνα ἀκόμα εἶδος πολέμου, τὸν πόλεμο Ἐκκλησίας-Κράτους. Σκοπὸς τοῦ πολέμου αὐτοῦ εἶναι ἡ ὑποταγὴ τοῦ κάθε κράτους στὸ ἐκάστοτε ἱερατεῖο. Ὅσες φορὲς ἔγινε αὐτό, τὰ κράτη αὐτὰ ὑποβαθμίσθηκαν ἢ διαλύθηκαν. Ὡς παραδείγματα ἔχουμε τὴν παρακμὴ καὶ τὴν διάλυσις τοῦ Δυτικοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους ἀπ' τὸν πάπα καὶ τὸ καθολικὸ ἱερατεῖο, τὴν πτώσις τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἀπ' τὴν Ὁρθοδοξία, ἀλλὰ καὶ τὸν πολιτιστικὸ ξεπεσμὸ καὶ τὴν ἀποδυνάμωσις τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἰσλαμικῶν κρατῶν ἀπ' τὴν θρησκεία τους. Ἀλλὰ καὶ τὸ σημερινὸ φεουδαρχικοῦ τύπου Ρωμαϊκὸ κρατίδιό μας ὁδεύει ταχέως στὴν διάλυσή του, λόγῳ τῆς πνευματικῆς ἐξαθλιώσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἐξουσιαστικῆς ἀπομυζήσεως ποὺ ἀσκεῖ ἐπάνω του ἡ Ἐκκλησία.

Μέσα ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς ζυμώσεις ὁ Δυτικὸς ἄνθρωπος υἱοθέτησε δύο ἀντιμαχόμενες συνειδήσεις τὴν Ἑλληνικὴ-Ὀλυμπιακὴ καὶ τὴν Ἰουδαϊκὴ-Κρόνεια, ἐνῶ ὁ Ἀραβικὸς Κόσμος τὴν Περσοαραβικὴ συνειδήσις σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν Ἰουδαϊκὴ, οἱ ὁποῖες ταίριαξαν τόσο πολὺ μεταξύ τους, ὥστε ταυτοποιήθηκαν ἀπόλυτα. Αὐτὸ φαίνεται ξεκάθαρα στοὺς πολλοὺς πολιτιστικοὺς καὶ ἰδεολογικοὺς πολέμους, ποὺ ἔγιναν καὶ συνεχίζουν νὰ γίνωνται στὸν Δυτικὸ Κόσμο ἐνάντια στὸν θρησκευτικὸ σκοταδισμό (Ἀναγέννησις, Διαφωτισμός), ἀναδεικνύοντας τὴν σύγκρουσις τῶν δύο ἀντιθέτων ἰδεολογιῶν, Ἑλληνικῆς-Ἰουδαϊκῆς, καὶ τὴν ἀπόλυτη σιγὴ καὶ ὑποταγὴ τοῦ Ἀραβὰ ἰσλαμιστῆ ἀνθρώπου στὴν θρησκεία καὶ κουλτοῦρα του (Περσοαραβικὴ-Ἰουδαϊκὴ). Ἄλλωστε Γιαχβὲ καὶ Ἀλλάχ εἶναι ἀκριβῶς ὁ ἴδιος θεὸς⁽²⁾.

Ὁ Ἀβραὰμ εἶναι
ὁ πρῶτος ποὺ
κήρυξε τὸν «ἱερό-
θρησκευτικὸ» πόλεμο
ἐναντίον ὅλων
τῶν πολιτισμῶν
τοῦ Ἀρχαίου Κόσμου
καὶ ἀποτέλεσε τὸ
πρότυπο τῆς ἐκτροπῆς
τῆς φυσικῆς ἐννοίας
πόλεμος πρὸς τὴν
θεοκρατία.

* * *

π' τὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα καὶ ἐντεῦθεν ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ὁδηγούμενος πάντοτε ἀπ' τὸ τρίπτυχο τοῦ ἴδιου θεοῦ (Γιαχβὲ-Χριστὸς-Ἀλλάχ), ἐξελίχθηκε σὲ ὃν αὐτοκαταστροφικὸ, ἀφοῦ μέσῳ ἐνὸς νέου ἀνελέητου καὶ χωρὶς ὅρια πολέμου, ποὺ ξεκίνησε νὰ διεξάγῃ ἐναντίον πλέον τῆς Φύσεως, ἐξαφάνισε ἓνα πολὺ μεγάλο ποσοστὸ τῆς ζωικῆς πανίδας καὶ χλωρίδας. Ὁ Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος εἶναι χημικὸς καὶ μικροβιακὸς καὶ ἀπει-

Τὸ Κοράνι ἐνθαρρύνει τὸν πόλεμο καὶ τὸν θάνατο γιὰ τὸν Ἀλλάχ, ἐξασφαλίζοντας τὸν Παράδεισο γιὰ τὸν «μάρτυρα» καὶ τὴν θεϊκὴ προστασία γιὰ τὴν οἰκογένειά του.

λεῖ πλέον ἀκόμα καὶ τὴν ἴδια τὴν ὑπαρξή του. Τέλος ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ἡ ἀπειλὴ τοῦ πυρηνικοῦ πολέμου, ποὺ ἀπειλεῖ κάθε εἶδος ζωῆς στὸν πλανήτη μας καὶ θὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὶς εἰκόνες τῆς «Ἀποκαλύψεως» καὶ τῆς καταστροφῆς ἀπὸ τὸν θεὸ Γιαχβέ, ποὺ κάποιοι σκοτεινοὶ νόες ἐδῶ καὶ τρεῖς περίπου χιλιετίες εὐαγγελίζονται.

Σημειώσεις

- 1) Οἱ ἰδεολογικὲς ρίζες τοῦ τρίπτυχου Γιαχβέ-Χριστοῦ-Ἀλλάχ ἀνάγονται στὴν παλαιότερη Κρόνια λατρεία, ἡ ὁποία περιορίσθηκε ἀπ' τοὺς Ὀλυμπίους (βλ. «Δ», τεύχη 223, 266).
- 2) Σύμφωνα μὲ ἓνα μουσουλμανικὸ μῦθο ὁ κοινὸς πατριάρχης τῶν Ἑβραίων, τῶν χριστιανῶν καὶ τοῦ Ἰσλάμ Ἀβραάμ (ἐξ οὗ καὶ Ἰμπραήμ) ἢ «ὁ φίλος τοῦ Ἀλλάχ» κατὰ τοὺς μουσουλμάνους, ὅταν ἦταν νέος, ἐπιτέθηκε ἐναντίον ναοῦ τῶν ἀρχαίων θεῶν τῶν Χαλδαίων στὴν Οὐρ τῆς Μεσοποταμίας, καταστρέφοντας μερικὸς ἀπὸ αὐτοὺς. Τότε οἱ στρατιῶτες τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ὠδήγησαν στὸν βασιλεῖα τους. Ἐκεῖνος τὸν ρώτησε, γιατί τὸ ἔκανε αὐτό, καὶ ὁ Ἀβραάμ ἀπάντησε, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστεύουν τοὺς ψεύτικους θεοὺς τους παρὰ μόνον τὸν δικό του, τὸν ἓνα καὶ ἀληθινό. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐξοργίσθηκε καὶ διέταξε τοὺς στρατιῶτες του νὰ τὸν κάψουν στὴν φωτιά. Ὅμως ὁ Ἀλλάχ-Γιαχβέ θεὸς του ἔκανε «θαῦμα» μετατρέποντας τὴν φωτιά σὲ νερὸ καὶ τὰ ξύλα σὲ ψάρια! Αὐτὰ ἔγιναν λίμνη καὶ ἔτσι ὁ Ἀβραάμ... σώθηκε. Ὁ Ἀβραάμ εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ κήρυξε τὸν «ιερό-θρησκευτικὸ» πόλεμο ἐναντίον ὅλων τῶν πολιτισμῶν τοῦ Ἀρχαίου Κόσμου καὶ ἀποτελέσῃ τὸ πρότυπο τῆς ἐκτροπῆς τῆς φυσικῆς ἔννοιας πόλεμος πρὸς τὴν θεοκρατία.

Βασίλειος Μανρομμάτης

ΠΩΣ ΑΝΕΧΟΝΤΑΙ ΤΟ ΥΒΡΕΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑ ΕΛΛΗΝΩΝ;

Ὁ Ἀγάθων σχολιάζει τὸ πρόσφατο βιβλίο μας

Μέσα στὶς ἐκκλησίες βρίζουν τὸν Εὐκλείδη, τὸν Ἱπποκράτη, τὸν Πλάτωνα κι ὅλους τοὺς Ἑλληνες φιλοσόφους. Εἶναι ντροπὴ νὰ στέκωνται ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κι οἱ ἀνώτατοι πολιτικοὶ καὶ πολιτειακοὶ παράγοντες στοὺς ναοὺς καὶ νὰ ἀκοῦν τοὺς ἱερεῖς νὰ μᾶς βρίζουν. Μὲ τὸ βιβλίο «Τὰ ὑβριστικὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας. - Ὅσα χρησιμοποιεῖ καὶ ἐγκρίνει σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος» ὀπλιζόμαστε μὲ ἐπιχειρήματα, μὲ τὰ ὁποῖα μπορούμε νὰ ἀντικρούουμε τὰ κοινότοπα λόγια τῶν χριστιανῶν, ὅπως ἔκαναν αἰῶνες πρὶν ὁ Πορφύριος, ὁ Λιβάνιος, ὁ Κέλσος κ.ἄ. Αὐτὰ -μεταξὺ ἄλλων- μᾶς εἶπε σὲ φιλικὴ συζήτηση-συνέντευξη ὁ γνωστός τραγουδιστὴς Ἀγάθων, ὅταν πρόσφατα εἶχαμε τὴν εὐχάριστη ἐκπληξὴ νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ στὰ Γραφεῖα μας στὴν Πλάκα.

Τὸ πλήρες κείμενο τῆς συνέντευξης

“

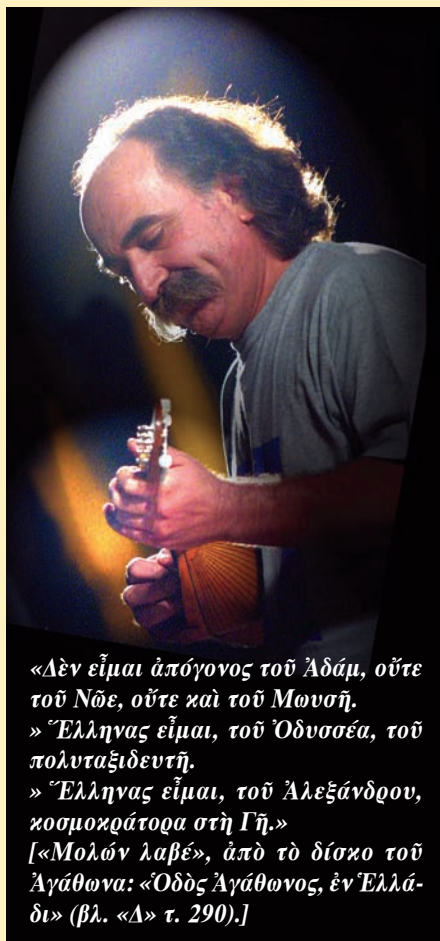

Ὁ βιβλίο «Τὰ ὑβριστικὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας» ἦταν κατὰ πού ἔλειπε ἀπὸ τὴν βιβλιογραφία, ὁ δὲ «Δανιὺλός» εἶναι ἓνα περιοδικό, πού προσφέρει σημαντικὸ ἔργο στὸν ἀγῶνα τῆς Ἑλληνικότητας. Κατὰ καιροὺς ἔχουν δημοσιευθῇ σκόρπια κάποια ἄρθρα, στὸ βιβλίο ὅμως αὐτὸ ὑπάρχουν ὅλες οἱ ὕβρεις συγκεντρωμένες. Ὁρισμένοι, ἐπιχειρῶντας νὰ τὸ ἀντικρούουν, ἰσχυρίζονται, ὅτι (ὁ τάδε π.χ. Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ἢ Πατριάρχης) «δὲν ἐννοοῦσε ἀκριβῶς αὐτό, ἐννοοῦσε κάτι ἄλλο, δὲν ἐννοοῦσε Ἑλληνες, ἀλλὰ εἰδωλολάτρες» κ.λπ. Καὶ τοὺς ρωτᾷς: «Τί ἄλλο ἐννοοῦσε; Ἐδῶ βρίζουν τὸν Εὐκλείδη, τὸν Ἱπποκράτη, τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλη, τὸ Σωκράτη, τὸν Ἐμπεδοκλή, ὅλους τοὺς Ἑλληνες φιλοσόφους καὶ ἐπιστήμονες. Τί τὸ εἰδωλολατρικὸ ἔχει ἡ Ἐπιστήμη;» Ἀσφαλῶς καὶ ὑβρίζουν τοὺς Ἑλληνες καὶ δὲν ἐννοοῦν τίποτε ἄλλο.

» Μὲ τὸ βιβλίο αὐτὸ ὠπλισθήκαμε μὲ ἐπιχειρήματα. Οἱ χριστιανοὶ δὲν ἔχουν ἐπιχειρήματα. Μόνο μεγάλα λόγια λένε, κοινότοπα: «Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ», «πρῶτα ὁ Θεός» καὶ νομίζουν ὅτι κάτι λένε. Κενὲς λέξεις, χωρὶς περιεχόμενο. Μὲ τὸ βιβλίο μπορούμε νὰ τοὺς ἀντικρούσουμε, ὅπως ἔκαναν πρὶν ἀπὸ ἑκατοντάδες χρόνια ὁ Πορφύριος, ὁ Λιβάνιος, ὁ Κέλσος καὶ οἱ ἄλλοι Ἑλληνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· τώρα μένει νὰ τὸ κάνουμε ἐμεῖς, πού αἰσθανόμαστε Ἑλληνες τοῦ σήμερα.

» Ὁ Χριστιανισμὸς θέλει τοὺς ἀνθρώπους πρόβατα· ὁ Ἑλληνας ὅμως δὲν δέχεται νὰ εἶναι πρόβατο. Πῶς νὰ καθυποτάξουν τὸν Ἑλληνα, πῶς νὰ τὸν χτυπήσουν; Τὸν ὑβρίζουν λοιπόν.

» Ἡ ἀπρόσωπη μᾶζα χρειάζεται κάτι νὰ ἀσχολῆται. Νὰ βγοῦν μὲ τὰ μαῦρα στὸ Σύνταγμα καὶ νὰ φωνάζουν, χωρὶς νὰ ξέρουν γιατί. Γιὰ τὶς ταυτότητες, γιὰ τὸ ἓνα, γιὰ τὸ ἄλλο. Βλέπουμε στὶς τηλεοπτικὲς ἐκπομπὲς νὰ προσπαθῇ κάποιος νὰ μιλήσῃ μὲ πέντε παπᾶδες καὶ τρεῖς-τέσσερις ἱεροκήρυκες, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν νὰ ποῦν τίποτα. Λένε μόνο διάφορες συνθηματολογίες, ἐνῶ κοιτοῦν μὲ μῖσος ὅποιον προσπαθεῖ νὰ ἀρθρώσῃ λόγο, νὰ πῇ κάτι, ὁ ὁποῖος τελικὰ χάνεται. Γι' αὐτὸ λέω σὲ κάποιους φίλους, ποὺ ἐμφανίζονται στὴν Τηλεόραση, νὰ σταματήσουν νὰ πηγαίνουν. Νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ βγαίνουν μόνοι τους, ὅπως ἓνας παπᾶς πρόσφατα στὴν ἐκπομπὴ τοῦ κ. Χαρδαβέλλα, ποὺ μιλοῦσε μὲ τὸν Σατανᾶ. Ἐκανε καὶ τὴν φωνὴ τοῦ Διαβόλου, πῶς τοῦ ἀπαντοῦσε. Αὐτὰ δὲν χρειάζεται νὰ τὰ σχολιάσουμε. Μιὰ φωτογραφία εἶναι χίλιες λέξεις.

«Δὲν εἶμαι ἀπόγονος τοῦ Ἀδάμ, οὔτε τοῦ Νῶε, οὔτε καὶ τοῦ Μωσῆ.

» Ἕλληνας εἶμαι, τοῦ Ὀδυσσεῆ, τοῦ πολυταξιδευτῆ.

» Ἕλληνας εἶμαι, τοῦ Ἀλεξάνδρου, κοσμοκράτορα στὴ Γῆ.»

[«Μολὼν λαβέ», ἀπὸ τὸ δίσκο τοῦ Ἀγάθωνα: «Ὀδὸς Ἀγάθωνος, ἐν Ἑλλάδι» (βλ. «Δ» τ. 290).]

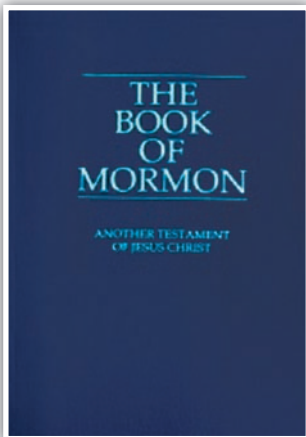
» **Ο**σοὶ δὲν θέλουν νὰ ἀκοῦν τὶς ὕβρεις, δὲν πρέπει νὰ πηγαίνουν στὶς ἐκκλησίες. Δὲν ἀντιλαμβάνομαι, πῶς ὀρισμένοι πολιτικοὶ καὶ πολιτειακοὶ παράγοντες κι εἰδικὰ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀνέχονται νὰ ἀκοῦν τὶς ὕβρεις. Νομίζω, ὅτι ὁ προηγούμενος πρόεδρος, ὁ κ. Στεφανόπουλος, κάτι πῆγε νὰ πῇ, ἀλλὰ κι αὐτὸ συγκαλυμμένο. Ἐγὼ σὰν Ἕλληνας ντρέπομαι νὰ βλέπω τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας νὰ εἶναι στὴν ἐκκλησία, εἰδικὰ τὴν «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», ὅποτε οἱ ἱερεῖς διαβάζουν τοὺς ἀναθεματισμοὺς κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Αἰσθάνεται ὑποχρεωμένος νὰ πάῃ στὴν ἐκκλησία νὰ ἀκοῦῃ αὐτὲς τὶς ὕβρεις; Δὲν μπορεῖ σὰν πρόεδρος νὰ πῇ, δὲν θὰ πηγαίνω; Δὲν χάνει ψήφους ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, δὲν βγαίνει ἀπὸ τὸν λαό. Εἶναι τυπικὸ τὸ ἀξίωμά του. Γιατί λοιπὸν δὲν ἀντιδρᾷ; Τί νὰ πῶ; Δὲν αἰσθάνεται Ἕλληνας; **»**

Γιάννης Λάζαρης

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΗΜΕΡΩΝ», Τὸ Βιβλίο τοῦ Μόρμον

Τὸ «Βιβλίο τοῦ Μόρμον» τιτλοφορεῖται ὡς μιὰ ἀκόμα ἑβραϊκὴ Ἀγία Γραφή καὶ ἀποτελεῖ τὸ χρονικὸ τῆς ἐπικοινωνίας τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς ἀρχαίους κατοίκους τῆς ἀμερικανικῆς ἡπείρου. Τὸ βιβλίο -ἰσχυρίζονται οἱ μορμόνοι- γράφτηκε ἀπὸ προφητὲς πάνω σὲ χρυσὲς πλάκες, καὶ πρόκειται γιὰ τὸ ἱστορικὸ δῦο «μεγάλων πολιτισμῶν». Ὁ ἕνας πολιτισμὸς -λένε- ἦρθε ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ τὸ 600 π.Χ. καὶ ἀργότερα χωρίσθηκε σὲ 2 ἔθνη, τοὺς Νεφῆτες καὶ τοὺς Λαμανίτες. Κατόπιν, τὴν ἐποχὴ τοῦ Πύργου τῆς Βαβέλ, ἐμφανίσθηκε καὶ ὁ ἕτερος «μεγάλος πολιτισμὸς», τῶν Ἰαρεδιτῶν. Τὸ χρονικὸ τους λέει, ὅτι χιλιάδες χρόνια ἀργότερα αὐτοὶ οἱ λαοὶ καταστράφηκαν, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Λαμανίτες, οἱ ὁποῖοι τελικὰ εἶναι καὶ οἱ γνήσιοι πρόγονοι τῶν ἰθαγενῶν τῆς Ἀμερικῆς (!).

Τὸ βιβλίο τοῦ Μόρμον εἶναι τὸ ἱερὸ βιβλίο μιᾶς ἀκόμα ἑβραϊκῆς αἵρεσης, ποὺ -αὐτὴ τὴν φορὰ- διεκδικεῖ τὴν πατρότητα τῶν ἰθαγενῶν τῆς Ἀμερικῆς. Μὲ ἄλλα λόγια θέλει νὰ πείσῃ ἀκόμα καὶ τοὺς Ἰνδιάνους ὅτι εἶναι γνήσιοι ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ὥστε: **Α** νὰ πνίξουν στὴ λήθη τὴ γενοκτονία τῶν Ἰνδιάνων ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς κονκισταδόρες, **Β** νὰ πείσουν γιὰ τὴν κοινὴ καταγωγὴ τῶν Ἀμερικανῶν, ποὺ εἴτε ντόπιοι εἴτε μετανάστες ἔχουν τὶς ρίζες τους στὸ Ἰσραήλ, **Γ** νὰ δημιουργήσουν αἰσθήματα συμπάθειας τῶν Ἀμερικανῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους.

Οἱ προθέσεις τοῦ «Βιβλίου τοῦ Μόρμον» φαίνονται ἀπὸ τὸ 1ο κιόλας κεφάλαιο: «*Γιατὶ ἡ πληρότητα τῆς προθέσεώς μου εἶναι νὰ μπορέσω νὰ πείσω τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἔλθουν πρὸς τὸν Θεὸ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τὸν Θεὸ τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τὸν Θεὸ τοῦ Ἰακώβ καὶ νὰ σωθοῦν.*»

ΚΛΑΣΙΚΟΣ ἢ ΚΛΑΣΣΙΚΟΣ;

Ἰ λέξεις εἶναι σὰν τοὺς μετανάστες. Ὅταν μεταναστεύουν σὲ ξένες χώρες, προσαρμόζονται στὸ τοπικὸ κλίμα καὶ ἀφομοιώνονται μὲ τὸ ντόπιο γλωσσικὸ κατεστημένο ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι. Εἰδικὰ ἐμεῖς ἐδῶ στὴ Μεμβούρνη τὸ βλέπουμε πολὺ καθαρά: ὁ Θεόδωρος ἔγινε Θίο ἢ Τέντ, ἡ Παρασκευὴ Βίβιαν καὶ ὁ Βαγγέλης Van. Ὅλοι μας ἔχουμε ἀμέτρητες τέτοιες περιπτώσεις, σ' ὅποια πόλη καὶ ἂν ζοῦμε. Τὸ βλέπουμε καθαρὰ στὴν οἰκογένειά μας, στὴ γειτονιά, στὸ σχολεῖο ἢ καὶ στὸ χωρὸ ἐργασίας. Οἱ ντόπιοι ἐπιβάλλουν τὴ θέλησή τους, καὶ αὐτοὶ ποὺ ἀλλάζουν εἶναι οἱ νεοφερμένοι. Ἔτσι φαίνεται ὅτι εἶναι... γραμμένο! Γιὰ τὴ λέξη *κλασικὸς* ὅμως ἡ ἱστορία διαφέρει λίγο ἀλλὰ εἶναι ἄκρως ἐνδιαφέρουσα.

(ΝΕΦΙ. Κεφ. 6, στ. 4.)

Τὸ Βιβλίον τοῦ Μόρμον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὶς ἐξῆς γραφές, οἱ ὁποῖες διαθρυλεῖται ὅτι γράφτηκαν πάνω σὲ χρυσὲς πλάκες: ❶ τὶς πλάκες τοῦ Νεφί, ❷ τὶς πλάκες τοῦ Μόρμον, ❸ τὶς πλάκες τοῦ Ἐθέρ, ❹ τὶς πλάκες ἀπὸ ὀρείχαλκο ποὺ περιέχουν τὰ πέντε βιβλία τοῦ Μωυσῆ καὶ τὸ χρονικὸ τῆς Ἱστορίας τῶν Ἑβραίων ἀπὸ ἐνάρξεως τῆς Ἱστορίας τους. Τὰ ὅσα ἀναφέρονται σὲ αὐτὰ τὰ «βιβλία» ἀποτελοῦν «ἱστορικὲς ἀναδρομές» σὲ γεγονότα τῆς Βίβλου, ἀλλὰ ὅπως τὰ εἶδαν αὐτὴν τὴν φορὰ κάποιοι ἄλλοι «ἱστορικοὶ-προφῆτες», οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τοὺς μύστες αὐτῆς τῆς θρησκείας. «*Νὰ ἀποβλέπετε στὸν Ἀβραάμ, τὸν πατέρα σας, καὶ στὴ Σάρα, αὐτὴν ποὺ σᾶς γέννησε.*» (ΝΕΦΙ Β', Κεφ. 8, στ. 2.) «*Ὡ, ἡ μεγαλωσύνη τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ θεοῦ μας, τοῦ Ἁγίου τοῦ Ἰσραήλ!*» (ΝΕΦΙ Β', Κεφ. 9, στ. 19.)

Βάσει ἔγκυρων στατιστικῶν οἱ κάτοικοι τῶν ΗΠΑ εἶναι οἱ πιὸ θρησκευόμενοι πολῖτες τοῦ κόσμου, καὶ ἡ κυβέρνησή τους φροντίζει νὰ ἐνισχύῃ ἠθικὰ καὶ οἰκονομικὰ τὶς διαφορὲς θρησκευτικὲς αἱρέσεις, ποὺ ξεπηδοῦν ἀνὰ τὴν ἐπικράτεια, αἱρέσεις ὅμως ποὺ ἔχουν πάντα ὡς ἀφετηρία τους τὴν ἑβραϊκὴ Βίβλο.

Οἱ μορμόνοι πραγματοποιοῦν ἱεραποστολὲς καὶ διαθέτουν γραφεῖα σὲ ὅλον τὸν κόσμο. Νεαροὶ φοιτητὲς μορμόνοι ἀφήνουν στὴ μέση τὶς σπουδὲς τους καὶ ἐπιδιοτοῦνται ἀπὸ τὶς ΗΠΑ, προκειμένου νὰ ταξιδέψουν σὲ μίᾶ ξένῃ χώρα, ὅπου θὰ μάθουν καλὰ τὴ γλῶσσα της. Δὲν εἶναι λίγοι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς φοιτητὲς μὲ τὰ ἀγαθὰ πρόσωπα καὶ τὶς χριστιανικὲς πεποιθήσεις, ποὺ ἐπιστρέφοντας στὶς ΗΠΑ καὶ ὀλοκληρώνοντας τὶς σπουδὲς τους, κατόπιν χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὴν κυβέρνησή τους εἴτε ὡς διπλωμάτες, εἴτε ὡς σύνδεσμοι πρακτόρων, εἴτε ὡς στελέχη τῶν ἀνὰ τὸν κόσμο πρεσβειῶν.

Ἀξίζει νὰ προσέξουμε, ὅτι καὶ σὲ αὐτὴν τὴν ἐκδοχὴ τῆς Βίβλου ἐμπεριέχονται οἱ θεωρίες αὐτές, ποὺ δικαιολογοῦν τόσο τὴν ὑποστήριξη τῶν Ἀμερικανῶν στὸ Ἰσραὴλ ὅσο καὶ τὴν στρατιωτικὴ τους ἐπέμβαση κατὰ τοῦ Ἀραβικοῦ Κόσμου. Ἡ ἀμερικανικὴ κοινὴ γνώμη ἔχει πειστῇ, ὅτι Ἀραβας = τρομοκράτης καὶ Ἑβραῖος = μονίμως διωκόμενος -θῦμα τρομοκρατίας. Ἡ ἀντίληψη αὕτη, ποὺ ἔχει πλέον ἐδραιωθῇ, εἶναι ἀποτέλεσμα μακρᾶς πολιτικῆς προπαγάνδας, ποὺ ἐκτελεῖται σὲ κάθε γειτονιά- σὲ κάθε σπίτι ἀπὸ τοὺς λειτουργοὺς τῶν ἑβραϊκῶν αἱρέσεων εἴτε αὐτοὶ λέγονται χριστιανοὶ εἴτε λέγονται ἰεχωβάδες. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ μουσουλμάνοι δὲν φαίνονται ἄμιοροι εὐθυνῶν, μὴ ποὺ καὶ ἡ δική τους πίστις εἶναι βιβλική.

Ὁ Λατίνος συγγραφέας Α. Gellius -στὰ Ἑλληνικὰ τὸν εἵπαμε Γέλλιο-, ὅταν ἦρθε στὴν Ἀθήνα τὸ 2ο μ.Χ. αἰῶνα, θαύμαζε ὑπερβολικὰ τοὺς Ἑλληνες συγγραφεῖς καὶ τοὺς κατέταξε ὅλους σὲ διάφορες τάξεις: ἀνώτερη, μεσαία ἢ κατώτερη ἢ σὲ διάφορες κατηγορίες: πρώτη, δεύτερη κ.λπ. Ἔτσι οἱ καλύτεροι, οἱ ἄριστοι ἔγιναν τῆς «πρώτης κλάσεως». Τὴ λέξι κλάση τὴν πήρε ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ ρῆμα κλάω = σπάω, τεμαχίζω. Δηλαδὴ αὐτομάτως τοὺς χώρισε σὲ κατηγορίες. Ἔτσι οἱ πρῶτοι/ἄριστοι ἔγιναν κλασικοὶ καὶ λατινοποιήθηκε ἡ λέξι σὲ classicus. Πιθανώτατα ἔβαλε τὸ δεῦτερο σῆμα, γιὰ νὰ διατηρηθῇ ὅσο τὸ δυνατόν καλύτερα ἡ ἑλληνικὴ προφορὰ κλασικός, γιὰτὶ ἄλλιως τὸ σῆμα μόνο του ἀνάμεσα σὲ δύο φωνήεντα στὰ Λατινικὰ θὰ προφερόταν ζ (ζῆτα). Φυσικὰ ἡ ἑλληνικὴ κατάληξι -ικός, παρέμεινε, ἀλλὰ τὸ -ος λατινοποιήθηκε σὲ -us ὡς λατινικὴ κατάληξι.

Ὁ εὐήχος ὅρος classicus ἐπικράτησε ἀνεμπόδιστα στὰ Λατινικὰ καὶ μετὰ τὴν Ἀναγέννηση ὡς classique στὰ Γαλλικὰ, classic στὰ Ἀγγλικά κ.λπ. Ἐφ' ὅσον ἐπανῆλθε πανηγυρικὰ στὴ νέα μας γλῶσσα -ἐπαναπατρίστηκε-, τότε καὶ στὸν ἑλληνικὸ γλωσσικὸ χώρο γέννησε πάμπολλες καλόηχες καὶ πολὺ εὐχρηστες νέες λέξεις μας.

Ὁρθογραφικὰ δὲν μᾶς χρειάζεται τὸ δεῦτερο σῆμα στὰ Ἑλληνικά, γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει

«Επομένως ὁποῖος πολεμαίει ἐναντίον τῆς Σιών, καὶ Ἰουδαῖος καὶ ἔθνικός, καὶ δέσμιος καὶ ἐλεύθερος, ἄρρενας καὶ θῆλυ, θὰ ἐξολοθρευτῇ.» (ΝΕΦΙ Β΄, Κεφ. 10, στ. 16.) «Καὶ ἐφ’ ὅσον τηρῆτε τὶς ἐντολές μου, θὰ εὐημερῆτε καὶ θὰ ὁδηγηθῆτε σὲ μία γῆ τῆς ἐπαγγελίας, μάλιστα μιὰ γῆ ποὺ ἔχω προετοιμάσει γιὰ σᾶς, μάλιστα μιὰ γῆ ποὺ εἶναι ἐκλεκτή, ὑπεράνω κάθε ἄλλης γῆς.» (ΝΕΦΙ Β΄, Κεφ. 1, στ. 20.)

Οἱ ἰθύνοντες τῶν ΗΠΑ προσφέρουν δισεκατομμύρια δολλάρια σὲ αἱρέσεις ἐβραϊκῆς ἀποχρώσεως, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζουν τὴ λαϊκὴ ἐτυμηγορίαν γιὰ κάθε στρατιωτικὴ τους ἐπέμβαση. Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπο οἱ ἐπιθέσεις τοῦ Μπούς «εὐλογοῦνται», ἀφοῦ σύμφωνα μὲ τὶς Γραφές «τάδε λέγει Κύριος».

Ὁ Κύριος τῶν Μορμόνων εἶναι ὁ γνωστός μας Ἰεχωβά. «Γιατὶ ὁ Κύριος ὁ ΙΕΧΩΒΑ εἶναι ἡ δύναμή μου καὶ τὸ τραγοῦδι μου.» (ΝΕΦΙ Β΄, Κεφ. 22, στ. 2.) «Καὶ θὰ γίνῃ, ὥστε ἐκείνοι ποὺ ἔχουν μείνει στὴ Σιών καὶ παρέμειναν στὴν Ἱερουσαλήμ, θὰ ὀνομαστοῦν Ἱεροί.» (ΝΕΦΙ Β΄, Κεφ. 14, στ. 3.) «Ὁ Ἰσραὴλ θὰ θριαμβεύσῃ ἐπικρατώντας τῆς Βαβυλώνας (στ. 22). Γιατὶ ἐγὼ θὰ σηκωθῶ ἐναντίον τους, λέει ὁ Κύριος τῶν Δυνάμεων, καὶ θὰ ἀποκόψω ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα ὄνομα καὶ ὑπόλειμμα, καὶ γυνὴ καὶ ἀνιψιό, λέει ὁ Κύριος.» (ΝΕΦΙ Β΄, Κεφ. 24, Εἰσαγωγή.)

Ἀναμφίβολα λοιπὸν ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ μία θρησκεία, ποὺ ἀπὸ τὴ μία διδάσκει ταπεινότητα καὶ πρᾶσι καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐπιζητεῖ τὴν βίαιη ὑποταγὴ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ-Ἰεχωβά. «Μάλιστα ἀλίμονο σὲ αὐτὸν ποὺ ὑπακούει σὲ τὶς διδασκαλίες καὶ ἐντολές τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀρνεῖται τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.» (ΝΕΦΙ Β΄, Κεφ. 28, στ. 26.)

Ἐξέχουσα θέση στὴν Βίβλο τοῦ Μόρμον κατέχουν καὶ οἱ ἀπειλὲς τῶν προφητῶν τῆς κατὰ τῶν ἔθνικων καὶ ὅλοι γνωρίζουν, ὅτι οἱ ἔθνη τῆς Βίβλου δὲν εἶναι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες. «Επομένως, ἀλίμονο στοὺς ἔθνικοὺς, ἂν γίνῃ καὶ σκληρύνουν τὴν καρδιά τους ἐναντίον τοῦ Ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ.» (ΝΕΦΙ Α΄, Κεφ. 14, στ. 6.) «Αλίμονο στοὺς ἔθνικοὺς, λέει ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Δυνάμεων! Γιατὶ, παρ’ ὅλο ποὺ θὰ τεντώνω τὸν βραχίονά μου πρὸς αὐτοὺς, ἀπὸ μέρα σὲ μέρα αὐτοὶ θὰ μὲ ἀρνηθοῦν.» (ΝΕΦΙ Β΄, Κεφ. 28, στ. 32.) Μ’ ἄλλα λόγια δημοκρατικά, θεϊκὰ καὶ ὁμορφα...ἀλίμονό σου Ἕλληνα, ἂν δὲν πιστέψης... Ἀλίμονό σου....

Κωνσταντῖνος Δ. Μίχος
(Λεύκαρος)

κανέναν λόγον νὰ διπλασιαστῇ, καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀρκεστοῦμε στὴν πρωτότυπη ἑλληνικὴ ὀρθογραφία κλασικὸς μὲ ἓνα σ.

Στὴν Ἀγγλικὴ Γλῶσσα ὁ «κλασικός» αὐγάτισε πάμπολλες ἐκφραστικώτατες, εὐήχες καὶ πολυαγαπημένες λέξεις ὅπως *class, classical, classic, classicism, classify, classicize*, καὶ ἡ λέξις εἶναι εὐφορὴ καὶ ἔτοιμη νὰ γεννήσῃ πάμπολλες νέες ἀποχρώσεις, οἱ ὁποῖες ὅλες ἀναφέρονται ἀναλυτικὰ σὲ νέες ἐκδόσεις τῶν ἀγγλικῶν λεξικῶν.

Τὸ κλάω = σπάζω ὅμως μᾶς χάρισε καὶ τὸ κλάσμα, κλαστός, τὴν κλάση («ποιᾶς (στρατιωτικῆς) κλάσεως εἶσαι;») καὶ μὲ μία «κεκλασμένη γραμμὴ» μᾶς ἔδωσε ἀκόμη τὸ κλῆμα, τὸν κλάδο, τὸ κλαδί καὶ τὸ κλωνάρι καὶ τὸν κλώνο, ἀπὸ ὅπου ξεπήδησε ὁ κλωνισμός ἢ ἡ πολυσυζητημένη σήμερα κλωνοποίηση καὶ ἀπὸ ἐδῶ στὰ Ἀγγλικά ἐγίνε *cloning*.

Ὁ κλασικός ὅμως θὰ μείνῃ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ὀρθογραφία μὲ ἓνα σίγμα. Ἔτσι γεννήθηκε στὰ Ἑλληνικά, ἄσχετα ἂν μερικοὶ παρασύρονται ἀπὸ τὰ Λατινικά καὶ τὸ γράφουν μὲ δύο σίγμα. Καὶ γιὰ νὰ ἀκριβολογοῦμε αὐτὴ ἡ τάσις εἶναι ἓνα κλασικὸ λάθος, γιὰτὶ δείχνουμε ἄγνοια τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας. Ἄρα κλασικός μὲ ἓνα σίγμα..., παρακαλῶ!

Θωμᾶς Ἡλιόπουλος